

**«З БОГОМ ЗА ВІТЧИЗНУ
ТА СВОБОДУ!»**

illy
Fest
curat
ajunat
König
Haupt
Kriegs
Herr
Die Vigesima

2026

«З БОГОМ ЗА ВІТЧИЗНУ ТА СВОБОДУ!»

Документи Державного архіву Закарпатської області
про Визвольну війну Ференца Ракоці II (1703–1711 рр.)

Науково-джерелознавче видання

SCREENED BY

StrikePlagiarism.com

«З БОГОМ ЗА ВІТЧИЗНУ ТА СВОБОДУ!»

Документи Державного архіву Закарпатської області
про Визвольну війну Ференца Ракоці II (1703–1711 рр.)

Науково-джерелознавче видання

Документи відібрав, переклав на українську мову
та підготував до опублікування:
Юрій Чотарі

Університет Ракоці
Берегове
2026

УДК 930.253(477.87):94(439)“1703/1711”
3 11

Пропоноване науково-джерелознавче видання включає документи з історії Угорщини початку XVIII ст. й охоплює період Визвольної війни 1703–1711 рр. під керівництвом Ференца Ракоці II. Кожний документ перекладений з угорської і латинської мов на українську. Збірник архівних документів вміщує лише частину документів про визвольну боротьбу, збережених у Державному архіві Закарпатської області. Зміст відібраних джерел має на меті розкрити різноманітність документального матеріалу, охоплюючи всі аспекти боротьби за незалежну угорську державу.

*Рекомендовано до видання в друкованій та електронній формі (PDF) рішенням
Вченої ради Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II
(протокол №3 від «23» березня 2026 року)*

Підготовлено до видання Видавничим відділом
спільно з кафедрою історії та суспільних дисциплін Університету Ракоці

Документи відібрав, переклав на українську мову та підготував до опублікування:
Юрій Чотарі

Передмова:

Михайло Місюк (директор Державного архіву Закарпатської області)

Вступ:

Юрій Чотарі

Показчики складали:

Юрій Чотарі та Анастасія Сенько

Фахове рецензування рукопису:

Іштван Цігань, кандидат історичних наук
(Інститут та Музей військової історії, м. Будапешт)

Калман Мейсарош, доктор філософії (Інститут та Музей військової історії, м. Будапешт)

Іван Мандрик, доктор історичних наук, професор
(Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці II, м. Берегове)

Технічне редагування: *Олександр Добош та Анастасія Сенько*

Верстка та підготовка до друку: *Анастасія Сенько*

Підготовка до видання в електронній формі (PDF): *Анастасія Сенько*

Коректура: *Олександр Кордонець*

Дизайн обкладинки: *Вівієн Товт*. На обкладинці використано портрет Ференца Ракоці II, створений живописцем Ласло Фюлепом 1896 р. (Оригінал знаходиться в Музеї Ракоці Національного музею Угорщини, м. Шарошпоток)

УДК: *Бібліотека ім. Опаці Чері Яноша Університету Ракоці*

Відповідальний за випуск:

Олександр Добош (начальник Видавничого відділу Університету Ракоці)

Відповідальність за зміст і достовірність збірника архівних документів
покладається на укладача.

Зміст науково-джерелознавчого видання було перевірено
на наявність збігів і запозичень сервісом «StrikePlagiarism.com».

Друк збірника архівних документів здійснено
за підтримки Угорської академічної ради Закарпаття.

Видавництво: Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці II (адреса:
пл. Кошута 6, м. Берегове, 90202. Електронна пошта: egyetem@kme.uz.ua; kiado@kme.uz.ua)

ISBN 978-617-8143-59-6 (палітурка)

ISBN 978-617-8143-60-2 (PDF)

© **Юрій Чотарі, 2026**

© **Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці II, 2026**

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	7
ВСТУП	9
ДОКУМЕНТИ	19
ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА	227
ІЛЮСТРАЦІЇ	231
ПОЯСНЕННЯ ОДИНИЦЬ ВИМІРЮВАННЯ ТА ВАЛЮТ, ЗГАДАНИХ У ВИДАННІ	243
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	245
ПОКАЖЧИК НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ	315
ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ.....	323

ПЕРЕДМОВА

Збірник документів «З Богом за Вітчизну та Свободу!» (Документи Визвольної війни 1703-1711 рр. під керівництвом Ференца Ракоці II у Державному архіві Закарпатської області) є важливим виданням, оскільки у ньому йдеться про маловідомі, особливо для українського читача, історичні події. Автором видання опубліковані документи архівних фондів надзупанів Ужанського, Березького, Угочанського комітатів, а також П'ятикоронних міст Марамороша, Мукачівської греко-католицької єпархії, які зберігаються в ДАЗО.

Сучасний науковий простір дуже потребує достовірних джерел, тож підготовлене за таким принципом видання видається надзвичайно актуальним і науково обумовленим. Для істориків-дослідників архівні документи завжди важливі. Вони несуть не тільки інформацію про давні часи, а й можуть стати основою для нових відкриттів. Укладач збірника Юрій Чотарі, маючи великий досвід роботи з архівними документами, провів унікальне дослідження джерел періоду Визвольної війни 1703-1711рр, відібрав частину найбільш важливих документів цього часу і зробив їх доступними для читачів. Варто відзначити, що в історії Закарпаття вперше видається архівний збірник українською мовою, який через деталі повсякденного життя демонструє ставлення жителів комітатів до держави куруців на початку XVIII століття. Характерні архівні джерела минулого, закарбовані для прийдешніх поколінь на паперових аркушах, відтворюють героїчну боротьбу наших предків – угорців, русинів/українців, інших народів – проти іноземного поневолення з боку австрійського імператора. Збірник, який містить 140 документів різних типів – розпоряджень, циркулярів, доповідей, рішень, переліків, прохань тощо – має показчик, що є результатом копіткої праці самого укладача, куди включені біографічні дані важливих постатей Визвольної війни та різна інформація про маловідомих осіб армії Ференца Ракоці II.

Визвольна війна 1703–1711 рр. – одна із популярних історичних тем не тільки в Угорщині, але й на Закарпатті, тому могло скластися враження, що ця тематика є вже вичерпаною, але

дослідження автора засвідчило, що це далеко не так. Завдяки залученню раніше не опрацьованих архівних джерел можна ввести в науковий обіг нові деталі, регіональні обставини та місцеву специфіку війни козаців.

Збірник укладений і опублікований на високому рівні як в архівознавчому, так і в історичному плані. Вважаємо, що видання допоможе спеціалістам оволодіти важливою інформацією з архівних джерел і буде з успіхом використовуватися ними у подальшій науково-практичній діяльності. Отже, угорсько-українська спільнота, викладачі і студенти архівних і суміжних спеціальностей отримають видання, яке, маємо надію, посяде достойне місце серед кращих збірників з історії Закарпаття.

Ужгород, 10.01.2026 р.

Михайло Місюк,
директор Державного архіву
Закарпатської області

ВСТУП

Гасло «З Богом за Вітчизну та Свободу!» (в оригіналі «Cum Deo pro Patria et Libertate!»), виткане на прапорах Визвольної війни під керівництвом Ференца Ракоці II, лунало протягом 1703-1711 років на теренах Угорщини, особливо в північно-східній частині держави, тобто на території сучасного Закарпаття. Значення цієї боротьби в історії сусідніх народів полягає і в тому, що воєнні події відбувалися на території принаймні шести сучасних центральноєвропейських держав.

Якщо ж аналізувати тільки джерела, пов'язані з подіями в нашому регіоні, стає зрозумілим, чому так яскраво зберігся в пам'яті угорського та українського/русинського народів образ князя Трансильванії, Ференца Ракоці II та очолена ним визвольна боротьба. Відомо, що ці події розпочалися саме з Березького комітату підняттям повстанських прапорів у Тарпі, Варієві та Берегові (21-22 травня 1703 р.), і треба було зовсім небагато, щоби мирна угода була підписана не в Сотмарі, а Хусті (30 квітня 1711 р.). Мукачівський замок капітулював останнім аж 22 червня 1711 року, саме цією датою закінчилася найдовша в історії Угорщини визвольна боротьба. На території Березького комітату розташовувався найбільший маєток Ференца Ракоці II, так звана Мукачівсько-Сентміклошська домінія, що була родинним спадком. Саме за підтримки мешканців цього краю князь взявся за зброю. Мукачівський замок, а також палац роду Ракоці в місті відігравав провідну роль у житті княжої сім'ї. Перша поразка Визвольної війни (битва під Довгим 7 червня 1703 року) та перша перемога (битва біля Тисауїлака – Вилока 14-16 липня 1703 року) також сталися на наших територіях, а завдяки переможній битві ідея угорської незалежності вийшла на загальнонаціональний рівень. Наджупан Ужанського комітату Міклош Берчені мав великий вплив на князя, він був головнокомандувачем армії Ракоці, другою людиною Визвольної війни. Наджупан приймав послів російського царя в Ужгородському замку, що був його володінням. Навколо його особи в нашому краї сформувався окремий культ. Відданість сусіднього Угочанського комітату ідеям свободи підтверджують численні повстання кінця XVII століття.

Багато про що каже висловлювання історика Томаша Есе: «Угоча від самого початку була куруцьким комітатом, найбільш куруцьким з-поміж усіх інших...». Цю думку підтверджують і архівні документи. У цій частині країни розпочалася розбудова держави Ракоці, створення системи інституцій, формування матеріальної та кадрової бази. За час Визвольної війни в регіоні двічі провели Державні збори: одні в Хусті спільно із дворянами Трансильванії (1706), інші – в Шаланках (1711), які вплинули на події як у Трансильванії, так і в Угорщині. Хустський замок був першим значним фортифікаційним об'єктом, який вдалося захопити куруцям князя братами Ілошваї завдяки винахідливості 18 серпня 1703 року. Соляні шахти в Марамороші забезпечили значний дохід для армії Ракоці. Князь неодноразово приїжджав до Мукачева, Берегова, Великих Берегів, про що збереглися записи як у його спогадах, так і в щоденнику княжого секретаря Гашпара Беніцькі.

Найвірніший народ Ракоці («*Gens fidelissima*») – русини/українці – теж походять із цього регіону, їхня відданість князю була беззаперечна. Місцеве населення відіграло величезну роль у забезпеченні війська на початках боротьби. До нас дійшли різноманітні зразки угорсько-русинського фольклору, пов'язані з постаттю князя. Спільна боротьба угорського та українського народів за свободу може бути точкою єднання, яку варто використати з метою розбудови нашого спільного майбутнього.

Дослідження Визвольної війни 1703-1711 рр. під проводом Ференца Ракоці II останнім часом зосереджуються не тільки на постатях і на подіях, а й на окремих регіонах. Історики нашого краю крок за кроком реконструюють історію цього періоду з допомогою архівних даних. Архівні матеріали визвольної боротьби нашого регіону досліджували історики-краєзнавці Тиводар Легоцький (1830–1915) із Березького комітату; Андраш Комаромі (1861–1931), родом із Угочанському комітату, який працював архіваріусом у Будапешті; Карой Мейсарош (1821–1890), який був адвокатом в Ужанському комітаті, та інші. У радянський період вагомий внесок у дослідження документів періоду Ракоці зробив професор УжНУ Яків Штернберг (1924–1992). Зокрема, вчений акцентував увагу на участі місцевого русинського/українського населення у визвольній боротьбі.

Адже Ференц Ракоці II не випадково назвав русинів «найвірнішим народом» (*Gens fidelissima*). Пан професор писав не лише наукові праці з історії Визвольної війни, але й популярні публікації для широкого кола читачів, що цікавляться історичним минулим. Важливими є публікації джерел про наш край в Угорщині, серед них варто згадати значну кількість праць історика Томаша Есе (1903-1993), Агнеш Р. Варконі (1928-2014).

Документи збірника зосереджуються на важливих питаннях, що розкривають проблеми, з якими зіткнулися куруци й місцеве населення під час війни. Розпорядження, повідомлення і циркуляри Ференца Ракоці II та його командирів, переважно адресовані Ужанському, Угочанському, Березькому комітатам. На той час у комітатах уже діяв досить добре злагоджений чиновницький апарат, який виконував адміністративні, господарські та правові функції. Це дозволяє зробити висновок, що найголовніша адміністративно-територіальна одиниця – комітат – володів міцним правовим статусом і, як засвідчили подальші події, був наділений певною самостійністю. У комітатах, що розташовувалися на території сучасного Закарпаття, у той час простежувалося нехтування розпорядженнями австрійської влади та навіть певна протидія їм. Північно-східна околиця Угорщини на межі XVII – XVIII століть поступово перетворилася на колиску національно-визвольної боротьби. У місцевих лісах відносно безперешкодно могли пересуватися збіднілі захисники колишніх прикордонних замків, учасники повстань у гірській місцевості, колишні воїни-куруци, а також втікачі з кріпацької неволі. Робота державних службовців у регіоні стала небезпечною.

Мешканці нашого краю в перші ж місяці народного повстання в 1703 р. без будь-яких передумов доєдналися до Ф. Ракоці II, саме тому вся ця територія могла стати економічною і політичною базою національно-визвольної війни. На сході країни за короткий час було зруйновано імператорську систему управління, тож за перші місяці повстання політико-економічне управління регіоном зосередилося в руках Ф. Ракоці II та його командувачів. Князь намагався залишити здібних чиновників на місцях. Створення економічної бази та забезпечення війсь-

кового потенціалу відбувалося і за рахунок підтримки знаті. Наприклад, родина барона Перені після здачі Хустського замку приєдналася до Ракоці, хоча в цьому зіграло роль бажання і надалі утримати свої володіння.

Навесні 1704 року відбулися вибори комітатських чиновників. Місцева знать поступово приєднувалась до прибічників князя. На рівні комітатів немало проблем виявилось з оподаткуванням членів сімей куруців, для яких князь забезпечував певні пільги, однак цього не завжди вдавалося дотримуватися через протидію адміністрації комітату. Тривала національно-визвольна війна вимагала від комітатів чималих матеріальних і людських ресурсів. У цей період кріпосне селянство пережило поступове розшарування, паралельно тривало заселення населених пунктів людьми з інших територій. У нашому краї розгортається нова хвиля русинського і румунського заселення, яка підтримувалася керівництвом комітатів через зменшення кількості населення. Для північно-східних комітатів була властива багатоетнічність. Деякі села русинізувалися, інші – романізувалися внаслідок переселень через втечу від епідемій та татарської навали або ж через надмірні податки. Слід відзначити, що русинське заселення було найбільш активне. Люди заселялися в найбільш захищених місцях – на узліссях, у горах, де їм менше загрозувала небезпека від ворогів чи епідемій.

Одна з центральних проблем Визвольної війни, що була успадкована ще з XVII століття, стосувалася релігії. З релігійним питанням органічно була пов'язана низка соціальних та економічних проблем, зокрема і єдність у лавах армії. Ференц Ракоці II заради створення незалежної угорської держави намагався залагодити протиріччя між католиками і протестантами. Оскільки сам князь був католиком, йому довелося дуже обережно діяти в цьому питанні, щоб не скривдити католиків, надаючи різноманітні права протестантам. За короткий час він хотів компенсувати протестантам зловживання австрійської влади, яка не завжди дотримувалася законів, що передбачали вільне віросповідання.

Ференц Ракоці II взявся за активне реформування греко-католицької церкви в нашому регіоні. Він призначив Пей-

тера Камінського новим мукачівським єпископом (вікарієм), який паралельно виконував важливі дипломатичні доручення князя. На Державних зборах релігійні питання постійно були на порядку денному. Зокрема, Державні збори, що зібралися в м. Сейчень, ухвалили низку рішень про кривди католиків. Найгострішими були протиріччя щодо користування храмами та релігійних податків.

Постановами, які надсилалися комітатам, імператор хотів насамперед досягти того, щоби було впорядковане питання з «бродягами» (власне з куруцями). В останні десятиліття XVII століття різко зросла кількість людей, які перехувалися в горах і лісах, оскільки вони, по суті, стали бездомними на рідній землі. Найголовніша різниця між грабіжником та куруцом полягає в тому, що грабіжник думає лише про себе та свій добробут, натомість куруци вболівали за долю суспільства, вітчизни, покращення власної долі вони пов'язували з майбутнім рідного краю. Для боротьби з людьми, що перехувалися в лісах, різноманітні укази ухвалювалися не лише на рівні центру, але й на рівні комітатів.

У документах, підписаних Ф. Ракоці чи його полководцями, часто йшлося про питання оподаткування або забезпечення продовольчими товарами. У своїх вказівках затисянський комісар Дердь Орос постійно звертає увагу керівництва комітатів на те, що гроші за борошно і скотобійню повинні спрямовуватися в сатмарську казну, а фураж необхідно відправляти в Берегове. Це були дві найважливіші скарбниці, куди здійснювалися поставки в нашому регіоні. Розроблений князем Ракоці півтора-мільйонний план зі збору податків був ухвалений Державними зборами 1705 року та переважно розділений між комітатами.

До комітатів постійно надходили накази генерала Ференца Голомбоша та окружного комісара із забезпечення військ Мартона Кручаї, які клопотали про прискорення постачання робітників на відновлення Сатмарського/Сату Маре замку. У перші роки серед причин проблем із постачанням були недосвідченість військових комісарів, недисциплінованість підрозділів і, як правило, труднощі з повноваженнями органів управління молодого куруцької держави. Наприкінці Визвольної війни, коли ситуація на

фронті погіршилася, а керованість державної машини ослабла, все частіше застосовувалися насильницькі заходи щодо виснажених міст і сіл, які відмовлялися від здійснення поставань.

Протягом восьми років Визвольної війни комісари забезпечували поставання армії, незважаючи на труднощі. Ці зусилля підтверджуються комітатськими розрахунковими списками, які водночас дають картину тогочасної ситуації в комітаті та вказують на результати поставання. В оподаткуванні також існували певні межі, особливо, якщо взяти до уваги, що втрати населення, яке проживало поблизу фронту, через повинності з поставання зростали ще більше.

Перешкодою для мобілізації солдатів в останні роки Визвольної війни було поширення по всій країні епідемії чуми, внаслідок чого було паралізоване транспортне сполучення, населення стало більш закритим, у зв'язку із загрозою зараження небезпечнішим стало розквартирування. Через епідемію не було можливості скликати Державні збори. У своїх спогадах Ференц Ракоці II неодноразово покликається на шкоду, завдану чумою. Відзначимо, що за вісім років Визвольної війни життя втратило 85 тисяч осіб, а від чуми між 1708-1711 роками померло 310 тисяч людей.

Потреба виконувати під час війни різні будівельні роботи поступово ставала для комітатів усе більшим тягарем. Вперше такі робочі ресурси довелося спрямувати після захоплення Сатмарського замку, який князь наказав зруйнувати. Причина такого рішення полягала в тому, що Ракоці бракувало відповідного військового спорядження та офіцерських кадрів для оборони замку. Тож зруйнувавши його, він хотів запобігти тому, щоби фортеця знову потрапила в руки противника. Населення долучалося до роботи і в інших замках, наприклад, до будівництва замку в Ечед, до реставрації Мукачівського замку. Однак відзначимо, що замки, зміцнені такими громадськими роботами, так і не набули значної військової ролі. Наприклад, укріплений наприкінці війни Мукачівський замок не зміг відіграти роль останньої обложеної твердині, оскільки відповідно до укладеної мирної угоди він перейшов до рук австрійців без бою.

Починаючи з 1706 року, південно-східні комітати здійснюють забезпечення життєвих потреб переселенців, що емігрували з Трансильванії. Кількість біженців увесь час зростала, це було наслідком просуванням цісарських військ у Трансильванії. Ці проблеми спонукали керівництво відповідних комітатів звернутися з листом до князя Ракоці, у якому вони скаржилися, що їм потрібно забезпечувати усім необхідним незчисленну кількість трансильванських біженців. Зокрема, вказувалося, що трансильванська знать привезла з собою велику кількість прислуги, яких мешканці знелюднених сіл просто не здатні були утримувати. Згідно з архівними матеріалами, населення надавало допомогу біженцям, які змушені були покинути свої домівки. Під час вербування придатні для військової служби трансильванці зобов'язані були вступати до лав армії. Північно-східні комітати чекали від князя швидких указів стосовно біженців. Про зимове розселення трансильванців ухвалили рішення на Державних зборах у Хусті (26 жовтня 1709 року), згідно з яким їх розмістили в Мараморошському, Угочанському і Сатмарському комітатах. Князь у листах підбадьорював керівництво комітатів організовувати підтримку біженців, оскільки ці люди втратили свої домівки і землю, взяли в руки зброю, щоб відвоювати колишню славу і велич нації.

Джерела з останнього періоду Визвольної війни дають можливість ясно усвідомити критичний стан справ. Особливо цікавими є донесення делегатів та комісарів, адресовані безпосередньо князеві. Тут можемо знайти відомості про причини затримок постачань і запропоновані рішення для подолання проблеми. Це дозволяє зробити висновок, що місцеве населення разом із представниками влади намагалися знайти вихід, щоб і проблеми вирішити, і жителям допомогти.

Матеріал комітатських архівів із наближенням до кінця Визвольної війни кількісно зменшується. Багаторічна важка війна схилила до укладення миру як значну частину населення, так і керівників Визвольної війни, незважаючи на те, що Ракоці і його оточення вірили в можливу іноземну допомогу або перенесення мирних переговорів на більш прийнятний термін. Зрештою,

Ференц Ракоці II після останніх Державних зборів, проведених у розташованих в Угочанському комітаті Шаланках (14-16 лютого 1711 р.), поїхав із країни, сподіваючись заручитися іноземною підтримкою, тоді ще не знаючи, що їде назавжди.

Аналіз виявлених архівних документів (реєстрів-переліків) дає підстави погодитися з думкою професора Якова Штернберга, який стосовно участі комітатів (Угочанського і Березького) у війні стверджував, що поіменно можна назвати 1259 солдатів-куруців зі 165 населених пунктів. Крім цього, у своїх спогадах Ференца Ракоці писав, що Мараморошський комітат поповнив його військо приблизно чотирма тисячами піхотинців і вісьмомастами кіннотниками. Що стосується Ужанського комітату, маємо дані, що українські селяни, спустившись з Верховини в кількості 500-600 чоловік, з осені 1703 року до березня 1704 року брали участь у штурмах Ужгородського замку. Таким чином, можемо стверджувати, що в 1703-1704 роках у війську Ракоці з нашого регіону служило орієнтовно 7-8 тисяч солдат. Це досить значна кількість, якщо взяти до уваги, що за підрахунками військового історика Арпада Марко (1885-1966) військо куруців на кінець 1703 року нараховувало близько 30 тисяч осіб.

Упорядкуванню збірника передував тривалий підготовчий етап, який вимірювався роками: це і пошук та виявлення документів, і їх тематична й хронологічна систематизація, редагування, а також власне переклад українською мовою. Труднощів у роботі виникало чимало, щоправда тексти розпоряджень та звіти комітатів зазвичай «переписувалися» за певними правилами. Зовсім інша справа – досконало перекласти латинські речення, фрази й скорочення. Крім цього, адреси деяких листів не збереглися, були розмиті через вологість тощо. Пошук та переписування документів проводився десятиріччями, тому покликання на деякі документи у збірнику можливо змінилися, оскільки архівні матеріали піддавалися пересистематизації.

Документи збірника сьогодні зберігаються в Берегівському підрозділі ДАЗО в п'яти фондах: Наджупан Березького комітату, Ф-10; Наджупан Угочанського комітату, Ф-674; Наджупан Ужанського комітату, Ф-4; Правління Мукачівської гре-

ко-католицької єпархії, м. Ужгород, Ф-151; Архів п'яти коронних міст Марамороша, Ф-61.

Кожний документ перекладений з угорської (частково з латинської) мови на українську. У збірник включено різноманітний документальний матеріал аналізованого періоду, який охоплює всі аспекти боротьби за незалежну угорську державу.

Збірник документів і матеріалів укладений відповідно до правил публікації історичних документів. Документи подаються за хронологічним принципом і вперше публікуються українською мовою. Під час перекладу текстів документів ми намагалися зберегти тогочасні мовні звороти та лексику з метою передачі оригінального стилю.

Для науково-практичного використання документів рекомендуємо читачам враховувати таку інформацію: імена історичних осіб та географічні власні назви ми подаємо в оригінальній формі, застосувавши українську транскрипцію. А в покажчиках ці власні назви подаються у сучасній формі. Крім цього, імена паралельно наводяться і в оригінальній угорській формі, як це було в документах. У першоджерелах траплялося, що імена писалися як угорською, так і латинською мовами. Щоб зручніше було орієнтуватися, в коротких анотаціях до документів вживається українська транскрипція імен осіб та назв населених пунктів, а через скісну ризку наводиться сучасний варіант назви.

Біографічні дані, використані в покажчику, переважно стосуються періоду Визвольної війни і здебільшого взяті з праці, написаної Густавом Гецканаутом і відредагованої Калманом Мейсарошем «*Ki kicsoda a Rákóczi-szabadságharcban?*» («Хто є хто у Визвольній війні Ракоці?»), виданій у Будапешті 2005 року. Окрему подяку хочу висловити д-ру Калману Мейсарошу, досліднику з Інституту військової історії (Будапешт) за підтримку у публікації документів.

Правила правопису в аналізований період ще до кінця не усталилися, оскільки ще не відбувся повний перехід з використання латинської мови на угорську, а державною мовою були німецька та латинська мови.

Чимало документів з різних причин були пошкоджені, тому нерозбірливі місця ми позначали відповідною приміткою

в тексті... (далі пошкоджено). Імена осіб та географічні назви, використані в покажчиках, були зібрані лише з документів.

Назви населених пунктів у документах наводяться відповідно до мови документів, їх сучасні відповідники вказані у покажчику, розміщеному наприкінці збірника. Покажчик імен містить використані в документах імена та пов'язані з ними біографічні дані. Підписи наприкінці документів є оригінальними, використання тогочасних копій вказується.

Висловлюю щиру подяку співробітникам Закарпатського державного архіву та президенту Угорської академічної ради Закарпаття за сприяння у виданні збірника архівних документів.

Юрій Чотарі,
укладач збірника

ДОКУМЕНТИ

1

У таборі в полі Ветеш/Vetiş, 26 серпня 1703 р.

Жалувана грамота Ференца Ракоці II мешканцям с. Коморзань/Сăтărзаня про звільнення від податків та про захист прав.

ДАЗО, Ф. 151, оп. 1, од. зб. 179, арк. 1. Переклад з угорської.

Ми, князь фелшевадаський Ракоці Ференц, довічний наджупан дворянського Шарошського комітату.

Доводимо до відома всіх, кого це стосується, цим нашим листом наступне. Мешканці Коморзань одностайно підтримали наш похід за звільнення нашої дорогої батьківщини і свою вірність довели своїм прибуттям. Як стосовно їхнього майна, так і стосовно їхніх осіб бажали вони нашого протекційного листа, а тому, вважаючи їх цього достойними, оскільки присягнули вони нашим кавалерійським та піхотинським офіцерам і нашим військам, цим протекційним листом, скріпленим нашою печаттю, наказуємо, щоб ні їхньому майну, ні їхнім жителям, ні в хатах, лісах або полях поза їхніми хатами, ні в церквах, парафіях, школах, тобто, взагалі ніякому їхньому майну не заподіювалася або не давалося заподіяти шкоди. Тих, хто проти цього нашого наказу діятимуть і населення вищеназваного села, його майно і людей кривдитимуть або даватимуть кривдити, шкодитимуть їм або даватимуть шкодити, не мине наша сурова кара і навіть своїм життям за це вони поплатяться.

У нашому таборі в полі Ветеш, 26 серпня 1703 р.

Ракоці Ференц

2

У таборі біля Домагіда/Domănești, 7 вересня 1703 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про від'їзд князя з місця Сатмарської/Satu Mare блокади, про відправку продуктів до м. Вашарошнамень/Vásárosnádú для польських військ.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 408, арк. 7. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні, родовиті вельможі, видатні й найповажніші й шляхетні наші дворяни!

Вітаю і зичу багато успіху! Ми одержали листа від дворянського комітату, з якого зрозуміли причину із запізненням у доставці продуктів, які все ще потрібні, до нашого табору, й те, що при нашому відході з-під Сатмара простолюд того шанованого комітату перелякався. Дивуємось з того, що дворянський комітат такої думки, нібито та мала кількість ворогів дала привід до нашого відходу звіділя, та що нібито про забезпечення того простолюду ми вже зовсім не думали й зовсім не звертали на нього уваги. Попри те, що хоча ми зараз тут і затримались, однак стараємось цьому ворогові належним способом протистояти і простолюд дворянського комітату повністю забезпечити. З Божою допомогою нами скоро це буде виконано, і, взявши це до уваги, хай і дворянський комітат найближчим часом приходить до нашого табору. Щодо продуктів, про які наш прихильник Пап Янош у дворянського комітату розвідував, ми теж наказуємо, щоби дворянський комітат для тих наших військ, що з Польщі приходять до Наменя – дав їх доставити, і крім того, хай дворянський комітат про це й нашого прихильника Пап Міхаля повідомить, щоби при прибутті наших військ до Тиси якась та чи інша біда не виникла. Зрештою, вищетулованому вашому панству бажаємо щасливо зоставатись.

З табору біля Домагіда, 7 вересня 1703 р. Вищетулованому вашому панству віддані й вдячні

Ракоці Ференц

3

Токай/Токај, 6 жовтня 1703 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II щодо посилення дисципліни в армії та щодо приєднання куруців до полку Яноша Майоша.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 408, арк. 3. Переклад з угорської.

Славні, шановні, визначні, величні і родовиті панове, а також видатні дворяни, вірні, чесні, віддані й люб'язні!

Поздоровляю вас і бажаю вам багато щастя. Вам, напевно, відомо, що багато з членів дворянського комітату ще до підняття дворянського прапору повстання прибули до нашого табору. Спочатку стали вони під прапори польових армій, а пізніше приєднались до полків. Тепер вони звертаються до його милості з проханням приєднати їх до дворянського комітату. Вони хочуть відійти з-під прапорів, залишити полки і для досягнення цього видумують всілякі причини. Вони бажають приєднатися до дворянського комітату, бо заповітною їх мрією є залишитися вдома. Проте раніше ухвалена дворянським комітатом резолюція щодо усунення хвилювання у військах забороняє тим, хто вже вступив в одні полки або батальйони, переходити до інших батальйонів або полків. Тому (в тому числі й дворянському комітату) наказуємо подати мені імена тих, хто (ще до підняття дворянського прапору) стали під прапор і вступили в полк нашого прихильника капітана полку Майош Яноша. Вони (список цих людей передасть нам наш прихильник, згаданий вище капітан дворянського комітату) ходили разом із цим полком і налагоджували всякі військові справи. Якщо це їм подобалось до цього часу, то має подобатись і в майбутньому. А якщо і надалі будуть відмовлятися від повернення на колишні свої місця, то застосовуйте до них найсуворіший спосіб за невиконання своїх обов'язків.

Бажаємо вищетулованим панам залишатися в здоров'ї. Із табору, розташованого біля м. Токай, 6 жовтня 1703 р. Послужливий приятель вищетулованих панів

Ракоці Ференц

4

Токай/Токај, 26 жовтня 1703 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про усунення кривд, завданих Угочанському комітату, та про забезпечення населення сіллю.

ДАЗО, Ф. 674. оп. 8, од. зб. 408, арк. 1. Переклад з угорської.

Славні, шановні визначні, величні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, дорогі, славні й милостиві наші приятелі!

Поздоровляю вас і бажаю вам багато щастя. Ми одержали листа від дворянського комітату й зрозуміли його кривди. Ми делегуємо величного пана генерала Шеннеї Іштвана для усунення кривд на затисянській території, тому в першу чергу звертатися треба до нього, відповідно ми і дворянський комітат теж спрямовуємо до вище названого пана генерала. У випадку, якщо його милості не вдасться впорядкувати справи дворянського комітату, хай звернеться він до нас за подальшими порадами. Ми вже і раніше писали вам про те, що контроль над арештованими злодіями і надалі належить до компетенції нашого прихильника героя Долгаї Дердя, а займатися їх виловлюванням і в майбутньому має дворянський комітат. Натомість із дворянського комітату знімається обов'язок адмініструвати забезпечення населення комітату сіллю, що було передбачено наказом нашого прихильника, префектом Рамочагазі Дердьем.

Бажаємо вищетулованим панам залишатись у здоров'ї. Послужливий приятель вищетулованих панів. З табору, розташованого біля м. Токай, 26 жовтня 1703 р.

Ракоці Ференц

5

Токай/Токај, 3 грудня 1703 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про призначення Ференца Дюлаї комісаром із забезпечення куруцьких військ для Сатмарської/Сату Маре блокади, про призначення комітатського комісара зі збору та перевезення харчів.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 408, арк. 9. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Щоби теперішнє наше старання про відновлення нашої знищеної в минулому волі було успішним, і щоби ліквідація всяких непорядків, піклування дворянським комітатом та всіма станами, що в ньому знаходяться, а також простолюдом та нашими військами щонайкращим

способом проходилося, тому для забезпечення на затисянській території, зокрема наших військ, що здійснюють блокаду Сатмара, нами призначено комісаром нашого прихильника, родовитого витязя Дюлаї Ференца. Тому дворянському комітату наказуємо, щоб він наше розпорядження щодо вищезгаданого нашого прихильника розумів так, що коли про надання продуктів для забезпечення цих військ буде ним надано вказівки, то хай дворянський комітат знає, що зроблено це на підставі нашого наказу, і тому хай він на підставі даної йому вказівки розподілить усі продукти та інші потреби серед свого оточення, а далі нам і нашій дворянській державі для добра спільної справи до нашого табору в розпорядження нашого прихильника – головного комісара – обов'язково доставить усе повністю так, щоб нестачу з помилок у квитанціях та внаслідку цього й у звіті можна було вирівняти. Необхідно, щоби дворянський комітат, крім згаданого комісара, в нашому таборі мав з-поміж своїх членів постійних комісарів, один із яких постійно перебуватиме в нашому таборі, а інший – буде клопотати про збір і доставку продуктів, іншого врожаю або решти речей відповідно до потреб, щоб таким чином усе необхідне якнайшвидше могло бути на благо дворянського комітату виконане. Крім цього, щоб дворянський комітат не мав шкоди через призначене для військ м'ясо, хай він не забуде до цих комісарів призначити і м'ясників.

Бажаємо вищетулованим панам щасливо зоставатись!
З табору біля Токая, 3 грудня 1703 р.

Ракоці Ференц

6

Токай/Токај, 5 грудня 1703 р.

Звіт Угочанського комітату про постачання продовольством, грошима, підводами та фуражем визвольної армії Ференца Ракоці II.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 411, арк. 1-5. Переклад з угорської.

Нарахування податку для постачання полку пана Белтекі Тиводара, виходячи з податку на сто осіб і сто коней, а саме: шість

тисяч фунтів м'яса, п'ятдесят кобликів борошна, 150 кобликів вівса, 60 угорських грошей і чотири підводи на один місяць.

	фунтів м'ясо	коблив борошна	коблив фуражу	угор. фор. грошей	підвод
Надьсевлюш	500	3	7	5	50
Ардо	150	2	3	2	20
Егреш	200	2	5	2	20
Фанчика	100	2	-	2	20
Матьфалва	100	1	1	1	12
Тисауйгель	120	2	1	1	12
Тисауйлак	250	2	2	2	20
Тисакерестур	120	2	1	1	10
Карачфалва	100	2	1	1	10
Вербец	100	1	1	1	10
Патак	200	2	3	2	20
Шаланк	550	3	8	6	60
Комят	400	3	8	4	45
Кішчонгова	20	2	3	1	3
Надьчонгова	60	-	-	-	8
Ельвеш	60	2	1	1	10
Уйфалу	60	2	1	1	10
Алшокараслов	60	-	4	1	8
Фелшекараслов	30	-	1	-	2
Алшошарад	60	-	4	1	8
Фелшешарад	36	-	1	-	3
Раковець	300	1	5	3	30
Ракас	300	1	6	3	30
Верешмарт	200	1	4	2	20
Копань	100	-	2	1	10
Кирва	-	-	1	-	2
Сірма	200	1	1	-	10
Шашвар	200	1	2	2	20
	4526	33	78	46	481

Згідно з цим для вас встановлена відповідна кількість і при цьому врахуйте, що вже з Тисауйлаку і з Шаланку надійшло по одній підводі. Мій округ прикріпили до затисянського полку пана Белтекі Тиводара, де діє Кіш Альберт з метою, щоби втримати порядок, аби селам не було заподіяно збитків.

Нарахування податку для постачання полку пана Белтекі Тиводара, виходячи з податку в розрахунку сто осіб і сто коней, а саме: шість тисяч фунтів м'яса, п'ятдесят кобликів борошна, сто п'ятдесят кобликів фуражу і шістдесят угорських форинтів, чотири підводи.

Підводи через кожні чотири місяці, солі та борошна щоб дало кожне село вдосталь, постачання необхідно розпочати з 5 грудня 1703 р.

Уйлакі Іштван

Заступник наджупана визначного Угочанського комітату

З округи пана Чато Адама постачання для полку пана Белтекі здійснили такі села:

	м'ясо фунтів	борошно кобл.	фураж кобл.	гроші угор. фор.
Алшогогерце	100	1	3	1
Фелшегерце	200	3	2	3
Теребеш	300	3	2	3
Даболц	100	1	2	1
Неветленфолу	100	1	2	1
Кекенешд	200	3	6	3
Дюла	300	3	8	2
Чедрег	24	-	1	-
Алмаш	200	2	-	-
Ботар	50	-	-	-
	1574	17	12	14

Вказані нижче села заборгували фураж полку Белтекі:

	фураж кобл.
Бабонь	1
Аклі	4
Бочко	1
Вараля	2
Турц	10
Богар	8
Комлош	4
	30

Список про кількість одержаних продуктів на сто солдатських пайків і 34 кінські раціони (від комітату) для полку пана Кіш Альберта

	М'ясо кобл.	Борошно кобл.	Фураж кобл.	Гроші нім. фор.
Бекень	200	2	4	2
Фаркашфалва	100	1	2	1
Пейтерфалва	200	3	6	2
Тивадар	100	1	2	1
Форголань	300	2	5	3
Чома	100	1	-	1
Чепе	150	2	3	2
Гетень	172	3	4	2
Фекетеардо	500	3	4	2
Сасфалу	400	3	8	4
Текегаза	350	3	8	4
Геденьгаза	200	2	4	2
Кіральягаза	50	-	2	1
Чарнатев	200	2	4	2
Уйфалу	300	2	7	3
Велейте	500	4	10	4
Кіштарна	100	1	3	1
Надьтарна	400	4	10	3
Саразпатак	100	1	4	1

	М'ясо кобл.	Борошно кобл.	Фураж кобл.	Гроші нім. фор.
Верейце	300	2	4	2
Комлош	200	4	4	2
Ботари	500	4	8	5
Вараля	400	2	2	3
Галмі	150	3	-	-
Турц	500	4	10	-
-----	30	2	1	-
Аклі	160	1 1/2	4	-

Чотири підводи на один місяць. Згідно з цим кожне село повинне надати достатню кількість борошна, солі, а для полку пана капітана Кіш Альберта – сто солдатських пайків і 34 кінські раціони. Це щомісяця нехай надсилають його милості майору, а якщо були б перебої в постачанні, щоб не обвинувачували (комітатських) урядовців, це розпорядження вступає в силу з 5 грудня 1703 р.

*Заступник наджупана дворянського
Угочанського комітату
Уйлакі Іштван*

7

Кішмартон/Eisenstadt, 18 грудня 1703 р.

Указ герцога, наджупана комітату Мошон Пала Естергазі про набір військ в Ужанському комітаті для австрійської армії та закупівлю обмундирування.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1482, арк. 3. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, милостиві, величні, родовиті, видатні, шляхетні й найповажніші наші пани, панове й приятелі!

Вітаю і завжди готовий бути до ваших послуг. Ми сподіваємося, що ваші милості одержали наказ нашого милостивого вождя про новий набір гайдуків. У милостивім наказі його величності вказано й спосіб їх набору та те, яким повинне бути їх обмундирування. Оскільки нам доручено організацію військ у

гірських краях, ми домовилися щодо обмундирування з одним євреєм так, що він добуде для всього війська обмундирування прийнятним способом, а для кожного гайдука воно коштуватиме по 18 форинтів. З огляду на це, доводимо до відома вашим милостям, щоб на підставі цього нашого рішення на обмундирування кожного гайдука ви зібрали між собою по 18 форинтів, і щоб ваші милості не полінувалися це щонайшвидше доставити в руки пана полковника Багошші Пала, щоб його милість міг ці гроші тому єврею передати. Правда, що й ваші милості можуть це обмундирування роздобуть, але якщо воно буде з сукна різного кольору або різної якості, а так само й у випадку інших відмінностей (оскільки прийом обмундирування від пана полковника залежить), його милість не прийме і поверне вашим милостям. У такому разі хай ваші милості нові видатки приписують не іншим, а собі. Насамкінець бажаємо, щоб дарував Господь вашим милостям доброго здоров'я! Кішмартон, 18 грудня 1703 р.

Відданий друг вищетулованому вашому панству

Естергазі Пал

8

Мішкольц/Miskolc, 23 січня 1704 р.

Доповідь депутата Угочанського комітату Іштвана Уйгелі Ференцу Ракоці ІІ про труднощі з постачанням військ харчами, про повернення до військ дезертирів та доставку з м. Сатмар/Satu Mare. Резолюція Яноша Папоі щодо вирішення цих питань.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 412, арк. 1-2. Переклад з угорської.

Достойний князю, мій милостивий князю!

Хай довго береже Бог вашу величність у доброму здоров'ї на свою славу й для успіху нашого дорогого народу. Дворянський Угочанський комітат попереднім своїм листом покійно звернувся до вашої величності для усунення декотрих своїх труднощів. Їх залагодження доручено вашою величністю достойному генералу пану Шенньєі Іштвану й (ваша милість) милостиво зволила розпорядитися, що якщо ці справи там не будуть за-

лагоджені належним чином, хай він звернеться за подальшими розпорядженнями до вашої величності. Щоб труднощі дворянського комітату паном генералом були належно впорядковані, ми змушені знову до вашої величності як до свого милостивого князя покійно звернутися за поміччю.

Паном головним генералом для забезпечення військ встановлену кількість розподілено на весь наш дворянський комітат. Оскільки більша частина (населення) нашого комітату в лавах війська, зовсім неможливо, щоб та мала кількість населення, яка вдома залишилася, сама доставляла ці продукти, а тому те, щоб челядь і члени сімей військових також взяли участь у поставці цих продуктів, є справедливим і достойним, тож у зв'язку з цим нам бажано отримати милостивий указ і розпорядження вашої милості. Хай вищі й нижчі дворянські стани, які поважними особами називаються, такою здачею продуктів не обтяжуються, а їхнє майно не має служити для цього порукою, оскільки більша частина з них пішла на війну, й зараз вони в більшості випадків жодної користі не можуть мати зі свого майна. Щодо цього паном генералом дана усна відповідь, але ми з великою покійністю просимо, щоб ваша величність для усунення непорозуміння і ненависті звеліла таке своє розпорядження письмово видати. Ми просимо достойного пана генерала і про те, щоб забезпечення тих із нас, які направлені до блокади Мункача, передав нашому комітату, оскільки ні вищі стани, ні церковне дворянство без квартири й харчування не можуть там перебувати, тому що бідний дворянин тільки на три-чотири дні може взяти з собою продукти, а коли їх з'їсть, він змушений повертатися додому. Така сама ситуація і з кавалеристами, коли в них немає сіна, фуражу. За милостивим наказом його величності комісаріатом через нашу малу кількість до Сатмарського табору призначено від нас щотижнево підводу, але війська і по шістнадцять підвод затримують у себе, для перевезення харчів теж у себе затримують та нищать худобу наших селян. Щоб і в зв'язку з цим постійно дотримано було милостивого розпорядження вашої милості, хай ваша величність зволить тим, кого це стосується, ще раз милостиво наказати.

Відколи до нестерпної убогості нашої дорогої батьківщини заборонено ще і торгівлю сіллю, відтоді ми і всякого заробітку позбулися, а до того ще й нестерпно великими податками нас настільки навантажено, що, перебуваючи в крайній нужді, ми змушені були в одного німця через посередництво одної порядної особи з Кашша взяти шість тисяч німецьких форинтів під абсурдні проценти, а ті кошти тому самому німецькому народові відразу ж сплатили як податок. На повернення за домовленістю цих грошей ледве б вистачило всього поголів'я худоби дворянського комітату. А тому що, дякуючи Богу та його святій величності убогство нашої дорогої батьківщини завдяки переможній зброї вашої величності з кожним днем зменшується, та щоб звільненням нас від невідплатного боргу ми могли бути підбадьорені проти могутнього нашого ворота, покійно благаємо вашу величність завчасно взяти близько до серця цю нашу біду, й під час кошицьких або інших переговорів цей наш борг, який чужому народу, паразитам батьківщини нашої має бути сплачено, анулювати. Через марнотратність гайдуків і кавалеристів, які скрізь розбіглися, а особливо з часу падіння Токая, в державі вашої величності по домах розійшлися, ні укази вашої величності, ні наші для населення неможливо належним чином виконувати. Щоб свавільства таких волоцюг, що без дозволу й паспорта вашої величності тиняються, постійно лаються і п'ють, цілковито було ліквідовано, покійно благаємо вашу величність у зв'язку з цим зволити дати нам мудру диспозицію.

Хай милостивий Господь благословить княжу милостивість вашої величності й вашу величність.

Відповідь вашої величності покійно очікуючи, недостойний покійний слуга вашої величності.

Уйгелі Іштван

Перший депутат дворянського Угочанського комітату

Резолюція:

1. Оскільки і в інших дворянських комітатах челядь та слуги військових, крім доставки підводами, беруть участь і в наданні продуктів (тому що дома зостались, без них недо-

статньо людей для здачі продуктів), хай і цей дворянський комітат так само чинить.

2. Важливі особи і в наших дворянських комітатах подібними контрибуціями не навантажені, хай і цей дворянський комітат їх не обтяжує.

3. Оскільки і в інших місцях, які перебувають під блокадою, військо, що при цих блокадах знаходиться, спільними зусиллями забезпечується, хай дворянський Березький комітат розпорядиться, щоб військо з дворянського Угочанського комітату, що біля Мункача знаходиться, забезпечувалось разом із іншими військами, що там перебувають, бо дворянському Угочанському комітату доручено забезпечення наших військ біля Сатмара.

4. Хай дворянський комітат доставить ту кількість підвод, яка комісаріатом була для нього визначена, але більшу – ні. Хай комісаріат поклопочеться про заміну тих (підвод), які зараз знаходяться у таборі, та про їх обов'язкове звільнення з табору.

5. Беручи до уваги неодноразове пригнічення дворянського комітату та його розорення внаслідок цього, коли Господь дарує нам капітуляцію міста Кашша, хай тоді дворянський комітат звернеться до нашої милості, щоб бути цією капітуляцією винагородженим.

6. Нашим милостивим князем видано наказ про упіймання всіма дворянськими комітатами й місцевостями тих кавалерійських та піхотинських лицарських станів, які без паспорта нашого милостивого вождя, його величності, пішли додому, й про їх повернення до своїх військових частин.

А тих, з якими вони б не могли впоратись, необхідно спіймати й примусово до їх військових частин доставити, звернувшись для таких дій до вищих офіцерів на підставі наказу нашого милостивого князя. І хай тому дворянський комітат до відкритого указу нашого милостивого пана додасть такий відкритий наказ.

Мішкольц, 23 січня 1704 р.

За дорученням секретаря Папої Яноша
Мішкольц, 23 січня 1704 р.

Мішкольц/Miskolc, 24 лютого 1704 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II стосовно зловживання купців, що торгують порохом та гарматними ядрами за завищеними цінами.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 424, арк. 1. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Із неодноразових скарг наших офіцерів і наших військ нам зрозуміло, що декотрі купці, втративши совість, не дбають про виконання своїх повинностей стосовно нас, дворянської держави і щоденного забезпечення наших військ, що служило б загальному благу. Це призвело до труднощів у діяльності наших військ, оскільки ядра, які дотепер вироблялися і косівськими називаються, зменшили та вище встановленої ціни осмілилися продавати. Щоби такі фальшиві вчинки, які з власного вподобання декотрих і з нелюбові до народів нашої батьківщини впливають та всій державі є на велику шкоду, можна було ліквідувати, хай різними махінаціями зменшені патрони і ядра виробляються по формі старих добрих косівських ядер, щоб наші війська в зв'язку з цим не потерпали та належно могли виконувати свої обов'язки на службі дворянському комітату. Суворо наказуємо дворянському комітату у своєму оточенні опублікувати і подбати про поширення такого указу, щоб скрізь, де тільки знайдуться купці, які лукаво фальшивили, виготовляючи дрібні ядра, протягом одного тижня переробили їх за формою косівських ядер, та щоб по встановленій для них ціні, тобто по 15 грошей, продавали. У випадку, якщо після одержання цього нашого указу, протягом одного тижня шкоду від цих дрібних ядер у дворянському комітаті та на його території не буде ліквідовано, або якщо чиновники, які повинні були цих осіб змусити до ліквідації браку, не виконують своїх обов'язків, тобто якщо купці гарматні ядра згідно з нашим указом не виправляють і не по встановленій ціні продаватимуть, ці чиновники будуть суворо покарані по заслугах. А ці торгівці вважатимуться бунтівниками й противниками прогресу загального добра, тому

їх майно буде конфісковано, а вони самі будуть заточені в суворе ув'язнення. Хай тому дворянський комітат дбайливо слідкує за тим, котрі купці цього нашому указу осміляться противитися і хай одразу повідомить нам їх імена, щоби ухвалене наше рішення дійсно могло бути виконане.

Бажаємо вищетулованим панам щасливо зоставатись!
У місті Мішкольц, 24 лютого 1704 р. Вищетулованому вашо-
му панству віддані друзі

Ракоці Ференц
Папоі Янош

10

Мішкольц/Miskolc, 2 березня 1704 р.

Пункти капітуляції Ужгородської/Ungvár фортеці, підписаної Ференцом Ракоці II і австрійським керівництвом фортеці.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1495, арк. 1-2. Переклад з угорської. Копія.

По-друге. У результаті огляду, проведеного за розпорядженням його величності щодо рухомого й нерухомого майна, домашньої худоби, коней від батьків, кровної рідні або мешканців заборонених, будь-де знайдених і під час минулої мобілізації за будь-яких обставин захоплених, або під яким-небудь приводом чи за будь-якою претензією собі присвоєних, державною скарбницею вже засеквестрованих, або з чийого-небудь респекту вже комусь переданих або проданих, без огляду на минуле, разом із принесеними жертвами та за той час одержаними доходами просто повертаються власникам, які мають право негайно забрати їх назад. У випадку, якщо виявиться, що житло або який-небудь інший маєток окремих сімей під час вищезгаданої мобілізації дійсно були пошкоджені, і вони його прийняти не бажатимуть, тоді з милості його величності і за розпорядженням заступників їм це негайно може бути відновлено або ж вони можуть одержати за це компенсацію.

По-третє. Хай буде встановлено вартість маєтків зі всією обстановкою, зовнішніми спорудами, зброєю, кіньми та всіма продуктами, доходами за той час, поки власники не повернуть-

ся за своїм бажанням до свого житла. Ті, чиє житло було внаслідок пожежі знищене чи зруйноване, за час, поки про маєток подбають, можуть тимчасово знайти й одержати мирний прихисток у фортеці, де ні сторожа його величності, ні інші мешканці незаконною образою їх спокій не порушуватимуть.

По-четверте. Рабів і всіх інших слуг, найнятих за договором чи іншим способом, які за вищезгаданий час утекли або ж були затримані (поки їх пани на виконання державної служби здатні) доручається їм милостиво їх доставити.

По-п'яте. Хай буде оголошено й до загального відома доведено, що ті, хто спробують мститися винуватцям за маєтки й житла постраждалих, будуть суворо покарані.

По-шосте. Ті, хто дійсно пристрасно завдавав шкоди, з метою загарбання, зі злістю й підлістю від початку цього повстання завдавав шкоди коням та всякій іншій худобі людей, у цій фортеці на роботу поставлених, незалежно від того, до якого стану вони належать, або ж заподіяли шкоду пожежею, руйнуванням і нищенням домів дворян, млинів, громадських будівель та інших споруд, і були затримані за державними законами, будуть покарані із застосуванням усіх мір покарання, що під час війни існують. Такі покарання мають бути застосовані на підставі цього розпорядження.

По-сьоме. Звільняються від суду особи, які колись разом або тепер самі живуть у своїх будинках, чи сплатили державний податок у півтора разовому обсязі, засвідчили безпечну поведінку та віддали належним способом підводи.

По-восьме. Хай ваша величність зволить милостиво встановити результати у справі капітуляції після бою, проведеного з Божою поміччю, і уповноважити комісара, якого вислати для підтримки всього згаданого вище й для проведення екзекуції, щоб він належним способом розпорядився про наведення повного спокою.

По-дев'яте. Взявши до уваги все вищесказане та кожен факт окремо, а також добре все обміркувавши, ми всі разом і кожний із нас окремо всіма правами наділені і протеговані, за всіма пунктами й рішеннями хочемо й бажаємо під захистом християнської віри непорушно й свято бути захищені... (далі пошкоджено)

В Унгарській фортеці, 26 лютого 1704 р.

Франціскус Готтефрідус фон Шветлік Песан,
комендант
Зібрання баронів і дворян Унгарського комітату,
що знаходяться у фортеці тієї ж назви

На підставі уповноваження нас нашими керівниками щодо вищесказаного, від імені вищеназваних наших керівників, на нашу дворянську честь і правдиву християнську віру, взаємно безповоротно обіцяємо, що свято, строго й непорушно буде виконано. Ці наші листи затверджуємо нашими власноручними підписами та печатками. У місті Мішкольць, 2 березня 1704 р.

Ваі Адам з Вая

Фендріх Фрідріх Карл Вюндер

Янокі Жігмонд

Фреліх Карл Польднобл

Орос Адам з Чічера

Раті Гергель

Оскільки ми вищезгадані договори вважаємо справедливими й законними, тому всі її пункти, рішення і статті схвалюємо й ратифікуємо, й на правдиву святу віру обіцяємо їх непорушно виконати. Для доказу цього, ці наші листи затверджуємо нашими власноручними підписами й великою печаттю. У місті Мішкольць, 3 березня 1704 р.

Ракоці Ференц

Папоі Янош

11

У таборі біля Егер/Eger, 9 березня 1704 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про забезпечення продовольством Сатмарської/Satu Mare блокади, про призов новобранців під командування полковника Іштвана Будаі.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 417, арк. 5. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Ми вже раніше довели до відома дворянських комітатів, що (ваш) дворянський комітат мужньо повстав і велика кількість населення комітату відправилася

до окопів під Сатмаром, щоби корисно й щасливо продовжити службу дворянській державі. Для підтримки нашої армії, яка знаходиться в цих окопах, ми вимагали від дворянського комітату надати сіно, фураж, худобу та інші харчі. Але ви ні на початку повстання, ні пізніше не виконали нашого наказу про натуральні податки. І тому ми востаннє звертаємося до дворянського комітату, якщо йому не байдужий успіх громадської справи, хай повстане у чимбільшій кількості, спішить до Сатмарських окопів і стає на службу до шановного князя, генерала, командира варту Будаї Іштвана, відданої нам людини, головного капітана замків Гойдуського комітату. Хай допоможуть генералу в тім, щоби наші військовослужбовці, у яких вийшов запас продуктів, не були змушені утікати з окопів. Дворянський комітат повинен це зробити й тому, що якщо зменшиться кількість військ, комітат не був обвинувачений у цьому.

Бажаємо вищетулованим панам щасливо зоставатись. Із табору, розташованому біля м. Егер, 9 березня 1704 р. Услужливі приятелі вищетулованих панів

Ракоці Ференц
Папоі Янош

12

Унгвар/Ужгород, 16 березня 1704 р.

Дозвіл для Яноша Сентівані, відправленого до Ференца Ракоці II, на право вільного пересування, виданий комендантом Ужгородської фортеці Якобом Вайда.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1494, арк. 1. Переклад з угорської.

Я, головний капітан нашого милостивого князя, його величності, достойного князя фелшеводаського Ракоці Ференца й Унгварського нашого достойного пана генерала Секеші Берчені Міклоша, доводжу до відома всіх, кого це стосується, цим моїм листом таке: родовитий витязь пан Сентівані Янош вирушить відшукати достойного князя, нашого милостивого вождя, його величність, а звітлія – для продовження певних справ до достойного графа, генерала нашого милостивого пана, його величності Берчені Міклоша. Тому хай його вважать відповідальним

у цій справедливій справі, хай кавалерійські та піхотинські офіцери нашого милостивого пана, його величності та його прихильники скрізь пропускають його вільно. Хай ніхто не сміє ставати йому на заваді, тому що на підставі нашим милостивим паном, його величністю виданого указу тих не мине смертна кара. Цей лист після ознайомлення з ним повертається власнику.

У фортеці Унгар, 16 березня 1704 р.

Вайда Якоб

13

Унгар/Ужгород, 22 березня 1704 р.

Розпорядження графа Міклоша Берчені до Ференца Палковіча про прискорення призову новобранців, про заміну загиблих та дезертирів на фронті.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 420, арк. 1-2. Переклад з угорської.

Цим повідомляємо його милість, дворянина і витязя, віце-капітана полку під проводом шановного й величного пана Палочаі Дердя пана Палковіча Ференца про таке: Розміщення полку за Тисою відбулося з тієї причини, щоби під час перемир'я і до початку боїв можна було провести його належне укомплектування. З огляду на це, окружному комісару Етвеш Міклошу дано наказ розмістити війська по квартирах так, щоби солдати (і найманці, що там перебувають) з кожного комітату склали окремий постійний загін, а кожний комітат до початку походу повністю укомплектував склад свого загону. Також він повинен, залежно від кількості розміщеного війська, до кожного комітату призначити менші або більші допоміжні команди, завданням яких буде припинити дезертирство, а також стежити за швидким поповненням армії найманими жовнірами з кожного комітату. Ця організована допоміжна сторожа у випадку генеральної перевірки полку повинна бути переведена до Саболчського комітату. Крім цього, дворянським комітатам у присутності пана комісара необхідно скласти такий акт, на підставі якого віце-капітан дізнається, скільки найманців дав кожен комітат від загальної своєї чисельності, скільки з-поміж них живі і, відповідно, скільки комітет повинен доставити ще для поповнення особового скла-

ду. Ці дії мають проводитися на підставі указу достойного князя, щоби у випадку виникнення питань у дворянських комітатів, вищезгаданий пан віце-капітан міг би на такий указ покликатись. Таким чином, доводимо до його відома, що згідно з військовою практикою, воєнний рік, протягом якого армія поповнюється один раз, рахується з 1-го листопада, тобто якщо в минулому році, починаючи з жовтня 1703 року, певна особа у дворянських комітатах надіслала свого найманця, а той був убитий ворогом чи втік, така особа повинна, ні на що не зважаючи, в цьому воєнному році також замість втраченого найманця надати іншого, оскільки винятковий привілей, на підставі якого вона була звільнена від повинності в минулому році з тієї причини, що її кавалерист убитий ворогом, на наступний рік не поширюється, і така особа не може це рішення оскаржити. Але той, хто протягом цього року, тобто до кінця жовтня цього року надасть усю кількість жовнірів, яка була для нього передбачена протягом цього року, а його найманець загине в бою, не повинен надавати іншого. Дворянський комітат повинен сприяти тому, щоб головному офіцеру полку було вручено листи розподілу, на підставі яких командир від початку знатиме, скільки кому випало найманців та від кого чого чекати й що вимагати. А якщо серед членів дворянського комітату знайдуться такі, в яких на підставі достойним князем виданої резолюції будуть гідні винятку причини, їм також не можна бути звільненим, скалічиши таким чином полк. Згаданий командир повинен буде такі випадки з точним встановленням даних про причини й кількість привілейованих мені передати, щоби якщо вони достойні будуть привілеїв, по можливості були дані дворянському комітату полегшення щодо особового складу. Але ці привілейовані все ж таки мають взяти участь в поповненні складу або своїми вкладами у військову касу або примушенням до озброєння тих, що спочатку з метою наживи взялися до зброї, а насолодившись, повернулися додому й ухиляються від служби батьківщині. Тому за відсутності таких осіб в армії звертається увага нашого головного капітана на те, щоби він відносно цього впорядкував справи військових частин, які перебувають під його командою, і щоби, поряд із іншим, в організації доброї команди та ліквідації дезертирства дотримувався виданих воєнних правил.

Унгар, 22 березня 1704 р.

Граф Берчені Міклош

Приписка: До цього додаю свої листи, адресовані пану регіональному комісару і дворянському комітату.

14

У таборі біля Егера/Eger, 3 квітня 1704 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про розшук військових дезертирів, про повернення солдатів до своїх полків.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од.зб. 417, арк. 1. Переклад з угорської.

Родовитий і вірний наш прихильнику!

Вітаємо і висловлюємо нашу щирю подяку. З доданого листа твоя милість може пересвідчитися, який відкритий наказ розіслано нами стосовно повернення тих наших військ, які повсюдно тиняючись і п'ючи, з нашого табору розбіглися. І тому що ця справа не може терпіти зволікання, хай твоя милість цей наш відкритий наказ на землях дворянського комітату не тільки дасть через окружних начальників негайно опублікувати, але теж хай постарается, щоби цим виявлене наше бажання як чиновниками дворянського комітату, так і керівництвом цих місцевостей та іншими мешканцями, нашими прихильниками, якщо вони в цьому згаданій нашої карі оминуть хочуть, було взяте до уваги й виконано.

Бажаємо Вам щасливо zostаватись!

З табору біля Егера, 3 квітня 1704 р.

Ракоці Ференц

Чотарі Габор

15

Біля Ароксаллаш/Grafenschachen, 19 квітня 1704 р.

Лист Ференца Ракоці II для Адама Ороса з метою його всілякої підтримки.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1494, арк. 2. Переклад з угорської.

Цим повідомляємо, щоб власнику цього листа, знатному дворянину Орос Адаму з Чічера, його боязливим коням разом із

візником під страхом суворої догани ніде не відмовлено було в наданні допомоги. Цей лист після ознайомлення з ним повертається власнику.

З наших таборів біля Ароксаллаша, 19 квітня 1704 р.

*Ракоці Ференц
Папоі Янош*

16

***Утаборі біля Саммара/Satu Mare, 29 квітня 1704 р.
Розпорядження Іштвана Будаї для членів родин куруців, що воюють, про сплату податків.
ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 419, арк. 1. Переклад з угорської.***

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове!

Вітаю і завжди до ваших послуг! Наш милостивий пан розпорядився стосовно того, яку контрибуцію повинні платити ті, що стали вірними прихильниками його величності та заради визволення нашої держави взяли до зброї. Нашим милостивим князем, його величністю встановлено й оголошено розміри контрибуції, по-перше на притисянській території біля Ветеша, по-друге, біля Токая, а по-третє, біля Мішкольца, і введено нашим милостивим князем у практику таким способом: Той солдат, тобто такий куруц, що нашу дворянську державу обороняючи, довів свою дійсну належність до угорського народу та в якого виключно тільки жінка з дітьми знаходиться вдома, від усяких контрибуцій звільнений. А той, у кого господар знаходиться вдома (виняткам честь і хвала), тобто старший або молодший брат чи батько, повинен здачею фуража або пшениці платити контрибуцію, натомість підводи він надавати не повинен. Крім цього, він повинен своєму поміщикові служити, але той, у кого тільки жінка залишилася вдома, жодної служби не повинен виконувати, а його ділянки під жодним приводом не можуть бути поміщиками обтяжені. У зв'язку з тим, що через багато (років) скарг війська не можуть бути спокійними, та й загалом моя відданість до нашого милостивого пана вимагає, щоби існування війська, відданого своїй боротьбі, не ускладнювати. Тому на-

самперед до дворянського комітату хочу звернутись, щоби ваші милості вищезгаданим способом згідно зі своїми посадами та обов'язками звернули увагу поміщиків і сільських старост на те, щоби їхні милості до милостивого наказу нашого милостивого князя, його величності дослухались, бо якщо подібна скарга надійде до мене в майбутньому, такий реакціонер буде викликаний до військового трибуналу і покараний як підбурювач проти держави. Я впевнений у тому, що шановний дворянський комітат прислухається до милостивого наказу нашого милостивого князя й дасть його опублікувати, та що їх величності й милості поміщики й сільські старости інакше не робитимуть. Цим бажаємо вищетулованому вашому панству довгого й щасливого життя. Зостаюсь вірним вищетулованому вашому панству. У таборі біля Сатмара, 29 квітня 1704 р.

Найвідданіший слуга
Будаї Іштван

17

Квітень-травень 1704 р.

Відомість обліку військових-куруців Угочанського комітату (659 осіб) за населеними пунктами.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 409, арк. 1-10. Переклад з угорської.

Відомість обліку мешканців Угочанського комітату, які перебувають в армії його величності або загинули в боях з 1703 р.

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Шашвар		
Гедень Ференц	у полку пана Гедень Пала	
Сюч Міклош	у полку пана Гедень Пала	
Сенткіраї Дердь	у полку пана Гедень Пала	
Надь Пал	у полку пана Гедень Пала	
Варга Геци	у полку пана Гедень Пала	
Чордаш Ласло	у полку пана Гедень Пала	
Пап Іллеш	у полку пана Гедень Пала	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Адор'ян Маргон	у полку пана Гедень Пала	
Гарчаш Іштван	у полку пана Гедень Пала	
Варга Ференц	у полку пана Гедень Пала	
Надь Міхаль	у полку пана Гедень Пала	
Шашварі Шандор	у полку пана Гедень Пала	в с. Оварі
Чорба Міхаль	був у полку пана Майош Яноша	під м. Сатмар
Орос Шандор	з полку пана Кайді Іштвана	у Мункачській фортеці
Гал Міклош	з полку пана Кайді Іштвана	під м. Сатмар
Сірма		
пан Комлоші Ференц	мол. лейтенант варти нашого милостивого пана (палоташ)	
Ліпчеї Міхаль	у полку Майош Яноша	
Форіш Іштван	у полку Майош Яноша	
Надь Ференц	у полку пана Кайді Іштвана	
Гарчаш Іштван	у полку пана Кайді Іштвана	
Кочіш Пал	у полку пана Кайді Іштвана	
Ладані Томаш	у полку пана Кайді Іштвана	
Секленцеї Деметер	знаходиться у пана Комлоші Ференца	
Севлюшевгардо		
Ліпчеї Ласло пан	у полку пана Майош Яноша	
Дарвас Міхаль	у полку пана Майош Яноша	
Турда Міхаль	у полку пана Майош Яноша	
Вішкі Іштван, ст. лейтенант	у полку пана Кайді Іштвана	
Варга Йончі	у армії Вішкі	
Фюзер Янош, мол. лейтенант	у таборі нашого пана (Ракоці)	
Каня Янош		у Мункачській фортеці
Бодог Міклош		у Мункачській фортеці
Пап Янош		у Мункачській фортеці
Варга Андраш		у Мункачській фортеці

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Полянкаі Пейтер		у Хустській фортеці
Чокаш Пейтер	в армії пана Пап Міхаля	
Секе Міговк	у полку пана Есе Томаша	
Молнар Пейтер	відійшли з трансильванською армією	
Ач Янош	відійшли з трансильванською армією	
Сіладі Іштван	у таборі пана Берчені Міклоша	
Кіш Шандор	у полку пана Кайді Іштвана	
Кіш Ференц	у полку пана Кайді Іштвана	
Надь Ференц	у полку пана Кайді Іштвана	
Орос Янчі	у полку пана Кайді Іштвана	
Роман Іллеш	у полку пана Кайді Іштвана	
Шараді Янчі	у полку пана Кайді Іштвана	
Купоні Лацко	у полку пана Кайді Іштвана	
Лецо Мате	у полку пана Кайді Іштвана	
Буш Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Ботарі Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Фанчика		
Лазар Томаш, пан	упана Будаі Іштвана	
Асталаш Пейтер	у полку пана Майош Яноша	
Чобаі Ференц	у полку пана Майош Яноша	
Ола Іштван	у полку пана Майош Яноша	
Шош Андраш	у полку пана Майош Яноша	
Нірі Томаш	у полку пана Майош Яноша	
Кереі Мартон	у полку пана Кайді Іштвана	
Сабо Іштван	у полку пана Кайді Іштвана	
Ковач Ференц	у полку пана Кайді Іштвана	
Ердеш Пал	у полку пана Кайді Іштвана	
Карачфалва		
Надь Янош	у Мункачській фортеці	
Кіш Пал	у Мункачській фортеці	
Варга Міклош	у Мункачській фортеці	
Лендьєл Шандор	у полку пана Есе Томаша	
Кіш Пал	у полку пана Кайді Іштвана	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Сюч Гергель	у полку пана Кайді Іштвана	
Орсаг Ферко	у полку пана Кайді Іштвана	
Ловас Палко	у полку пана Кайді Іштвана	
Варга Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Фекете Геці	у полку пана Кайді Іштвана	
Татар Дюрка	у полку пана Кайді Іштвана	
Сеч Міклош	у полку пана Кайді Іштвана	
Іван Дердь	у полку пана Кайді Іштвана	
Вербец		
Андраші Захаріаш	у пана Майош Яноша, ст. сержант	
Форноші Жігмонд	силою відправили до полку пана Майоша Яноша	ми просили нашого пана змилюватись над цим старшим чоловіком
Генці Дердь, лейтенант	у полку пана Есе Томаша	
Катона Мартон, прапорносець	в армії ГенціДердя	загинув під Токаєм
Ліпчеї Давид	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	під Сатмаром
Шімон Іштван	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	в окопах під Оварі
Катона Янош	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Катона Гашпар	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Данка Дердь	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Боршош Янош	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Гуті Дердь	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Тарішка Міклош	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Сігеті Пал	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Барта Пал	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Ола Янош	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Фазекаш Ференц	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Фазекаш Пал	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Генці Янчі	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Комаромі Матяш	у полку пана Есе Томаша	
Сабо Андраш	у полку пана Есе Томаша	
Патак		
Паті Міхаль, лейтенант	у полку Майоша Яноша	
Берегі Ішток	солдат Паті Міхаля	
Надь Андраш	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Пал Пейтер	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Балог Дердь	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Леврінц Янош	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Нірі Янош	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Надь Міхаль	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Нірі Іштван	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Нірі Дердь	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Кадар Іштван	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Шімон Андраш	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	поранений під Сатмаром
Ваш Томаш	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Ваш Янош	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Ваш Амбруш	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Кадар Томаш	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Месарош Міклош	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Надь Андраш	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Майор Янош	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	загинув біля с. Долга
Орос Янош	в армії Генці Дердя	
Шаланк		
Яна Міхаль		у Мункачській фортеці
Баняї Балінт		у Мункачській фортеці
Гал Андраш		у Мункачській фортеці
Ковач Андраш		у Мункачській фортеці
Ач Іштван		у Мункачській фортеці
Фрата Міхаль		у Мункачській фортеці
Течі Янчі		у Мункачській фортеці
Орос Мештер	член князівської варті (палоташ)	
Барта Пал	перебуває в таборі нашого пана	
Варга Амбруш	перебуває в таборі нашого пана	
Шодор Іштван	у полку пана Есе Томаша	
Матей Іштван	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Гергель Іштван	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Кун Іштван	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	загинув в окопі під Оварі
Гал Андраш	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Орбан Янош	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Чома Іштван	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Барта Андраш	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Орос Ласло	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Біші Іштван	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Рот Міхаль	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Кес Ласло	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Ковач Іллеш	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Шіпош Міхаль	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Ретвегі Томаш	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Орос Міхаль	у полку пана Есе Томаша, в армії Генці Дердя	
Ком'яти		
Маркуш Яноша син Шандор	у полку пана Кайді Іштвана	
Матзбан Іштван	у полку пана Кайді Іштвана	
Надь Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Драбант Ференц	у полку пана Кайді Іштвана	
Добонь Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Чеп Лазар	у полку пана Кайді Іштвана	
Надь Дердь	у полку пана Кайді Іштвана	
Олаг Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Олаг Лацко	у полку пана Кайді Іштвана	
Зан Лукач	у полку пана Кайді Іштвана	
Гадьмаш Янош		у Мункачській фортеці
Широш Лукач		у Мункачській фортеці
Добоні Шімон		у Мункачській фортеці

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Кіш Ференц		у Мункачській фортеці
Надь Янош		у Мункачській фортеці
Ілошвої Янош		у Мункачській фортеці
Філекі Лацко		у Мункачській фортеці
Кочіш Янош		у Мункачській фортеці
Мадяр Андраш		у Мункачській фортеці
Дорогі Ласло		у Мункачській фортеці
Надьчонгова		
Шушко Деметер	у полку пана Кайді Іштвана	
Балог Міхаль		у Хустській фортеці
Феєр Янош		
Феде Андраш		поранений
Уйфалу		
Річкаї Ференц	у полку пана Кайді Іштвана	
Діенеш Янош		у Мункачській фортеці
Ельвеш		
Славецкаї Даніло	у полку пана Кайді Іштвана	
Славецкаї Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Чугора Мартон	у полку пана Кайді Іштвана	
Алшокарасло		
Факош Янош		у Мункачській фортеці
Бар'юш Гергель		у Мункачській фортеці
Кеню Ласло		у Мункачській фортеці
Сабо Іллеш	у полку пана Кайді Іштвана	
Молнар Гергель	у полку пана Кайді Іштвана	
Олаг Палко	у полку пана Кайді Іштвана	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Ком'яти Іллеш	у полку пана Кайді Іштвана	
Надсьевлюш		
Мункачі Міхаль	у полку пана Майош Яноша	
Гербан Шандор		у Мункачській фортеці
Борню Шандор		у Мункачській фортеці
Манько Геці	у полку пана Кайді Іштвана	
Егреш		
Пап Іллеш	у полку пана Кайді Іштвана	
Лемак Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Бочкор Геці	у полку пана Кайді Іштвана	
Орос Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Болдижар Палко		у Мункачській фортеці
Ковач Янош		у Мункачській фортеці
Лендьел Леврінц		у Мункачській фортеці
Сюч Андраш		у Мункачській фортеці
Ракоц		
Пап Янош	в армії пана Ілошваі Балінта	
Сабо Янош	в армії пана Ілошваі Балінта	
Бутка Ласло	в армії пана Ілошваі Балінта	
Шандор Леврінц	в армії пана Ілошваі Балінта	
Фердуц Лукович	в армії пана Ілошваі Балінта	
Пірда Лукач	у полку пана Кайді Іштвана	
Бубашка Гергель	у полку пана Кайді Іштвана	
Кепша Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Аленич Якоб	у полку пана Кайді Іштвана	
Орос Ференц	у полку пана Кайді Іштвана	
Ракас		
Пап Лукач		у Хустській фортеці

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Чорба Ференц		у Хустській фортеці
Мегеш Ласло		у Хустській фортеці
Сюч Янош		у Хустській фортеці
Горват Пейтер		у Хустській фортеці
Агарші Шімон	у полку пана Кайді Іштвана	
Кокша Маркуш	у полку пана Кайді Іштвана	
Немеш Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Надь Ласло	у полку пана Кайді Іштвана	
Верешмарт		
Пап Томаш		у Хустській фортеці
Борню Шандор		у Мункачській фортеці
Орос Ференц	у полку пана Орос Пала	
Кішкопань		
Кенез Лукач	член князівської варти (палоташ)	
Марку Дані	у полку пана Кайді Іштвана	
Тисакерестур		
Пап Андраш		в окопі під Оварі
Чемницькі Андраш		при штурмі Сатмара
Бечі Міклош	у полку пана Есе Томаша	
Міклош Ішток	у полку пана Есе Томаша	
Береш Міко	у полку пана Есе Томаша	
Густі Андраш	у полку пана Есе Томаша	
Меньгарт Андраш	у полку пана Есе Томаша	
Секель Андраш	у полку пана Есе Томаша	
Густі Пал	в армії пана Генці Дердя	
Пап Андраш	в армії пана Генці Дердя	
Надь Міклош	в армії пана Генці Дердя	
Багі Іштван	в армії пана Генці Дердя	
Балог Іштван	в армії пана Генці Дердя	
Балог Міхаль	в армії пана Генці Дердя	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Тисауйлак		
Борбель Томаш	знаходиться у пана Пап Міхаля	
Мезеї Іштван	знаходиться у верхньому таборі	
Мезеї Габор	знаходиться у верхньому таборі	
Сенці Ференц	у нашого милостивого пана	
Кіш Андраш	у токайській армії	
Варга Міхаль	у токайській армії	
Елек Андраш	у полку пана Есе Томаша	
Вереш Іштван	у полку пана Есе Томаша	
Собослої Іштван	у полку пана Есе Томаша	
Козма Міклош	у полку пана Есе Томаша	
Сароз Іштван	у полку пана Есе Томаша	загинув під Оварі
Варга Дердь	у полку пана Есе Томаша	загинув під Оварі
Мороль Янош	у полку пана Есе Томаша	при штурмі Сатмара
Адор'ян Міхаль	у полку пана Есе Томаша	
Ач Іштван	у полку пана Есе Томаша	
Патакі Шімон	у полку пана Есе Томаша	при штурмі Сатмара
Ковач Андраш	у полку пана Есе Томаша	
Турда Андраш	у полку пана Есе Томаша	
Товт Янош	у полку пана Есе Томаша	
Зелд Андраш	у полку пана Есе Томаша	
Коргань Андраш	у полку пана Есе Томаша	
Коргань Андраша брат	у полку пана Есе Томаша	загинув під Оварі
Кіш Янош	у полку пана Есе Томаша	загинув в Карої
Молнар Андраш	у полку пана Есе Томаша	
Ботош Пал	у полку пана Есе Томаша	
Турда Андраш	у полку пана Есе Томаша	біля м. Сатмар
Сабо Дердь	у полку пана Есе Томаша	загинув під Оварі
Понцош Янош	у полку пана Есе Томаша	
Модиш Янош	у полку пана Есе Томаша	
Модиш Міклош	у полку пана Есе Томаша	
Гал Іштван	у полку пана Есе Томаша	
Кіш Янош	у полку пана Есе Томаша	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Ченгері Андраш	у полку пана Есе Томаша	
Балаж Томаш	у полку пана Есе Томаша	
Орос Шандор	у полку пана Есе Томаша	
Ганиш Іштван	у полку пана Есе Томаша	
Паладі Палко	у полку пана Есе Томаша	
Кочіш Міхаль	у полку пана Есе Томаша	
Сабо Іштван	у полку пана Есе Томаша	
Товт Янош	у полку пана Есе Томаша	
Тевіш Міхаль	у полку пана Есе Томаша	
Сараз Андраш	у полку пана Есе Томаша	
Веконь Іштван	у полку пана Есе Томаша	
Біро Гашпар	у полку пана Есе Томаша	
Бодрокі Міхаль	у полку пана Есе Томаша	
Керталі Янош	у верхньому таборі	
Сабо Ференц	у полку пана Кайді Іштвана	
Козма Іштван	у верхньому таборі	
Алмаші Ференц	у піхотному полку пана Пап Міхаля	
Орос Шандор		у Мункачській фортеці
Варга Янош	у полку пана Есе Томаша	
Каса Іштван	у полку пана Есе Томаша	
Тисауйгель		
Гержені Андраш, дворянин		загинув під Оварі
Товт Міхаль, дворянин		загинув під Оварі
Пойда Міхаль	у полку пана Есе Томаша	
Вереш Балінт	у полку пана Есе Томаша	
Оросі Янош	у полку пана Есе Томаша	
Кіш Шандор	у полку пана Есе Томаша	
Кіш Янош	у полку пана Есе Томаша	загинув під Оварі
Шаланкі Янош	у полку пана Есе Томаша	
Матьфалва		
Горват Томаш, лейтенант	у полку пана Майоша Яноша	загинув під Сегедом
Чергаті Андраш	у полку пана Есе Томаша	загинув під Оварі

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Борші Янош	у полку пана Есе Томаша	
Борші Дюрка	у полку пана Есе Томаша	
Дюмнич Ішток	у полку пана Кайді Іштвана	
Варга Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Надь Іштван	у полку пана Кайді Іштвана	
Роман ...	у полку пана Кайді Іштвана	
Ракоці Деметер	у полку пана Кайді Іштвана	
Будул Міклош, лейтенант	у полку пана Кайді Іштвана	
Ловас Палко	у полку пана Кайді Іштвана	
Фінцік ...	у полку пана Майоша Яноша	
Герег Янош	у полку пана Майоша Яноша	
Варга Янош	у полку пана Майоша Яноша	
Бекень		
Орос Деметер	у полку пана Кайді Іштвана	
Барта Пейтер	у полку пана Кайді Іштвана	
Бочкор Міхаль	у полку пана Кайді Іштвана	
Фенна Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Орос Дердь	у полку пана Кайді Іштвана	
Андял Ференц	у полку пана Кайді Іштвана	
Пішаї Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Варга Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Гал Іштван	у полку пана Кайді Іштвана	
Шереш Гашпар	у полку пана Кайді Іштвана	
Бочкор Іштван	у полку пана Кайді Іштвана	
Біро Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Орос Габор	у полку пана Кайді Іштвана	
Кушніцаї Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Ракасі Шандор	у полку пана Кайді Іштвана	
Кіш Міхаль	у полку пана Кайді Іштвана	
Біро Пал		загинув при штурмі Сатмара
Варга Дердь		загинув в окопі під Оварі
Варга Андраш	у полку пана Майоша Яноша	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Сабо Іштван	у полку пана Майоша Яноша	
Йоша Ференц	у полку пана Есе Томаша	
Ченгері Іштван	у полку пана Есе Томаша	
Кіш Сабо Янош	у пана Сухаї	
Чато Адам	у полку пана Белтекі Тиводара	
Янош від домінії	у полку пана Белтекі Тиводара	
Сабо Дєрдь	у полку пана Шенньєї Іштвана	
Кормош Янош	був у таборі нашого пана	тепер хворий
Біро Іштван	був у таборі нашого пана	загинув
Фаркашфалва		
Ботош Ференц	у полку пана Кайдї Іштвана	
Барта Пал	у полку пана Кайдї Іштвана	
Барань Янош	у полку пана Кайдї Іштвана, в армії Надь Пала	
Сас Балінт	у полку пана Кайдї Іштвана, в армії Надь Пала	
Сас Іштван	у полку пана Кайдї Іштвана, в армії Надь Пала	
Орос Гергель	у полку пана Кайдї Іштвана, в армії Терек Жігмонда	
Цібєре Пал	у полку пана Кайдї Іштвана, в армії Терек Жігмонда	
Фаркаш Пал	у полку пана Кайдї Іштвана, в армії Терек Жігмонда	
Сабо Ференц	в армії пана Вішкі	
Товт Гергель		загинув біля м. Сатмар
Пейтерфалва		
Шашка Андраш	у полку пана Майоша Яноша, в армії Варі Надь Іштвана	
Серемі Шамуел	у полку пана Майоша Яноша, в армії Варі Надь Іштвана	
Верєці Іштван	у полку пана Майоша Яноша, в армії Варі Надь Іштвана	
Надь Міклош	у полку пана Майоша Яноша, в армії Варі Надь Іштвана	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Ері Янош	у полку пана Майоша Яноша, в армії Енеї	
Ботош Іштван	у полку пана Майоша Яноша, в армії Енеї	
Надь Жігмонд	в армії Терека Жігмонда	тепер у пана Пап Міхалья
Полтурак Деметер	в армії Терека Жігмонда	
Сеч Янош	в армії Терека Жігмонда	
Кебе Янош	в армії Терека Жігмонда	
Кебе Пал	в армії Терека Жігмонда	
Тегзе Міхаль	в армії Терека Жігмонда	
Дюлаі Іштван	в армії Сабо Пала	
Кішвардаї Янош	в армії Сабо Пала	
Болог Жігмонд	в армії Чомакезі	невідомо, де знаходиться зараз
Шурані Пал	у полку пана Шенньєі Іштвана	залишився біля м. Сатмар
Тивадар		
Пап Андраш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Надь Яноша	
Надь Адам	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Надь Яноша	
Секель Імре	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Надь Яноша	
Мезеі Янош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Надь Яноша	
Секе Ференц	в армії Надь Пала	
Понц Міхаль	у полку пана Шенньєі Іштвана	
Шаркезі Міклош	в армії пана Чомакезі	
Форголань		
Бабош Пал, лейтенант	у полку пана Кайді Іштвана	
Надь Янош, мол. лейтенант		
Вараді Іштван, ст. сержант		
Вінце Пал, мол. лейтенант		

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Кіш Якоб	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Шік Міхаль	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Адам Андраш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Дердь Мештер	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Санисло Пал	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Шош Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Надь Гергель	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Шапан Пейтер	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Ковач Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Каниша Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Каня Пал	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Горват Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Шіле Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Векеї Дердь	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Гадьо Андраш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Орос Данча	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Ласло Андраш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Ласло Шандор	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Тюкош Міхаль	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	
Варга Янош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії пана Бабош Пала	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Терек Жігмонд, ст. лейтенант	у полку пана Кайді Іштвана	
Надь Пал, мол. лейтенант	у полку пана Кайді Іштвана	
Туша Янош, мол. лейтенант	у полку пана Кайді Іштвана	
Бакош Габор	у полку пана Кайді Іштвана	
Каня Іштван	у полку пана Кайді Іштвана	
Ладані Йожеф	у полку пана Кайді Іштвана	
Надь Міхаль	у полку пана Кайді Іштвана	
Чома		
Надь Андраш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Бенеці Янош	у полку пана Кайді, в армії Надь Яноша	
Туркуль Мартон	у полку пана Кайді, в армії Надь Яноша	
Сюч Янош	у полку пана Кайді, в армії Надь Яноша	
Дярматі Пал	у полку пана Кайді, в армії Надь Яноша	
Кантор Пал	у полку пана Кайді, в армії Надь Яноша	загинув під м. Сатмар
Сюч Андраш	у полку пана Кайді, в армії Надь Яноша	
Надь Ласло	в армії Терека Жігмонда	
Шюте Дані	в армії Терека Жігмонда	
Чепе		
Пан Домагіді Жігмонд	у війську пана Каролі Шандора	
Пан Гартяні Жігмонд	у полку пана Кайді Іштвана	
Пан Золтан Янош	у таборі нашого пана	
Вебічко Дердь	у війську пана Каролі	
Ола Іллеш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Секе Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Гомбош Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Чепеі Янош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Кірваі Лукач	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Ола Мозеш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Ковач Дердь	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Орос Ференц	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Орос Міклош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Мак Янош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Ботар		
Феєр Андраш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Чел Андраш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Кіш Міхаль	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Потор Ласло	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Надь Дердь	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша	
Неветленфолу		
Дюре Міклош	невідомо, в якій армії	
Аклі		
Бочкор Ференц	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Бочкор Міклош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Бочкор Дердь	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Пінгар Мартон	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Гоче Янош	в армії Терека Жігмонда	
Понгор Іштван	в армії Надь Яноша	
Домонкош Іштван	у полку пана Есе Томаша	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Домонкош Міхаль	у полку пана ЕсеТомаша	
Бочкор Міхаль	у таборі пана Берчені Міклоша	
Дюла		
Багіч Ференц	в армії Терека Жігмонда	
Секе Міхаль	в армії Терека Жігмонда	
Месарош Янош	в армії Терека Жігмонда	
Молнар Янош	в армії Терека Жігмонда	поранений під Сатмаром
Сабі Міхаль	в армії Терека Жігмонда	загинув під Оварі
Кіралі Андраш	в армії Терека Жігмонда	
Лейнарт Янош	в армії Терека Жігмонда	
Балог Андраш	в армії Терека Жігмонда	
Балог Іштван	в армії Терека Жігмонда	
Паль Пал	в армії Терека Жігмонда	
Молнар Янош	в армії Надь Яноша	
Галмі		
Фодор Дердь		залишився біля м. Сатмара
Ката Дердь	в армії Дебрецені, у полку Майоша Яноша	
Чюре Андраш	в армії Надь Пала	
Едьєд Імре	в армії Надь Пала	
Паньокаі Іштван	в армії Надь Пала	
Перкес Фаркаш		лежить поранений від кулі
Ковач Іштван		залишився під Оварі
Патьолат Матяш	перебуває вдома, числиться в полку пана Кайді Іштвана	
Ардо Міхаль	в армії Надь Пала	
Енеі Міхаль	біля пана Пап Міхаля	
Шімон Янош	у таборі нашого пана	
Кекенешд		
Густі Міхаль	в армії Надь Іштвана	
Ур Міхаль	в армії Надь Пала	
Чордаш Янош	в армії Надь Пала	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Молнар Міхаль	в армії Терека Жігмонда	
Надь Янош	у таборі нашого пана	
Шереш Міхаль	перебуває біля м.Варод	
Молнар Мартон		у Мункачській фортеці
Леврінц Андраш	у таборі нашого пана	
Молнар Іштван	у таборі нашого пана	
Гетень		
Сабо Пал, пан лейтенант	у полку пана Шеннеі Іштвана	
Габор Деак	у полку пана Шеннеі Іштвана	
Ола Ференц	у полку пана Шеннеі Іштвана	
Орос Деметер	біля пана Сабо Пала	
Орос Ласло	біля пана Сабо Пала	
Ола Мартон	у полку пана Кайді, в армії пана Вішкі	
Товт Дюрка	у полку пана Кайді, в армії пана Вішкі	
Сас Ференц	у полку пана Кайді, в армії пана Вішкі	
Надь Ішток	у полку пана Кайді, в армії пана Вішкі	
Челе Іштван	у полку пана Кайді, в армії пана Вішкі	
Орос Гергель	у полку пана Кайді, в армії пана Вішкі	
Давид Янош	у полку пана Кайді, в армії пана Вішкі	
Сеге Янош	у полку пана Кайді, в армії пана Вішкі	
Надь Янош	у полку пана Кайді, в армії пана Вішкі	
Давид Ференц	у полку пана Кайді, в армії пана Вішкі	
Давид Пал	у полку пана Кайді, в армії пана Вішкі	
Орос Коста	у полку пана Кайді, в армії пана Вішкі	
Сасфолу		
Ола Ференц	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Генці Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Чендеш Янош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Ковач Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Орос Андраш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Орос Гаврило	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Лендьел Міхаль	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Ковач Маргон	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Ковач Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Орос Дюрка	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Вен Янош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Вереш Дердь	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Надь Пала	
Вападі Янош	в армії Сабо Пала	
Сабо Янош	в армії Сабо Пала	
Фекетеардо		
Сабо Ференц	у полку пана Майош Яноша	
Палфі Янош	при панові Перені Жігмонді	
Фогаш Янош	при панові Перені Жігмонді	
Паладі Міхаль	при панові Перені Жігмонді	
Денеш Пейтер	при панові Перені Жігмонді	
Паладі Пал	при панові Перені Жігмонді	
Ондо Ференц	в армії Надь Пала	
Даніел Ференц	в армії Надь Пала	
Тоня Ференц	в армії Надь Пала	
Пелешкеі Янош	в армії Надь Пала	
Бенке Ференц	в армії Надь Пала	
Кіш Андраш	в армії Надь Пала	
Алмаш		
Сабо Ференц	в армії Варі Надь Іштвана	
Терек Іштван	в армії Варі Надь Іштвана	
Алмаші Міхаль	в армії Варі Надь Іштвана	
Загонь Ференц	в армії Варі Надь Іштвана	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Товт Дердь	в армії Варі Надь Іштвана	
Біро Ференц	в армії Варі Надь Іштвана	
Кіш Ференц	в армії Варі Надь Іштвана	
Пастой Ласло	в армії Варі Надь Іштвана	
Варга Міхаль	в армії Варі Надь Іштвана	
Гал Іштван	в армії Варі Надь Іштвана	
Орос Янош	в армії Варі Надь Іштвана	
Дешо Мартон	невідомо, в якій армії	
Туртеребеш		
Чюре Андраш	у полку пана Кайді Іштвана, невідомо в якій армії	
Шімон Міхаль	у полку пана Кайді Іштвана, невідомо в якій армії	
Орос Янош	у полку пана Кайді Іштвана, невідомо в якій армії	
Шімон Дердь	у полку пана Кайді Іштвана, невідомо в якій армії	
Вег Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, невідомо в якій армії	
Чордаш Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, невідомо в якій армії	
Надь Янош	у полку пана Кайді Іштвана, невідомо в якій армії	
Фекете Іштван	в армії Теб Іштвана	
Фазекаш Томаш	в армії Теб Іштвана	
Мункачі Янош	в армії Надь Пала	
Феер Дердь	в армії Доки	
Сеп Ференц		залишився під Оварі
Вараля		
Ковач Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Елек Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Чука Мартон	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Ботош Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Чука Міхаль	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Барта Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Ковач Пал	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Елек Міклош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Апоі Маргон	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Ковач Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Ковач Янош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Балог Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Ес Пал	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Сабо Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Едед Міхаль	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Едед Андраш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Чоколь Томаш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана	
Даболц		
Дараці Янош	у таборі нашого пана	
Балог Міхаль	в армії Надь Пала	
Сабо Міхаль	в армії Надь Пала	
Оварі Міхаль	у таборі нашого пана	
Турц		
Беркес Шімон	в армії Цола Іштвана	
Бордак Якоб	в армії Цола Іштвана	
Герман Алекса	в армії Цола Іштвана	
Беркес Янош	в армії Цола Іштвана	
Гайдук Янош	в армії Цола Іштвана	
Молнар Пейтер	в армії Цола Іштвана	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Дан Якоб	в армії Цола Іштвана	
Дан Гергель	в армії Цола Іштвана	
Дем'єн Гергель	в армії Цола Іштвана	
Дем'єн Томаш	в армії Цола Іштвана	
Радуль Андраш	в армії Цола Іштвана	
Пап Пейтер		убитий під Оварі
Вірагош Елексе		убитий під Оварі
Фаркаш Данієл		убитий під Оварі
Маркуш Елексе		убитий під Оварі
Батарч		
Тежек Гергель	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Івашко Томаш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Рожа Дердь	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Надь Янош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Івашко Дердь	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Костя Шандор	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Пулко Ласло	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Молнар Шімон	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Молнар Балаж	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Маркуш Лазар	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Чорба Якоб	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Пап Іллеш	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Чорба Тивадар	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Триппон Янош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Копча Міклош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Фаркаш Лазар	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Ракасі Янош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Санісло Міклош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Івачко Ласло		залишився в окопі під Оварі
Саразпатак		
Кіш Янош	у полку пана Шеннеї Іштвана, в армії Секереші Надь Іштвана	
Чонка Якоб	в армії Пап Яноша	
Галас Якоб	в армії Пап Яноша	
Товт Пейтер	в армії Сабо Пала	
Надьгарна		
Боцан Янош	в армії Цола Іштвана	
Мадяр Ласло	в армії Цола Іштвана	
Кіш Ласло	в армії Цола Іштвана	
Орос Ференц	в армії Цола Іштвана	
Панкріча Янош	в армії Цола Іштвана	
Івачко Дердь	в армії Цола Іштвана	
Кірваї Янош	в армії Цола Іштвана	
Шюте Ференц	в армії Кіш Ласло	
Баняс Іштван	в армії Кіш Ласло	
Велейте		
Форіш Іштван	в армії Будула	
Лендел Ласло	в армії Будула	
Горват Янош	в армії Теб Іштвана	
Кіш Лазар	в армії Теб Іштвана	
Добош Якоб	в армії Теб Іштвана	
Ола Коста	в армії Теб Іштвана	
Гідегпатакі Янош	в армії Пап Яноша	
Феер Якоб	в армії Пап Яноша	
Пап Янош	в армії Пап Яноша	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Мадяр Тиводар	в армії Пап Яноша	
Кіш Ференц	в армії Вішкі	
Геденьгаза		
Серенчі Йонаш	у полку пана Кайді Іштвана	
Пап Ласло	у полку пана Кайді Іштвана	
Чанаді Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Сас Янош	у таборі нашого пана	
Текегаза		
Олаг Міхаль	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Будула	
Кулчар Пейтер	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Будула	
Паранка Міхаль	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Будула	
Текегазі Янош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Будула	
Зять Шюте Матяша	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Будула	
Ковач Янош	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Будула	
Чато Міхаль	в армії Надь Яноша	
Шюте Гергель	у полку Гедень Пала	
Кіральягаза		
Сабо Іштван	в армії Терека Жігмонда, у полку пана Гедень Пала	
Береш Андраш	в армії Терека Жігмонда, у полку пана Гедень Пала	
Сакач Янош	в армії Терека Жігмонда, у полку пана Гедень Пала	
Дере Берталан	в армії Терека Жігмонда, у полку пана Гедень Пала	
Магочі Іштван	в армії Терека Жігмонда, у полку пана Гедень Пала	
Надь Ференц	у полку пана Кайді Іштвана	
Купані Деметер	у полку пана Кайді Іштвана	
Ота Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Батизі Мартон	у полку пана Кайді Іштвана	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Шаркань Ференц	в армії Будула	
Вереце		
Дані Геці	у полку пана Кайді Іштвана	
Мартон Іштван	у полку пана Кайді Іштвана	
Варга Лукач	у полку пана Кайді Іштвана	
Шапі Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Пап Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Вари Пал	у полку пана Кайді Іштвана	
Надь Ференц	у полку пана Кайді Іштвана	
Вад Геці	у полку пана Кайді Іштвана	
Курта Міклош	у полку пана Кайді Іштвана	
Меддьеші Мартон	у полку пана Кайді Іштвана	
Продан Андраш	у полку пана Кайді Іштвана	
Гаяш Іштван	у полку пана Кайді Іштвана	
Бочко		
Ганнош Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Ганнош Шімон	у полку пана Кайді Іштвана	
Велеско Янош	у полку пана Кайді Іштвана	
Немеш Міхаль	у полку пана Кайді Іштвана	
Мадика Шімон	у полку пана Кайді Іштвана	загинув в окопі під Оварі
Поляк Ласло	у полку пана Кайді Іштвана	загинув в окопі під Оварі
Фелшегерце		
Товар Янош	в армії Кіш Ласло	
Коста Іллеш	в армії Кіш Ласло	
Вереш Міхаль	в армії Кіш Ласло	
Коста Левринц	в армії Пап Яноша	
Комлош		
Копча Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Копча Тивадар	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Бабуц Ференц	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	

Назва сіл та імена осіб	У якому полку армії або в якому таборі знаходяться	Де загинули або в якій фортеці знаходяться
Бандре Іштван	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Лекіш Гергель	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Орос Ференц	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Танкуці Ференц	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Копча Дердь	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Талаш Якоб	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Бота Шімон	у полку пана Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша	
Кіштарна		
Праничко Козма	невідомо, в чий армії	
Сілваш Деметер	невідомо, в чий армії	
Всього: 659		

18

У полі під Борші/Borsa, 13 травня 1704 р.

Грамота генерала Міклоша Берчені Леврінцу Пекрі і його супроводу на вільне пересування та всебічну підтримку Ужанського комітату.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1494, арк. 3. Переклад з угорської.

Я, граф Секеші Берчені Міклош, наджупан дворянського Ужанського комітату, головний генерал достойного князя фелшеводаського Ракоці Ференца та всіх військ, що з Божою поміччю підняли зброю за волю батьківщини мадярів, доводжу до відома всіх, кого це стосується, цим моїм листом таке: оскільки його милість, достойний генерал, мій дорогий пан брат, граф Пекрі Леврінц вирушив до табору достойного князя, а звідти додому – до народу своєї дорогої батьківщини – в Трансильванію, тому наказую всім кавалерійським і піхотним офіцерам усіх чинів, що взяли зброю до рук за справедливу справу і вірними є вищезгада-

ному достойному князю, а також рядовим витязьким чинам і всім прихильникам, аби вищеназваному достойному генералові, моему дорогому панові-брату, його милості разом із його слугами не тільки дозволити вільно пересуватися, а й всюди його пропускати з миром, не посмівши ні в чому його непокоїти або шкодити йому, а навпаки – всіляко допомогати йому. Міські й сільські старости повинні їх забезпечити харчуванням, належним для генерала, а також нічлігом, тягловою худобою та всіма іншими необхідними їм речами. В іншому випадку, якщо хтось проти цього мого наказу діятиме, його ні в якому разі не мине сувора і в цій моїй грамоті обіцяна кара. Після прочитання лист необхідно повернути його власнику. У польовому таборі біля Борші, 13 травня 1704 р.

Граф Берчені Міклош

Паспорт достойного генерала його величності, пана графа Пекрі Леврінца

19

Дунафелдвар/Dunaföldvár, 6 червня 1704 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про посилення дисципліни в лавах армії, про забезпечення військ фуражем.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 422, арк. 1-2. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Нашу справедливу національну справу, яку наш милостивий Господь донині своїми рятівними святими десницями ошасливлював, ми ні в якому разі безбожно продовжувати не хочемо. Навіть більше, щоб нам діждатися дуже бажаного кінця нашої справедливої боротьби, ми бажаетмо всіх тих, що з-поміж нашого народу і наших військ віддалились безбожному розпусному й лайливому життю, що нашу справедливу справу шкідливими й грішними вчинками заражають, на підставі державних законів і нами виданого (закону) суворо покарати. Тому суворо наказуємо дворянському комітату, щоб він у своїх землях окружним начальникам чи нашим прихильниками

дав опублікувати указ, щоб як наші війська, так і інші наші прихильники, незалежно від того, до якого стану вони належать, усіякого ремствування на Бога, а також Бога та людей жахаючих і потворних лайок та прокльонів уникали. А тих, що цим нашим наказом нехтуватимуть, і зі своєю грішною й лайливою поведінкою не бажатимуть покінчити, хай дворянський комітат розпорядиться спіймати, за законом дворянської держави немилосердно й нещадно вперше прутом, а вдруге палицею накаже карати, а в третє, тобто востаннє, камінням накаже їх забити. Крім цього, ми довідалися про те, що нібито селяни, знаючи, що ми заберемо фураж, який, отже не їхня худоба, а худоба наших військ з'їсть, ні косити, ні інші господарські праці виконувати не хочуть. Але дворянський комітат точно знає, що якщо розміщення по квартирах на зимовий період наших військ не буде супроводжуватися наданням потрібного їм запасу врожаю, тоді проблеми, що можуть настати в службі дворянської держави, можуть погано вплинути на настрій дворянського комітату й бути йому на шкоду. І тому хай він у місцевостях, які йому підпорядковуються, щодо косіння і збору іншого врожаю накаже, щоб населення цих земель постаралося стільки сіна зібрати й іншого врожаю, щоб цим фуражем вони могли покрити потребу наших військ, а також і свою власну потребу. Ті, що за вищезгаданою причиною про закупівлю і збір потрібного врожаю, з нахабства, не старатимуться відповідно до своїх можливостей, і якщо серед нашого війська, що на зимніх квартирах перебуває, буде викликана цим невдоволення або причинено їм шкоду, самі будуть винні за невдоволення військових, тому що вони всілякими хитрощами й недостойним способом хотіли від підтримки загальної державної служби ухилитись. Хай тому дворянський комітат розпорядиться наш наказ не тільки опублікувати, але також і дійсно виконати тому, що цього від них вимагає їхній обов'язок перед нашою батьківщиною і дворянською державою.

Зрештою, бажаємо вищетулованому вашому панству доброго здоров'я! Із нашого табору біля пристані Дунафелдвар, 6 червня 1704. Вищетулованому вашому панству готові до послуг

Ракоці Ференц
Папоі Янош

20

**У таборі біля Майтеня/Moftin, 24 червня 1704 р.
Розпорядження Іштвана Будаї про постачання про-
дуктами полків визвольної армії куруців.**

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 420, арк. 3. Переклад з угорської.

*Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родови-
ті, дбайливі й почесні наші панове!*

Після подвоєння армії я прибув сюди з Божою поміччю і в зв'язку з цим хочу довести до відома шановного дворянського комітату вимогу з'явитися щонайшвидше. Оскільки в армії немає жодних харчів, привезіть щонайшвидше також і продукти, щоби з причини їх відсутності армія не розбіглась, адже дворянський комітат за це суворо відповідатиме. В іншому разі я буду змушений розпорядитися про проведення строгої езекуції, до чого б я з радістю не хотів допуститися. Вручаю себе вашій ласці й зостаюсь вищетулованому вашому панству найвдячнішим слугою! У таборі, розташованому біля Майтеня, 24 червня 1704 р.

Будаї Іштван

21

**У таборі біля Майтеня/Moftin, 26 червня 1704 р.
Розпорядження Іштвана Будаї про відправку продук-
тів до Самошсега/Szatosszeg.**

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 420, арк. 4. Переклад з угорської.

*Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родови-
ті, дбайливі й почесні наші панове!*

*Завжди готовий бути вам до послуг! Хочу довести до відо-
ма ваших світлостей і милостей, щоби вози з провіантом, які цілими тижнями знаходяться в дорозі, були щонайшвидше доставлені до Самошсегу та щоб там був присутній і шанований дворянський комітат. Вручаю себе й надалі вашій ласці й залишаюсь вищетулованому вашому панству найвідданішим слугою! У таборі, розташованому біля Майтеня, 26 червня 1704 р.*

Будаї Іштван

22

У таборі біля Шолта/Solt, 12 липня 1704 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про відправку Дердя Герхардта на Затисся з метою впорядкування збору податків та про використання мідних грошей.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 418, арк. I. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Нашого прихильника, родовитого витязя Гергардт Дердя, члена нашої ради направлено нами на територію між Дунаєм і Тисою та в інші північні комітати дворянської держави, а також на затисянську територію для того, щоб він порушення законодавства під час збору збирачами тридцяти-ни дослідив і ліквідував, і щоб тих, стосовно яких виявиться, що всупереч наших розпоряджень діють, по їх заслугах покарав. Для того, щоб незаконно покривдженому населенню і торговцям, які при зборі тридцятини якимось незаконним способом постраждали, у зв'язку з нашою вимогою шкоду було повернуто й винагороджено, дворянського комітату строго наказуємо, щоби на територіях, які входять у його компетенцію, було опубліковано, що коли наш вищезгаданий прихильник прибуде в дворянський комітат, хай такі люди одразу з'являться до нього, аби, дізнавшись правду про їх незаконну образу і шкоду, можна було їх справедливо винагородити й втішити. А тому, що більшість дворянських комітатів та королівських міст дали свою згоду на обіг мідних монет (грошей), хай дворянський комітат скрізь у своєму оточенні дозвіл на обіг таких мідних грошей дасть опублікувати. Хай дворянський комітат буде впевнений у тому, що коли прибутки шахт і дворянської держави на підставі нашого попереднього розпорядження зростуть, ці мідні гроші дворянською державою будуть обмінені.

Бажаємо вищетулованому панству щасливо зоставатись! З нашого табору біля Шолта, 12 липня 1704 р. Вищетулованому вашому панству віддані друзі!

*Ракоці Ференц
Папоі Янош*

23

У таборі біля Сегеда/Szeged, 22 липня 1704 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про щомісячне забезпечення продовольством Сатмарської/Satu Mare блокади, про призначення Дердя Ороса і Золтана Фаркаша відповідальними за постачання військ, про поповнення ечедського/Ecsed продовольчого складу.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 418, арк. 3. Переклад з угорської.

Вітаю і зичу багато успіху! Для припинення атак ворога під Сатмаром, їх відбиття та пришвидшення захоплення, ми повинні тамтешню блокаду укріпити. А тому, щоб передбачену державну службу туди відкомандировані наші війська якнайкорисніше виконували, та щоби простолюд, який проживає навколо і всередині, був захищений від ворога, необхідно забезпечити їх харчування, а для повного збору потрібного для цих наших військ збіжжя, ми призначили головним інспектором знатного витязя Орос Дердя, а комісаром – знатного витязя Фаркаш Золтана, наших прихильників, щоби вони, дотримуючись даних їм інструкцій й нашого указу про забезпечення наших військ під блокадою харчами й іншими потребами, доставляли щомісячно визначену для дворянських комітетів потрібну кількість продуктів, підвод і піших робітників за встановленим розподілом (наскільки це було можливо) до ечедського військового складу. Щоб дворянський комітет міг дійсно довести свою щирість до прогресу загального добра, згідно з новішим переписом дворів, на кожні двадцять вісім воріт для дворянського комітату випало забезпечити дев'яносто вісім кобликів борошна, п'ятдесят шість центнерів пшениці, чотири підводи й два піші робітники. Тому наказуємо дворянському комітату, щоби він, бажуючи досягти власного добра в майбутньому, дає своєму оточенні таку диспозицію, аби ці продукти та інші потреби, встановлені пропорційно, за наказом наших прихильників – головного інспектора або комісара, поки цього служба дворянській державі вимагатиме або поки у зв'язку з цим іншим диспозицій не буде надано, до зазначеного Ечедського військового складу щомісячно доставлялися таким чином, щоби на те, що на наступний місяць вимагається,

на середину попереднього місяця повністю було доставлено, аби внаслідок злиднів у наших військах ворогом спричинену шкоду або небезпеку не приписали дворянському комітату.

Бажаємо вищетулованому панству щасливо зоставатись! З нашого табору біля Сегеда, 22 липня 1704 р. Завжди готові вищетулованому вашому панству до послуг

Ракоці Ференц
Папоі Янош

24

Дендеш/Гуьпгуьс, 23 серпня 1704 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про забезпечення фуражем блокади Сатмарського/Satu Mare замку, про відправку женців до с. Ечед/Ecsed.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 417, арк. 7. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! У тому випадку, якщо здобуття для нас Сатмара затягнеться на зимовий період, необхідно забезпечити здачу сіна для годівлі коней наших військ, що при тамтешній блокаді знаходяться, що дворянський комітат в осінній та зимовий періоди на більшу свою шкоду зможе виконати й виконає. Нами вирішено, щоби на підставі розподілу головного військового комісара, нашого прихильника, родовитого витязя Орос Дердя, дворянським комітатом негайно було надано певну кількість косарів і в'язальників. А тому суворо наказуємо дворянському комітату після одержання ним розподілу нашого згаданого прихильника, головного комісара стосовно сіна, потрібного для годівлі коней наших військ, що забезпечують блокаду, хай комітет повною мірою доставить у вищезгадане місце потрібних косарів і в'язальників. Щодо потреби здачі трави, стосовно цього є наказ нашого прихильника, префекта, родовитого витязя Рамочагазі Дердя.

Бажаємо вищетулованому панству щасливо зоставатись! 23 серпня 1704 р.

Вищетулованому вашому панству віддані друзі

Ракоці Ференц
Папоі Янош

25

Вигне/Vuhne, 23 жовтня 1704 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про готовність комітату спрямувати війська до Сатмарського/Satu Mare замку.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 417, арк. 9. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Справа в тому, що після сильного виснаження і великого неспокою, дворянський комітат надіється на спокій і відпочинок, але дворянський комітат тільки тоді зможе цього досягти, коли Бог віддасть у наші руки Сатмарську фортецю, а тоді вся ця земля звільниться від злиднів та раз і назавжди возрадується. І для того, щоби це благо раз і назавжди якнайшвидше могло настати, суворо наказуємо, аби дворянський комітат до цього так підготувався, щоби коли одержить наш наказ, то без усякого зволікання і в якомога більшій кількості міг вирушити на виконання державної повинності під Сатмар.

Бажаємо вищетулованому панству щасливо зоставатись! У селі Вигне, 23 жовтня 1704 р. Вищетулованому вашому панству віддані друзі

Ракоці Ференц
Папоі Янош

26

Лева/Levice, 3 січня 1705 р.

Повідомлення депутатів Ужанського комітату Держя Горвата й Імре Гарасті про зустріч із князем Ференцом Ракоці II.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1512, арк. 1-2. Переклад з угорської.

Шановний дворянський комітате!

Бажаємо вашим вельможностям, вашим милостям, щоб Господь Бог цей новий рік зробив для вас щасливим та радісним. Минулої середи після довгих зволікань, хвала Богу, що в мирі дійшовши, вчорашнього дня були ми на прийомі у його милості, його величності: згідно з наданими інструкціями, які ми покійно запропонували, то його величність, по-перше, у справі надання пільг щодо забезпечення піхотинців від кожного двора вирішив, щоби згодом кожен дворянський комітат повідомив його величність про причини і кількість отриманих пільг. За дворами загалом нарахована задача натурального податку, також повинна стягатись плата на утримання солдатів Унгарської фортеці, і якщо його величність благоволить, то і в інших сплатах отримаємо пільгу. Щодо пошти, то отримали ми таку новину, про яку його величність з сумом згадав: а саме, що дворянський комітат в останній час нічого платити не хоче, але оскільки при нас була звітна відомість (розрахунок), нам приємно було підтвердити протилежне. Крім цього, його величність із сумомвідзначив і те, що дворянський комітат на три, видані підряд, милостиві накази його величності не дав відповіді, хоча у цій справі він повинен був дотримуватися законних процедур. У цій справі я відстоював дворянський комітат, і ми пропонуємо дворянському комітату рішення по цій справі надіслати в двір (Ракоці), бо в іншому разі інакше трактуватимуть те, які збитки були заподіяні гайдукам під час перших повстань проти милостивого рішення його величності через відсутність авторитету дворянського комітату, як це діялось і проти Наменя. Після нового року поштам слід видавати платню з казни, як це зроблено в околиці Собранця, про що не знав і пан старший поштмейстер. А стосовно того, що пан старший поштмейстер отримав приблизно 65 форинтів, за які, на пропозицію пана Сіладі, купив коні та упряж, повинна бути квитанція. За військові проступки винуватих, про яких мова йде, щоби високі благородія і милості, на свій розсуд, мали право повісити. Нелегко довелось таке чути милостивому панові, перебуваючи у фортеці. За масове повстання дворянський комітат вже не переслідується; його величність рішуче заявив, що повстання найманців надалі ні одному дворянському комітату не дозволить, а діяти треба спільно, бо і зараз через тих зробилась така плутанина, що хто конюха, хто їздового направив

як представника замість себе. Щодо інших наказів, які ми дістали стосовно своїх обов'язків, напишемо високим благородіям і милостям таке: відібрану без волі нашого панав замку зброю Вайда Якоб має віддати. Бачиться, що незабаром повинні сюди зійтись високі благородія і милості, і цю справу не рекомендуємо відкладати.

Покірні Богу представники вашої світлості, заступника пана наджупана, з пошаною до високих вельможностей і милостей. Лева, 3 січня 1705 року. Покірні слуги

Горват Держь
Гарасті Імре

27

Серенч/Szerencs, 17 січня 1705 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про відправку повстанців в с. Еслар/Tiszaeszlár під командування маршала Шандора Каролі, про призначення відповідального за постачання визвольної армії продовольством.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 436, арк. 1. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також найповажніші, почесні й добросовісні наші дворяни!

Вітаю і зичу багато успіху! Можливо, в попередньому нашому листі, в якому ми довели до відома дворянського комітату потребу проведення мобілізації людей для досягнення успіху в нашій національній справі, потрібно було також розпорядитися про скликання дворянського комітату до Ракамазу. Та все ж, з огляду на певну підтримку і з інших причин, ми вважали більш правильним те, щоб дворянський комітат у повному складі прибув до Еслара біля Тиси, та став там під командування шановного й величозгопана – маршала Каролі Шандора. Ми вже розпорядилися про призначення комісарів, які на підставі відомостей про здачу населенням м'яса, хліба й фуражу, оплачуватимуть їх та перевозитимуть далі, а також про те, щоб дворянський комітат до їх прибуття обрав зі свого оточення таку особу, яка б стежила й щоденно проводила з населенням розрахунки про кількість зданого м'яса, фуражу й хліба дворянським комітатам, а згодом

ці розрахунки нашими комісарами могли бути затверджені. А щодо проступків, то хай розпорядяться ваші милості про ліквідацію всіх проступків, щоби ми не були змушені кожним малим проступком окремо займатися. Насамкінець бажаємо вищетулованому вашому панству зоставатись щасливим.

З нашої фортеці Серенч, 17 січня 1705 р. Вищетулованому вашому панству віддані

Ракоці Ференц
Папоі Янош

28

Поросто/Porostov, 23 січня 1705 р.

Лист шляхтичів Ужанського комітату Ференцу Ракоці ІІ про мобілізаційні успіхи в комітаті, про приєднання військ до полковника Міхаля Чакі.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1508, арк. 1. Переклад з угорської.

Славний князю і наш добродію!

Вручаємо наших у дорогу зібраних вірних підданих під заступництво вашої милостивої світлості. Ми одержали наказ його величності від 5-го числа ц. м. з м. Лева, щоби ми особисто й мужньо піднялися й для загального добра якнайшвидше з'явилися в таборі його величності. З листа вашої величності, зачитаного нам на сьогоднішніх зборах, в якому ваша величність покликається на свій попередній лист, якого ми ще дотепер не одержали, ми зрозуміли й покійрно сприйняли заклик до патріотизму та виконання наших обов'язків, а також святий намір його величності заради досягнення загального добра й нашого визволення. Ми щиро пообіцяли, що після проведення у нас маневрів відразу зв'яжемося з достойним графом, полковником Чакі Міхалєм, зосередимо війська і з інших дворянських груп та з Божою поміччю до останньої краплі крові будемо підкорятися вашим наказам.

Хай береже Бог вашу світлість і дарує ще довгого здоров'я та переможної слави. Із наших загальних зборів, проведених 23 січня 1705 р. в с. Поросто.

Навіки вірні слугивашої світлості.

29

**Вербель/Vrable, 17 лютого 1705 р.
Розпорядження Ференца Ракоці II про порядок призову
найманних солдатів.**

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 436, арк. 3. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Нас повідомлено про те, що під час мобілізації осіб із вашого дворянського комітату, проведеної за нашим розпорядженням, чиновники дворянського комітату змушують тих дворян, що в наших польових військах несуть службу, і в яких ще залишилися слуги, забезпечувати найманців, а в іншому разі – їх штрафують. Цим вони відбирають від таких осіб охоту старанного й відданогослужіння державі та засмучують їх. Службовці дворянського комітату мають знати, що тих дворян, які на постійній польовій військовій службі знаходяться, та їх дома зі слугами, що зосталися, під час мобілізації від надання найманців і від інших податків було нами звільнено, а тому службовці дворянського комітату такі вчинки всупереч наміру й розпоряджень дворянського комітату роблять. Відповідно наказуємо дворянському комітату, щоб він службовців дворянського комітату негайно повідомив про наше розпорядження, і щоб вони вельмож дворянського комітату, які в наших польових військах служать, не сміли такими несприятливими діями знеохочувати до служіння дворянській державі. В іншому випадку, наші бойові командири для підтримки тих дворян дворянського комітату, що в наших польових військах служать, проти чиновників дворянського комітату будуть вимушені виконати свої обов'язки в неприємний спосіб. Хай службовці дворянського комітату збитки за вчинки, виконані з їх власної волі, на себе запишуть. Насамкінець бажаємо вищетулованому вашому панству зоставатись щасливими.

*З нашого табору біля міста Вербель, 17 лютого 1705 р.
Вищетулованому вашому панству віддані*

*Ракоці Ференц
Папоі Янош*

30

Дебрецен/Debrecen, 21 лютого 1705 р.

Розпорядження окружного комісара Дердя Ороса про відрядження представника від комітату, про відправку харчів для Сатмарської/Satu Mare блокади, фуражу до Берегова. ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 439, арк. 1. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, визначні, величні, родовиті, видатні, а також вельможні й дбайливі мої панове!

Я вже й раніше звертався до шановного дворянського комітату звимогою направити до мене для складання звіту свою людину, яку пан Верешварі Андраш вже давно очікує тут у мене, а за затягування цієї справи шановний комісаріат погрожує мені екзекуцією. Тому я хочу в межах своїх обов'язків востаннє звернутися до ваших величностей і милостей, що в разі, якщо під час цих екзекуцій оскаженими витязями якісь злочини будуть вчинені, хай ви через назначену свою людину якнайшвидше повідомите мене про це та ознайомите мене під началом якого генерала та лейтенанта служать ці особи та що заподіяно ними, аби на підставі цього я також міг достойний князівський двір проінформувати. Крім цього, на підставі наказу нашого милостивого князя, його величності, шановному дворянському комітату повідомляю про те, щоб він усіх солдатів і гайдуків, які комітатом без паспорта тиняються і переховуються, та без дозволів полковників живуть на квартирах, спіймав і доставив у Сатмар. Так само й місцевих старост, що таких захищають, треба спіймати й доставити у Сатмарську фортецю або направити до мене, щоб я міг їх поставити за приклад ліквідації грабунків у дворянському комітаті, бо якби переховувачів не було, то і злодіям не було б спокою. Хай дворянський комітат докладе зусиль, сплатить гроші за ту кількість борошна й худоби, яка на нього припала, та направить це на склад у Сатмарі, а фураж – у Берегсасі.

Завжди готовий стати в нагоді дворянському комітату. Дебрецен, 21 лютого 1705 р. Зостаюсь вашим величностям і милостям покірним слугою

Орос Дердь

31

Егер/Егер, 9 квітня 1705 р.**Охоронна грамота Ференца Ракоці II про захист власності греко-католицьких священників.****ДАЗО, Ф. 151, оп. 1, од. зб. 190, арк. 1-2. Переклад з угорської. Копія.***Ракоці Ференц, з Божої милості правитель.*

Ми, з Божої милості правитель фельшеводаський, Ракоці Ференц, наджупан Шароша, Мункачський і Маковицький правитель, довічний наджупан Шарошпотока, Токая, Регеца, Егера, Шомльо, Ледніце, Серенча, Онода та інших міст, усім генералам наших військ, польовим маршалам наших військ та їх заступникам, начальникам військової варту нашого війська, як піхотинському, так і кавалерійському загонам, підполковникам усіх національностей, капітанам, начальникам варту, прапороносцям, десятникам, рядовим солдатам та всім іншим і кожному зокрема, кого це стосується, хто це бачитиме або слухатиме зачитане, доводимо до відома. Ми взяли під нашу протекцію греко-католицьких священників, що належать до Мукачівської єпархії, та їх родини, а також їхнє рухоме та нерухоме майно, де б воно не знаходилося, тому серйозно й дуже суворо наказуємо військам, що знаходяться під командою названих вище кавалерійських і піхотинських офіцерів, а також усім нашим прихильникам і кожному зокрема, щоби, знаючи про таку нашу прихильність до вказаних священників, ні самі офіцери, ні інші наші прихильники не сміли її порушувати і не дозволяли підлеглим особам шкодити ні їхнім хатам, ні іншому належному їм майну, де б воно не знаходилося, а також не дозволяли їх турбувати. Того, хто не візьме цей наш наказ до уваги й усупереч ньому діятиме, ні в якому разі не мине наша сувора догана й по заслuzі належна йому кара. Ця грамота після прочитання повертається власнику.

*В єпископському місті Егер, 9 квітня 1705 року.**Ракоці Ференц
Янокі Жігмонд*

32

Ардо/Підвиноградів, 10 квітня 1705 р.

Повідомлення представників Угочанського комітату про кількість зібраного продовольства для полків Томаша Есе та Іштвана Кайді.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 421, арк. 1-2. Переклад з угорської.

Ми, дворяни й вельможі Угочанського комітату, цим нашим листом доводимо до відома всіх, кого це стосується, таке: За милостивим наказом нашого достойного князя, найсвітлішого фельшеводаського правителя Ракоці Ференца, направлено сюди наших панів засідальників, вельможних панів Татаї Габора й Ясаї Пейтера та прикріплених до них присяжних для проведення суду щодо встановлення кількості зібраних нашим комітатом продуктів для забезпечення війська, яке під час штурму Сатмара відійшло з Горзо й Вари, й цими самими суддями і присяжними, згідно з усталеним звичаєм, доставлено нам зафіксовані на письмі та скріплені присягою такі свідчення.

Ми, Татаї Габор, Ясаї Пейтер, Гачалі Іштван й Чакі Ференц, присяжні окружні судді та засідателі Угочанського комітату, доводимо до відома всіх, кого це стосується, що за милостивим наказом достойного князя Фельшевадаського Ракоці Ференца, нашого світлого князя, його величності, шанованим Угочанським комітатом нас направлено сюди для проведення суду-інвентаризації щодо встановлення кількості зібраних селами Угочанського комітату продуктів для забезпечення війська, що під час атаки на Сатмар було вибите з позицій у Горзі та Вари. Старости й присяжні названих нижче сіл і місцевостей дали під присягою такі свідчення:

У селі Тисауйлак Каті Іштван, Сабо Андраш, Козма Янош, Вінце Янош під присягою засвідчили, що в с.Келче для гайдуків пана Кайді здано шістдесят хлібів, а для гайдуків пана Моріца у Вари – п'ятдесят дві хлібини. У селі Фанчика Ченгері Іштван, Баторі Пал та Пушкаш Ференц під присягою засвідчили, що для гайдуків пана Кайді в с. Келче здано п'ятдесят хлібів, одну голову худоби для забою. Для гайдуків пана Есе Томаша здано п'ятдесят хлібів, дві голови худоби для забою. У селі Карачфалва Петрік Янош разом зі своїми товаришами – старостами

під присягою засвідчили, що для гайдуків пана Кайді в с. Келче доставлено тридцять шість хлібин, один коблик фуражу, а для гайдуків пана Есе Томаша у Вари – н'ятдесять хлібів, три голови худоби для забою. У місті Надьсевлюш Ковач Іштван, Шонкольош Іштван, Давид Ференц та Санісло Іштван засвідчили, що для гайдуків пана Есе Томаша у Вари доставлено чотири голови худоби та вісімдесят хлібин. І в селі Тисакерестур для гайдуків пана Кайді Іштвана в с. Келче здано два коблики борошна, два коблики фуражу й одну голову худоби. У Вари для полку пана Есе Томаша доставлено н'ятдесять хлібів, два коблики фуражу й одну голову худоби ціною шість форинтів. У селі Тисауґель сільські старости Секель Іштван і Кота Міхаль свідчили під присягою. Старости села Петрус Андраш і Вінце Янош під присягою засвідчили, що в с. Келче для гайдуків пана Кайді здано сорок хлібин, одну голову худоби та один коблик фуражу, а для гайдуків пана Есе Томаша у Вари – сорок хлібин і одну голову худоби вартістю шість форинтів, а потім ще сімнадцять хлібин доставлено в село Матьфалва. Для гайдуків пана Кайді в с. Келче здано вісімнадцять хлібів, один коблик фуражу та один коблик борошна; для гайдуків пана Томаша Есе у Вари доставлено двадцять хлібів і одну голову відгодованої худоби. Із с. Егреш для полку пана Кайді в с. Келче доставлено два коблики борошна, шість кобликів фуражу й одну голову худоби; для гайдуків пана Есе Томаша у с. Вари – два коблики борошна, шість кобликів фуражу й одну голову худоби. Старости села Лендел Янош, Сюч Деметер і Ракош Янош свідчили під присягою в с. Патак. Сільські старости Кадар Іштван, Шімон Янош і Надь Дердь під присягою засвідчили, що в Келче для гайдуків пана Кайді здано шістьдесят хлібів; для гайдуків пана Есе у Вари – два коблики борошна й дві голови худоби. У с. Шаланк сільські старости Гече Янош, Барта Міхаль, Дуда Якоб засвідчили, що в с. Келче для гайдуків пана Кайді доставлено два коблики борошна, чотири коблики фуражу, для гайдуків пана Есе Томаша у с. Вари – чотири коблики борошна, чотири коблики фуражу. У с. Вербец сільські старости Сеннеш Янош, Кота Пал, Гуті Міхаль засвідчили, що для гайдуків Кайді в Келче доставлено н'ятдесять кобликів борошна й одну голову худоби. У селі Севлюшвегардо сільські старости Пустаі Іштван,

Турда Іштван, Ерделі Мартон та Полянкаї Янош під присягою засвідчили, що для гайдуків пана Кайді Іштвана в Келче здано два коблики борошнай одну голову худоби; для гайдуків пана Есе Томаша у с. Вари – два коблики борошна, шість кобликів фуражу й одну голову відгодованої худоби. Таким способом проведено нами цю інвентаризацію, про що видаємо це наше посвідчення, скріплене нашими підписами й печаткою.

Ардо, 10 квітня 1705 р.

*Татаі Габор, постійний суддя дворянського Угочанського комітату (власноручний підпис)
Гачалі Іштван, присяжний засідатель дворянського Угочанського комітату (власноручний підпис).*

Висловлюємо надію, що це наше свідоцтво про проведену інвентаризацію дослівно, без скорочень, дописів і змін, вставок і дописок, з печаткою й власноручними підписами наших суддів буде передано далі для доведення загальної правди.

З нашого засідання, що відбулось у с. Шашвар, 21 квітня 1705 р.

*Уйлакі Іштван, піджупан Угочанського комітату
Ясаі Пейтер, суддя дворянського Угочанського комітату
Татаі Габор, суддя дворянського Угочанського комітату
Передано присяжним секретарем засідання дворянського Угочанського комітату.*

33

Егер/Егер, 25 квітня 1705 р.

Циркуляр Ференца Ракоці II про продовження мирних переговорів, про участь на зборах у Шелмецбані/Banská Štiavnica. ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 436, арк. 5-6. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, славні й люб'язні наші приятелі!

Вітаю вас і бажаю вам багато щастя! Уже на самому початку поширеним нами відкритим листом ми ясно повідомили мешканців нашої дворянської держави про те, що розпочата збройна боротьба повинна служити виключно для відновлення милої нам

національної волі, яку австрійське домінування немилосердно нищило і якої вже ціле тисячоліття прагне кожен, хто бореться за правдиву справу угорського народу. Ми з самого початку бажали остаточного вирішального бою або ж мирних переговорів, які б дарували нам волю. Усі наші думки й прагненнями завжди концентрували навколо цього, корисного для нас рішення. Наші вороги на весь голос перед цілим християнським світом кричали й сумнівалися у волі для нашої ображеної батьківщини. Щоби підтвердити прагнення нашої дворянської держави до правдивого миру, пов'язаного з волею нашої батьківщини, ми, припинивши бої, охоче поспішили на Шельмецькі збори для проведення воєнних переговорів. Кожна людина легко може поміркувати над пунктами Шельмецького протоколу, опублікованими в нашому відкритому листі, поширеного по всій вітчизні, так само і дворянські комітати можуть подумати над тим, хто є причиною зриву і недоведення цих переговорів до кінця. Наші вороги нещодавно надіслали до нас своїх послів для проведення мирних переговорів, але відкладають вони гарантії щодо постійності такого мирного договору в майбутньому, точніше гарантії щодо нерозривності та постійної дружби між двома народами, яка б утворилася після укладання мирного договору. А якщо згадаємо про численні зміни, які сталися в минулому з нашою вітчизною, то переконаємося в тім, що всі подальші переговори з Віденським двором не означають нічого іншого, ніж зі страхом очікувати неминучого руйнування дому, збудованого на піску. Ми всіляко намагаємося працювати на благо нашого народу і за спрямування його на кращий шлях. У разі укладання мирного договору, якщо на це буде Божя воля, ми запланували для посередництва між нами й Віденським двором забезпечити присутність деяких величних королів та інших представників могутніх держав (яких конфедеративні дворянські комітати одноголосно призначили керівниками цієї святої справи угорського народу). Це не могло стати ні для кого приводом для обурення. Ми при всьому цьому не бажаємо вирішувати жодних державних справ без згоди народу. Ми будемо мати на увазі думку представників дворянського комітату стосовно пропозиції Віденського двору з приводу гарантії. Щодо потреби залучення вищезгаданих достойних панів рішення ухвалюватиме раніше обрана рада.

Перед тим, як представники дворянської держави ухвалили б рішення у справі забезпечення постійності мирного договору, дворянський комітат повинен на скликаних публічних зборах обміркувати попередні факти, а саме, про всі завдані збитки, про які повідомлено Віденський двір, і також про регулярне змінювання чудових гарантій, даних нам Віденським двором. Просимо дворянський комітат не забути якомога раніше надіслати нам письмове повідомлення про свою точку зору й ухвалене рішення.

Вищезгаданим панам бажаємо в щасті й здоров'ї зоставатись. Егер, 25 квітня 1705 р. Услужливі приятелі вищетулованих панів

*Ракоці Ференц
Янокі Жігмонд
Папоі Янош*

34

Егер/Егер, 6 травня 1705 р.

Відповідь Ференца Ракоці II на прохання мешканців міста Берегове про списання боргу міста.

ДАЗО, Ф. 10, оп. 1, од. зб. 366, арк. 2. Переклад з угорської.

Якщо цей борг проходить у документах про капітуляцію Мункачського замку, тоді маєте сплатити його для них, а якщо там нічого про це немає, тоді ви можете його видалити. Егер, 6 травня 1705 року.

*Ракоці Ференц
Янокі Жігмонд*

35

Біля Егера/Егер, 23 травня 1705 р.

Циркуляр Ференца Ракоці II про заборону посилати до нього представників комітату без необхідності.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 436, арк. 9. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, славні й люб'язні наші приятелі!

Вітаю і зичу багато успіху! Хоча в нашому указі минулого року дворянському комітату доведено до відома, що якщо це не є надзвичайно й неминуче необхідно, хай він не стомлює своїх депутатів-делегатів, направляючи їх до нас, бо якщо у дворянського комітату такі справи будуть, він може письмово звернутися до нас, а ми дамо таку саму відповідь, яку в інших випадках зазвичай через своїх земляків-делегатів передаємо. Але ми щоденно бачимо й переконуємось у тому, що дворянський комітат, незважаючи на наші розпорядження, у всіх справах, які й письмово можна впорядкувати, не припиняє своїх делегатів до нас надсилати, приїзд яких не тільки збільшує навантаження на простий люд, але й засмучує, бо декотрих делегатів приїжджати часто спонукає впорядкування власної вигоди, що суперечить загальним інтересам. У зв'язку з цим ми хочемо дворянському комітату знову наказати, щоб він заспокоївся, й крім надзвичайних і невідкладних справ, потрібних як для полегшення становища комітату, такі для простолюду, своїх делегатів до нас не направляв, і хай він буде впевнений у тому, що ми й на листи дворянського комітату, наскільки невідкладні державні справи нам дозволять, дамо задовільну відповідь.

Бажаємо вищетулованому вашому панству щасливо зоставатись. З нашого табору біля Егера, 23 травня 1705 р. Вищетулованому вашому панству віддані приятелі

Ракоці Ференц
Янокі Жігмонд

36

Вітка/Vitka, 31 травня 1705 р.

Розпорядження військового комісара Дєрдя Палочаї про мобілізацію новобранців та відправку їх до с. Беретьюуфалу/Berettyóújfalu, про військову повинність дворян, про фінансування військ.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 433, арк. 1. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове!

Вітаю і завжди готовий вам прислужитися. Я не сумніваюсь, що за милостивим наказом нашого достойного вождя та за розпорядженням достойного маршала, його милості, пана і брата нашого Каролі Шандора, шановному дворянському комітату повідомлено про мобілізацію осіб. А тому на підставі милостивого наказу нашого достойного князя, мобілізацію осіб із дворянського комітату... (далі пошкоджено)

Але достойний князь, наш милостивий вождь не бажає нікого силоміць додатково повинностями обтяжувати, тож оскільки шановний дворянський комітат знає становище кожного у своєму оточенні краще, хай самотійно встановить норму, хто скільки найманців повинен замість себе дати, і хай їх без зволікання доставить так, аби до 9-го травня вони були в межах дворянського комітату та щоб 9-го травня шановний дворянський комітат разом зі мною міг вирушити в Бігарський комітат до села Беретьоуїфалу. У разі, якщо дворянський комітат відмовиться встановити норми самотійно, на підставі милостивого наказу нашого достойного пана, я вимагатиму мобілізацію осіб за розподілом між комітатами, і якщо дворянський комітат на призначений день не буде готовий, я змушений буду його примусити до цього, застосувавши воєнну езекуцію. Особи, що зараз знаходяться у польових військах, від мобілізації звільнені, а з тих, що не перебувають у польових військах, але зараз мали б охоту вступити на військову службу, хай дворянський комітат складе список і розквартирує їх у комітаті. З приводу іншого милостивого наказу нашого достойного князя, як уже й раніше було повідомлено дворянському комітату, наказую, щоби цього разу від кожного двору чотирьох обмундированих і озброєних гайдуків...(шість рядків пошкоджено)

Хай береже Господь ваше панство довго щасливими. Зостаюсь завжди вашому панству відданий. с. Вітка, 31 травня 1705 р.

Палочаї Дердь

37

Біля Егера/Eger, 17 червня 1705 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про рекрутування найманців до армії, про справедливий розподіл платні між солдатами, про підтримку набору до війська Міклоша Берчені.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 436, арк. 11-12. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, славні й люб'язні наші приятелі!

Вітаю і зичу багато успіху! Листа від дворянського комітату ми одержали. Щодо вашого повідомлення про труднощі в наданні гайдуків, для якнайбільшого полегшення в їх довозенні, вислано нами дворянському комітату наш патент, щоб він його скрізь у своєму оточенні в належному порядку розповсюджував. А якщо знайдуться закоренілі порушники, хай вони свою погибель ставлять у власну вину, бо вони нікого не можуть обвинувачувати за те, що їх сини або родичі в нашому таборі знаходяться, тому що ті від держави платню одержують.

У рекрутуванні найманців, крім наших польових військ, ті, що на іншій нашій військовій службі знаходяться та пропорційно за неї справедливо розподілену платню одержують, повинні взяти участь, але при цьому дворянський комітат повинен взяти до уваги їх становище й не так оподаткувати за найманців, як тих, що вдома знаходяться і своїм власним господарством опікуються, а тому й більші прибутки можуть мати. Крім цього, згідно з нашими вимогами, у рекрутуванні найманців кожен повинен узяти участь пропорційно до прибутків зі свого маєтку.

А те, що в доставці найманців дворянський комітат подвійною мірою не навантажено, він повинен зрозуміти, що бажанням достойного генерала, графа пана Берчені Міклоша було те, щоб дворянський комітат доставив цих найманців, а бажання шановного величнього генерала, пана Каролі Шандора полягало в тому, щоби після прибуття відрядити цих найманців під його командування.

Хай дворянський комітат дозволить привести зібраних у Текегазі селян, щоб тут їх покарати та щоб можна було довідатись про причину їхнього нахабства.

Щоби припинений унаслідок незаконного мита й інших помилок прибуток від солі якнайкращим способом відновити, ми після отримання у зв'язку з цим інформації від нашого прихильника, префекта, шановного й родовитого Калманцаі Іштвана прагнемо того, щоб бідному задовільнити. А оскільки рішення, винесене про неправомочне й нове мито, суперечить і закону нашої держави, ми вважаємо правильним, щоб дворянським комітатом було встановлено, котрі місця для збору мита є незаконні (тому що в цьому ми не бажаємо обмежувати їх привілеї), а ми лише хочемо дворянському комітату в цьому допомогти заради інтересів вітчизни.

Бажаємо вищетулованому вашому панству щасливо зоставатись. З нашого табору біля Егера, 17 червня 1705 р. Вищетулованого вашого панства віддані друзі

*Ракоці Ференц
Янокі Жігмонд
Раті Гергель*

38

У таборі біля Варода/Oradea, 29 червня 1705 р.

Розпорядження військового комісара Дердя Палочаі про порядок мобілізації, про озброєння новобранців та відправку їх до капітана Пейтера Дежефі, про пошив військових мундирів.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 433, арк. 3. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове!

Вітаю і висловлюю готовність завжди бути вам до послуг! За милостивим наказом нашого достойного вождя, його величності, про негайне й невідкладне розміщення мною кавалеристів і піхотинців від ваших дворів, я повинен був знову направити свого офіцера в дворянський комітат. Тому я повторно направив до дворянського Угочанського комітату його милість, капітана-лейтенанта мого полку, люботінського пана молодшого Дежефі Пейтера з такою вказівкою, щоби він не повертався доти, поки дворянський комітат не надасть п'ятдесят шість піхотинців, що припадають на двадцять вісім дворів (від кожно-

го двору по двоє), і кожного з них не спорядить добрими кіньми, повним озброєнням, парою рушниць, шаблею, червоною сумкою для патронів, карабіном або гвинтівкою і повним обмундируванням. На випадок невдоволення дворянського комітату такою вимогою, в мене є наказ нашого милостивого князя, його величності, а також достойного маршала його милості, пана Каролі Шандора не тільки про проведення негайної екекуції, але й також про секвестр і конфіскацію майна чиновників дворянського комітату незалежно від їх чину. Щодо обмундирування, то воно повинне складатися із зеленої куртки, синіх штанів, чорної шапки і чорних чобіт, а стосовно цього обмундирування дворянський комітат повинен домовитися з паном комісаром Лоняї Ференцем та узгодити всі питання з ним. Його милість теж допоможе в цьому. Стосовно обмундирування й платні, а також платні кавалеристам уже раніше були дані дворянському комітату належні вказівки. Хай дворянський комітат, ознайомившись із милостивим наказом нашого достойного князя, його величності, аби не завдати великої шкоди в майбутньому, негайно прискорить цю справу, адже якщо дворянський комітат спізниться, у що нам не віриться, це буде не інших, а його провиною. Хай береже Господь і надалі вищетитуловане ваше панство якомога довше щасливим.

Зостаюсь вищетитулованому вашому панству готовий до послуг!

З табору біля Варода 29 червня 1705 р.

Палочаї Дердь

39

У таборі біля Варода/Oradea, 29 червня 1705 р.

Розпорядження військового комісара Дердя Палочаї про порядок мобілізації, про прибуття кавалерійських найманців. ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 433, арк. 5. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, блискучі, визначні й родовиті наші панове!

Вітаю і завжди готовий бути вам до послуг. Я переконався у безвідповідальності шановного дворянського комітату у справі організації кавалерійських найманців, тому це останній мій

наказ для дворянського комітату. Після цього наказу езекуцію проводитиме загін зі ста чоловік. Щоб цього дворянський комітат міг уникнути, прошу якомога раніше їх доставити.

Хай береже Господь і надалі вищтитуловане ваше панство якомога довше у благодаті.

Зостаюсь вищтитулованому вашому панству готовий до послуг! З табору біля Варода, 29 червня 1705 р.

Палочаї Дердъ

40

Біля Олчви/Olcsva, 1 липня 1705 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про участь усіх верств населення у Державних зборах 1 вересня 1705 р. на полі Ракош/Rákos.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 436, арк. 13-14. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, славні й люб'язні наші приятелі!

Вітаю і зичу багато успіху! Наша віддана праця в Богом розпочатій справедливій справі виправдала себе й тим, що для висловлення нашого святого прагнення до поновлення колишньої славної волі нашого дорогого народу, що зубожів під пануванням дому Габсбургів, й таким чином для ґрунтовнішого знайомства з цим прагненням, зайвим є перераховувати від самого початку колишні події. Але всім станам дворянської держави нагадаємо про підтримку як першого, так і наступних численних наших указів та справ, розпочатих для блага вітчизни. На їх прикладі без всякого сумніву можуть вони переконатись у тім, що за спільною згодою задуманий наш намір має здійснитися, адже і раніше, і після цього все в могутніх Божих руках, який завідує усіма справедливими справами, тому здійснене не собі приписуємо, а й надалі на нашого милосердного Бога уповаємо, який здатний провести нашу дворянську волю між хвилями великої убогості й показати шлях до тихої гавані. Адже австрійський двір, не відмовляється від підступів, продовжує боротьбу проти нашої волі й прагне скасувати наші закони таким способом, що пропонує визнавати ух-

валені на Державних зборах закони лише «залежно від укладання договору». Ворог, у всіх наших справах бажуючи перехитрити нас, має непохитний намір поволі й непомітно анулювати наші закони, а також відмовитися від своїх офіційних листів, виданих під королівською присягою, діючи свавільно (що вже і раніше практикував), щоби при можливих заворушеннях вільніше гнобити нас.

Але ось що вчинив із його наміром милосердний Господь, що серця перевіряє та над образами літає, коли після смерті величнього цісаря, приготовлену проти нас зброю та анулювання наших законів Божим провидінням на їхню власну шкоду відвернув так, що укладанням того договору ліквідовано його вплив на закони й публічно недостойним став він панування. Унаслідок цього Господь, бажуючи на весь світ зробити вагомою нашу правдиву батьківщину, вже й раніше так керував нашою справедливою справою, що деякі могутні закордонні правителі, одні для продовження розпочатої нами війни, а інші для втихомирення її, щоби підтримати наше законне бажання досягнути волі, бажують втрутитися. А коли про це дізнався реакційний австрійський двір, теж направив своїх делегатів до нас (хоча в процесі цих справ ми переконалися в його нещирості), аби показати своє бажання до миру. У правдивості цього ми і з листів тих правителів можемо переконатися, а тому про переговори і стан наших справ бажємо повідомити всіх, хто у нашій вітчизни знаходиться, незалежно від їх стану та доходу, а крім того ще й тому, щоби ніхто з населення це не зрозумів неправильно, нібито проведенням знову запланованих переговорів з ворогом про мир і нашу волю ми не загальному добру, а якійсь нашій приватній справі бажємо дати перевагу. Тому хай кожний зі спокійною душею повірить, що ми для щирого пошуку успіху спільної справи нашої батьківщини, в наші руки взятої, останню краплю крові готові віддати, й хоч на чю сторону повернеться успіх справ нашої батьківщини, ми в цьому й надалі одностайно й спільною волею, прямуючи до всякого добра, візьмемо участь. А тому вважаємо за потрібне, щоби як і дотепер процеси наших державних справ перед населенням дворянської держави ми ніколи не таїли, так і зараз актуальне питання про поновлення волі бажємо опублікувати, а також деякі спірні питання в цій справі знову обговорити за загальноприйнятою процедурою, щоби розглянувши і дійшовши спільної згоди, їх остаточно вирішити.

У зв'язку з цим усім станам загалом і дворянському комітату зокрема, усім разом і окремим членам, доводимо до відома, щоб вони від сьогодні за два місяці, тобто першого числа місяця Святого Михаїла, не тільки через своїх депутатів, але й особисто, всі церковні й світські, шляхетні й дворянські чини, які справу нашої дорогої батьківщини визнають за власну, на полі Ракоша у дворянському Пештському комітаті обов'язково були присутні та, заслухавши хід справ, пізнали нашу непохитну й правдиву любов до Богом розпочатої справи, подбали про свою користь і добро так, щоби довівши свій справжній патріотизм, всі плоди непорушного миру й давно сяючої нашої волі подальшим своїм спадкоємцям могли залишити.

Тому, усвідомлюючи наше щире прагнення до загального добра, і відповідно щоби ми могли також у схожій правдивій любові дворянського комітату та всіх його членів до батьківщини й до свого дорогого народу краще переконатись, люб'язно й серйозно наказуємо, щоби вони, оголосивши це у своєму оточені, вищезгаданим способом у призначеному місці й у визначений час, не тільки через своїх депутатів, але й особисто всі члени церковних і світських, шляхетних і дворянських станів з готовністю з'явилися. А ті, хто лицемірно говорячи про свій гарячий патріотизм, без відповідної причини ухиляться від цього обов'язку, а присутніми буде ухвалене рішення, і на підставі цього відповідно поставляться до відсутніх, хай вони це припишуть своєму бунту проти батьківщини. Хай цілий християнський світ бачить нашу віддану спільну волю впорядкувати спільні справи, і хай Господь Бог своїм співчутливим милосердям нарешті осяє над нашим дорогим народом уже здавна нетерпляче усім серцем очікуваний і тисячами крапель крові скріплений навіки славний день спільного спокою!

Бажаємо вищетулованому вашому панству щасливо зоставатись! Вищетулованого вашого панства віддані друзі.
З нашого табору біля Олчви, 1 липня 1705 р.

Ракоці Ференц
Янокі Жігмонд
Буйовські Даніел

41

Часло/Császlb, 3 липня 1705 р.

Розпорядження військового комісара Дердя Палочаї про мобілізацію піших та кінних солдатів.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 433, арк. 7. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, блискучі, визначні й родовиті наші панове!

Вітаю і завжди готовий бути вам до послуг! Вашого листа, надісланого мені чесними делегатами шановного дворянського комітату, я з великою честю одержав. Що стосується наданих від дворів найманих кавалеристів, якщо домінями достойного князя, нашого милостивого князя, будуть приставлені найманці, я теж не буду проти, якщо наш милостивий князь, його величність милостиво накаже панам Переньї без винятків доставити найманців. З огляду на це, строго наказую дворянському комітату не відкладати надовго забезпечення найманців і гайдуків, щоби на підставі милостивого наказу нашого достойного пана, я не був змушений це іншим способом вимагати. Про що писав і головний комісар Лоняї Ференц, усі шановному дворянському комітату адресовані повідомлення я передав його чесними посланцями. Якщо інші мої справи не стануть на заваді, то скористаюся кожною нагодою висловити свою пошану до шановного дворянського комітату. Хай береже Господь і надалі вищетуловане ваше панство якомога довше у благодаті. Зостаюсь вищетулованому вашому панству готовий до послуг!

Часло, 3 липня 1705 р.

Палочаї Дердь

42

Біля Ваца/Vác, 9 липня 1705 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про закупівлю зброї, про робітників, які працюють під Саммарським/Satu Mare замком.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 436, арк. 15. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! З одержаного від дворянського комітату листа ми зрозуміли, що він уже зібрав гайдуків від дворів і тільки у зброї є нестача. У зв'язку з цим, аби ця піхота якнайраніше могла бути присутня і приступила до служби, щодо дозволу на закупівлю для неї зброї нами видано нашому окружному комісару, величному витязю Лоняї Ференцу строгий наказ у майбутньому дворянському комітату в закупівлі зброї не перешкоджати.

Повернути дворянському комітату робітників, що працюють на ритті ровів навколо Сатмарського замку, пильна державна служба наразі не дозволяє.

Бажаємо вищетулованому панству щасливо зоставатись! З нашого табору біля Ваца, 9 липня 1705 р. Вищетулованому вашому панству віддані друзі

*Ракоці Ференц
Янокі Жігмонд
Раті Гергель*

43

У таборі біля Пюшпекі/Episcopia Bihorului, 5 серпня 1705 р. Розпорядження військового комісара Дердя Палочаї про відправку військ до табору Ференца Ракоці II, про вимогу карати дезертирів.

ДАЗО, Ф. 674, од. 8, од. зб. 433, арк. 13. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове!

Вітаю і завжди готовий вам прислужитися. За милостивим наказом його величності, достойного князя, нашого милостивого князя, а також згідно з розпорядженням його милості, достойного маршала Каролі Шандора, я змушений був відступити й відвести полки панів капітана Суч Яноша, Каранді Міхая, Бешенеї Жігмонда і Ньюзо Міхаля до табору нашого милостивого князя. Припускаю, що деякі солдати у поході будуть відставати, а тому

на підставі даних мені нашим милостивим князем повноважень цим наказую шановному дворянському комітату, щоб не дозволяв їм перебувати й завдавати збитків на території шановного дворянського комітату, переслідував їх, відправляв їх за полками, а декотрих карав, щоб поставити іншим у приклад.

Хай береже Господь ваше панство всім на втіху щонайдовше. Зостаюсь завжди вашому панству відданий. З табору, розташованому біля Пюшпекі, 5 серпня 1705 р.

Палочаі Дердъ

44

Дендеш/ Gyöngyös, 10 серпня 1705 р.

Розпорядження Шандора Каролі про мобілізацію селян та дворян, про спрямування комітатських військ до поля Шар у Бігарському комітаті.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 440, арк 13. Переклад з угорської.

Я, Каролі Шандор, маршал польових військ достойного князя, нашого милостивого князя, його величності фелшевадаського Ракоці Ференца, генерал і головний командир затисянських територій, довічний наджупан дворянського Сатмарського комітату, доводжу до відома всіх цим моїм листом таке: Щоби запобігти неодноразовим махінаціям ворога, з милості нашого князя, його величності, затисянські дворянські комітати передано під мою владу. Тому цим наказую, щоб усі, як дворяни, так і особи, що не належать до дворянського стану, без всякого зволікання і винятку збирались. А якщо хтось цьому наказу не коритиметься або чинитиме опір, з тим поводитимуся не як із патріотом, а як із ворогом. У таких випадках інакше не робитиму.

Дендеш, 10 серпня 1705 р.

Каролі Шандор

Приписка: Для свого заспокоєння краще за викликом завчасно з'явитися, ніж потім на дві особи одержати вимогу призову, а тому хай війська дворянського комітату прибудуть до поля Шару Бігарському дворянському комітаті.

45

З табору біля Бігар/Viharia, 13 серпня 1705 р.
Розпорядження військового комісара Дердя Палочаї
про відправку військ до поля Шар Бігарського комітату.
ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 433, арк. 18. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні, величні, блискучі, шляхетні й родовиті панове!

Вітаю і завжди готовий вам прислужитися. Наказ, що прибув на адресу достойного маршала, я надіслав шановному дворянському комітату і у зв'язку з даними мені нашим милостивим князем повноваженнями повідомляю дворянський комітат, щоб слухалися наказу достойного пана маршала і щоби всі без винятку, як дворяни, так і решта, піднялися і без всякого зволікання зібралися на полі Шар у дворянському Бігарському комітаті. Якщо дворянський комітат не буде коритися цьому наказу й не збереться у призначеному місці, хай дворянський комітат візьме до уваги, що в мене є такий наказ, на підставі якого поводитимуться з ними не як із патріотами, а як із ворогами.

Хай береже Господь ваше панство всім на втіху щонайдовше. Зостаюсь завжди вашою панству відданий. З табору, розташованому біля Бігор, 13 серпня 1705 р.

Палочаї Дердь

Приписка: Хай прибуде шановний дворянський комітат упризначене село Беретьоуїфалу.

46

Нітра/Nitra, 19 серпня 1705 р.
Розпорядження Ференца Ракоці II про скликання Державних зборів на поле Ракош/Rákos, про очікування подальших вказівок.
ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 436, арк. 17. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Хоча заради просування кращими шляхами Богом розпочатої спільної справи для волі дворянської держави, зібрання станів дворянської держави нами заплановано й оголошено на полі Ракош, однак зважаючи на певні й надзвичайні причини, ми вважаємо правильним, щоби деякі дворянські комітати біля Сейченя, а інші біля Леви зібрались і там очікували на наші подальші вказівки. Цим листом бажаємо і цей дворянський комітат повідомити, щоб він зрозумів це наше бажання та розпорядження і до вищезгаданого місця, тобто до Леви, спрямував свій шлях та щоб постарався з іншими дворянськими комітатами там домовитись і зібратись.

Бажаємо вищетулованому панству щасливо зоставатись! Нітра, 19 серпня 1705 р. Вищетулованому вашому панству віддані друзі

*Ракоці Ференц
Радаі Пал*

47

***З табору біля Баторкесі/Vátorove Kosihy, 27 серпня 1705 р.
Розпорядження маршала Шандора Каролі відрядити
депутатів Угочанського комітату на Державні збори.
ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 434, арк. 1. Переклад з угорської.***

Найдостойніші, шановні й милостиві, благородні й доблесні, окремої пошани достойні мої панове!

Вітаю і щиро радий бути вам до послуг! З огляду на наказ його милості, його величності про участь дворянського комітату в Державних зборах, скликаних на початок наступного місяця, тобто на 7 вересня на полі Ракош, а після того в Сейчені та з огляду на близькість вказаного терміну, шановному дворянському комітату слід щонайкраще підготуватись і прискорити відправку. Згідно з наказом нашої милості і його величності благочестиво нагадую, щоби шановний і благородний пан Палочаі Дердь на мій лист виявив віру гідним словам його милості, а якщо вже буде в дорозі в напрямі Сейченя, то щоб за наказом його милості для збереження своєї слави і свого славного імені перед його милістю постарався прибути з найбільшою кількістю кінноти

й піхоти, а якщо він ще не вирушив у дорогу, хай прямує в Гатван, куди і я разом із шановним дворянським комітатом готуюсь, бо на той час Господь принесе його милість. І хоча за першим наказом його величності мова йшла про поле Ракош та його околиці, однак я сподіваюсь, що у виконанні мого наказу з боку шановного дворянського комітату в цій справі ніякої помилки не буде.

Вищетулованому панству вірний слуга. З табору біля Баторкесі, 27 серпня 1705 р.

Каролі Шандор

48

Тисауйлак /Вилок, 10 вересня 1705 р.

Інструкція піджупана Угочанського комітату Іштвана Уйлакі і нотаріуса Ференца Уйгелі депутатам Державних зборів на 10 вересня 1706 р., про економічну і військову ситуацію в комітаті.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 426, арк. 1-5. Переклад з угорської.

Інструкція славних і вельможних панів, піджупана дворянського Угочанського комітату Уйлакі Іштвана й нотаріуса Уйгелі Ференца депутатам комітату про порядок денний Державних зборів на полі Ракош з 10 вересня 1705 р.

Хай ошасливить Бог шляхи ваших милостей. Ви повинні на дворянських Державних зборах насамперед звернутися до величних і милостивих панів генералів і радників, щоб вони, відповідно до займаних ними впливових посад, відповіли про описані нижче наші кривди;

1./ Ми вже повідомляли письмово милостивого пана генерала Каролі Шандора, щодляучасті в Державних зборах, призначених на початок цього місяця, ми не змогли підготуватися через екзекуцію панів капітанів Сентмаряї Жігмонда та Чаба Жігмонда. Нас є небагато. Ми прийшли, наш милостивий пане, всі, крім тих, що перебувають у поході, державних службовців, і тих, які з обґрунтованих причин залишилися вдома, тобто немічних старих і хворих, не враховуючи великої кількості тих, які загинули в бою на службі нашої батьківщині.

2./ Наш обов'язок щодо надання 26 кавалеристів від 13 дворів ми давно виконали, і відрядили їх із нашого комітату, але пан Чаба Жігмонд повернув їх назад. Майже протягом двох місяців через неможливість надати кавалеристів від дворян і регулярного доповнення вимог щодо обмундирування і зброї в нашому комітаті проходила екекуція, на підставі якої вимагали від нас за декілька місяців платню кавалеристам. Ми обмундирували й озброїли наших кавалеристів відповідно до можливостей. Ми написали листа нашому милостивому князю та іншим достойним панам, в яких зобов'язалися якомога швидше заготовити зброю. Нашу готовність стосовно цього ми неодноразово підкреслили і панам офіцерам, які тепер у нас екекуцію проводять. Ми не знаємо, з якої причини в нас не припиняється екекуція. Із дому наджупана пана Чаби не виходять екекутори. З цього можемо зробити висновок, що проти нас готується обурення вищих достойних панів. Нас переслідують за те, що нам вдалося надати кавалеристів від шановних панів, або за те, що внаслідок наших втрат ми не можемо скрізь постояти за себе. Ми визволилися з-під влади нашого ворога, але тимчасово нас переслідує власна нація. Благаємо нашого милостивого князя зволити прийняти наданих нами кавалеристів ще до їх обмундирування й озброєння та не обтяжувати нас у майбутньому екекуцією, яка тепер у нас проводиться.

3./ Ми вже давно підготували й піхоту, сто чоловік від 25 дворів з новим обмундируванням, що складається з синіх сорочок, синіх штанів, білих шинелей і чорних шапок. Зброю ми теж для них роздобули (на початку Великодня, після конфіскації зброї). Пану Лоняї Ференцу ми теж надіслали зброю і 700 форинтів. Нам невідомо, з якої причини було нам повернуто гроші; чи за те, що пізно були надіслані, чи він просто не захотів їх прийняти. Ми розділили ці гроші між бідняками. Полковник, крім наданих йому ста гайдуків, бажає ще дванадцять. За невиконання цього наказу і за відсутність однакової зброї, він погрожує суворою екекуцією. Ми були змушені, крім наданих нами піхотинців від 25 дворів, ще додатково приставити людей від 3 дворів, але ми вірили в обіцянку нашого милостивого та достойного пана генерала Берчені;

а/ що ця вимога відпаде за рахунок наших добровольців, які пішли в похід. Від нас пішло сімсот п'ятдесят заможних селян, їх список був надісланий нашому милостивому панові. А де суть вони?

б/ Церковні особи з дворянського роду звільнені від військової служби за рахунок людей, приставлених дворянами;

в/ Ми сподівалися, що його величність, як він зробив це із сусідніми комітатами, змилосердиться і над нами й полегшить нашу ситуацію. Але цього так і не сталося.

Додатковий наказ щодо надання людей ще від 3 дворів ми не змогли виконати. А за неможливість озброєння однаковою зброєю і забезпечення зимовим обмундируванням піхотинців ми теж невинні, оскільки в нашому комітаті нема відповідних майстрів. А наш милостивий пан не дав знати за гроші, а тому його погрози й наміри в зв'язку з цією заплутаною справою як пан Сентмарія, так і інші спокійно можуть скрізь розповсюджувати.

4./ Ще в минулому році доповіли ми в Мішкольці, а потім в Егері нашому милостивому панові про те, що під важким і нестерпним ярмом німецького народу і внаслідок високих податків ми настільки зубожіли, що змушені були позичити гроші в розмірі кілька тисяч від наших знайомих, а саме від Кезеші Шандора, Башоки Пала, від шановної пані Барноці Дердь не та інших, щоб віддати борг німцям. Зрештою, коли ми вже не могли добитися позички від наших людей, змушені були за посередництва пана Коклача Леопольда Вільгельма просити від німецького населення шість тисяч німецьких форинтів під великі проценти взамін худоби під забій. Ми просимо нашого милостивого князя, щоб, як і інші борги правдивих мадярів німцям, так і цей був анульований, а якщо це неможливо, хай дасть за нас його величність свої гарантії. Під час капітуляції міста Кашша наш милостивий пан, бажачучи показати свою ласку, пообіцяв нам тоді виконання цього. Ми, покладаючись на це, були переконані в тім, що наші борги були анульовані або виплачені німцям. Тільки минулої зими довідалися ми з рапорту вищеназваного пана Коклача про те, що зобов'язання відносно наших боргів знаходяться в руках його милості. Ці наші борги – забуті й затаєні під час капітуляції міста Кашша – стануть основою нашого майбутнього нещастя і кривди. Ще раз просимо нашого милостивого князя та дворянські Державні збори зняти з нас ці великі борги і врятувати нас від загибелі.

5./ На цих нещасних землях розташовано кілька комітатів, які, зокрема і наш, зі стародавніх часів не займалися іншою комерційною сферою, крім торгівлі сіллю. Вам, панам депутатам, відомо, що австрійська імперія і це забрала в нас і використала виключно на свою користь. Бог звільнив нас від німців, але ми все ще жалісно відчуваємо дороговизну солі. Тому вимагаємо, щоби в марамороських соляних шахтах була знижена ціна солі за старими розцінками, тобто 1 кг за 10 філерів. Крім цього, за старим звичаєм, повинна бути відновлена вільна торгівля сіллю.

6./ Великий неспокій, небезпечні перепони й шкоду спричиняє населенню, лицарському ордену й торговцям введення в обіг мідяних грошей, особливо тому, що вони в сусідніх державах не мають жодної вартості, внаслідок цього торговці не можуть за ці гроші закупити ніякого товару і ввезти його до нашої держави. Місцеві торговці з причин відсутності срібних, тобто білих грошей, у три рази підвищили ціни на товари, наприклад: метр англійської шерсті продається в роздрібному продажі за дванадцять – тринадцять форинтів, а гуртом – за дев'ять форинтів. На дворянських Державних зборах всі шановні пани повинні доповісти про це іншим дворянським комітатам і разом з ними працювати над ліквідацією цієї незвичайної й небезпечної справи.

7./ Великою кривдою і тягарем є для нас і для сусідніх, Березького та Марамороського комітатів, те, що як і дворянські стани, так і середні стани Марамороського комітату, які мають тут у нас свої господарства або і тут осілі, якщо везуть щось зі свого добра або хтось інший везе для них який-небудь урожай до Марамороського комітату, хай і для своєї потреби, повинні незаконно платити тридцятину. Навіть від одної кубічної бочки вина доброго, яке родиться в притисянських комітатах та в Березькому комітаті, платять три форинти. Тут обов'язково треба згадати про м. Надьсевлюш, з якого брали дотепер за таку бочку вина шістдесят філерів. Тому якщо хтось везе свій урожай до Марамороського комітату, хай не платить за це тридцятину. Просимо також знизити тридцятину від угочанського й березького вина (які навіть зрівняти не можна із земленським вином) до старих розцінок, тобто до 60 філерів.

8./ Велику кривду й занепад нашої дворянської волі спричинено і тим, що деякі армійські офіцери мешканців нашого комітату піймали, зв'язали, немилосердно били та мучили наших громадян. Деяких силою забрали в (ярмо) армію, інших ранили, хотіли їх убити, розграбували та знищили їхнє майно. Таким способом розправився пан Андраші Захаріаш зі старшим сержантом в полку пана Майош Яноша, далі зі старим бідним дворянином Фарнаші Жігмондом, який походить зі старовинної чесної сім'ї і був мешканцем с. Вербец. Так само мешканець нашого комітату с. Фертешалмаш Терек Іштван, військовослужбовець того ж полку, знущався над глухим дворянином, бідним калікою Калмаром Іштваном. Подібно до цього все руйнували й нищили у нас мадяри, що під час визволення м. Токай переходили через наш комітат, яким ми нічим не були винні. Пізніше, в 1698 році, теж у нашому комітаті знайшлися негідники, загарбники, нероби та злочинці, провідником і корифеєм яких був Пап Міхаль, селянин із села Фекетепатак, який не страхався зі своєю негідною бандою як вночі, так і серед білого дня вломлюватися в дома достойних панів. Вони нарobili велику шкоду нашому майну та погрожували нам смертю. Якщо вдалося їм спіймати когось із дворян, вони били його, насміхалися з нього, ранили й примушували важко працювати. Потім, набравши майна стражденного правдивого населення угорських дворян, а не німців, поїхали вони до Туреччини. Нещодавно повернувся додому Пап Міхаль і весело живе й надалі. Просимо винести на дворянських Державних зборах рішення про покарання належним способом згаданих Андраші Захаріаша, Терека Іштвана, Пап Міхаля та їх банд, а також інших таких злочинців, за їхні незаконні, жажливі й безбожні вчинки. Депутати дворянських комітатів в цьому випадку обов'язково повинні бути присутні, детально розповісти про жажливі вчинки вищеназваних злочинців і вимагати сатисфакцію за заподіяну образу невинним людям.

9./ Тепер дворянські Державні збори стоять перед вирішенням найважливішого питання, а саме: чи буде укладений мирний договір чи далі буде провадитись боротьба. Всі інші справи тепер для нас дрібниці. Про це ви, шановні панове, повинні письмово

повідомити й інші дворянські комітати. При цьому ви не смієте взяти на себе відповідальність за виконання таких обов'язків:

а/ Надання коней і озброєних піхотинців та постачання їх продовольством.

б / Надання оплачуваних нами найманців;

в/ Ми повинні відмовитись від особистої участі в повстанні, бо це би значило для нас цілковиту загибель.

А в нас повинні бути такі вимоги:

а/Звільнення дворян, які нададуть замість себе найманців, від особистої участі в поході, повстанні й битвах.

Б/ Кавалеристи й піхотинці повинні діставати платню з державної скарбниці;

в/ Ви повинні подбати протє, щоб бідний люд через важку службу та надмірну здачу продуктів теж не був знесилений.

10/ За останній час почастишали випадки шахрайства та заподіяння шкоди населенню. Нещодавно в м. Надсьєвлюш була заподіяна шкода гайдуками пана Сентмаряї, солдатами пана Чаби та іншими солдатами постійному піджупану. Із багатьох випадків, які сталися дотепер, цей був один з найстрашніших, і якщо це слідство буде без жодних наслідків загладжено, воно може стати систематичною звичкою на кривду торговців, державної скарбниці та населення. Тому пани депутати повинні зобов'язати хустських та мукачівських панів капітанів призначити військову сторожу з добрих людей у наші комітати. Вони будуть підлягати командуванню службовців нашого комітату і ловитимуть злочинців, передаватимуть їх у наші магістрати, а звідти далі, туди, куди вимагатиме закон. Тут вони будуть ув'язнені. Зі злочинцями, які походять із простолюду, треба розправлятися обережно, побоюючись їх помсти.

11./ Ми впевнені в тому, що в чесних депутатів наших комітатів теж будуть пропозиції, тому вони бажатимуть пристосувати разом й окремо дані їм інструкції до своїх потреб і становища. У цій справі ви також повинні погоджуватися з панами депутатами, і кожну справу, яка послужить для загального блага, для охорони нашої духовної та фізичної волі ви, шановні панове, повинні спільно вирішити.

Хай допоможе, керує і пришле нам Господь бажану відповідь вашої милості. Бажаю доброго здоров'я! Опубліковано на загальних зборах в с. Тисауйлак 10 вересня 1705 р.

*Передано мною:
Уйгелі Іштваном,
нотаріусом дворянського Угочанського комітату*

49

***У таборі біля м. Сейчень/Szécsény, 12 вересня 1705 р.
Розпорядження Іштвана Чаки окружному комісару
Мартону Кручаї про зведення продовольчих складів у Дебрецені/Debrecen та Ечеді/Ecsed, про виплату боргів найманцям, про забезпечення військ продовольством.***

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 439, арк. 5. Переклад з угорської.

Найсвітліший, родовитий і найповажніший пане!

Вітаю і завжди готовий тобі прислужитися. Обидва листи твоєї милості швидко один за одним разом із застереженням я мав честь одержати, з них я зрозумів найголовніше: на складах не дуже хороший запас, але сподіваюсь, що протягом травня і червня (враховуючи й десятину), буде можливість їх наповнити. Щодо побудови складів, ми вирішили, щоб у Дебрецені й Ечеді, де й так є замки чи фортеці, будувала твоя милість із каменю, а в Ечеді тимчасово можна використати деревину й смерекові дошки, які довозитимуть із Марамороша, і від цього держава не матиме збитків. Розпорядженням пана Каролі Шандора передбачено дати двадцять або тридцять тисяч людей. Закупівлею худоби себе не обтяжуйте, тому що вона надмірно дорога, й старайтеся тільки про забезпечення військ у своєму окрузі. Достойний князь зволив наказати негайно видати овес від 1-го вересня до зими, але тому що згідно з планом дворянський комітат повинен заготувати більше, на кожного окружного комісара випало по 20.000 кобликів вівса. Хай кожен комісар докладе зусиль у своєму окрузі закупити це за наші гроші так, що коли можна буде їм одержати ціну, аби на тоді вже це було підготовлено.

Після затримки платні найманцям достойний князь переконався у нестачі грошей і тому милостиво розпорядився про опла-

ту цих боргів із воєнної казни, і щоб дворянські комітати заплатили це або натурою, або грішми. У зв'язку з цим дворянські комітати просять, хай твоя милість дасть у дворянських комітатах свого округу опублікувати таке розпорядження. Не сумніваюсь, що збір податків за місяці травень і червень твоя милість прискорить.

Це пропонуючи, застаюсь найсвітлішому і вельможному вашому панству найвідданішим слугою. З табору біля м. Сейчень, 12 вересня 1705 р.

Найсвітлішому й вельможному панові Кручаї Мартону, його світлості окружному комісарові і т.д., найповажнішому панові.

Чакі Іштван

50

До 21 вересня 1705 р.

Звернення мешканців п'яти коронних міст Марамороша до Ференца Ракоці II про справедливий розподіл податків та інших тягарів.

ДАЗО, Ф. 61, оп. 1 од. зб. 126, арк. 1-3. Переклад з угорської.

Достойний князю, наш милостивий князю!

Ми й зараз вимушені покійно стукати в двері милостивої вашої величності, хоча вже давно й до цього часу треба було нам відшукати вашу величність з причини наших великих тягарів, але знаючи, що у вашої величності й без нашої скарги багато турботи зі справами дворянської держави, ми мовчали. До того, що ми зараз вимушені засмутити вашу величність, примушують нас наші щоденні тягарі. Тобто ваша величність може милостиво розсудити, чи достатньо нас, щоб нести накладений на нас тягар, оскільки обсяг його більший за встановлений милостивим наказом вашої величності, тому що всі п'ять міст, які знаходяться в домінії, враховані при розподілі зобов'язань у домінію, але крім цього, Хуст, Госсумезеї м. Сігет значною мірою несуть і тягар від дворянському комітату.

Ваша величність може милостиво розсудити, чи здатне місто Хуст нести тягар одного міста, тому що внаслідок великого тягарю дворян залишилось мало, оскільки тридцять трое з них стали в ряди сторожі у фортеці, а їх слуги ні в чому не допомага-

ють місту. Щодо контрибуцій, то частина дворян мешкає на битому шляху, й люди, що туди й назад подорожують, у них зупиняються не тільки на обід і нічліг, але й на довший час, й через це ці дворяни ні в чому іншому не хочуть місту допомогти. Немає у них ні збіжжя, ні шинку, ні млина, тому що це ще їхні предки внаслідок великих податків заставили в державну скарбницю. Немає уже понад 14 осіб із тих дворян, що платять податки, але якщо ваша милість не змилосердиться над ними, й вони розійдуться. В Госумезеві теж немає більше чотирнадцяти, в м. Сігет дванадцяти людей, які займають міські посади, одні тільки дворяни, але ті не допомагають, незважаючи на постанову достойного Трансильванського королівського комітату, в якій чітко підкреслено, що ми повинні допомагати один одному нести зобов'язання. Але шановний дворянський комітат із тим не рахується. У двох містах, Тячеві й Хусті, було б нас більше, але з них теж багато подалось за Божим покликом на службу дворянській державі й поклялися у вірності вашій величності. Не тільки слуги тих ста господарів з Тячева і сорока господарів з Вишка, які подалися на службу, на підставі милостивої резолюції вашої величності відмовляються від плати воєнних податків, але й сини, й брати й рідня їхня теж. Але дворянський комітат, незважаючи на це, й надалі нас так оподатковує, наче всі вони вдома перебувають. А тепер кількість піхотинців, яку вимагає дворянський комітат від дворів, є для нас дуже обтяжливою, тому що дворянський комітат від своїх дворів призначив по одному й одній третині, а на нас від одного двору припало п'ятнадцять та ще й більше (дворянський комітат, не задовольнившись цим, хоче від нас забрати й до себе перевести течевських і вишківських зброєносців. Через це нещодавно нас викликали до суду, і хоча ми й заплатили контрибуцію, але наш привілей не уповноважує нас на те, щоб на шановний комітат у суд подати). Ми настільки серйозно докладаємо зусиль, щоби зібрати піхотинців, що навіть наших синів, які ще залишилися у нас, мобілізуємо, тому що інших ми й за гроші не могли дістати. Дворянський комітат у таких випадках практикує в разі прибуття екзекуції через несвоєчасний набір піхотинців такий метод, що до нас їх присилає і нам дає їх утримувати. Видатки на цих екзекуторів та їх підлості навряд чи нам вдалося б описати.

У випадку, коли хтось приїде в якесь із наших міст, у дворянина ночує і відразу видає себе за дворянина, від старости ні в чому не хоче бути залежним, хоча він спільно з нами володіє кордонами міста.

Покірно доводимо до відома вашої величності, що волів із підводами, які були секвестровані його милістю, нашим шановним родовитим паном Будаї Жігмондом, попри милостивий наказ вашої величності щодо цього, все ж не повернуто. Ми, покірно стаючи навколішки в ногах милостивої вашої величності, надіємося, що ваша величність зрозуміє суть нашої скарги і зволить нас обдарувати милостивою відповіддю, проявивши справжнє милосердя. За милостиву ласку та за щасливе й блаженне панування вашої величності ми безперервно будемо благодіяти Бога. Очікуємо милостивої відповіді вашої величності. Прихильники вашої величності

Мешканці п'яти міст Марамороша

51

У таборі біля Сейчень/Szécsény, 21 вересня 1705 р.

Відповідь Ференца Ракоці II жителям п'яти коронних міст Марамороша щодо оподаткування.

ДАЗО, Ф. 61, оп. 1 од. зб. 126, арк. 3. Переклад з угорської.

З метою з'ясування питань, які виникли між цими прохачами та оподаткованими домініями, які знаходяться в цьому дворянському комітеті, та про співвідношення їхніх зобов'язань, і ухвалення відповідних рішень направляється до них наш прихильник родовитий витязь Орос Дердь і наш секретар Папої Янош.

З нашого табору, розташованого біля м. Сейчень, 21 вересня 1705 р.

*Ракоці Ференц
Буйовські Даніел*

52

Егер/Егер, 10 жовтня 1705 р.

Циркуляр Ференца Ракоці II про збір дворянської кавалерії і піхоти, про пропорційний розподіл мобілізованих військ між комітатами.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 436, арк. 23. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і бажаю успіху у ваших справах. Під час Державних зборів усім доведено до відома, а також точно проінформовано дворянський комітат про те, скільки недоліків було дотепер у процесі надання як шляхетними, так і дворянськими станами найманих кавалеристів, а також піхотинців від дворів, що припадають на дворянський комітат. Хоча ми працювали над тим, щоби непропорційність між дворянськими комітатами стосовно кількості дворів було вирівняно і проведено розподіл, і навіть зараз продовжуємо цю роботу, але ж поки вона буде належно закінчена, зволікання щодо дій і руху ворога є неприпустимим, тому хочемо дворянському комітату суворо наказати, керуючись любов'ю до батьківщини, щоби він, пам'ятаючи про успіх нашого народу, надав вищезгаданих найманих кавалеристів і піхотинців від дворів згаданим способом і в домовленій кількості так, що биті, які ще раніше не приїхали, нарешті прибули, а тих, що назад утекли, було примушено без всілякого зволікання повернутися до табору у свої полки. Прошу не зволікати з виконанням цього наказу.

Хай довго береже Господь вищетитуловане ваше панство на свою втіху. Егер, 10 жовтня 1705 р. Вищетитулованому вашому панству віддані

*Ракоці Ференц
Радаї Пал*

53

Нірбатор/Nyírbátor, 19 жовтня 1705 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про критику комітатських представників за невиконання указів щодо здачі продовольства, про відправку продтоварів комісару Мартону Кручаі.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 436, арк. 20. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! З багаторазових офіційних повідомлень службовців – наших прихильників, а також із надісланих нам скарг про недоліки в забезпеченні продуктами наших військ ми переконалися в тім, що у просуванні нашої спільної національної справи чиновники дворянського комітату поверхово виконують свої обов'язки. Вони не лише не доставили на склади борги за минулі місяці, але навіть звіт лінуються скласти чи ж навмисно цю роботу занедбали, стягнення прийнятим способом щомісячних податків не виконують, унаслідок чого наші війська мають труднощі, а кожний має усвідомити, які недоліки можуть внаслідок цього настати на службі державі. Й тому щоб можливі недоліки в такій службі й проступки наших військ у майбутньому не приписувалися дворянському комітату, наказуємо, щоби він завчасно, поки ще наші війська не будуть вимушені вдатися до незаконних дій, не тільки наказав скласти своїм службовцям звіт, але крім цього старанно вимагав здачі продуктів за щомісячним планом і обов'язково їх доставив під нагляд вельможного витезя, нашого окружного комісара Кручаі Мартона.

Хай береже Господь вищетуловане ваше панство здоровим і непохитним. У місті Нірбатор, 19 жовтня 1705 р. Вищетулованому вашому панству віддані

*Ракоці Ференц
Радаі Пал*

54

Біля Зілога/Zaláu, 26 жовтня 1705 р.

Указ Ференца Ракоці II про призначення генерала Міклоша Берчені головнокомандувачем, про порушення дисципліни на фронті, про врегулювання правил оновлення військ на фронтах.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 436, арк. 22. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і бажаю щасливого результату вашим справам! Із пропозицій та належно виконаних справ під час зборіву м. Сейчень кожний може точно переконатись в єдиному нашому прагненні, спрямованому виключно на досягнення блага й успіху угорського народу. У зв'язку з актуальною воєнною ситуацією та наступними військовими операціями проти ворога, а також у зв'язку з нашим вступом на посаду після створеного спільною волею трансильванського уряду, ми повинні були на короткий час віддалитись. Оскільки військовими операціями на віддалі не можна керувати, тому бажаємо ваших милостей повідомити про те, що замість себе вважаємо за потрібне достойного графа, головного генерала, пана сенатора Берчені Міклоша у військових справах призначити та надаємо йому повноваження на виконання заслуженого й належного вироку над тими, які чинитимуть опір. Керуючись нашим законним зобов'язанням перед нашим союзом, ми всіма силами прагнутимемо і запевняємо ваших милостей у тому, що як тільки тутешні наші справи з Божою поміччю закінчимо і навіть до того, де б ми не були, просування нашої національної справи на увазі матимемо, і без зволікання повернемося, щоб ні вітчизну не печалити, ні постійне просування ворога не дозволити в інтересах захисту нашої національної справи.

Крім цього, ми багато заворушень пережили, які або внаслідок природної смерті, або загибелі в бою найманців і піхотинців від дворів сталися, а тому ми розпорядилися, щоби ухвалений у зв'язку з цим наш указ для забезпечення належного порядку скрізь у своєму оточенні ваші милості опублікували. Відповідно якщо в когось кавалерійський найманець або піхотинець від дво-

ру вищезгаданим способом умре чи в бою поляже, просимо ваших милостей, щоби такі дворяни з того часу від надання гайдуків були звільнені, талише через рік, при новому наборі, повинні були замість загиблих інших військових приставити.

У зв'язку з цим ми бажаємо наше розпорядження довести до відома ваших милостей, щоби ваші милості не забули головнокомандувачу, пану графу Берчені Міклошу у воєнних справах користися та до нашого указу про найманців і піхотинців від дворів постаралися пристосуватись.

Бажаємо вищетитулованому вашому панству спокійного життя! У нашому таборі біля Зілога, 26 жовтня 1705 р. Вищетитулованому вашому панству віддані

Ракоці Ференц
Радаі Пал

55

Епер'еш/Prešov, 26 жовтня 1705 р.

Розпорядження генерала Шімона Форгача про мобілізацію шляхтичів комітату в армію куруців, про виявлення та покарання дезертирів.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1539, арк. 1. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші брати і друзі!

Вітаю і завжди готовий бути вам до послуг. Не сумніваюсь, що шановний дворянський комітат одержав указ нашого милостивого князя, його величності про загальну мобілізацію, в якому й мені милостиво наказав з'явитися в Оноді в січні 1706 р., де обов'язково зберуться і дворянські комітати. Тому бажаю повідомити дворянському комітату, що я виконаю наказ його величності, і якщо Бог дасть здоров'я, у призначений час буду в Оноді. Я впевнений у тім, що між членами дворянського комітату не буде жодного, хто б чинив опір, усі без всякого винятку, як дворянські комітати, так і ті їхні офіцери, які бажають скористатися відстрочкою, будуть присутні. Якщо будуть такі особи, які не зможуть перебувати в таборі, хай з'являться до мене в призначеному місці й там буде вирішено (їх справу). Щоб що-

найкраще виконати службу нашому милостивому князю, його величності, й нашій державі, хочу дворянському комітату повідомити, що я направлю частину зі своїх регулярних військ у дворянський комітат, і якщо вони дізнаються, що хтось – без різниці шляхтич це чи вельможя – знаходиться вдома, тобто ховається з метою уникнути перебування в таборі, ставитимуться до таких, як до зрадників батьківщини. Надіюсь, що ніхто не сприйме особисто це суворе попередження, але кожний, знаючи свої дворянські повинності, з любові до нашого милостивого князя, його величності, й своєї батьківщини, на збори з'явиться. Для офіцерів, що перебувають із регулярним військом, буде встановлено такий спосіб харчування, щоб скрізь вони жили за готові гроші, а сіно, фураж та м'ясо і хліб купували за готові гроші, та щоб ніяких неприємностей не робили в дворянському комітаті такими порядками (що навряд чи ймовірно) для тих, хто вдома залишився. Крім цього, попрошу дворянський комітат, щоб усіх солдатів і гайдуків, що порозбігалися з полків і знаходяться у дворянському комітаті, зареєструвати й повернути до їхніх полків, а також хай повідомлять і села про те, що якщо в якійсь місцевості буде знайдено такого солдата або гайдука, сільського старосту накажу арештувати і покарати смертю навіть тоді, якщо він особисто не буде знати нічого про справу, а хай тому кожний староста буде обачний. Нехай дворянський комітат не вважає за обтяжливе розіслати складені мною накази по всіх селах. Епер'еш, 26 жовтня 1705 р.

Цим бажаю дворянському комітату якомога швидше побачитися. Зостаюсь вищетулованому вашому панству найвідданішим братом і другом.

Форгач Шімон

56

З табору біля Мадярегредь/Magyaregregy, 28 жовтня 1705 р.

Повідомлення Ференца Ракоці II про прибуття в Трансильванію, про дотримання рішень, ухвалених Державними зборами у м. Сейчень/Szécsény, про рішення комітату.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 437, арк. 1. Переклад з угорської.

Ми, Ракоці Ференц II, з Божої милості обраний вождь Священної Римської імперії й Трансильванії, государ земель Угорського королівства, провідник сейкеїв, захисник свободи станів Угорського королівства, а також Мункачський і Маковицький вождь, довічний наджупан Шароша, довічний вождь Шарошпотока, Токая, Регеца, Шомльо, Ледніце, Серенча, Онода тощо славним, визначним, величним і родовитим панам, а також і видатним вельможам, над- і піджупанам, суддям присяжним, взагалі всім панам баронам, вельможам і дворянам дворянського Угочанського комітату, найповажнішим, чесним і добросовісним нашим приятелям передаю вітання і висловлюю готовність бути до ваших послуг. У зв'язку із ситуацією, якої нам не уникнути, невідкладно потрібно нам випередити наміри нашого ворога, спрямовані на нашу національну загибель, через що ми прибули до Трансильванії, щоб не тільки тут навести лад у наших справах, але щоб і на кордонах постійно старанно стежити за діями нашого ворога, а паралельно і тут – всередині держави – зібрати в один корпус наші допоміжні війська, аби якнайшвидше напасти на ворога. Об'єднавши ці сили з військами Угорщини, ми зможемо настільки себе укріпити, щоб, з усіх боків натиснувши на ворога, здатні будемо з щасливим успіхом допомогти просуванню нашої національної справи. Якщо внаслідок можливих фальшивих дій і оманливої спокуси ворога може статися між населенням тих країв хвилювання, подбайте про те, щоби простолюд був заспокоєний, щоб усе притисянське населення всіх станів міцно вірило в те, що ми не тому подалися до Трансильванії, бо нібито не бажаємо надалі захищати згадану землю і стани дворянської Угорщини, а для того прибули сюди, щоб спрямувати війська туди, де більшу шкоду зможемо заподіяти нашому ворогові, і хай це буде спільним нашим прагненням. Вручаємо цей наш відкритий лист дворянському комітату, щоби щонайшвидше він його у своєму оточенні скрізь опублікував та довів до відома всіх, що на підставі складеної під час останніх Державних зборів у полі біля Сейченя присяги, якою ми зобов'язались до останньої краплі крові захищати нашу дорогу вітчизну, ми дотримуємось на підставі тієї ж присяги укладеного союзу. Хай буде нашою одинокою метою захистити наш дорогий народ, який з давніх часів стогне під жахливим ярмом, і довести його до здобуття бажаної ним

волі. А тому ми запевняємо, а заразом і нагадуємо всім, щоби кожен викинув зі свого серця всяку підозру, зі спокійною душею думав про близьку з Божого милосердя здобуту перемогу вже переважно зібраними нашими військами над ворогом і про наше визволення.

Датовано в нашому таборі біля Мадярегреді, 28 жовтня 1705 р.

Ракоці Ференц
Радаі Пал

57

**У таборі біля Мезевтерема/Tíream, 2 листопада 1705 р.
Розпорядження маршала Шандора Каролі про прибуття комітатських військ у табір біля Ташнада/Táşnad, про можливу амністію для деяких осіб.**

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 440, арк. 22. Переклад з угорської.

Шановний дворянський комітате!

Я одержав милостивий наказ нашого достойного князя, його величності, яким строго наказано, щоби я всіх примусив до об'єднання і зачислив цих людей до себе. А тих, хто чинитиме опір, видавши письмове оголошення про їх ненадійність, наказав негайно затримати. Я про це вже неодноразово попереджав і відповідний указ дворянському комітату переслав. Тому цим наказую дворянському комітату, щоби без всякого протесту, на підставі складеної присяги, всі без жодного винятку та без усякого зволікання протягом трьох днів з'явилися до мене в Ташнадський табір. Ті, що чинитимуть опір і звичними протестами спробують ухилитися, без огляду на статус будуть затримані і по заслuzі покарані. Хай дворянський комітат не жде подальших моїх попереджень, а на підставі затвердженої злуки єдиним поривом прискорить свій приїзд до мене. Хай вони не своїх жінок, дітей і слуг охороняють і заради них стануть невірними, бо якщо дворянин не охоронятиме державу, даремно їх сторожити. Так ми не збережемо нашу батьківщину, якщо кожний тільки про своїх слуг та своє майно дбатиме і не там перебуватиме, де у вогні наша вітчизна палає. У зв'язку з цим очікую листа дворянського комітату про прибуття всіх службовців. Щоб і дворянський комітат не зали-

шався без охорони, тих осіб, яких вважатиму, що вони потрібні дворянському комітату, негайно відпушу з мого табору.

Цим зостаюсь шановному дворянському комітату в таборі біля Мезевтерема відданим слугою! 2 листопада 1705 р.

Каролі Шандор

58

Дьєрке/Đurkov, 3 листопада 1705 р.

Повідомлення Гашпара Дравецькі про труднощі, що виникли внаслідок приєднання комітату до Затисянського військового комісаріату, про збір податків.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од.зб. 1509, арк. 1. Переклад з угорської.

Найсвітліші, найдостойніші, поважні й славні, а також благородні панове і мої найлюб'язніші й найшановніші покровителі!

З покірністю рекомендую вам свої послуги. Вчорашнього дня після відмови нашого пана окружного комісара я був у його величності, милостивого пана, нашого князя із листом від нашого дворянського комітату. Віддаючи його, я доповів про нужду нашого дворянського комітату, який розташували на території Затисянського військового комісаріату, при цьому нагадуючи його величності, якими поганими дорогами і як тяжко через пороми треба було нам доставити багато возів худоби і продукти, накладені на дворянський комітат, у таку далеку землю. Але ці тяжкості комісаріат не взяв до відома і нечувану екзекуцію мав комітат терпіти від нього. Якщо його величність не приєднають комітат до іншого комісаріату, як було раніше, тобто до Кашшицького окружного військового комісаріату, тоді комітат ніколи не звільниться від цих проблем. На це моє прохання його величність милостиво погодився і запевнив, що якщо приєднає дворянський комітат до комісара Кецера Шандора, то в справі зменшення боргів дворянського комітату останній розрахунок з паном Кручаї неможливо зробити, поки не буде виявлено, скільки ще боргуємо. Я наполягаю на тому, щоб дворянський комітат свій борг пану Кручаї на випадок, якщо його не скасують, перевівна пана Кецера: про що як для комітату, так і для обох панів комісарів я взяв із канцелярії накази, які з черговою пош-

тою надійдуть дворянському комітату. На цьому, милостиві панове, віддаюсь вашому заступництву.

З військового табору в Трансильванії біля Дерке, 3 листопада 1705 р.

Ваш покірний слуга
Дравецькі Гашпар

Доповнення: Квитанції від мого пана окружного начальника Ницького я відіслав пану касирові, а підтвердження про сто центнерів м'яса я залишив у себе з метою, щоби я від милостивого пана Орос Дердя, який зараз знаходиться у Коложварі, замість підтвердження дістав квитанцію.

59

У таборі біля Жибо/Јівои, 12 листопада 1705 р.

Циркуляр маршала Шандора Каролі про успіхи на фронті, про мобілізацію населення, про необхідність зупинити зловживання.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 438, арк 1. Переклад з угорської.

Я, Каролі Шандор, маршал польових військ достойного князя, його величності нашого милостивого князя фелшеводаського Ракоці Ференца, головнокомандувач затисянськими територіями і довічний наджупан дворянського Сатмарського комітату, доводжу до відома всіх, кого це стосується, цим моїм листом таке: Німецьке військо дійшло до Жибо, з великим нахабством одразу біля 8-ї години ранку розпочало атаку і всю другу половину дня, до 3-4-ї години, ми жорстоко билися. Наші зі свого боку похвально оборонялися і після довгого бою відступили. Ті, які не мали змоги далі залишатись у нижньому окопі, бо були відтіснені ворогом, утекли в ліс. Інші залишалися у старому окопі до самого вечора. Ввечері вони, зазнавши незначних втрат, відійшли до мене. Але ті, які були витіснені в ліси, розбіглися в різних напрямках і всюди вигадують та поширюють різні брехливі й фальшиві вісті, щоби завдяки цьому досягти більшої можливості втекти до своєї батьківщини. Імператору цієї битві втратив генерала Шветліка, генерала Тромпа з трьома підполковниками із ... (пошкоджено) двомастами німців. Німці внаслідок великих втрат стали безсильними. Вони, між ін-

шим, через уже повторний голод та заворушення зазнали великих втрат як в особовому складі, так і в підводах та конях. Можемо мати надію на те, що Господь і тих інших тут згубить на втіху нашому народу. Тому в кожному дворянському комітаті кожний мешканець старший 17 років хай прагне серцем і душою цього (що я теж роблю всім своїм прагненням для моєї дорогої батьківщини). Той, хто почуває себе справжнім мадяром, хай пробудиться, іде до мене і за свою правдиву християнську віру, мадярську кров, на благання вдів, сиріт, безрідних і на втіху їм, нехай ловить, жене назад тих утікачів, що тиняються, поширюючи неправдиві вісті, хай не їдять даремно хліб нашої батьківщини. Той, хто не послухає цього наказу, не гідний того, щоб його ... (пошкоджено) було поховано в мадярську землю між його братами, не гідний того, щоб його душа колись тішилась зі славними хоробрими угорськими святими. А хто йде слідом за народом (я теж іду слідом з Божої ласки), тим видається наказ – усім дворянським комітатам, містам і селам повертатися назад, господарювати, а кровожерливих гнати і ловити. З борошна дворянських комітатів хай печуть хліб. Хай уважно стежать за листоношами і шпигунами. А цей мій лист під загрозою смерті хай оголошують, носять із комітату в комітат, з міста в місто, з села в село, хай приводять у дію. Я теж не роблю інакше.

У таборі на полі біля м. Жибо, 12 листопада 1705 р.

Каролі Шандор

60

Ечед/Ecsed, 12 грудня 1705 р.

Повідомлення Ференца Ракоці II про успіхи набору військ під командуванням Ференца Баркоці, про мобілізацію осіб на території комітату.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 436, арк. 26. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Те, який ефект викликала конфедерація, укладена на Державних зборах у м. Сейчень, для просування успіху в нашій національній справі, ми з радісним серцем

бачимо в тому числі з того, що для опору ворогові генерал, наш прихильник, граф Баркоці Ференц нещодавно оголосив своїм розпорядженням мобілізацію осіб, та що дворянські комітати довели свою похвальну готовність і доброзичливе ставлення до батьківщини, а це ми з великою люб'язністю взяли до уваги. Намір ворога, який для припинення наших успішних операцій за Дунаєм, в Австрії, направився до Трансильванії, ми з поодиноких повідомлень зрозуміли, а тому бажаємо ваших милостей знову повідомити, на цей доведений справжній патріотизм покликаючись, раз і назавжди наказати, щоб виключно своє благо маючи на увазі, опублікували згадану мобілізацію осіб, усі дворянські стани туди зарахували та, відкинувши звичні відмовки, були в такій готовності, щоби при одержанні нашого наказу постарались ваші милості з повним військовим екіпіруванням без зволікання з'явитись у нашому таборі.

Бажаємо вашим милостям щасливо зоставатись! З міста Ечед, 12 грудня 1705 р. Вищетулованому вашому панству віддані

Ракоці Ференц
Радаі Пал

61

1705 р.

Прохання мешканців Шішлоц/Шишлівці про зменшення податків у зв'язку з бідністю.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1504, арк. 1. Переклад з угорської.

Шановний дворянський комітате!

Оскільки більша частина мешканців села стали солдатами або гайдуками, а в ці дні два господарі втекли від великих податків, а інші поспішають за ними, ми вимушені були цим нашим покірним зверненням ваших величностей і милостей засмутити. Незважаючи на те, що платників податків єв нас тільки чотири, оподатковано нас на тридцять форинтів, ми повинні були здати сорок одно віко вівса, тридцять одно віко жита, грішми для гайдуків чотири римські форинти, а комітату– п'ять мадярських форинтів. Дотепер Попри нашу велику бідність ми платили гроші, але якщо ваші величності й милості люб'язно

й вибачливо не змилосердяться над нами, то в подальшому ми вже ні грішми, ні житом, ні вівсом не зможемо платити, й тому змушені будемо теж заховатися. Тому ми дуже просимо Ваших величностей і милостей зарадити нашій нужді, щоб ми не були змушені від нашої загибелі утекти.

За доброзичливість ваших величностей і милостей до нас, хай Господь благословить ваших величностей і милостей. Очікуємо на відповідь ваших величностей і милостей.

Покірні кріпаки ваших величностей і милостей,
що замалим не стратили надію
Шишлоцькі жителі

62

Мішкольц/Miskolc, 6 лютого 1706 р.

Циркуляр Ференца Ракоці II про врегулювання цін, про збереження вартості мідних грошей і цінних металів.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 463, арк. 1. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Часто надходять до нас скарги витязьких – і взагалі всіх станів про те, як дорого, вище встановленої ціни, їм доводиться усі товари купувати; настільки, що за деякі, у порівнянні зі справжньою ціною, удвічі і вище вимушені платити, попри те, що товари широкого вжитку, які виробляються в державі, переважно покривають потреби населення, тому завозити їх із чужих держав непотрібно, тож цим майстри й купці не можуть виправдовуватись та на мідні гроші скаржитися. У зв'язку з цим наказуємо дворянському комітату, а також вільним містам, щоби згідно зі статтею 41 Закону від 1659 р. вони для всіх товарів негайно встановили справедливую розцінку, і всі її дотримувались, а прејскурант передали нам окружним комісаром. Оскільки при деяких закупівлях проблеми викликав і обіг мідних грошей, щодо їх карбування, обігу й вартості, за згодою Державних зборів встановлено, щоб крім нових рейнських форинтів, і про карбування та обіг інших

мідних грошей було також видано розпорядження. Відповідно наскільки більше вищезгаданих «білих» грошей буде карбовано, настільки зменшиться карбування мідних грошей, і навіть у монетному дворі за можливості мідні гроші обмінюють на «білі», а вартість мідних грошей в обігу дорівнюватиме вартості «білих». А тому хай уже згадані нами мідні гроші в обігу вважаються і приймаються за дійсні в державі так, щоб можна було ними як боржникам платити, так і в заставу віддані маєтки викупити. У тих випадках, коли вартість монет жодним способом не встановлено і їх визнано дійсними в обігу, хай боржникам буде дозволено ними платити, а кредитори й заставники під загрозою втрати дозволу повинні будуть ці гроші приймати, але без порушення всіх зобов'язань і зміни вартості грошей згідно з договором. До цього ще додається проблема, що при обміні золотих грошей ніхто жодної першої вартості не дотримується, а кожний з власних міркувань і при своїй волі підвищує їм ціну, тому хай одна золота монета дорівнює чотирьом з половиною форинтів. Наказуємо, щоб дворянські комітати всього цього дотримувались.

Бажаємо вам добре здоров'я! У місті Мішкольці, із засідання Державних зборів, 6 лютого 1706 р.

Ракоці Ференц
Шеннеі Іштван
Олас Ференц

63

Нанаш/Најдунáпáс, 16 лютого 1706 р.

Присяга на вірність дворян Угочанського комітату справі визвольної війни Ференца Ракоці II, про мобілізацію всіх придатних до війни осіб на території комітату, про покарання дезертирів.

ДА30, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 454, арк. 1. Переклад з угорської.

Ми, за волю нашого народу озброєні офіцери дворянських військ дворянського Угочанського комітату цим повідомляємо, що в минулому 1705 р. на Державних зборах у м. Сейчень, спостерігаючи, як збільшується злоба ворога проти нашої батьківщини й на-

шого народу, одногосно й спільною волею вирішили, що бажаємо радше вмерти, ніж і надалі терпіти його ярмо. Через те ми вирішили взятися до зброї, а нашого доброчесного, милостивого князя, гідного фельшеводаського князя Ракоці Ференца, князя Трансильванії ми обрали нашим керівником, із власної волі надали його величності повну владу й повноваження керувати цією справою. Тому, коли дворянський комітат минулого місяця одержав милостивий наказ нашого достойного пана, ми бажали виконати свій обов'язок, відразу піднялися й за милостивим наказом його величності прибула на поле. Там головнокомандувач і очільник затисянських територій, шановний і величний Каролі Шандор з'явився між нами й ознайомив нас із постановою нашого милостивого князя, його величності про нагальні справи і про те, що він із жалістю довідався, що деякі комітати настільки відхилились від правого діла, а окремі особи втратили віру й любов до батьківщини й усунулись, а є ще багато таких, що протягом року неналежно постачали найманців. Такі особи заслуговують бути покараними згідно зі статтями закону, ухваленими на Державних зборах у м. Сейчень, але тепер князь узяв їх під свій захист, а кару замінив на державі корисний штраф. А через те, що ті, які ухилились, усе ще вперто відпочивають удома, хоча держава потребувала їх особистої присутності, ми, відпущені додому, цим теж зобов'язуємось після повернення з Божою милістю у наш дворянський комітат про всіх, хто ухилився і придатний до військової служби, дамо реляцію і притягнемо їх до нашого корпусу. Нашим милостивим князем, його величністю встановлений штраф згідно зі статтею 21 Закону від 1622 р., який з таких осіб без винятку стягнемо й нашим милостивим паном до нас призначеному головному полковникові передамо. Крім цього, щодо згаданого надання найманців, то тих, що запізнилися, додатково зберемо й усіх разом направимо до їхніх полків, а якби когось не вдалося відрядити, тоді зберемо шляхом негайної екекуції. У зв'язку з актуальною невідкладною потребою нашої держави дано наказ дворянському комітату про загальну мобілізацію, а тому ми зобов'язуємось негайно зібрати наші війська й відрядити їх до вищезгаданого головного полковника. Якби і в цьому випадку знайшлися такі, що забудуть про свою присягу й надалі уперто ухилитимуться, ми вищезгаданим способом приставимо їх головному полковни-

кові, і – для підтвердження цього, публікуємо нашими власноручними підписами й печаткою скріпленого цього нашою листа.

У Нанаші, 16 лютого 1706 р.

Далі йде виписка дворянського комітату: Офіцери першого рангу: капітан, лейтенант, прапорносець, начальник сторожі – (сержант), писар, начальник штабу

*Реведі Янош
начальник сторожі (штражамештер (сержант)
Чато Гашпар,
тимчасовий виконувач обов'язків капітана дворянського
Угочанського комітату
Сенді Міхаль,
тимчасовий виконувач обов'язків прапорносеця
дворянського Угочанського комітату*

64

Мішкольц/Miskolc, 18 лютого 1706 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про набір новобранців у комітаті, про постачання коней для визвольної армії за ціною 25 рейнських форинтів.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1527, арк. 5-6. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Хоча вже із попереднього нашого наказу дворянський комітат міг зрозуміти, що необхідно знову набрати кількість гайдуків, яка припадає на вже визначені, не розділені двори, але маємо, попри наше прагнення пристосуватись до теперішньої потреби дворянського комітату, знову оголосити, що надзвичайна потреба в служінні державі іншого не може дозволити, тому кількість новобранців маємо до цих дворів пристосувати. Після набору дворянським комітатом цих гайдуків, платня і новий набір піхотинців за зміненим принципом із розділенням дворів буде проводитись. Хоча з огляду на попередню ситуацію на доставку відсутніх гайдуків був призначений тер-

мін до дня Святого Георгія, однак оскільки надзвичайна державна потреба вимагає, щоб до того часу було їх до належного порядку приведено й навчено, хай тому дворянський комітат, зважаючи на виявлені великі недоліки у службі, не наводить ніяких привілеїв та не покликається на минулі обставини, але хай кожного всяким можливим способом змушує надати гайдуків від дворів, і хай вони не надіються на те, що з різних причин доб'ються привілею, оскільки нас поінформували, що причиною нестачі й зволікання у наборі гайдуків не настільки нужда є, скільки службовці дворянського комітату. У зв'язку з цим пан генерал і сенатор Форгач Шимон щодо чиновників, що не рахуються з державною службою, на підставі рішення Сейченських зборів про реакціонерів, суворо наказує дворянському комітату з цими гайдуками поводитися так, як це диктуватиме наказ пана генерала й сенатора. Хай комітат докладе зусиль, щоб як домінії, так і державні маєтки цих піхотинців від дворів якнайшвидше повністю приставили. Для наших військ вимагається одна тисяча коней, для часткового придбання яких нами вже зроблено розподіл, на підставі якого дворянському комітату випало 30 коней. Наказуємо дворянському комітату, щоби він старанно подбав про придбання цих коней і не було в цій державній справі зволікань. А за коней для загального витязького стану вищезгаданим паном генералом і сенатором буде виплачено відразу дворянському комітату по 25 рейнських форинтів, і коні ці в присутності службовців дворянського комітату будуть тавровані для держави. Нами різні подані скарги було розглянуто, тому для того, щоб гайдуки вимогою вищезгаданої платні не непокоїли простолюду, нагадую, що щомісячно із державної скарбниці їм виплачується по три рейнські форинти. Для наведення порядку в цій справі та для виконання державної служби хай дворянський комітат доведе до відома офіцера, відрядженому для мобілізації цих гайдуків, яке село скільки винне. І хай він, у разі можливості в присутності представника простолюду, спільною волею вибере такого, якого вважає за придатного, та без обмундирування й гвинтівки приведе його до служби. Цим додаємо для ознайомлення дворянському комітатові пункти про набір найманців, про покарання арештованих на підставі рішень Державних зборів у м. Сейчень, про дотримання пунктів щодо мобілізації осіб.

Бажаємо вищетулованому панству щасливого й довгого життя у місті Мішкольці! 18 лютого 1706 р. Вищетулованому вашому панству готові прислужитись

*Ракоці Ференц
Раті Гергель*

65

***Кароль/Carei, 20 лютого 1706 р.
Розпорядження Шандора Каролі про організацію полку Ференцем Сент Марйойі на території комітату з дворян та селян.
ДАЗО,Ф. 4, оп.2, од. зб. 1539, арк.10. Переклад з угорської.***

Я, Каролі Шандор, маршал польових військ достойного князя, нашого милостивого князя фелшеводаського Ракоці Ференца, його величності, головний командир затисянських земель, сенатор і довічний наджупан дворянського Сатмарського комітату, доводжу до відома всіх, кого це стосується, цим моїм листом таке: Хоча укази нашого милостивого князя й нашого достойного славного генерала не раз розсилалися по дворянських комітатах, а всі дворянські комітати мають дотримуватися складеної присяги, все ж таки під пануванням чужинців у дворянських комітатах зіпсувалася кров. Щоб у своїх домівках спокійно відпочивати й своє мерзенне тіло за бажанням відгодовувати, вони змінили своє заняття ні на що інше, як на гендлярство, лихварство й торгівлю кріпаками. Звикнувши до такого лінивого життя і запустивши себе, зараз вони не те, щоб у єдності дружно взяли зброю до рук і дотримувалися своєї присяги, а краще тікають у різні місця, стають невірними й тільки над збереженням свого майна працюють і трудяться. І ті, яких палицею вигнано в поле, переживши невеликий голод і стрілянину, не те, щоб вернулися до своїх корпусів, а поширюють фальшиві вісті й додому втікають. Учора сталося таке: військо вирушило і після невеликого бою повернулося з більшою користю, ніж втратою. А пану Берчені пощастило ворожий ар'єргард поскубати так, що ціла армія змушена була повернутися з маршу й від Надіди до Торньошнеметі повернути, а тріумф цього відбувся сьогодні. Тому наказуємо шановному дворянському комітату та його службовцям, щоб із таких людей брали приклад, а тих, що додому втікають і фальшиві вісті поширюють

та не бажають тягар нашої землі розділити, за законом воєнного часу наказую арештувати. Залишаюсь шановному шляхетному комітату відданим слугою

Каролі Шандор

Кароль, 20 лютого 1706 р.

Приписка: Ті, що замість себе приставили найманців, оскільки з одного коня не можна дві шкури здерти, можуть спокійно залишитись удома. Пропоную шановному дворянському комітату останню милостиву резолюцію нашого достойного князя, його величності виконати.

66

Егер/Егер, 25 лютого 1706 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про зміцнення (реставрацію) Мукачівського/Мункач замку.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 459, арк. 1. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і висловлюю щире подяку від нашого керівництва! Ми довідалися від наших офіцерів із Мункача, що наші розпорядження про доставку підвод і колод, яке було дане нами під час перебування в замку, ще й дотепер не виконано. Зважаючи на це, ми бажаємо дворянський комітат від інших повинностей звільнити. Оскільки відновлення цього замку буде на велику вигоду державі, цим повідомляємо й водночас наказуємо дворянському комітату, щоб він прискорив доставку потрібної кількості підвод і заготівлю колод для якнайшвидшої їх доставки так, щоб не могло в нас виникнути більше скарг.

Хай довго береже Господь вищетульоване ваше панство на свою втіху. У місті Егер, 25 лютого 1706 р. Вищетульованому вашому панству готовий до послуг.

*Ракоці Ференц
Радаі Пал*

67

Кевежд/Suieşd, 28 березня 1706 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II окружному комісарові Мартону Кручаї про необхідність зруйнувати Сатмарський/Satu Mare замок.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 459, арк. 3. Переклад з угорської.

Вельможний і люб'язний наш прихильнику!

Вітаю і висловлюю щире подяку від нашого керівництва! Минулого року Сатмарський замок через різні перепони не вдалося зруйнувати так, як це вимагалось. У зв'язку з цим ми знову наказали тим дворянським комітатам, які торік для руйнування цього замку зібрались, щоб вони руйнування цього замку зараз так провели, щоби це було якнайкориснішим як для держави, так і для їх власного добра. Тому хай твоя милість дасть за торішнім прикладом зібрати ці дворянські комітати для розбору згаданого замку так, щоб було його зовсім зруйновано і подальші роботи були зайвими. Бажаємо вам здоров'я! У місті Кевежд. 28 березня 1706 р.

Ракоці Ференц

Раті Гергель

Адресат: Нашому люб'язному прихильнику окружному комісарові вельможному Кручаї Мартону.

68

Егер/Eger, 29 березня 1706 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про відрядження мукачівського заст. капітана Ласлова Баї в комітат для роз'яснення княжчих указів та їх виконання.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 453, арк. 5. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Щоб із щирою любов'ю до Богом розпочатої нашої національної справи виконанні деякі наші завдання та доведення їх до повного успіху неспокійні елементи не тлумачили неправильно, а натомість ми дійсно могли переконатися

в їх повному й корисному успіхові, ми вважали за потрібне надіслати мукачівського віцекапітана, нашого прихильника, родовитого витязя Баі Ласло удворянський комітат, щоби він із найдетальнішими поясненнями оголосив наші укази, а також щоби допоміг у прискоренні цілковитого їх виконання. І тому ми люб'язно приймемо, якщо дворянський комітат його словам, від нашого імені сказаним, віритиме, завжди дотримуватиметься наших розпоряджень, виключно найого доброспрямованих, та якщо дворянський комітат постарається вищезгаданого нашого прихильника зі своєю чіткою письмовою відповіддю додому відпустити.

Бажаємо вищтитулованому вашому панству щасливого життя! Егер, 29 березня 1706 р. Вищтитулованому вашому панству віддані

Ракоці Ференц
Раті Гергель

69

Егер/Егер, 29 березня 1706 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про відрядження до комітату Андраша Казінці для інформування та надання допомоги.

ДАЗО,Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1527, арк. 7. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Щоб виконання декотрих наших завдань для успіху із щирої господньої любові розпочатої нашої національної справи неспокійні елементи не наразили на небезпеку, а натомість ми могли переконатися в їх повному й корисному успіхові, ми вирішили нашого прихильника, родовитого витязя Казінці Андраша відправити у дворянський комітат із таким дорученням, щоби він не тільки наші укази детально роз'яснив, але щоб раз і назавжди подбав як про їх виконання, так і про повне їх завершення. Тому ми будемо дворянському комітату вдячні, якщо дворянський комітат його словам, від нашого імені сказаним, віритиме, завжди дотримуватиметься наших розпоряджень, вик-

лючно на його добро спрямованих, та якщо дворянський комітат постарается вищезгаданого нашого прихильника зі своєю чіткою письмовою відповіддю додому відпустити.

Бажаємо вищетулованому панству щастя і здоров'я! Егер, 29 березня 1706 р. Вищетулованому вашому панству відданий

Ракоці Ференц
Раті Гергель

70

Кашша/Кошіце, 10 квітня 1706 р.

Розпорядження Яноша Шретера про надання робітників для проведення господарських робіт в Ужгородській фортеці, про спосіб сплати боргів.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1527, арк. 31. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, вельможні й родовиті, видатні, поважніші, найлюб'язніші, дбайливі панове!

Припускаю, що шановний дворянський комітат вже довідався про милостивий наказ достойного князя, його величності щодо забезпечення для замків робітників на примусові роботи, а також про те, яким способом бажає комітат свій обов'язок виконати щодо замків – натурою житом або грішми. Оскільки ця справа мене стосується, повинен я, на основі повідомлень мого офіцера, передусім дізнатися, який саме спосіб доставки застосують окремі дворянські комітати. У зв'язку з цим щодо примусових робіт хочу повідомити шановний дворянський комітат, щоби він не полінувався якнайшвидше повідомити мене про ухвалене ним рішення: чи натурою підводи, людей, гроші або жито доставить він до Унгарської фортеці. Я хочу, щоби цим без всякого зволікання було пришвидшене служіння дворянській державі, виконано наказ достойного князя, нашого милостивого князя, його величності, а у фортецях належним порядком ліквідовано недоліки.

Зостаюсь найпокірнішим, найвідданішим і найвдячнішим слугою славнозвісного, найшановнішого, визначного, величного, вельможного і т. д. вашого панства. Кашша, 10 квітня 1706 р.

Шретер Янош

Унгвар/Ужгород, 20квітня 1706.

Протокол Ужанського комітатського суду про притягнення до кримінальної відповідальності дворян Ужанського комітату за ухилення від служби в національно-визвольній армії.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1533, арк. 1-2. Переклад з угорської та з латинської.

26 березня 1707 р. в м. Унгвар в присутності постійного піджурана дворянського Ужанського комітату, що підписався нижче, в присутності довірених осіб, наймилостивіших панів Орос Жігмонда та Дердя Чичерських, засідателя табули Дравецькі Гашпара, присяжного нотаря Сегеді Іштвана, суддів Чато Шандора й Гаваші Міхаля, судового виконавця Тагі Габора та Батта Андраша, присяжного того ж комітату.

Обставини, що пом'якшують провину, розглянуто прокурором Ужанського комітату, що веде справи проти відповідачів, родовитих і вельможних панів: першого – Туроці Ференца, другого – Гелтович Яноша, третього – Дубич Ференца, четвертого – Дорогі Ференца, п'ятого – Потокі Яноша, шостого – Неймет Іштвана, сьомого – Коложварі Шамуеля, які з нижче роз'яснених причин не взяли участь у мобілізації осіб.

Комітатським магістратом, керівником справ призначений прокурор, видатний Морда Гергель за розпорядженням піджурана, для узагальнення свідчень «за» і «проти», викликав на засідання суду вищезгаданих панів відповідачів і в присутності пана судді побажав, щоб вони насамперед навели аргументи на власне виправдання і навели представникові закону причину, з якої не взяли участі в обов'язковому поході. У випадку, якщо вони не зможуть цього достатньо аргументувати, на підставі статті 21 Закону від 1622 р. судом буде винесене рішення про їх покарання, яке на підставі вироку суду має бути виконане.

Окремі свідчення такі:

З пошаною пропоную твоїй милості свої послуги. Твоя милість ще напевне пам'ятає опублікування суворого указу достойного князя, нашого милостивого пана, його величності в мі-

сяці грудні минулого року про мобілізацію осіб у цьому шановному дворянському Ужанському комітаті, згідно з яким усі дворяни комітату, без жодного винятку, на 15-те число місяця січня цього року зібрались у похід і на призначене місце з'явилися. У зв'язку з цим тоді вищі й дворянські стани дворянського комітату з любові до своєї батьківщини з прапором зібрались у похід та у призначене місце з'явилися і, таким чином, довели свою відданість на службі державі. Але твоя милість, невідомо з якої причини, не думаючи ні про державну службу, ні про засторогу державних законів, не взяла участі в мобілізації. А в статті 21 Закону від 1622 р. зазначено, що осіб, які ухиляються від мобілізації, необхідно покарати зазначеним у законі способом. Для законного з'ясування справи про відсутність твоєї милості й для виявлення невстановлених обставин при визначенні належного способу законного покарання на загальних зборах вищезгаданого дворянського комітату, які відбулися сьогодні, я розпорядився про призначення для твоєї милості терміну з достатньою кількістю днів після 7-го травня; а місцем визначено дворянський Ужанський комітат в місті Унгар або там, де вигідніше буде. Тому прошу в межах своїх посадових обов'язків та суддівської компетенції твоєю милістю у вищезгаданий день і у вказаному місці з'явитись переді мною і надати правильну й законну причину своєї відсутності при мобілізації. Чітко зазначаю, що або твоя милість з'явиться згаданим способом, або якщо ні, тоді згідно зі своїми повноваженнями судді, чинитиму те, чого загальна правда й державні закони вимагатимуть. У цьому я запевняю твою милість!

Цим бажаю, щоб Господь дарував вам довге життя! Унгар, 20 квітня 1706 р. Твоїй милості відданий слуга й друг

Орос Адам Чічерський,
піджупан дворянського Ужанського комітату.

72

Кіштаполчань/Торол'ціанку, 28 квітня 1706 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про вивчення стану замків артилерійським інспектором Яношем Шретером, про збір підвід та робітників для відновлення замків.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 459, арк. 4-5. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Ще кожний пам'ятає скарги, що сягали самого неба, у зв'язку з надмірним навантаженням для простолюду через попередні примусові роботи, які потрібно було виконати у замках та фортецях, що завдяки нашій переможній зброї перейшли з рук ворога у володіння нашого народу. А тому ми змилювались над простолюдом, що тяжко терпить від надмірних тягот, і зараз бажаємо знайти такий спосіб, завдяки якому вінусе більше й більше міг відчувати спокій. А з приводу продовження примусових робіт у замках та інших фортифікаційних спорудах, необхідних для забезпечення безпеки нашого народу, ми довірили законним способом встановлене забезпечення робітниками головному інспектору нашої артилерії родовитому витязю Шретерові Яношу, щоб він насамперед об'їздив ці фортеці, потім добре вивчив недоліки, й чужою нацією введени непропорційність як основу скалічення простолюду ліквідував і щоб наше розпорядження про максимально можливий справедливий розподіл обов'язків між дворянськими комітатами так застосував, аби це полегшило долю простолюду та щоби наші офіцери, відряджені до фортець, могли знати, куди й скільки підвод та робітників має кожний дворянський комітат надати. Ухвалені ранішеу зв'язку з цим державні постанови зараз неможливо правильно застосувати, бо ці фортеці тоді не були в руках нашого народу й стосовно них ухвалювались тільки часткові рішення. Тому щоб дворянським комітатам до ближчих фортець вигідніше було доставити для примусових робіт потрібну кількість людей, ми про всі фортеці в державі, які під захистом угорської зброї перебувають, ухвалили таке розпоря-

дження, щоб ті дворянські комітати, в яких немає таких фортець, були прикріплені до інших сусідніх комітатів так, щоб це пішло на помітне полегшення виконання служби на благо держави. Відповідно, беручи ці постанови за основу, а також враховуючи по можливості належний розподіл і значне полегшення внаслідок ближчих відстаней, надворянський комітат разом із Березьким та Саболчським комітатами, закріплених за Мункачським замком, випало по шість підвод, запряжених разом 9-ма волами, і 20 робітників. Тому вашим милостям наказуємо ще до початку перевірки згадану кількість підвод і піших робітників розподілити, зібрати та в такій готовності тримати, щоби коли їх потребуватимуть, можна було відразу їх туди направити. Крім цього, дозволено нами вільний вибір для дворянському комітату: ці підводи й робітників він може або вживу надати, або домовитись у зв'язку з цим із нашим вищезгаданим головним інспектором про надання йому на підставі домовленості такої суми, за яку він зміг би встановлену кількість підвод та необхідну до них худобу закупити, а замість робітників інших людей найняти. Ми не сумніваємось, що дворянський комітат, маючи на увазі своє добро, виконає розпорядження таким способом, аби не давати підстав для зниження продуктивності праці у замку та не завдати шкоди нашій батьківщині, а так, щоб успіх комітату й іншим дворянським комітатам став добрим прикладом.

Бажаємо вищетулованому вашому панству щасливо зоставатись! У фортеці Кіштаполчань, 28 квітня 1706 р. Вищетулованому вашому панству готові до послуг.

Ракоці Ференц
Асалаі Ференц

73

Кіштаполчань/Тороґ'сіанку, 29 квітня 1706 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про надання робітників для проведення будівельних робіт в Ужгородському та інших замках, про призначення головного артилерійського інспектора Яноша Шретера відповідальним за ремонт об'єктів.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1527, арк. 11-12. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Ще кожний пам'ятає скарги, що сягали самого неба, у зв'язку з надмірним навантаженням для простолюду через попередні примусові роботи, які потрібно було виконати у замках та фортецях, що завдяки нашій переможній зброї перейшли з рук ворога у володіння нашого народу. А тому ми змилювались над простолюдом, що тяжко терпить від надмірних тягот, і зараз бажаємо знайти такий спосіб, завдяки якому він усе більше й більше міг відчувати спокій. А з приводу продовження примусових робіт у замках та інших фортифікаційних спорудах, необхідних для забезпечення безпеки нашого народу, ми довірили законним способом встановлене забезпечення робітниками головному інспектору нашої артилерії родовитому витязю Шретер Яношу, щоб він насамперед об'їздив ці фортеці, потім добре вивчив недоліки, й чужою нацією введено непропорційність як основу скалічення простолюду ліквідував і щоб наше розпорядження про максимально можливий справедливий розподіл обов'язків між дворянськими комітатами так застосував, аби це полегшило долю простолюду та щоби наші офіцери, відряджені до фортець, могли знати, куди й скільки підвод та робітників має кожний дворянський комітат надати. Ухвалені раніше у зв'язку з цим державні постанови зараз неможливо правильно застосувати, бо ці фортеці тоді не були в руках нашого народу й стосовно них ухвалювались тільки часткові рішення. Тому щоб дворянським комітатам до ближчих фортець вигідніше було доставити для примусових робіт потрібну кількість людей, ми про всі фортеці в державі, які під захистом угорської зброї перебувають, ухвалили таке розпорядження, щоб ті дворянські комітати, в яких немає таких фортець, були прикріплені до інших сусідніх комітатів так, щоб це пішло на помітне полегшення служби на благо держави. Відповідно, беручи ці постанови за основу, а також враховуючи по можливості належний розподіл і значне полегшення внаслідок ближчих відстаней, ми розпорядились, щоб ваш комітат разом із Ужанським комітатом доставив по шість-шість возів, запряжених волами, і тридцять робітників. У зв'язку з цим вашим милостям наказуємо ще до по-

чатку перевірки згадану кількість підвод і піших робітників розподілити, зібрати та в такій готовності тримати, щоби коли їх потребуватимуть, можна було відразу їх туди направити. Крім цього, дозволено нами вільний вибір для дворянському комітату: ці підводи й робітників він може або вживу надати, або домовитись у зв'язку з цим із нашим вищезгаданим головним інспектором про надання йому на підставі домовленості такої суми, за яку він зміг би встановлену кількість підвод та необхідну до них худобу закупити, а замість робітників інших людей найняти. Ми не сумніваємось, що дворянський комітат, маючи на увазі своє добро, виконає розпорядження таким способом, аби не давати підстав для зниження продуктивності праці у замку та не завдати шкоди нашій батьківщині, а так, щоб успіх комітату й іншим дворянським комітатам став добрим прикладом.

Зрештою бажаємо вищетулованому вашому панству блаженного й щасливого життя!

У фортеці Кіштаполчань, 29 квітня 1706 р. Вищетулованому вашому панству готові до послуг.

Ракоці Ференц
Асалаї Ференц

74

Ймовірно Серед/Szereď, 10 липня 1706 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про встановлення торговельних відносин з іншими державами, про врегулювання цін на закордонні товари, про підтримку Яноша Галленбаха у купівлі худоби в комітатах.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1527, арк. 15-16. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Повідомляємо усіх дворян та ваших милостей про встановлення із зарубіжними державами торгових відносин щодо вже розпочатої доставки товарів, що сприятиме загальній користі нашого народу. Крім цього, з наших розпоряджень, що ще раніше були нами вислані дворянським комі-

татам із Кіштаполчаня, ваші милості довідались про те, що за рішенням Державних зборів для всіх станів було, по можливості, в регулювання ведення цієї торгівлі, й щоб ви, на підставі висланих вам розцінок, встановили ціну закордонних товарів пропорційно до цін сільськогосподарських товарів нашої держави. Далі ми повідомили дворянський комітат і про те, що для розвитку торгових відносин необхідним вважаємо збільшення кількості товарів у державі й закупівлю худоби для держави. Тому наш прихильник, керівник Палати шахтарських міст, шановний і величний Галленбах Янош, на підставі паспорта, виданого йому за розпорядженням нашої канцелярії був відряджений скрізь закуповувати худобу по встановленій ціні, а також було нами наказано, щоб чиновники дворянського комітату його і з ним відряджених людей у цій їхній праці підтримували для загального добра. Але зі скарг, які щодня до нас прибувають, ми дізналися, що ті, які відповідно до своїх посад та з любові до держави повинні би всіляко цьому корисному наміру сприяти, через те, що не можуть так вільно, як раніше, мати приватний прибуток, не тільки не стараються допомагати людям названого нашого керівника, що ходять з нашими паспортами, закуповувати худобу, хочадля цього при виборі місця, часу й осіб потрібна була б їхня допомога, але навпаки, в більшості випадків вони тишком вводять цих людей в оману й не допускають до продажу власної худоби (яка для них, між іншим, зайва) за справедливо встановлену ціну.

Таким приватним інтересам треба завчасно перешкодити, бо в результаті цього страждає суспільний інтерес та загальна користь. Наказуємо дворянському комітату, щоб у всіх місцях, які входять у його компетенцію, опублікував довів до відома всім, наскільки корисна для розвитку цієї торгівлі закупівля як загалом для цілої держави, так і для окремих жителів батьківщини, тому що коли збільшиться кількість закордонних товарів, які часто за подвійною і потрібною ціною закуповувалися, тоді кожний, хто їх потребуватиме, зможе купити їх за справедливою ціною, встановленою дворянським комітатом. Тому хай комітат накаже своїм службовцям, які у справах, що стосуються загального добра нашої держави, не з таким ентузіазмом старалися виконати

наш наказ, як це вимагалось від них, перестати своїми приватними справами займатись, та щоб і в інших справах, як і щодо закупівлі худоби нашими людьми... (далі пошкоджено)

10 липня 1706 р. Вищетулованому вашим панству готові до послуг... (далі пошкоджено)

Ракоці Ференц
Асалаї Ференц

75

**Ершекуйвар/Nové Zámky, 22 липня 1706 р.
Розпорядження Ференца Ракоці II про врегулювання
торговельних відносин та цін на товари.**

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1527, арк. 17-18. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні,... (далі пошкоджено)

Вітаю і висловлюю подяку керівникам, які вже довели нашими наказами до відома дворянських комітетів те, що для полегшення становища населення, а також для захисту їх та держави нами опубліковано правила обігу всіх товарів. Але у дворянських комітатах виникають суперечності то через визначення цін, то через їх недотримання, а тому, щоби скрізь єдиного порядку дотримувалися та щоби всі суперечності були ліквідовані, ми бажаємо наше розпорядження, що торкається подальшого загального блага, серйозно і з суворим попередженням дворянським комітатам ще раз оголосити.

Розпорядження повинне подвійних товарів стосуватися, тобто таких, що з інших держав завозяться, і тих, що в державі вирощуються, виробляються і знаходяться. У зв'язку з цим:

По-перше, ціни товарів, що знаходяться в обігу в державі, значно відрізняються від встановлених цін. Дворянські комітати хочуть ціни окремих товарів до попередніх підняти, а інших – до випадково протермінованих цін пристосувати. Таких товарів, якщо і не у великій, та все ж таки є і тепер у державі, як два-три роки тому, тож навіть потрібно їм вимагається встановити їх обіг за такою ціною та вартістю, яку мали вони на початку революції, тобто в 1703 й 1704 р.

По-друге, беручи це за норму й основу, аби між покупцями й продавцями через ці ціни не виникали сутички, потрібно, щоб дворянські комітати ціни цьогорічних продуктів упорядкували й опублікували насамперед місцях, що входять у їх компетенцію, а жителі щоб дотримувалися цього. Хай вони подальші постанови надсилають нам сюди й до Господарської ради. Щодо цього пункту, то у випадку, якщо через велику врожайність ціни окремих продуктів знизяться, або через поганий урожай підвищаться, хай буде ціни таких продуктів скориговано до цін попереднього врожаю, або ... (пошкоджено)*

По-третє, ... (пошкоджено)*

По-четверте. Якщо службовцями дворянських комітатів призначені й нами обрані скарбники старанно вивчать, у кого які засоби пересування є, і хто є той, що, крім своїх потреб, кіз або іншу худобу чи продукти – пшеницю, вино, сіль, масло, вовну – з тією метою тримає в себе, щоб згодом їх або по більшій ціні, або за інакші гроші продати, треба таких примусити (сучасна нестача в нашій державі рішуче такого вимагає), щоб вони за гроші продали свою худобу і продукти. А якщо вони цього не виконають, їх продукти, незалежно від походження таких осіб, необхідно конфіскувати. Сюди ж належить і праця майстрів, тобто посередницькі послуги і дороге виконання праці.

По-п'яте. Якщо дворянським комітатам і скарбникам такі особи не хотітимуть поступитися, хай коменданти розпорядяться про надання їм у разі потреби відповідної допомоги.

По-шосте. Якщо службовці дворянських комітатів і міські магістрати, а більше того скарбники, щодо цього лінуватимуться, не допомагатимуть їм або зневажатимуть ці накази, тим теж буде дане зауваження як таким, що протистоять державі та перешкоджають загальному добру. Вищезгаданим обраним скарбникам наказується, щоб у випадку, якщо вони цього не дотримуватимуться і це зневажатимуть, комітатські службовці, що на чергуванні знаходяться, мають їх викликати до дворянського комітату для покарання.

По-сьоме. А хто в цьому допомагатиме, тому дістанеться шоста частина конфіскованих речей, а п'ять частин буде внесено до князівської скарбниці, за що скарбник повинен буде прозвітуватись.

По-восьме. Сюди належить нагляд за обігом мідних грошей на підставі виданих інструкцій та указів, розісланих дворянським комітатам і містам.

По-дев'яте. Інші ... (пошкоджено) золото, срібло, хутра, доставка яких купцямимає бути зменшена. Щодо товарів, яких потребує держава, тобто суконні головні уборий інші товари, держава і в цьому відношенні належним порядком винесе рішення, встановивши попередні ціни на вітчизняні й привезені товари, тоді населення матиме їх можливість купити, як до революції.*

По-десяте. Турецькі товари будуть відіслані в Темешвар та в інші прикордонні міста, і в результаті, раз і назавжди, вимагається, щоб турки по цю сторону Дебрецена й Кечкемейта не займалися торгівлею, а продавали свій товар там, де буде дозволено. У зв'язку з цим наказуємо вашим милостям, що якщо в якийсь комітат хоч турок, хоч серб або єврей зі своїм товаром ходитиме або вештатиметься, треба їх товари під карою конфіскації зібрати й відправити в місця схову їх товарів, тобто в Дебрецен і Кечкемет, щоб вони не посміли свої товари дорожче встановленої ціни продавати, на які й дотепер були встановлені ціни в білих грошах. Хай ваші милості дотримуються цього.

У наших таборах біля Ершекуйвара з сенату, 22 липня 1706 р. Вишетитулованому вашому панствудо послуг

*Ракоці Ференц
Лобшанські Янош*

76

***З табору біля Ершекуйвара/Nové Zámky, 30 липня 1706 р.
Циркуляр Ференца Ракоці II про політику австрійського двору, про права угорського народу, про причини безуспішних мирних переговорів.***

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 416, арк. 1. Переклад з угорської.

Ми, Ракоці Ференц, з Божої милості очільник станів Угорського Королівства, вождь дворянських станів, чинів та всіх інших людей, які за вірність державі на різні посади призначені, достойні гідності та почестей, вітаємо і зичимо багато щастя та успіху у справедливій боротьбі (між тими, хто пам'ятає промо-

ви наших дорогих предків або тверезо заглядає у хроніки, немає жодного, хто б ясно не бачив і кожного разу не переконувався у порушенні присяги Австрійським двором, який пихою та бездушністю наміряється стабілізувати своє панування, та в його підлості при винесенні всіх рішень у переговорах із нашим народом). Бачачи безбожність цього двору, для досягнення вічного добра з Божою поміччю ми неодноразово бралися за зброю, як і нещодавно, ведучи сьогоднішню війну. У багатьох випадках ми переконувались у нещирості Віденського двору, який по всій батьківщині розповсюджував бажання нібито повернути покривджену волю нашій землі. Надія, дарована нам його гучними вигуками про повернення волі проникла в наші серця, і ми на підставі січневого рішення погодилися на перевірку цього пробного каменю, який не тільки оприявнив би перед цілим світом справжню готовність обох сторін до миру, але й, припинивши проливати у війні християнську кров, скорботну долю нашої батьківщини привів би до берега постійного миру, якого всі ми нетерпляче очікуємо. У зв'язку з цим, на немалу шкоду нашій справедливій боротьбі, ми уклали союз. Ми вже й тоді бачили нестачу часу, а тому для яснішого доказу нашої справжньої прихильності поспішили таку можливість дати, яка для проведення розпочатих переговорів була б достатньою, а також стала б яскравою ознакою миру.

Звиклий до фальші Віденський двір, який під солодкими речами помсту замишляв, настільки затуманював наш розум, що, сподіваючись на мир, вислані комісарами на переговори у Надьсомбаті пани депутати туди прибули, через посередників передали правильні пункти законних вимог наших дворянських станів, спільним сердечним бажанням очікували на дозріваючі плоди поступового обіцяного повернення нашої славної волі. Але як завжди, так і тепер Віденський двір показав свою незмінність характеру й проти нашого дорогого народу палючий вогонь нишком замишляв у своєму серці. Знаючи про неодноразові порушення даних Віденським двором обіцянок, ми вже з самого початку домовилися про те, щоби нашій державі ще до початку роботи над мирною угодою, для забезпечення її тривалого виконання в майбутньому, було надано підтримку у вигляді гарантії величних королів інших держав і могутніх республік. Але

віроломний Віденський двір, боячись того, що через пильний нагляд цих князів він не зможе всіх обманути й підготовлену ним помсту в майбутньому виконати, забажав перенести гарантії (яких насправді бажав би уникнути) згаданих правителів на самий кінець переговорів, щоби згодом, покликаючись на їх фальшивість, відхилити, дотримуючись своєї практики заплутування, відкинути їх вбік, добре знаючи, що без цього даремне для нас виконання всіх інших пунктів, адже тоді фундамент нашого миру буде збудований на піску, що в будь-яку хвилину може розсипатись. Незабаром вийде з друку збірка про хід усіх переговорів та про незаконній лукаві репліки Австрійського двору щодо наших пунктів. Зі збірки кожен матиме можливість переконатися у злісному намірі двору, в насильницькому й кривавому узаконенні статей, ухвалених у Шопроні та Пожоні, у фальшивому замовчуванні скалічення привілеїв, наданих ще королем Андрашом, у непохитному намірі й надалі, всупереч нашим законам, сидіти всередині держави на наших шиях. Кожен може шкодувати про заслання ради, що зазвичай завжди біля короля перебувала, а також про безнадійне встановлення свободи віросповідань, оголошених на зборах у Шопроні та Потоку. Кожен може задуматися над ігноруванням Трансильванії та байдужістю до її жалісливої долі, через що вона потрапила у вічне наймитство. Кожен може узагальнити несправедливі відповіді, дані Віденським двором, усі запропоновані ним пункти, може просто на зло подумати про їх розгляд на наступних Державних зборах, щоб цим двір міг примусити нас скласти зброю, заманити нас у свої тенета, за своєю старою звичкою гарними обіцянками багатьох переманити на свою сторону, погрозами й насильством виконати свій підлий намір. У зв'язку з цим закликаємо всістани і чини дворянської держави та все її населення – незалежно від походження – до обговорення усіх пунктів переговорів та до уповноваження нас на князівську посаду. Крім цього, понашій старанності, доводимо всім до відома, щоб, вивчивши й точно переконавшись у непохитному безбожному намірі нашого лукавого ворога, задумались ви над підсолодженою фальшивістю всіх його старань виконанні дотеперішніх обіцянок. Бо коли після настання спокою він побачив зміцнення ослаблених своїх військ, оновлення

голодом вимореного свого кріпосного війська та отримав надію на допомогу з інших місць, тоді розірвав узи попереднього союзу, незважаючи на те, що гостру потребу його продовження ми всілякими способами доводили й вимагали. Ведення подальших переговорів Віденський двір без будь-якої поважної причини припинив. (У зв'язку з тим, що праведність нашої справи загальновідома, увесь християнський світ це визнає і закликає продовжувати нашим господом Богом розпочату боротьбу. Хай у всіх, хто по-справжньому любить свою батьківщину, закипить угорська кров, закликаючи до помсти над лукавим ворогом, який, як і під час епер'єшської різни, і тепер нашу дворянську кров пролити, наші тіла на шматки порізати, нашу худобу розікрати, а всю нашу націю винищити намагається. І тому спрямуймо на його шию за нашу справедливу справу з Божою поміччю простягнуте вістря нашої шаблі, що волає про помсту! Хай кожен справжнім вчинками доведе, що дійсно любить волю своєї батьківщини, а тому невеликі неприємності в її досягненні не тільки охоче стерпить, але й пролити свою кров для цієї шляхетної мети не пошкодує! Будьте певні, що справедливу справу люблячий наш Господь підтримує, у всіх наших починаннях нас береже, щоби ваші угорські уста з вдячністю проповідували його славу навіки!

З нашого табору біля Ершекуйвара, 30 липня 1706 р.

Ракоці Ференц
Радаї Пал
Асалаї Ференц

77

Епер'єш/Prešov, 4 серпня 1706 р.

Розпорядження Ференца Бертовта про мобілізацію жителів комітату увизвольну армію до 21-го серпня, про порядок призову та про притягнення до відповідальності дезертирів.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1539, арк. 8. Переклад з угорської.

Шановний дворянський комітате!

Пропоную вашим величностям і милостям свою постійну, справжню і віддану опіку. Не сумніваюсь, що дворянський комітат одержав наказ нашого милостивого князя, його величності

у зв'язку з проханням достойного головного генерала, пана графа Гімеші Форгач Шімона, написаного 21-го дня цього місяця у Вішольському полі Кашишівського округу. За час, поки це питання буде залагоджене, я повинен дворянському комітату нагадати про мобілізацію осіб і попередити, щоб була в нього готовність у призначений день, тобто 21-го числа місяця серпня, забезпечити присутність усіх без жодного винятку, як придатних, так і непридатних (які тільки користуються дворянськими привілеями). Ті, що будуть визнані непридатними, будуть дворянським комітатом відповідно переведені до кавалеристів і звітлія будуть додому відпущені. Під час загальної мобілізації це необхідно взяти до уваги. Кожен дворянин, що має двох або трьох синів, які вже є самостійними працівниками у сім'ї, повинен взяти особисту участь у мобілізації. Є і звільнені дворяни, хай і вони особисто з'являться, а якщо там виявиться необхідним, то вони будуть переведені до кавалеристів і додому відпущені. Це стосується й інших офіцерів. Я точно проінформований про те, що внаслідок розпаду декотрих військових частин у ці дні, багато людей блукають і переховуються у дворянському комітаті, сваволю чинячи іграбуючи. Тому хочу звернути увагу дворянського комітату, щоби таких втікачів, як солдатів, так і офіцерів, було спіймано і в м. Кашиша відправлено. В іншому разі, якщо цієї вказівки не буде виконано, я змушений буду на підставі отриманої інструкції вислати на квартири службовців дворянського комітату збройну команду, яка доти там перебуватиме, поки втікачів не буде спіймано, а заподіяну ними шкоду дворянський комітат не відшкодує.

Зостаюся вашим величностям і милостям вірним і відданим слугою. Епер'еш, 4 серпня 1706 р.

Бертовті Ференц

78

Біля Естергома/Esztergom, 18 серпня 1706 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про врегулювання торгівлі закордонними товарами, про випадки контрабанди фальшивими мідними монетами, про заборону пропуску торговців через р. Тису.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 464, арк. 1. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Про євреїв, хорватів та про інших, що звикли торгувати товарами, завезеними з Туреччини, вірогідними повідомленнями нас інформовано, що вони встановленим порядком провадити торгівлю в державі не хочуть і здебільшого тільки з таким наміром із місця в місце їздять, щоби під виглядом перевезення своїх товарів фальшиві мідні гроші, із чужих держав завезені, а також ті, що за продаж за потрібною або чотирикратною ціною своїх товарів одержують, у три-чотири рази, а деколи й на меншу вартість білих грошей населенню міняють, і цим зовсім державу спустошують. Це ми вважаємо за потрібне ліквідувати, а тому, щоб у тих торгівців не було можливості продовжувати свої злочинні справи, ми видали розпорядження не пропускати їх через Тису. У зв'язку з цим видано нами розпорядження і митарям, і дворянському комітату, щоб вони розпорядились про нагляд за поромом на Тисі. Вашим милостям теж наказуємо старанно стежити за тим, щоб ті купці через Тису жодним способом не пропускались.

Бажаємо вищетулованому вашому панству щасливо зоставатись. Із нашого табору біля Естергома, 18 серпня 1706 р. Вищетулованому вашому панству готові до послуг

*Ракоці Ференц
Асалаі Ференц*

79

Біля Вішоля/Vizsoly, 30 серпня 1706 р.

Розпорядження Ференца Бертовті про призов демобілізованих та дезертирів, про відправлення набраних військ до армії Міклоша Берчені.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1539, арк. 27. Переклад з угорської.

Славні, найповажніші, визначні, вельми шановні, блискучі, а також родовиті, найлюбізніші, найдбайливіші панове!

Мої вітання! Не сумніваюсь, що ще до одержання мною наказу милостивого головного генерала його величності – графа Секеші Берчені Міклоша (завірену копію якого додаю) було його ве-

личністю розіслано наказ дворянським комітатам, який вашим величностям і милостям є цілком зрозумілим. Уже й дотепер багато з дворянських комітатів ухилились від обов'язку підготовки, а багатьох за клопотанням вищих станів уже звідсіля відпущено.

Тому хочу ваших величностей і милостей повідомити, як тільки одержите цього мого листа, усім, кого було відпущено, і тим, хто ухилився, якщо вони хочуть уникнути догани й суворого покарання, наказати, хай вони негайно без зволікання з'являться під прапором дворянського комітату. Так само й ті, у яких буде прийнятне виправдання, повинні з'явитись у пана генерала, оскільки вони й звіти можуть бути відпущені.

Сподіваюсь, що чиновники дворянського комітату у питанні надання гайдуків та озброєних селян доведуть свою професійність і їх без зволікання забезпечать. В іншому випадку я буду змушений за наказом достойного князя, нашого милостивого князя, його величності у дворянських комітатах залишитись і в разі потреби суворим покаранням примусити службовців дворянського комітату якнайшвидше відрядити мобілізованих.

Крім цього, бажаю вашим величностям і милостям нагадати наказ його величності, яким наказано дезертирів, що по дворянських комітатах тиняються, переслідувати. Хай тому дворянські комітати постараяться цю вимогу нашого милостивого князя, його величності виконати, щоб у випадку виникнення біди, на підставі даних мені повноважень, не довелося мені турбувати ваші величності і милості.

Хай збереже Господь вищетуловане панство ще довге дуже щасливими. З табору біля Вішоля, 30 серпня 1706 р. Вищетулованому вашому панству найвдячніший і найприхильніший слуга

Бертовті Ференц

80

Біля Естергома/Esztergom, 12 вересня 1706 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про підтримку комітатом трансильванських біженців, про надання їм всебічної допомоги.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1527, арк. 23. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Із багаторазових скарг ми зрозуміли, що стосовно тих, які внаслідок наступу ворога, з любові до своєї батьківщини й свого народу залишили рідні місця і до відступу ворога з їхніх земель подалися на території інших дворянських комітетів, деякі службовці не думають про те, яка доля чекає на таких безталанних і не дозволяють їхній худобі ні вільно пересуватися у своїх землях, ні вільно випасати худобу на полі, а також в іншому нехтують виконанням обов'язків перед ближніми. У зв'язку з цим строго наказуємо дворянському комітату задуматись над мінливістю світських справ, і на територіях, що належать до його юрисдикції, скрізь опублікувати, щоби було дозволено вільний випас худоби для біженців у незаборонених місцях, де між іншим і ваша худоба випасається. Цього вимагає як взаємна патріотична любов, так і обов'язки за укладеним комітатами союзом. Хай також буде відомо всім тим, яких християнський обов'язок не надихнув до цього, що така нестриманість та ненависне поводження з кровною ріднею, яка довела свій справжній патріотизм у справі нашого народу, відкрито ображає конфедерацію і таких осіб ми до кримінальної відповідальності притягатимемо. Бажаємо вищетулованому вашим панству щастя і здоров'я. З нашого табору біля Естергома, 12 вересня 1706 р.

Готові до послуг

*Ракоці Ференц
Асалаі Ференц*

81

У таборі в Сеплак/Bunesti, 26 вересня 1706 р.

Розпорядження Шандора Каролі про мобілізацію дворян та селян комітату, які повернулися з фронтів визвольної війни.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1539, арк. 37. Переклад з угорської.

Шановний дворянський комітате!

За милостивим наказом нашого достойного князя, його величності щодо нашої боротьби дворянський комітат прибув на

притисянську територію провів огляд. Шановний дворянський комітат й сам міг переконатися в тому, що багато осіб ухилилося, не були присутніми, а тому огляд пропустили. Як і скрізь, не сумніваюсь, що і в цьому дворянському комітаті як між дворянами, так і між селянами знайдеться багато таких, які раніше перебували в польових військах, але оскільки їм уже набридла війна і служба нашій батьківщині, вони відсторонилися і осіли на своїх господарствах. Тому наш милостивий пан, його величність зволив вирішити, щоби родовитий витязь, пан капітан Сентмар'яї Ференц міг собі з таких осіб сформувати військо.

Тому хочу з повагою звернутися до шановного дворянського комітату, щоби він зважив на цю нагоду принести загальне благо й поступ у справі нашої батьківщини, а тому, коли на підставі указу нашого милостивого князя, його величності, офіцер вищеназваного пана капітана прибуде у дворянський комітат, хай шановний дворянський комітат заради справедливої справи не тільки цьому не протистойть, але й, зважаючи на актуальну важку ситуацію, старається і співпрацює в наборі тих, які раніше протягом коротшого або довшого часу перебували в польових військах, а тепер осіли, незалежно чи до дворянського, чи до селянського стану вони належать, щоби були зібрані для доставки у військо вищеназаним офіцером. Я впевнений у тому, що шановний дворянський комітат відставати в цьому не буде. Я запевняю їх у тому, що якщо вони цього наказу ослушаться і за законом його не виконають, направлю до них свої війська, які в разі потреби проведуть надзвичайне розслідування, без різниці на походження судитимуть і іншим у приклад поставлять. Щоби з Божою поміччю вдалося нам знову пристидити нашого ворога, хай шановний дворянський комітат без усякого зволікання збере та доставить осіб дворянського та селянського походження, оскільки в іншому випадку покарання за це не тільки формальне, а й суворе отримає. А якщо комітат свої обов'язки виконає, запевняю його, що військові ніяких неприємностей їм не робитимуть. У таборі в Сеплаку полі, 26 вересня 1706 р.

Каролі Шандор

**У таборі під Торна/Turňa nad Bodvou, 2 жовтня 1706 р.
Лист дворян із військ Міклоша Берчені до Ужанського
комітату про ситуацію на фронті, про збір військ у м. Се-
ренч, про відрядження Міклоша Берчика та Жігмонда Го-
мокі до комітату.**

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1539, арк. 29. Переклад з угорської.

Завжди готові до послуг вашим величностям і милостям.

Ваші величності й милості не можуть нас у лінощах звинувачувати за те, що ми так рідко повідомляємо ваші величності й милості про події, оскільки причиною цього є переміщення нашого табору то вниз, то вгору між Гатваном і Пештом, а також наш неспокій. Тепер, коли ми повернулися звідти, з'явилася в нас можливість кілька днів перепочити. Багато з-поміж нас поїхали без нашого відома й нашої згоди, тому що при від'їзді не мали можливості нас повідомити. Ми поки що живемо і, всупереч безперервному неспокійному нашому перебуванню в таборі, надіємося на краще, тому стійко терпимо. Ворог знаходиться на околиці Кашша, тому місцевість перед ним, позаду нього і по боках, щоби його худоба не могла випасатися, потрібно було знищити вогнем. Нас тут теж немало, кожну хвилину очікуємо прибуття достойного князя із допоміжними полками кавалеристів і піхотинців з (пошкоджено) місією. Якщо Господь нам дозволить об'єднатись, то відбудеться загальний огляд військ у Серенчі. Наша варта безперервно змінює одна одну, дотепер, слава Богу, їхні справи складаються добре, хоча й їм не завжди однаково щастить. Тут вельможі дуже нарікають, і всі ми теж, оскільки безперестанно терпимо нужду, а багато хто зі своїми великими провинами ховаються від Божих і світських законів. Наш достойний пан генерал це взяв до уваги, пообіцявши, що він щонайшвидше спробує переконатися в заподіяних ними печалях, бідах і шкодах, хоча для нас, що тут страждаємо, це мало потіхи дасть. Щоби про все найголовніше повідомити ваші величності й милості ми, не гаючись, направили до ваших величностей й милостей наших людей – панів Берчик Міклоша й Гомокі Жігмонда, щоб вони про все поінформували ваші величності й милості. Вони

письмово зобов'язалися, якщо за дев'ять днів не з'являться у нашому таборі, то після негайного слідства кожний із них був до 100 форинтів покараний, тому хай ваші величності й милості неодмінно заохочують їх до виконання своїх обов'язків. З тієї причини, щоб ми непозолочений прапор до воріт і на пост не встановлювали, наш милостивий пан генерал як іншим дворянським комітатам, так і нам запропонував прапор, але дворянські комітати відмовилися з тим, що в декотрих із них є такі прапори, а в кого нема, той замовить собі. Тому хай ваші величності і милості надішлють цією нашою поштою прапор, який має в себе дворянський комітат. Його можна передати в сумці.

Залишаємось відданими й вірними вашими слугами
аристократичні й дворянські стани Ужанського комітату,
що спільно перебувають у таборі достойного генерала
його величності графа пана Берчені Міклоша.

У таборі під Торна, 2 жовтня 1706 р.

Приписка: На зворотню дорогу для нашої пошти дано нами дев'ять днів, хай ваші величності й милості не затримують їх.

83

З табору біля Самоша/Szatosszeg, 12 жовтня 1706 р.
Циркуляр маршала Шандора Каролі про пересування
цісарських військ у Трансильванію, про мобілізацію до війська
селян та дворян на території комітату.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 456, арк. 1.

Я, Каролі Шандор, фельдмаршал польових військ його величності, князя Трансильванії фелшеводаського Ракоці Ференца, очільник притисянських територій, сенатор Державних зборів і довічний наджупан Сатмарського дворянського комітату, цим листом доводжу до відома всіх, що оскільки попри втрату багатьох людей не вдалося прорвати облогу міста Кашша, незважаючи на щоденні безперервні атаки за нашу свободу (і оскільки є небезпека виходу ворога до Тиси і його подальше просування на Трансильванію), хочу закликати всіх жителів затисянських земель, де вже було раніше зганьблено гордого ворога, до боротьби.

Тепер, коли ворог суне, хай усі: і аристократи, і дворяни, і селяни – усі, хто любить Батьківщину, в кому ще залишилось трохи справжньої угорської крові від наших предків, щоб гуртом, хто з косою, хто зі списами та іншими вбивчими знаряддями (спершу відведіть у надійне місце своїх слуг та свою худобу) збираються біля Кішварди. Кожен може бути впевнений, що стільки слави й визнання зможе собі здобути, що про неї згадуватимуть ще діти його дітей. З цього мого листа службовці дворянського комітату хай зроблять копії і розішлють у всі сторони, оскільки я інших за браком часу письмово про це не маю можливості сповістити.

З військового табору, розташованого під Самошом, дня 12 жовтня 1706 р.

Каролі Шандор

84

**З табору біля Самоша/Szatosszeg, 16 жовтня 1706 р.
Розпорядження маршала Шандора Каролі про відправку піших і кінних військ на блокаду замка Варад/Орадеа, подяка комітату за затримання злодіїв.**

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 453, арк. 10. Переклад з угорської.

Шановний дворянський комітате!

Листа шановного дворянського комітату про потребу оголошення мобілізації я одержав, і тим, що він старався в цьому питанні співпрацювати й турбувався про це, шановний дворянський комітат не для іншого, а для своєї безпеки працює. Тому не відступайте від цього, а на підставі відкритого листа достойного пана головного генерала, всі члени шановного дворянського комітату особисто (а непридатні або до виконання якогось завдання задіяні, або через найнятих придатних до цього людей) як кавалеристи, так і піхотинці повстануть, але не до пана головного генерала, а до капітана полку пана Боне Андраша, який перебуває при блокаді Варода, поспішать, щоб на час збору винограду, а також для втихомирення хорватів, які чинять розпусту проти населення, ми були забезпечені. Нам дуже сподобалось, що Белені Яноша й Сіладі Яноша за злодійство шановний дворянський комітат спіймав і відправив для ув'язнення

у Хустський замок; добре було б, якщо шановний дворянський комітат із іншими волоцюгами так само зробить. Хай тому шановний дворянський комітат підшукає проти них... (дали пошкоджено) і діє без зволікання за законом. Щодо доставки шановним комітатом до Мункача призначених підвод та інших подібних потреб, про це вже я писав панові головному окружному комісарові родовитому витязю Етвеш Міклошу, і шановний дворянський комітат у цьому питанні не матиме ніякої нестачі.

Залишаюсь шановному дворянському комітату відданим слугою... (два рядки пошкоджено)

Каролі Шандор

85

Шарошпоток/Sárospatak, 10 листопада 1706 р.

Розпорядження Ференца Бертовті про негайну відправку мобілізованих військ із території комітату в табір Ференца Ракоці II до 15-го листопада.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1539, арк. 32. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове!

Вітаю і зичу багато успіху! Оскільки з Божої милості вже минув збір винограду, тому я не сумніваюсь, що ваші величності й милості одержали наказ нашого милостивого князя, його величності, щоби кожний добровільно став під прапор дворянського комітату і вирушив до табору нашого князя, його величності. Я одержав новий наказ його величності, який з людського обов'язку й покірності бажаю виконати, а тому вашим величностям і милостям про наказ його величності доповідаю і zarazом розпоряджаюся, щоби дворянський комітат не чекав подальших наказів, а впорядкував свої справи і всіх зібрав на 15-те число цього місяця готовими вирушити в дорогу. Якщо з тими, хто чинитиме опір, щось трапиться, хай вони не на інших, а на себе нарікають.

Вручаю себе й надалі вашій ласці й залишаюсь вашому панству найвдячнішим слугою!

Поток, 10 листопада 1706 р.

Бертовті Ференц

86

Левче/Levoča, 26 листопада 1706 р.

Повідомлення Ференца Бертовті про відстрочку для комітату щодо надання трудових ресурсів і мобілізації осіб на зиму.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1539, арк. 4. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші панове!

Вітаю і зичу багато успіху! Виконуючи свій обов'язок перед дворянськими комітатами, я покійно звернувся до нашого милостивого князя, його величності, чи він не бажає, зважаючи на зимову пору, відрядити додому мешканців дворянських комітатів. На моє покійне прохання о цій годині одержав я відповідь його величності, яку бажаю вашим величностям і милостям цим моїм листом, висланим естафетою, повідомити. У зв'язку з тим, що наш милостивий князь, його величність уже відбув до свого маєтку, вашим величностям і милостям уже не треба трудитися, а кожний з вас може з Божою поміччю додому поїхати і до подальшого наказу чи розпорядження нашого милостивого пана там спокійно залишатися.

Хай збереже Господь вищетуловане ваше панство здоровим і непохитним! Вищетулованому вашому панству найвдячніший і найвідданіший слуга. Левче, 26 листопада 1706 р.

Бертовті Ференц

87

Рожньо/Rožňava, 11 грудня 1706 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про врегулювання цін на продовольчі та ремісничі товари, про необхідність справедливого розподілу продовольства між жителями комітату, про полегшення становища простолюду.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1527, арк. 27-28. Переклад з угорської. Копія.

Родовиті, нам віддані і добросовісні наші панове! Вітаю і т.д.!

У королівських містах та в інших місцях потрібні для щоденного життя продукти настільки зменшились, що базари і щотижневі ярмарки скасовано, а населення та військо, розквартироване в мешканців, не може існувати. Навіть люди, що працюють для розвитку гірничої промисловості та загального добра нашої батьківщини, змушені через велику нужду свою працю припинити, що завдасть фундаментальної шкоди нашій батьківщині. Це вважаємо за необхідне якомога швидше виправити, а тому дворянським комітатам, які належить до округу твоєї милості, нами вислано указ, щоб стосовно завезення продуктів на базари міст, що знаходяться в їхній юрисдикції, було ними видано розпорядження, аби щоденно оголошувався порядок, а там, де прийнято проводити щотижневі ярмарки, на підставі раніше оголошеного порядку доставлялися та за справедливо встановленою ціною продавалися продукти. Хай і справу розміщених по селах військ (скарги яких у зв'язку з нестачею в цих місцевостях продуктів часто доходять до наших вух) буде налагоджено, щоб вони відповідно до своїх потреб могли харчі від селян за відповідною ціною закупити. Якщо дворянські комітати і надалі не старатимуться це злиденне становище виправити, може їх твоя милість уповноважити на те, щоб військові продукти, потрібні для свого прожиття, могли відібрати, а грошима за їхню вартість, які було стягнуто з платні війська, необхідно винагородити бідноту. І щоб це наше прагнення належним чином було реалізовано, хай своєчасно надішле твоя милість дворянським комітатам своє розпорядження про кількість і види продуктів, на підставі якого дворянським комітатам буде відомо, куди, які й скільки продуктів їм потрібно доставити на базари. Щоб якнайкраще це наше розпорядження виконати, твоїй милості будуть дані повноваження на виконання і суворий контроль за дотриманням нашого розпорядження, а також на надання службовцям дворянських комітатів допомоги для подолання можливого опору. Додаємо наші накази стосовно надання допомоги службовцям нашими полковниками: шановними та величними Заї Андрашем, Фієрвілле, Віснаком та Радичем Андрашем. Хай при цьому накаже твоя милість стежити за військовими, щоб відправлені з тако-

го приводу не брали з бідности гроші за проведення езекуції або за перевезення. Важко і часто шкідливо довго чекати на гроші з інших місць, а тому, щоби потрібна на щоденні державні видатки сума в якомога більшій кількості могла бути в розпорядженні твоєї милості, ми наказали Господарській раді, щоби в окрузі твоєї милості тридцятину з Шоварських соляних шахт і з солоноцьких продуктів для збільшення річного доходу було передано твоїй милості. Для кращого проведення майбутніх воєнних операцій, хай накаже твоя милість якомога краще виконати наступне. Доставляти щотижнево для гарнізону фортеці по три фунти м'яса за зниженою ціною й потрібну кількість солі до нього безплатно, яка буде твоїй милості інспектором доправлена. Про це Господарській раді видано наказ. Ми повідомили нашим листом дворянські комітати і про те, щоб вони надали простолюду для заготівлі і підвозу дров, потрібних для фортечної варти, ціну яких твоєю милістю буде встановлено, а також таке розпорядження видано, щоб ціну цих дров простолюду було виплачено. Хай твоя милість щотижнево надсилає розпорядження і про те, куди скільки дров потрібно буде доставити до цих фортець. Щодо правильного виконання всього цього ми покладаємось на твою досвідченість, спритність і любов до батьківщини.

Твоєї милості вірні і т.д. Рожньо, 11 грудня 1706 р.

Ракоці Ференц
Радаі Пал
Асалаі Ференц

88

Рожньо/Rožňava, 11 грудня 1706 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про збір ухлянтів від військової служби на території комітату та про наповнення лав військ Понграца Шеннеі.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1527, арк. 29. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Хай дворянський комітат докладе зусиль, аби гайдуків, зібраних від дворів, що з полку нашого полковника шановного й величного Шеннеї Понграца відстали, щонайшвидше доставити й передати висланим для цього офіцерам вищеназваного полковника. У разі якщо у виконанні цього наказу буде встановлено зволікання службовців дворянського комітату, висланим офіцерам буде дано повноваження доставити їх для проведення негайної езекуції.

Бажаємо вищетулованому панству зоставатись щасливим! Рожньо, 11 грудня 1706 р. Вищетулованому вашому панству готові до послуг

*Ракоці Ференц
Радаї Пал
Асалаї Ференц*

89

Рожньо/Rožňava, 12 грудня 1706 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про необхідність забезпечення жителів комітату продовольством, про зниження цін на мідні гроші, про встановлення цін на продтовари, про забезпечення паливом військ та замків на зиму.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1527, арк. 31-32. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і зичу багато успіху! Через масове виготовлення мідних грошей їх вартість знизилась до мінімуму, внаслідок чого кількість продуктів, потрібних для щоденного життя, настільки зменшилась, що в регіонах перестали проводитися щотижневі ярмарки, на базарах зовсім ніяких продуктів не продають, а тому ні населення, ні по квартирах розміщене військо не можуть існувати. Тож вважаємо за потрібне, щоби дворянський комітат разом із вільними королівськими містами призначили точний день проведення зборів і на них спільно вирішили, що саме з селян зазвичай буде стягуватися, і що саме городянами

для потреб сільського простолюдю зазвичай буде продаватися. Хай виконання цього рішення обома сторонами в один день буде розпочато з такою старанністю і люб'язністю, щоби обидві сторони перестали скаржитися. У випадку, якщо з приводу нашого розпорядження виникнуть непорозуміння, або внаслідок невірності своїй вітчизни чи через лінощі окремих осіб воно не виконається, наказуємо дворянським комітатам змусити простолюд, якого ці процеси стосуються, винести всі ті продукти на базар, раз і назавжди опублікувати розцінку на них, щоби припинились їхні благаючі скарги, які неодноразово до наших вух доходили, щодо порятунку міського населення, яке в минулому звикло жити з базару, а тепер дійшло до крайньої нужди. На підставі розпорядження, яке буде вашим милостям вислане нашим прихильником, радником і окружним комісаром, родовитим витязем Кецер Шандором, розпорядіться про завезення продуктів простолюдом за вказаними в розпорядженні розцінками. Якщо для цього потрібна буде допомога, його милість, за нашою вказівкою, надасть її чиновникам дворянського комітату супроти тих, що чинитимуть опір. Публікуючи цей лист, хай ваші милості розмістять і те, щоб господарі ні в якому разі не пропускали продажу потрібного для насущного життя врожаю, встановивши по своїй змозі ціну, для війська, розквартированого по селах. В іншому разі, якщо військо розбіжиться, хай населення тоді на свою скупість нарікає. Доведіть їм до відома, що військові будуть уповноважені на затримання таких, і якщо це іншим способом не вдасться упорядкувати, то комісаріатом належним порядком буде це відшкодовано. Варта місць під охороною та фортець і замків і на те скаржиться, що на міські базари простолюд ніяких дров не завозить, через це в зимовий період вони дуже бідують. У зв'язку з цим теж ухвалено нами розпорядження, щоби з ближчих околиць туди, куди вказуватиме розпорядження вищезгаданого окружного комісара, нашого прихильника, службовці дворянських комітатів щотижнево доставляли певну кількість дров, ціна яких буде відповідно сплачена. Про це вже у вищезгаданого окружного комісара є наказ, тож якщо в зв'язку з цим якась помилка або зволікання станеться, за це службовці комітату перед нами відповідатимуть. Тому не сум-

ніваємось, що дворянський комітат, керуючись любов'ю до свого народу, все це таким способом виконає, щоб відповідальні за виконання службовці дістали за свою старанність похвалу.

Бажаємо вищетулованому вашому панству щастя і здоров'я! Рожньо, 12 грудня 1706 р. Вишетитулованому вашому панству готові до послуг

Ракоці Ференц
Радаі Пал
Асалаі Ференц

90

1706 р.

Розпорядження Пала Ороса про звільнення від повинностей родин, члени яких воюють у війську куруців.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1539, арк. 44. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й величні, блискучі, а також родовиті, найдбайливіші й знатні панове!

Люб'язно рекомендуємо себе вам до послуг. Солдати з мого полку – Сабадош Ласло, Елень Іштван і Дендеші Янош, які передадуть вам цей мій лист, поскаржилися мені на те, що хоча вони безперервно знаходяться на службі нашого достойного князя, його величності та дворянської держави, а під час перебування у таборі багато доводиться їм хвилюватися і часто зазнавати навіть збитків, а також попри те, що вони, піддаючи загрози своє життя та проливши немало своєї крові, вірно несуть службу нашому милостивому князю, його величності та нашій вітчизни, все-таки шановний дворянський комітат рідного брата першого, Сабадош Ласлова, який вручить вам цей мій лист, та рідних батьків двох інших солдат різними способами надмірно навантажує... (одне слово пошкоджено) У випадку, коли в шановного дворянського комітату оголошується загальна мобілізація, або коли від нього вимагається надати найманців, то він в обох випадках брата й батьків цих військових непокоїть, а також змушує й багато інших повинностей сповняти, попри те, що його величність тих, які на постійній службі знаходяться, і раніше милостиво захищав, і так само й тепер захищає, від усіх повинностей, а та-

кож від контрибуції звільнив. Щоб я не був змушений у зв'язку із задоволенням прохання моїх солдатів нашого милостивого князя, його величність печалити й відвідати, я бажав на підставі своїх повноважень шановний дворянський комітат цим моїм листом повідомити й прохати впорядкувати справи моїх вищеназваних солдатів (так само і сімейні справи мого солдата Коложварі Пала, який перебуває тут, був уже у трьох таборах, що цілком важко або навіть неможливо винести), звільнити їх братів і батьків від особистої участі в мобілізації, від надання найманців і від інших повинностей. Якщо дворянський комітат накаже мені будь-яку справу виконати, я з відданістю виконаю свої обов'язки.

Бажаю вищетулованому вашому панству довгого й щасливого життя! Залишаюсь вищетулованому панству покірним і найвідданішим слугою!

Орос Пал

91

1706 р.

Лист Іштвана Бертовті про виплату платні офіцерам визвольної армії у встановленому порядку.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1539, арк. 41. Переклад з угорської.

Пропоную моєму доброзичливому панові, твоїй милості свої послуги.

Я довідався, що офіцера для найманих солдатів від дворянського комітату оплачує твоя милість, але не за наказом нашого милостивого князя, його величності, а за власним бажанням. Тому я вирішив звернутися цим своїм листом і попросити твою милість, щоби не з власної волі, а за наказом нашого милостивого пана на підставі вкладаєного всередині додатку не пропустити винагороду для мого офіцера, оскільки якщо з твоєю милістю станеться якийсь непередбачуваний випадок, нарікай на себе, адже за це наджунан повинен рейнськими форинтами здійснювати плату.

Хай дасть твоїй милості Господь здоров'я! Зостаюсь для твоєї милості прихильним слугою

Бертовті Іштван

1706 р.

Лист представників Ужанського комітату до Ференца Ракоці II про підтримку визвольного руху, про мирні переговори.

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1530, арк. 1. Переклад з угорської.

Найсвітліший князю і наш милостивий князю! Пропонуємо вашій світлості щирю й вільну подяку підлеглих і вірні та покірні послуги.

Його свята величність Господь Бог справедливе намагання вашої княжості відновити минулу й славну волю нашої вітчизни, розтоптані важким ярмом австрійського народу, дотепер нечуваним для християнського світу прикладом проти ворога настільки ошчасливлював, що на підставі непогрішної святої віри в укладення миру можемо сподіватися нашої втіхи – давно бажаного визволення нашої держави. З милостивих листів вашої княжості, зачитаних на проведених сьогодні зборах, щодо початку, продовження і кінця переговорів, ми зрозуміли, що / ваша княжість / милостиво бажає нашу мрію реалізувати. Хай світську славу за це не нашої честі, але керівній мудрості вашої милостивості буде приписано. Селянське прислів'я каже: хто добре зв'яже, добре і розв'яже. Хай і надалі допомагає господь Бог у цьому справжньому прагненні вашої княжості. Ми вважаємо правильним, щоби при укладенні миру було дотримано гарантій, оскільки якби укладені в минулому мирні угоди теж цього принципу дотримувалися, вони б не потерпали від несподіваних змін, що завдавали багато шкоди. Постановляємо, що для щасливого продовження цієї справи запрошення величних поручителів, від яких можна сподіватись постійного дотримання мирної угоди, залежить виключно від милостиво розпочатого й до кінця доведеного мудрого розпорядження вашого княжества. Просимо, щоб вашу світлість як славного переможця, зберіг Господь Бог ще довго для успіху нашої вітчизни.

93

Мункач/Мукачево, 1 січня 1707 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про збір робочої сили, підвод, фуражу у зв'язку з ремонтом Мукачівського замку. ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 479, арк. 1. Переклад з угорської.

Родовитий і люб'язний наш прихильнику!

Вітаю і висловлюю подяку від нашого керівництва. З отриманого нами листа ми зрозуміли прохання дворянського комітату відпустити потрібні для виконання місцевих робіт підводий піших робітників з огляду на малий запас фуражу на зимовий період. Ми дійсно не бажали зараз простолюд до цього змушувати, але ця робота дуже спішна і цілком неможливо перервати її без великої шкоди. Виконання таких робіт вимагається зараз, інколи і в зимовий період вони звикли виконуватися. Дбаючи про загальне добро, ми не сумніваємось, що й дворянський комітат з більшою радістю проводитиме доставку робітників, тим більше, що про харчове забезпечення простолюду, який на роботу приходить, наші тутешні службовці подбають. Хай тому Твоя милість вручить цей наш наказ дворянському комітату та чиновникам, щоб вони потрібну кількість підвод і піших робітників за можливості якомога швидше доставили. Цього не пробуйте інакше зробити.

У нашій Мункачській фортеці, 1 січня 1707 р.

*Ракоці Ференц
Асалаі Ференц*

94

Мункач/Мукачево, 22 січня 1707 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про мирні переговори з Австрійським двором, про скликання Державних зборів в Оноді/Опод на 1 травня 1707 р., про делегування на представників.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 477, арк. 1. Переклад з угорської.

Високоблагородні, найдостойніші, вельможні, шановні і славні, благородні й доблесні наші шановні і люб'язні панове, що на окрему пошану заслуговують!

Поздоровляю з успіхом!

Давно бажаємо ми, щоб досягла розквіту законна свобода нашої дорогої вітчизни, яку до землі притоптав Австрійський правлячий дім, що мріє про вічне панування. Звісно, що від початку цієї національної боротьби, після багатьох денних і нічних турбот, найбільшим нашим прагненням і милим бажанням було б те, щоб цю нашу справедливу справу добрим договором довести до корисного завершення, як це було нашою метою на переговорах про перемир'я в Надьсомбаті. Але оскільки горда нечестиванація поводитися зрадливо, вдаючись до потаємних махінацій, що з дня на день збільшувалися, ми не могли досягти жодного доброго і постійного перемир'я, тож із волі сенату вважаємо за потрібне, щоб дворянські конфедеративні стани розпорядились і оголосили про скликання загальних Державних зборів в цьому тисяча сімсот сьомому році на перше травня /це буде день Святого Філепа і Святого Якоба / в околицях селища Онод, розташованого в дворянському Боршодському комітаті. У цьому місці ми бажаємо подати на розгляд усіх станів справу про хід переговорів стосовно перемир'я і на чому вони зупинились. Відповідно цим листом повідомляємо ваші милості, щоб у зазначений день і в зазначеному місці усі, хто насправді працює в інтересах свободи нашої дорогої вітчизни і вважає себе патріотом, – хай з'являться всі церковні, світські, дворянській аристократичні стани, а щоб визнати збори за конфедеративні та щоб члени дворянського комітату, що з'являться, представляли весь комітат, хай прибудуть вони з печаттю та прапором дворянського комітату.

Бажаємо вам щасливо сповнити вашу обітницю! Рожньо, із засідання сенату, дня 22 січня тисяча сімсот сьомого року. Вашим вищетитулованим панам готовий до послуг

*Ракоці Ференц
Шеннеі Іштван
Олас Ференц*

95

Кутіфалва/Сисі, 14 лютого 1707 р.

Розпорядження генерала Леврінца Пекрі про розшук і примусову мобілізацію дезертирів, які покинули фронт.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 480, арк. 18. Переклад з угорської.

Високодостойні, шановні, милостиві, благородні, доблесні і вельможні, окремої пошани гідні пани й брати мої!

Цього місяця десятого числа вночі напали ми на німецький табір, що, слава Богу, добре вчинили, оскільки завдяки цьому нападу гайдуки багато виграли, проте з-поміж гайдуків багато порозтікалося. Через це я хочу цим листом повідомити ваші милості, знаючи те, що і ваші милості зацікавлені в процвітанні нашої благочестивої нації, у захисті справи його величності, нашого милостивого пана, щоб ви у своїх комітатах не терпіли тих гайдуків, які звідси розійшлися, щоб ваші милості їх звідусіль виганяли і заставили їх повернутись, тим більше, що ваші милості успішним виконанням цього доручення задовольнять і свої обов'язки; а крім того це стосується нашого милостивого князя, його величності, тому в цій справі доведеться до нього покірно звертатись.

Наприкінці доручаю ваше шановне, милостиве, благородне, доблесне і вельможне панство Божому провидінню і зістаюсь високоблагородному, шановному, милостивому достойному, доблесному і вельможному вашому панству зобов'язаним слугою і братом!

Кутіфалва, 14 лютого 1707 року

граф Пекрі Леврінц

96

Ечед/Ecsed, 3 квітня 1707 р.

Розпорядження Міклоша Етвеша про направлення робітників, будматеріалів, підвод на реставрацію Ечедського/Ecsed замку.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 480, арк. 26.

Шановний дворянський комітате!

Цієї години я отримав милостивий наказ його величності, нашого милостивого князя, в якому його величність милостиво

наказує провести укріплення Ечедської фортеці і направив для цих робіт інженера, який висловив певні потреби. З цих потреб на ваш шановний дворянський комітат припадає надати 1000 штук в чотири складометри довгих, товстих за поперек людини, для частогоколу потрібних рівних колод, 60 піших робітників із лопатами, мотиками, сокирами та постійних дванадцять підвод, які щотижня треба міняти. Як піші робітники, так і підводи до 15 числа цього місяця обов'язково повинні вирушити до Ечеда, у зв'язку з чим покійрно прошу шановний дворянський комітат цю вимогу якнайшвидше милостиво виконати... (декілька слів пошкоджено), для полегшення справи направляю вісім гайдуків, а дворянський комітат... (декілька слів пошкоджено). Попри це кожної години очікую і в тій справі милостивий наказ його величності. Якщо піші робітники та підводи до 15 числа цього місяця не прибудуть сюди, вимушений буду для виконання цього доручення щодо панів урядовців, хоч і не з охотою, але вжити інших заходів, оскільки його величність, наш милостивий князь суворо наказує, щоби 1000 штук колод для частогоколу за один місяць доставити. Відповідно ті підводи, які закріплені за колодами і які потрібні до воєнного походу, хай має на увазі шановний дворянський комітат і хай належним чином веде свою справу. Цим покладаюся на ласку шановного дворянського комітату та зістаюся щириму вище описаних справах. Ечед, 3 квітня 1707 р. Покійрний слуга шановного дворянського комітату

Етвеш Міклош

97

Кароль/Карей, 8 травня 1707 р.

Прохання Угочанського комітату у 6-ти пунктах до Шандора Каролі і відповідь-рішення генерала щодо порушених питань, про здачу продуктів та інших речей.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 480, арк. 28-30. Переклад з угорської.

Покійрні пункти шановного дворянського Угочанського комітату його вельможності, достойному маршалу, шановному й величному панові Каролі Шандору.

1) Оскільки лейтенант Секельгіді вже одужав, а вашою вельможністю тільки до моменту одужання була дана йому відстрочка, дворянський комітат покірно просить розпорядитися стосовно від'їзду пана лейтенанта.

2) Покірно просимо вашу вельможність зволити нам допомогти в тому, щоб не вимагали від нас для найманців ні гвинтівок, ні карабінів, та щоб пани офіцери задовольнялися готовністю самих осіб і коней.

3) Палатином визначено для нас 28 дворів, герцогом – 21 двір, а зараз його вельможністю достойним паном генералом, старшим комісаром графом Чакі Іштваном Епер'єші визначено для нас 25 дворів: то якої із цих цифр ми маємо дотримуватись, будь ласка, нехай проінформує нас про це ваша вельможність.

4) Батраки й рідня гайдуків, що знаходяться на війні, звільнені від усяких податків, причому майже половина дворянського комітату перебуває на війні.

5) І минулого року його величність, наш милостивий князь, зваживши на нашу виснаженість, дозволив нам дати для побудови Мункачського замка не більше 20-ти робітників і 4 підводи. Тому покірно просимо вашу вельможність зволити повідомити шановного родовитого пана комісара, щоб для Ечеда він задовольнився такою самою кількістю.

6) Члена шановного дворянського комітату Шаркезі Міклоша, деякі солдати, а саме сержант із полку пана Ілошваі Балінта на прізвище Пецкеш часто непокоїть, накладає на нього контрибуцію, щоби той ішов у солдати, попри те, що той ніколи не ставав під прапор і не був в армії. Тому покірно просимо вашу вельможність зволити видати йому протекційний лист.

На загальних зборах Угочанського комітату, що відбулися в селі Сірма, 27 квітня 1707 р.

Пункти славного комітату вирішити таким чином:

1) Цим наказую лейтенанту Секельгіді, щоб він не ждав ні години, ні дня, а відразу вирушив до свого полку, бо в іншому разі дворянський комітат буде уповноважено не тільки на затримання його платні, але й на його арешт, якщо той не відбуде до свого полку.

2) Цим повідомляємо капітана, шановного дворянина, витязя Севлюші Іштвана та величного пана Палочаї Дердя, що якщо дворянський комітат не в змозі кожному найманцю дати карабіна й гвинтівки, нехай дасть іншу зброю і коней, що вашими милостями буде визнано, і хай найманці прибудуть до свого полку, щоб обов'язково на 20-те число були на місці разом із вами.

3) Оскільки кількість дворів встановлювалась не мною, а нашим милостивим князем і Державними зборами, тому я не можу ні збільшувати, ні зменшувати ці цифри. На майбутніх Державних зборах в Оноді і шановний дворянський комітат буде присутнім, зможе там порушити це питання і очікувати на його впорядкування.

4) Наш милостивий князь, його величність звелів витязький стан звільнити тільки від грошового податку та здачі підвод, а у всіх інших регулярних податках вони повинні піти назустріч шановному дворянському комітату. Дивуюся з того, що шановний дворянський комітат дотепер ще не проінформований про це, хоча нашим милостивим князем видано про це указ.

5) Якщо дворянський комітат в такому малому числі буде надавати робітників, яких від нього вимагають, то він сам збільшуватиме свої повинності, бо коли надійде час літніх робіт, тим важче йому буде це замінити. Тому краще, якщо шановний дворянський комітат дасть більше робітників, поки ще має час, виконавши таким чином свій обов'язок та не маючи після цього з цим питанням клопоту.

6) У справі Шаркезі Міклоша наказую не чіпати його.
Передано присяжним нотаріусом Будаї Жігмондом.

На велику шкоду є нам те, що зареєстровані нижче квитанції до цього часу не внесені шановним комісаріатом до звіту. Тому покійно просимо вашу вельможність зволити зараз поклопотатися про визнання цих квитанцій, щоб ці наші додаткові здачі не пропали.

Реєстр квитанцій про здачу різними землями
Угочанського комітату продуктів та інших речей.

1. З помістя Белтекі здано за місяць грудень 1703 р.

2. Секереші Іштваном з помістя Кайді доставлено визначену начальником караулу кількість продуктів і голів худоби за окремі місяці 1703 і 1704 р.

3. 31 січня 1704 р. Кіш Альбертом надано під №6050 кобликів борошна, 51 коблик вівса і 6000 фунтів м'яса.

4. Помістям Белтекі здано за січень 1704 р. 150 кобликів вівса, 30 кобликів борошна, 2000 фунтів м'яса.

5. 7 лютого 1704 р. під № 60 доставлено 60 кобликів борошна, 51 коблик вівса, 6000 фунтів м'яса, так само за січень під № 371 – 372 фунти м'яса.

6. 15 березня 1704 р. здано Дюлаі Ференцом 23 коблики борошна, 43 коблики вівса, 30 голів худоби.

7. 24 березня 1704 р. здано Дюлаі Ференцом в Оварі 6 кобликів борошна, 12 кобликів вівса, 3 голови худоби.

8. Ним же 2 квітня 1704 р. надано 12 $\frac{1}{2}$ кобликів борошна, 41 $\frac{1}{2}$ кобликів вівса, 24 голови худоби.

9. 18 квітня 1704 р. ним же надано 34 коблики борошна, 62 $\frac{1}{2}$ кобликів вівса, 21 голови худоби.

10. 2 травня 1704 р. ним же надано 37 кобликів борошна, 74 $\frac{1}{4}$ кобликів вівса, 29 голів худоби.

11. Помістям Волфгані Золтана доставлено 24 жовтня 1704 р. 208 $\frac{1}{2}$ центнерів м'яса, 381 $\frac{1}{2}$ кобликів борошна за місяці липень, серпень, вересень і жовтень.

12. У 1705 р. здано Герегом Міхайлом в Ечеді 2700 хлібин.

13. Рахунок від пана Досан про одержаний і ще не визнаний багаж Орос Пала.

14. 7 січня 1706 р. У грудні 1705 р. і в січні 1706 р. Детрик Міхайлом розміщено по квартираху комітаті 36 осіб.

15. 17 січня 1706 р. Медоварі Габором доставлено в комітат 97 (штук) соленого свинячого сала.

16. Дараі Пейтером доставлено в Берегсас 229 кобликів борошна.

17. 6 липня 1706 р. Медоварі Габором доставлено до табору призначену кількість хліба.

18. Підтвердження Селеі Дердя про здачу 12 вересня 1706 р. 4660 хлібин.

19. Розписка про доставку 11 вересня 1706 р. Обудаї Яношом 800 хлібин.

Ці перераховані квитанції дворянського Угочанського комітату головним комісаром паном Етвеш Міклошем перевірені. Ті, що стосуються до часів його милості, хай буде вказано у звіті, а (квитанції) тих, що знаходились в комісаріаті панів шановного родовитого Орос Дердя й Кручаї Мартона, нехай розбере й складе шановний дворянський комітат разом з їхніми милостями. Кароль, 8 травня 1707 р.

Генерал-маршал його величності нашого милостивого князя й армій конфедеративних угорських станів
Каролі Шандор

98

Ечед/Ecsed, 6 липня 1707 р.

Розпорядження Міклоша Етвеша про збір та відправку фуражу до Мукачева, про забезпечення продовольством Ечедського замку.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 480, арк. 32.

Шановний дворянський комітате!

Його величність, наш милостивий князь із частиною придворних його величності повернеться в Мункач, де його величність протягом певного часу буде перебувати, і листа нашого милостивого пана Кецер Шандора я отримав, у якому пише його милість, що там вони з фуражем досить скупо мають, тому потрібно ним завчасно заpastись. Через це покійно прошу шановний дворянський комітат, щоби при найближчій нагоді не зволікали ні дня ні години та під час розрахунку з виявленої недоїмки відрахували півторасотні кобликів фуражу та, отримавши натомість квитанцію, зволіли фураж у Мункач віддати. Крім цього, оскільки війська його величності, нашого милостивого князя, які прямують у Трансильванію разом з обозом, через мій округ будуть проходити (лишень тут, біля Кочорду, затримуються на один тиждень), вони багато будуть зупинятися і в Саболчському комітаті. Через те покійно прошу шановний дворянський комітат, щоби при розрахунку з виявленої недоїмки відрахували

двісті кобликів борошна і стоп'ятдесять голів худоби на забій та через чотири-п'ять днів сюди в Ечед зволили доставити. Сюди в Ечед так само доставити до ста кобликів фуражу. У цьому хай не буде перебою, бо в іншому разі не може існувати ні двір його величності, ні війська, що відповідають за обоз. Тут заявляю, що в іншому разі подам скаргу на шановний дворянський комітат. На цьому застаюсь покірним і вручаю себе ласці і милості шановного дворянського комітату! Покірно готовий до послуг шановному дворянському комітату! Ечед, 6 липня 1707 року

Етвеш Міклош

Р. С. (післямова) Оскільки цей шановний дворянський комітат не в силі повністю всіх забезпечити, тому прошу, щоб шановний дворянський комітат для аристократичних станів, які є при обозі, зволив сюди в Ечед здати якнайбільше всяких харчів – курей, гусей, качок, індиків, масла, оцту, дичини.

99

До 20 липня 1707 р.

Протест депутатів п'яти коронних міст Марамороша до Ференца Ракоці II проти примусового виконання панщинних робіт, про недотримання привілеїв.

ДАЗО, Ф. 61, оп. 1 од. зб. 128, арк. 1-2. Переклад з угорської.

Ваша величносте! Наш милостивий князю!

Покірно довелось і на цей раз відшукати вашу величність з нашим проханням, на вирішення якого сподіваємось. Оскільки вже минув один тиждень з того часу, як ми подали перше прохання вашій величності про те, як нас хочуть пани урядовці вашої милості всупереч нашим привілеям погнати на кріпацьку роботу, але до цього часу ми не отримали ніякого рішення його величності, і тепер з нашої бідної вітчизни відправленими людьми сповіщаємо, що пани урядовці через гайдуків хустської стражі в нашій вітчизні проводять екзекуції. Їм призначено на кожний день по чотири гараші і по одній іцці вина. Проте надіємось, що серце вашої величності з покірною милістю та пошаною поставиться до наших бідних міст і удостоїть нас з іншої бідної батьківщини своєю милостивою відповіддю.

І про те покійно повідомляємо вашу величність, що в минулі роки, коли ваша величність милостиво наказала кожному місту, як і нашим бідним містам, виставити найманих солдатів з усім спорядженням та озброєнням, і відтоді ми ні одного не утаїли від вашої величності та віддали їх у руки урядовців. Проте сьогодні, як із батьківщини нам пишуть, насамперед через них у нас проводять езекуції, хоча ми самі не знаємо, куди вони поділись.

Надіємось, що ваша величність благоволить і на цей раз проявити милостиву доброзичливість, щоб нам за таке не було заподіяно збитків. Покійно чекаємо на милостиву відповідь вашої величності.

*Покійні прихильники вашої величності,
депутати п'яти міст Мараморощини*

Відповідь Ференца Ракоці II на скаргу п'яти коронних міст Мараморощини.

Прохання п'яти міст Мараморощини.

Претензії подавачів прохання в справі привілеїв не актуальні через їх застарілість у часі, оскільки згідно із законодавством нашої Держави ніякої сили вони не мають, бо були ці привілеї затвердженні цісарем Леопольдом, а всі дарування і записи його Державними зборами в Оноді скасовані. Через те ми не можемо притримуватись цих привілеїв, тому в цій справі нічого зробити ми не можемо.

У нашому місті Мункач, 20 липня 1707 р.

*Ракоці Ференц
Беніцікі Гашпар*

100

Мункач/Мукачево, 5 серпня 1707 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про мобілізацію робочої сили під начало Ласло Баї, про регулярну заміну робітників протягом виконання робіт із ремонту Мукачівського замку.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 479, арк. 5. Переклад з угорської.

Славні, найшанованіші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаю і висловлюю подяку від нашого керівництва. З огляду на несприятливі часи, що з частими змінами борються, для захисту загальнодержавних інтересів, в околицях під Мункачським замком, уже значною мірою з Божою поміччю зроблену працю потрібно якомога швидше нам виконати. У зв'язку з цим нами проведено розподіл потрібних до цього робітників і підвод, тож на дворянський комітат випало 50 (п'ятдесят) піших робітників і дві підводи. Оскільки розпочата праця не терпить зволікання, наказуємо дворянському комітату зібрати своїх піших робітників і підводи завчасно та на 25-те число цього місяця у встановленій кількості тутешньому нашому віце-капітану, родовитому витязю Баї Ласло тут же в Мункачі повністю передати. Щодо їх заміни, нехай комітат розпорядиться таким чином, щоби під час робіт у разі потреби завжди можна було замість одних робітників надати інших. Цим дворянський комітат доведе свою щирю підтримку нашого народу. Хай буде він упевнений у тому, що користь від цього в майбутньому частково пошириться і на нього.

Бажаємо вищетулованому вашому панству залишатись здоровим. У нашому місті Мункач, 5 серпня 1707 р. Вищетулованому вашому панству готові до послуг

Ракоці Ференц
Асалаї Ференц

101

З облоги під Вародом/Орадеа, 15 серпня 1707 р.

Розпорядження військового комісара Дердя Палочаї про повернення Угочанським комітатом дезертирів, що втекли з облоги замку Орадеа, про відправку на облогу 5 найманців-кавалеристів.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 433, арк. 20. Переклад з угорської.

Завжди готовий до послуг твоїй милості. Оскільки вже всі наймані солдати дворянського комітату втекли, прошу твою милість видати розпорядження, щоб усі втікачі (дезертири) повернулися в свій полк, який перебуває в облозі під Вародом, в іншому разі вишлю кінне військо (каральний кінний відділ), яке коли кого-небудь десь спіймає, то згідно з наданими йому повно-

важеннями, вільно може такого розстріляти, а інших привести в полк. Таких перед табором я накажу розстріляти.

Зістаюсь твоїй милості щирим прихильником. З облоги під Вародом, 15 серпня 1707 р.

Замість тих п'яти вершників, яких я відіслав з Пешпекладані, хай шановний дворянський комітат інших надішле. Крім цього, хай капітан заповнить вакансію з п'яťох найманих солдатів, як я розпорядився. Покірний слуга

Палочаї Дердъ

102

Теребеш/Trebišov, 28 серпня 1707 р.

Циркуляр Ференца Ракоці II про публікацію рішень Державних зборів в Оноді/Ónod, про дотримання ухвалених законів.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 478, арк. 1. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші панове!

Вітаю і зичу багато успіху! Після уповноваження нас на керівну князівську посаду хочемо належним порядком досягти того, щоби все населення дворянської держави знало наші державні закони, а також те, як у судових та адміністративних процесах, на зборах, призначених на благо нашого народу, поводитись і дотримуватись того, що зазначено в статтях законів, ухвалених на Державних зборах, які нещодавно відбулися в Оноді. Тому ці закони було надруковано, нашими підписами й печаттю затверджено та розіслано скрізь по всіх дворянських комітатах, у тому числі й вашим милостям теж як додаток до листа надсилаємо. Наказуємо, щоби ці закони на найближчих зборах було опубліковано, щоби у вашому оточенні всі їх дотримувались, як і інших державних законів, що вже раніше були ухвалені і набрали законної сили.

Бажаємо вам щасливо зоставатись. Умісті Теребеш, 28 серпня 1707 р. Вищетулованому вашому панству готові до послуг

*Ракоці Ференц
Асалаї Ференц*

103

Кашша/Кошісе, 4 січня 1708 р.**Розпорядження Міклоша Берчені про податкові зобов'язання для дворян і селян, про організацію зимового розквартирування військ, про забезпечення військ продовольством та про мобілізацію новобранців.****ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 480, арк. 1-2. Переклад з угорської.**

Високоблагородні, найдостойніші, поважні, милостиві, знатні і світлі, почесні і вельможні, на окрему пошану достойні панове, друзі!

Вітаю і завжди готовий бути вам до послуг! Уже відомо зараз, із яким рішенням повернулися депутати дворянського комітату як з їхнього оголошення, так і з повідомлення його величності шановному дворянському комітату. Не може бути й сумніву що хто в дворянському комітаті має любов до вітчизни й бажання піти назустріч спільному добру, з добрим серцем і спокійним розумом зробить висновки з ухваленого рішення і у виконанні передбачених справ буде старатися у міру можливостей проявити патріотизм та діяти з більшою охотою. Як сказано в розпорядженні його величності князя, усі повинні старатися, щоби в умовах війни тягарі були розподілені на більш стерпних умовах як між дворянами, так і між простим населенням. Через те на утримання військ і на продовження озброєння потрібно розпорядитись про допомогу (таке розпорядження було нещодавно ухвалено на Державних зборах в Оноді), аби зняти навантаження на воєнний бюджет, у межах якого на оплату військ визначено, крім двох мільйонів, ще й витрати на харчування, на зимове розквартирування військ, на озброєння рекрутів. При цьому спільною волею на Державних зборах ухвалено, що більша частина військ перебуватиме в таборах і на заставах, тобто на службі батьківщині. Тож щоби зменшити нові тягарі для держави, продукти харчування, що раніше видавалися або на складах мали зберігатися, необхідно в натуральній формі через комісаріати видавати, а розквартирування компенсувати, накопичені борги з визначеної суми списувати замість безплатного утримання квартир. Яке це полегшення означатиме, може кожний

побачити сам, тим більше, якщо додати сюди звільнення від обов'язку подавати найманих солдатів та гайдуків від дворів. Зваживши на ці полегшення, дворянський комітат ще старанніше діятиме щодо виконання подальших справ. Не маючи інших розпоряджень, необхідно діяти за попередніми. Тільки щодо розпорядження про квартири хочу довести до відома дворянського комітату, щоби в цьому шановний дворянський комітат нарахував податок із земельної ділянки за № 12785, як із земельної ділянки дворянських станів за №3288, тобто із розрахунку трьох форинтів від кожної з 9864 ділянок. Виплата передбачена таким чином, що якщо нарахування до кінця січня не підвищиться, а підвищиться до кінця лютого, тоді виплата проводиться раз. Якщо дворянський комітат хоче уникнути ексекуційних заходів, то буде без будь-яких оскаржень виконувати це розпорядження. Податки за маєтки витязького стану за № 124 $\frac{1}{4}$ нараховуються відповідно до графи, в якій буде вказано ім'я і назва полку, та з розрахунку по два форинти від одної податкової одиниці. Списки слід скласти так, щоби дворянським комітатам без всяких неприємностей при виплатах зарахували те, якщо між представниками витязьких станів зустрінуться землевласники-дворяни, тоді залишили тільки податкові нарахування для селян від земельної ділянки за № 9372 $\frac{1}{2}$, сума яких, виходячи з розрахунку по два форинти на один рік, становить 18.745. Крім цього, на кожні п'ятнадцять земельних ділянок припадає обов'язок видачі пайка для харчування одної особи і одного коня. Таких осіб є 628, і коней – 628. Щодо зарахування цих, уже згаданих пайків, дано розпорядження, щоби для розквартированих на затисянських землях полків рознарядку слід отримати від нашого милостивого пана, його вельможності, маршала Каролі Шандора. З неї дворянський комітат дізнається, для якого полку скільки пайків необхідно розподілити, а також що повинно постачатись продовольством в натуральній формі зверху згаданої суми. Крім цього, буде вказано, що саме повинно відраховуватись щомісяця для пайку одної особи, а що – для утримання коня, а про решту пайків, які не з'їдяться, прошу дворянський комітат дати правильні відомості, щоби провести виплати ще перед закінченням зими. Оскільки такий наказ вступить у силу з першого листо-

пада, але тимчасово проведене розквартирування військ в іншій формі, основний грошовий фонд минулих місяців – листопада і грудня – не переплутавши – слід додатково дворянському комітату перевести на 15 січня, а згодом мені у штаб-квартирі згідно з депутатською інструкцією не забути представити: а саме, якому полкові, або яким військам згідно з розподілом, скільки видано за минулі місяці пайків і фуражних раціонів для харчування з визначенням кількості днів. Також вказати, хто і якою кількістю податків обтяжений, які відомі порушення вчинив. Щодо усунення будь-яких порушень, хай строго дворянський комітат придержується визначеного порядку, аби пізнім вирішенням скарг не завдавати подавачам скарг шкоди. А якщо дворянському комітату буде запропоновано харчувати війська, що знаходяться у польових таборах, а не у визначених їм квартирах, а на це дворянський комітат буде давати м'ясо, хліб або фураж, то війська за такі продукти будуть видавати документи, а дворянському комітату таку здачу зарахують у податок.

Своєчасно хочу нагадати дворянському комітату щодо недоїмки в наданих від кожного двору гайдуків і найманих солдатів, щоб тим кінним і пішим полкам, яким тих людей треба було дати, надали ті місцевості, де була недоїмка, а дворянський комітат щоби у виконанні цієї повинності не мав жодних неприємностей. Про те, що в кількість найманих солдатів такі, як панські зброєносці і дворянські стани, не враховуються, а також такі, хто при видачі першого наказу про вербування найманих солдатів уже знаходились у військах, уже багато разів і раніше було написано. Таких не слід між тих зараховувати, які є в недоїмці, бо і крім того число найманих солдатів заповнене. Ті, хто вважає себе за порядних солдатів, від дворянського комітату не повинні терпіти, а хай записуються в такий полк, що формується і відправляється з дворянського комітату. А загалом про кожну справу статут дасть детальну інформацію, не обов'язково мені письмово повідомляти кожну подію, але я тільки нагадую і прошу, щоб дворянський комітат все це в передбаченому порядку і в передбачений час подавав, виходячи з обов'язків перед вітчизною, точного виконання правил, у чому я б радо пересвідчився.

Хай Бог береже довгий час щасливими вищетульоване панство! Кашша, 4 січня 1708 р. Готовий до послуг вищетульованому панству!

Берчені Міклош

104

***У таборі під Каролем/Carai, 18 лютого 1708 р.
Звернення Ференца Ракоці II про політику Віденського/
Wien двору, про участь Угочанського комітату в Державних зборах.***

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 499, арк 1-2. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, вельми поважні, визначні й родовиті вельможі, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші панове!

Вітаю і зичу багато успіху! Як із наших усно й письмово оголошених на Державних зборах в Оноді пропозицій, так і з не один раз опублікованих наших відозв і маніфестів дворянським комітатам загальновідомі злісні підступи нашого ворога, який під різнобарвним зовнішнім блиском пускає отруйні жала та всіляко перешкоджає справі найбільше жаданого й одиноко бажаного справжнього миру, постійного й непорушного спокою. Однак із Божої милості до цього часу ми не тільки уникали таких підступів, але щоб і надалі не було в нашого ворога ніякого способу й можливості посіяти між нас нерівність та завдяки своєму лукавству спіймати на гачок наш дорогий народ, на Онодських зборах ми ухвалили непохитне рішення, яке ще більше зблизило наші серця і яке стане нашим ворогам на перешкоді. Наскільки не була нашому підступному ворогові наша резолюція до вподоби, яка пасує всім людям із відважним угорським серцем, ясно підтвердили опубліковані за минулі місяці ним маніфести. Коли Естергазі Пал й інші його прихильники – улесливі мадяри – запропонували свою вірність австрійській державі, то ворог не тільки дав опублікувати їхні звернення, але й дав знову затвердити статті закону, що в минулі сумні часи на Державних зборах силою були проти нашої держави перекручені. Так само, всупереч проханням і посередництву на тих зборах, ану-

лювання Егерського театру визнано правильним. Дворянський комітат ясно може бачити з другого примірника цього його листа (декотрі примірники якого тільки тепер дістались до наших рук), щохоча ворог уже в поодиноких випадках заявив про свій намір щодо амністії і миру, який спрямований проти нашого народу й погрожує нам цілковитою загибеллю, все ж у справі досягнення нашої волі ми поклались виключно на Бога. Тепер ворог, бачачи занепад своєї надії на силу зброї, знову до різних фальшивих принад і медом посипаної отрути звертається. І ми зараз уже точно знаємо, і кожний може встановити, чому ворог тепер, а не під час переговорів у Надьсомбаті чи в Шелмецбані бажав оголосити перерву. Це тому, щоб цим він міг на свою імперію і королівства знову звернути увагу та щоб усім державам міг вказати на нашу непостійність. Більше цього, будь-хто може встановити, як ворог ставиться до відновлення нашої волі; загальновідомо, що він вельмож, які перебувають на його боці, призначає для руйнування нашої держави, хоче завести нерівність у привілеях дворян, бажав укріпити панування тих і більш цінними їх представити у всіх дворянських комітатах. Ворог оголошує перемир'я не тільки з метою заспокоєння теперішніх подій, але й для підвищення цісарського авторитету, заради недоторканності й дотримання законів як найважливішого джерела збереження влади. Для цього ворог використовує прийняті нашими давніми предками (блаженна їм пам'ять) правила про проведення загальних Державних зборів. Бачачи, яким корисним було оголошення перемир'я, завдяки якому на останніх зборах у Пожоні за допомогою своїх людей усе вдалось йому зробити, він задоволено міг навести прислів'я: «Що пан просить, того кріпаку хотіти треба». І цією нечисленною громадою, покликаючись на свій цісарський авторитет і непорушність царства, ворог хоче нестерпне залізне ярмо закинути на наші шиї, яке ми нашою мужньою боротьбою, спільним серцем і вірою скинули з наших шиї. Ще більше помітно його підступний намір із того, що якщо під час ведення ним попередніх мирних переговорів він вносив пропозиції або на внесені робив зауваження, то зараз, усе це відклавши й не згадуючи про це, тільки збори оголошує, щоб у місті свої держави між своєю армією міг із нечисленими делегатами вільно торгуватися і все це дав знову затвер-

дити. Не маючи можливості все це далі терпіти, ми змушені були підняти нашу зброю. Ми бажаємо про це все цим листом нашим дворянським комітатам знову повідомити і не сумніваємось, що в кожного з приводу нашої справедливої справи й віри в нашу конфедерацію так розхвилюється серце, що він, спостерігаючи таку фальшивість нашого ворога і вірячи в конфедерацію, не тільки рішення нашої держави буде підтримувати, але й з Божої милості задуману мету нашої боротьби буде підтримувати, і кожний багатиме особисто бути присутнім на зборах про ведення мирних переговорів (хоча їх віра в конфедерацію та їхнє мадярство цього й не дозволило б). Якщо вони з'являться перед нами, то ми через це не заперечуватимемо свій намір. Тому бажаємо про наші справжні прагнення до щастя нашої вітчизни, наші дбайливі, справжні наміри, а також про фальшивий обман нашого ворога кожному доповісти й опублікувати.

Бажаємо вищетулованому вашому панству зоставатись щасливим. У таборі під Каролем, 18 лютого 1708 р. Вищетулованому вашому панству готові до послуг

Ракоці Ференц
Кручай Іштван

105

Епер'єш/Prešov, 24 лютого 1708 р.

Розпорядження радника Господарської ради Шандора Кецера про виплату податків Угочанському комітату в грошовій формі.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 498, арк. 1. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, вельми поважні, визначні й величні, родовиті й вельможні, найдбайливіші мої пани!

Я одержав наказ милостивого маршала й пана намісника його величності про перелік позовних сум, стосовно чого мені обов'язково потрібно було дворянському комітату написати. Збір цих сум за позовами його величність суворо наказує виконати і підганяє в такий спосіб, щоб це у виконавчих органах було підготовлено, тому що видача й доставка цього військам на підставі виданих списків буде проведена. Під цим його величність розуміє

суму, стягнену, як за вельможні й дворянські, так і за селянські позови. Що стосується суми за минулі вельможні й дворянські позови, виразно наказує його величність і те, що оскільки дворянські позови по 3 форинти оплачуються, стягнені за кожний позов 2 форинти буде призначено на соляний пайок військам, а третій форинт буде віддано на обмундирування новобранців. Його величність наказує, щоб третій позовний форинт було виплачено в окрузі його милості, пана Дарваш Ференца в Римосомбаті срібними грішми. Оскільки запас продуктів військ, що у цих краях перебувають, вичерпаний, наказує і достойний наш вождь його величність, щоб державні службовці не терпіли більше відставань. Обов'язково прошу й серйозно звертаюся до ваших величностей і милостей, щоб не вважали собі за клопіт на підставі наказу його величності без всякого зволікання доставити недоїмки по збіжжю за квартал в Римосомбат. Якщо з огляду на погані дороги, повені й відсутність у селян сіна і соломи ви хочете бідних пощадити, ваші величності й милості там знайдуть заготовлені гроші за жито, пшеницю, овес і м'ясо. Хай ваші величності й милості дотримуються найлегшого й найкориснішого способу, бо задача повинна відбутись, адже цього вимагає служіння нашої дворянській державі. А якщо ваші величності й милості захочуть, то можуть туди послати своїх людей, вони там знайдуть продукти по 1-му рейнському форинту за кілограм, причому три тамтешні кілограми становлять 2 кошицькі коблики. Крім цього, прошу шановний дворянський комітат щонайшвидше прислати депутатів для складання звіту, щоб я міг у належні місця заявити про недоїмки дворянського комітату.

Хай Бог збереже вищетулованеваше панство щонайдовше щасливим! Епер'єш, 24 лютого 1708 р. Вищетулованому вашому панству найвдячніший і найвідданіший слуга

Кецер Шандор

106

Кашша/Кошіце, 7 березня 1708 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про встановлення й збереження вартості срібних та мідних грошових одиниць. ДАЗО, Ф. 10, оп. 1, од. зб. 372, арк. 1. Переклад з угорської.

Ми, Ракоці Ференц, з Божої милості вождь Священної Римської імперії, очільник свободи станів і чинів конфедеративного Угорського королівства і т. д.

Усім представникам різних станів і кожному окремо, носіям почесних звань, посад, достойним особам у дворянському Березькому комітаті, які це наше повідомлення одержать, передаю вітання і нашу подяку. Наша батьківщина з немалою користю, а наш ворог із великою втратою переконались у тому, яким успішним було для нашої, у справі відновлення минулої волі нашої вітчизни з Божої милості справедливо піднятої зброї, очікування і яким сприятливим був обіг грошей до того часу, поки поодинокі особи, що лише про свою користь дбали, не знизили їх вартість, унаслідок чого доходило до того, що їх обіг було цілком зруйнований. У нас не могло бути ніякого сумніву, що населення нашої вітчизни, бачачи, яким корисним і успішним є даліше продовження обігу цих мідних грошей, бажатиме спільно підтримувати їх обіг, тому ні під час останніх Державних зборів у Кошиці, ні потім не видавалось нами дворянським комітатам ніяких розпоряджень стосовно цієї справи, про це ми не бажали й згадувати. Але тепер цього вимагає від нас наше батьківське й князівське бачення, бо спостерігаємо, що населення окремих дворянських комітатів тільки нашого розпорядження очікує, побоюючись того, що якщо вони пустять між собою мідні гроші в обіг, то в інших дворянських комітатах не знайдуть ніякої підтримки, а через це ті жителі дворянських комітатів, що хочуть прислужитися на благо нашої вітчизни, мали би втрати.

У зв'язку з цим, керуючись нашим батьківським баченням, ми бажано цим нашим листом звернути на це увагу всіх дворянських комітатів та їх населення і на підставі нашого князівського авторитету їм наказуємо, щоб ті, хто зобов'язався нашу вітчизнупо правді любити, бачили в цьому користь і досягнення успіху для нашої вітчизни; щоб ті, хто свою кров і життя досягненню постійної волі для своїх нащадків посвятили, старалися і цю необтяжливу справу люб'язно виконати. За відсутністю цього нашим військам не може бути надана допомога, а їх потреби – задоволені. Тому ми запевняємо дворянські комітати та їх населення, що як тільки вони відновлять між собою обіг

мідних грошей, що занепав, де один крейцар містить у собі три полтури, ми відразу дамо збирати їх у державну скарбницю для оплати війська. При цьому кожен може вирішити, чи вигідно комісаріату проводити збір цих (грошей) і оплачувати ними війська, якщо від них гроші не прийматимуться населенням. Тому ми не сумніваємось, що внаслідок нашого люб'язного князівського звернення, виданого за нашим батьківським баченням, а також на підставі справжньої любові до своєї батьківщини, заради відновлення волі, продовжуючи попереднім способом обіг цих грошей, все населення долучиться до успіхів нашої зброї. На підставі повинностей і любові наших прихильників всіх станів до нашої батьківщини ми знову по-батьківськи підбадьорюємо їх до цього. У вільному королівському місті Кашша, 27 березня 1708 р.

Ракоці Ференц
Кручаї Іштван

107

Кароль/Carci, 17 квітня 1708 р.

Розпорядження маршала Шандора Каролі про початок весняної військової кампанії, про повернення військових до своїх полків, про відправку харчів для визвольної армії.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 503, арк. 1. Переклад з угорської.

Я, Каролі Шандор, маршал і сенатор князя Трансильванії й правлячого князя Угорщини, нашого милостивого князя Ракоці Ференца II і військ шановних конфедеративних станів Угорщини, голвнокомандувач військ тридцяти комітатів і Трансильванії, довічний наджупан дворянського Сатмарського комітату, доводжу до відома всіх, кого це стосується, цим моїм листом таке: оскільки з Божої волі минули зимові місяці, а з настанням літніх місяців розпочнуться і воєнні дії, аби витязький стан міг щонайкраще підготуватись до цього, на 1-ше число наступного місяця кавалеристів і піхотинців усіх дворянських військових частин необхідно повернути в стрій і провести їх огляд. Необхідно перевірити, чи кожний до своєї частини приписаний, щоб після одержання обмундирування й платні вони могли бути відправлені на літні маневри та виконувати свої обов'язки. З цієї причини хотів я шановному дворян-

ському комітату суворо наголосити, щоб негайно на своїх землях і всюди по селах відповідні накази опублікували; щоб мешканці ні жодній збройній людині, ні офіцеру, ні рядовому, хоч і безкінному, ні добровольцю, ні трансильванцю (хай дворянський комітат тільки таким дозволяє із трансильванців залишитись, які під опіку чужих слуг залишаються), тобто нікому, хто тільки вміє тримати зброю, не дали відсидітися, хай би якими підставами й доказами вони б відмовлялись, та у своїх місцевостях їм залишитися не дозволили. А якщо вони помітять у таких осіб намір ухилитися, хай повстане ціле село і наприкінці цього місяця на Святого Георгія хай силоміць женуть їх із місць перебування до їхніх військових частин (за винятком тих, які через хворобу або якусь іншу слабкість не можуть іти), але не мають бути вони ні в якому разі у своїх місцевостях покарані. У більшості випадків такі особи звикли займатися злодійством, обманом і вбивством, якщо населення цих місцевостей не вижене таких збройних людей або дворянський комітат суворо не накаже їх вигнати. Якщо ми дізнаємось про такі випадки, тоді ці особи обіцяною карою будуть покарані, а всі шкоди, що виникнуть через їхню недбайливість, будуть повернуті потерпілим. А якщо сільські й міські старости у своїх місцевостях таких осіб переховуватимуть, їхнім покаранням буде шибениця, а мешканці цих місцевостей спільно платитимуть шкоду. Оскільки вже минули зимові місяці, квартири шановних дворянських станів Трансильванії теж спустіють, тому вони подали нашому милостивому князю, його величності своє покірне прохання в справі забезпечення на літо своїх слуг (надіюсь, що його величність не відмовить їм у цій своїй батьківській милості), щодо цього теж наказую дворянському комітату, щоб до одержання милостивої резолюції його величності, тобто починаючи з 1-го травня, ви видали їм їхній м'ясний і хлібний раціон взамін встановленої зниженої кількості збіжжя. Через зменшення вирощування сіна й фуражу, хай буде їм у всіх місцевостях дозволено вільне випасання худоби. Датовано в Каролі, 17 квітня 1708 р.

Каролі Шандор

108

**Госсумезе//Câmpulung la Tisa, 27 квітня 1708 р.
Протест членів міських магістратів п'яти коронних
міст до Пейтера Самаряї щодо порушення привілеїв.
ДАЗО, Ф. 61, оп. 1 од. зб. 129, арк. 1. Переклад з угорської.**

Ми, Ракоці Ференц II, з Божої милості правитель Священної Римської імперії і князь Трансильванії, господар країв Угорського королівства, вождь сейкеїв, батько вітчизни, захисник станів конфедеративного Угорського королівства, а також мукачівський і маковицький вождь т. д., цим доводимо до відома, що тепер особисто прийшли до нас розсудливі й обережні присяжні й члени сенату з міст Вишково, Течева, Госсумезева – Борош Пал з Вишка, Чісар Іштван – з Тече, Молнар Янош – з Госсумезева, й урочисто передали нам на простому папері угорською мовою складений протест, що отак звучить:

Ми, мешканці дворянського Мараморошського комітату, присяжні й члени сенату вищезгаданих трьох міст, Борош Пал, мешканець міста Вишково, Чісар Іштван з міста Течева та Молнар Янош з міста Госсумезе, як від себе особисто, так і від імені мешканців згаданих міст урочисто протестуємо проти того, що офіцери з Хуста не проводять засідання, – всупереч нашим привілеям, дарованих нам і утверджених минулими королями й милостивими вождями, блаженна їм пам'ять, – додатковими повинностями нас обтяжують, й за ці повинності, – всупереч попередньому рішенню суду про наші привілеї, – наш милостивий пан, теперішній надвірний суддя в Хусті, його вельможність родовитий Комаромі Лайош, не бажаючи брати на себе відповідальність, направив до нас п'ять палатинських гайдуків із Хустської фортеці, дає їм нас переслідувати та збирати по одному іцце вина й по дванадцять грошей на взуття для кожного гайдука. Але гайдуки цим не задовольнялись, цебрами носили вино, ходили по хатах, стріляли у вікна, й, між іншим, зайшовши в одну хату, пряжу, що знаходилась на ліжку, порізали на шмаття, а далі хазяйку дому голу, погрожуючи зброєю, загнали в Тису, людей били. Таким насильницьким способом, всупереч попередньому рішенню суду про наші привілеї, повинностями нас обтяжують. Тому ми

урочисто протестуємо проти цього перед суддею дворянського Трансильванського краю – шановним родовитим паном Самаряї Пейтером і заявляємо, що хоча всупереч попередньому рішенню суду про наші привілеї зараз нас силоміць обтяжують, все ж, якщо дасть Господь змогу нашому дворянському Трансильванському краю зібратися на державному апеляційному суді, то ми не пропустимо відстоювання наших привілеїв і перевірку нашої правди довіримо добрій совісті дворянської держави. Датовано в місті Госсумезеві, 5 квітня 1708 року.

На підставі поданого, усно викладеного і письмово представленого нам правдивого свідчення, ми теж визнаємо, що законні вимоги Борош Пала, Чісар Іштвана та Молнар Яноша та інших вищезгаданих осіб заслуговують на увагу. Ці наші рядки засвідчені судовою печаттю, а для цих скаржників у майбутньому обов'язково будуть забезпечені більші права, вони будуть підлягати загальноприйнятим законам, і буде їм надано свободу слова.

Датовано в нашому місті Госсумезеві, 27 квітня 1708 р.

Переді мною, начальником
Самаряї Пейтером, протонотаріусом

109

Серенч/Szerencs, 28 квітня 1708 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про підтримку і захист трансильванських біженців, про забезпечення їх житлом та харчами.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 505, арк. 2. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, визначні, вельми поважні, родовиті, видатні, а також вельможні, почесні й добросовісні наші дворяни!

У зв'язку з тим, що зимові квартирні місяці через кілька днів закінчаться, ми з нашого батьківського обов'язку прагнемо подбати про перебування наших трансильванських прихильників, що від ворога зі своєї дорогої батьківщини втекли, а тому вважаємо за потрібне подальші наші постанови у зв'язку з цим подати на Державні збори для панів сенаторів і депутатів від дворянських комітетів Угорщини, які в Егері відбудуться. Тому

бажаємо дворянському комітатові повідомити, щоб він склав звіт про своїх квартирантів, і це разом із сумою кредиту передав в Егері. Хай комітат протягом часу, поки не ухвалено у зв'язку з ними остаточного розпорядження, із християнського обов'язку прихильно поставиться до долі біженців та подбає про те, щоб кожному було дозволено залишитися на квартирах. Хай комітат не дозволить, аби їх звіди вигнали, а навпаки, хай дворянський комітат виявить до них свою батьківську любов.

Бажаємо вищетулованому вашому панству щасливо зоставатись! Серенч, 28 квітня 1708 р. Вищетулованому вашому панству готові до послуг

Ракоці Ференц
Кручаї Іштван

110

Олчва/Olcsva, 1 травня 1708 р.

Повідомлення маршала Шандора Каролі про відрядження Ереміаша Андраші через Угочанський комітат в Молдову з метою придбання військового спорядження.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 498, арк. 23. Переклад з угорської.

Шановний дворянський комітате!

За милостивим наказом нашого достойного князя, його величності з метою забезпечення для військ обмундирування був мною направлений родовитий пан, витязь Андраші Ереміаш в Молдову. Гроші, що були його величністю призначені на закупівлю, він не міг ще одержати через затримку з боку дворянських комітатів. Я не сумніваюся, що перелік, складений паном головним генералом для дворянських комітатів, згідно з яким вимагається дві тисячі рейнських форинтів срібними грішми, дворянським комітатом уже одержано, а тому я направив у шановний дворянський комітат вищезгаданого генерал-ад'ютанта пана Андраші Ереміаша. Щоби прискорити його поїздку, хай дасть йому шановний дворянський комітат негайно на підставі квитанції, якщо можливо, усі ті дві тисячі форинтів, а якщо повністю неможливо, – то скільки зможе, щоби не затримувати (виконання) наказу нашого

милоствого князя, його величності. Тому хочу звернутися до шановного дворянського комітату, що якщо в казні дворянського комітату не буде всієї суми, заради полегшення свого (становища) й запобігання з тієї причини можливої екекуції, хай стягне її зі своїх чесних членів, а зібрані кошти хай буде за наказом нашого милоствого князя, його величності передано панові Андраші. Висланий мій офіцер за бажанням може кожному видати квитанції на надані суми. Цим зостаюсь шановному дворянському комітату доброзичливим та відданим слугою. Олчва, 1 травня 1708 р.

Каролі Шандор

111

Кошице/Коšice, 1 травня 1708 р.

Розпорядження префекта Михайла Кечкеметі про виплату Угочанським комітатом 3000 рейнських форинтів із метою нагородження військ.

ДА30, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 498, арк. 25. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, визначні, вельможні, блискучі й родовиті панове, найлюб'язніші та найдбайливіші панове покровителі!

Вітаю і запевняю в готовності завжди бути до ваших послуг. Достойний маршал і намісник, граф, його превосходительствопан Секеші Берчені Міклош, щоб винагородити страждання військових частин, призначив їм 80.000 форинтів виплат. Розподіл і точне пропорційне визначення цієї суми від достойного польового маршала пана Каролі Шандора залежить. Зі згаданої суми на шановний дворянський комітат припало три тисячі рейнських форинтів, про що я постарався цонайшвидше покірно повідомити дворянський комітат, аби після одержання ним розпорядження достойного польового маршала про вилучення з обігу згаданої суми, шановний дворянський комітат отримав від командування про це розписку, і хай комітат поклопочеться це прислати мені, а я в належному місці заступлюся за дворянський комітат. Цим рекомендую себе вашим милостям і зостаюсь вищетулованому вашому панству вірним слугою! Його світлості й князя Угорського королівства найпокірніший слуга

начальник військової каси
Кечкеметі Міхаль

112

Кароль/Caroi, 10 травня 1708 р.**Звіт окружного притисянського комісара Міклоша Етвеша про результати збору продуктів харчування в Угочанському комітаті.****ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 487, арк. 1. Переклад з угорської.****ЗВІТ**

*окружного притисянського комісара поважного
й родовитого пана Етвеша Міклоша про задачу всім славним
Угочанським комітатом указаних нижче недоїмків,
встановлених за звітом від 7 травня 1707 р. в місці Кароль.*

	борошно Кашшицких кобликах	м'ясо		фураж в Кашшицких кобликах
		центнерах		
За звітом включно до 7 травня 1707 р. виявлено недоїмків від дворянського комітату	883 2/4	479,07	07	2579 ¼
Разом ліквідація				
Дотепер доставлено врожаю За квитанціями доставлено річну Сатмарську задачу в Сатмарські склади	746 ¾			109 ¼
Доставлено за квитанціями річну ечедську задачу в ечедські склади Так само 82 голови худоби	143			18
За різними квитанціями		77		
Доставлено в Каплон за наказом нашого князя, його величності		84		
для військовослужбовців Беленеші кількістю 120 осіб, з 10 березня 1706 р. по 10 серпня 1707 р. надавалося щоденно по пів фунта м'яса, щомісячно по четверть (коблика) борошна	510	255		

	борошно Кашшицких кобликах	м'ясо		фураж в Кашшицких кобликах
		центнерах		
Так само здано за різними квитанціями різними особами за вимогами різних керівників	22	8	60	
Сума всієї ліквідації становить	1421 $\frac{3}{4}$	424	60	76
Таким способом встановлено, що у дворянського комітату залишилось недоїмків		54	67	203 $\frac{1}{4}$
Між тим ще здано	538 $\frac{1}{4}$			2376
Доставлено в Кароль, 18 вересня 1707 р. Вищенаведену одержану решту не затверджено, але її буде затверджено в наступному звіті.				

Кароль, 10 травень 1708 р.

*Етвеш Міклош,
окружний комісар
Уйгелі Шандор,
присланий до складання звіту Угочанським комітатом.*

113

Кароль/Carei, 11 травня 1708 р.

Звіт Угочанського комітату про забезпечення продовольством куруцької армії, підтверджений окружним комісаром Міклошом Етвешем.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 487, арк. 3-4. Переклад з угорської.

ЗВІТ

*складений дворянським Угочанським комітатом
про його частку, розподілену з 1 $\frac{1}{2}$ мільйонів,
до наведеної нижче дати включно.*

ГРОШОВА ЧАСТКА, ВИЗНАЧЕНА В РОЖНЬО

*За проведеним там розподілом решта
з півтора мільйона на дванадцять
місяців становить 13 190 47 рейнських форинтів.
Сума частини разом:*

Ліквідація:

Окружним комісаром, блискучим і родовитим паном Етвеш Міклошом умідних монетах у повній вартості прийнято й здано рейнськими флоринами	12 691	
На підставі милостивого наказу пана маршала Каролі Шандора про вирівнювання, родовитому панові Андраші Ереміашу видано ціну десяти коней для новобранців по 58.20 рейнських флоринів. Вирахувано по окремо з дефляційної частки на рейнські флорини	583	20
Таким способом дворянським комітатом встановлений надлишок зі здачі рейнськими флоринами	83	33
<i>Далі йде частка, визначена в Керемі:</i>		
Після проведенням розподілу дворянським комітатом заплановано 4664 рейнських флоринів. У підрахунку, починаючи з 1 травня 1707 року, сума становить рейнських флоринів	9 328	
Крім надлишку, після здачі з цілого залишається: Грошова частка за позовами в дворянському комітаті: Для магнатів і дворян є 3288 позовів. У розрахунку по 3 рейнські флорини з одного позову з 1 листопада 1707 р. до 31 жовтня 1708 р. сума становить рейнськими флоринами:	9 864	
Так само за часткою, визначеною в Кашша, здано дворянському комітатові 32 коней, кожний по 30 рейнських флоринів. Це разом становить рейнськими флоринами:	960	
Сума становить рейнськими флоринами:	10 824	
<i>Ліквідація: нуль.</i>		
У дворянського комітату з 8372 ½ селянських позовів, з кожного – по 2 рейнські флорини. З 1 листопада 1707 р. до 31 жовтня 1708 р. підрахована сума становить рейнськими флоринами:	18 745	
Сума разом:		
<i>Ліквідація:</i>		
На підставі указу його князівської світлості, згідно з розподілом окружного комісара, знаменитого й родовитого пана Етвеша Міклоша, родовитими панами Радаї Палом, Дубаї Пейтером й Фелдварі Палом згідно з квитанціями передано в січні 517 осіб, 372 коней, 503 волів; у лютому – 520 осіб, 376 коней, 503 волів; у березні і квітні – 472 осіб, 298 коней, 444 волів. За кожну особу сплачено щомісячно по три флорини, за коней – так само по два, не за кожну пару волів – теж два флорини. Прийнята переважна частина із загальної частки забирає разом рейнськими флоринами	10 545	
Також за наказами керівних осіб на квартирування в різних селах регулярно одержано суму, яка становить рейнськими флоринами	1 035	

За милостивим дорученням князя, його величності щодо потреб сатмарського й ечедського складів, а також на підставі вивчення питання окружним комісаром, родовитим паном Етвеш Міклошом, за квитанціями Сильва Міхая здав дворянський комітат комісару 50 свиней, з яких одна пара коштує два угорських флорини, що разом становить ціну рейнськими флоринами	208,20	
Сума ліквідації становить рейнськими флоринами	11 768	20
Якщо відняти здану суму із частки, то маємо залишок, який комітатом має бути вирівняний у рейнських флоринах	6 976	40
Частка за обмундирування після проведення розподілу в Рожньо, дворянський комітат має здати		
Звичайних чобіт в кількості пар	32	
Простої тканини в кількості ліктів	6 496	
Тонкої тканини в кількості ліктів	6 496	
Сума частки за обмундирування разом становить:		
Ліквідація:		
Комісару за обмундирування здано за квитанціями простої тканини у кількості ліктів	7 286	
Сума разом:		
Якщо додати кількість тонкої тканини з кількістю простої, у дворянського комітату залишиться простої тканини в кількості ліктів	5 706	
Кількість пар чобіт повністю		

Кароль, 11 травня 1708 р.

*Етвеш Міклош
окружний комісар*

114

Берзек/Berzék, 11 травня 1708 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про вартість срібних та мідних грошей, про зловживання грошима на шкоду державі.

ДАЗО, Ф. 10, оп. 1, од. зб. 372, арк. 2. Переклад з угорської.

Ми, Ракоці Ференц, з Божої ласки вождь вільних станів і чинів конфедеративного Угорського королівства і т. д.

Вітаю і висловлюю подяку всім і кожному окремо вільним комітатам дворянського конфедеративного Угорського королівства

ва й тридцяти королівським містам, носіям зброї та всім іншим видатним людям різних станів, чинів, звань, посад, нашим вірним людям і командирам, які це бачитимуть, читатимуть або слухатимуть прочитане. Хоча для просування Богом дорученої нам спільної справи на благо нашої дорогої батьківщини немалий успіх мало запровадження нами обігу мідних монет, однак ми дивуємося і зі скарж, поданих нам багатьма (людьми), розуміємо, що деякі недостойні сини нашої вітчизни, які тільки про свою користь дбають і не думають про успіх спільної справи, не тільки в раніше згаданому, а й особливо в рішенні, ухваленому в Кашша, щодо обігу мідних монет, показали свою безбожну фальшиву майстерність, але ще й низькою і перевіреною вартістю срібних грошей ставлять вони палки в колеса, та, не звертаючи увагу на те, що в нашій вітчизні скрутно з білими грішми, за такою вартістю їх приймають, як їм це подобається. Ще до початку з Божою поміччю розпочатої нашої національної справи дав Австрійський двір, що стоїть проти нас, провести дефляцію імперських монет та монет інших закордонних правителів і королів. Це він зробив для свого інтересу й немалу шкоду заподіяв тим покаліченому населенню нашої батьківщини, тож подібними до нього є і ті, що тепер стараються бути на перешкоді розпочатій справі нашої дорогої батьківщини. А тому, щоби такі антипатріоти не знищували успіх з Божою поміччю веденої спільної справи нашої Батьківщини, ми суворо наказуємо представникам усіх чинів і станів, і взагалі всім нашим прихильникам, щоб і зараз, без всякої конкуренції, безперечно дотримувалися і звеліли дотримуватися тієї вартості усіх срібних грошей, яка була раніше, ще до початку нашої справи та до проведення Австрійським двором дефляції, встановлена, а саме, хай без всякого закиду з березуть вартість форинтських монет імперських герцогів, п'ятнадцяти крейцерів баварського герцога й оломоцького єпископа у вартості, тотожній грошам Австрійського дому. У тих, які не коритимуться цьому нашому милостивому наказу, та, шукаючи приватну користь вищезгаданим способом, і надалі гальмуватимуть справу нашої дорогої батьківщини, майно і продукти без будь-якого винятку буде конфісковано для потреби держави. Стосовно цього будуть надані на підставі цього нашого відкритого наказу вищезгаданим

дворянським комітатам і міським офіцерам влада й повноваження. Не майте навіть на думці це інакше зробити.

Датовано в селі Берзек, 11 травня 1708 р.

*Ракоці Ференц
Кручаї Іштван*

115

У таборі біля Сатмара/Satu Mare, 4 червня 1708 р.

Розпорядження маршала Шандора Каролі про здачу продовольства насатмарській/Сату Марє склад, про направлення 6 возіву полк Міхая Ньюзо та Мартона Кручаї.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 501, арк. 9. Переклад з угорської.

Шановний дворянський комітате!

Для утихомирення великої паніки між населенням, вчиненої паном піджупаном, я з усім військом прибув сюди до Сатмара, а звідси туди прямуватиму, куди вважатиму за потрібне. Я сподівався, що дворянський комітат уже доставив сюди в комісаріат нездану раніше кількість продуктів, тобто борошно та худобу, але, як я переконався, склад порожній, худоби на забій зовсім немає, відповідно я у великій байдужості не тільки інших дворянських комітатів, але й цього дворянського комітату повністю переконався. У зв'язку з цим, я на інше не можу розраховувати, лише на те, що й ті війська, які я з великим трудом зібрав узагони, через нестачу харчів розійдуться, що піде на велику шкоду державі. Я знаю, що пан комісар та його підлеглі зараз іншими справами зайняті, але цим листом я хочу шановному дворянському комітату строго наказати, щоб він виправив недобір і вжив належних заходів для доставки борошна сюди в Сатмарський склад, а худоби – у табір під Сатмаром протягом чотирьох днів. В іншому разі я змушений буду скрізь, куди тільки піду, війська відпускати для вільного пошуку продуктів, і це дворянському комітату буде на більшу шкоду, ніж належне виконання обов'язку зі здачі харчів. Але я іншого способу не бачу, оскільки в іншому разі навіть те військо, яке я з великим трудом зібрав, через нестачу продуктів розбіжиться, а коли воно для досягнення успіху на службі вітчизни найбільше буде потрібне, нічого вже не можна буде зробити. Цим

зостаюсь шановному дворянському комітату доброзичливим і відданим слугою. Табір біля Сатмара, 4 червня 1708 р.

Каролі Шандор

Приписка: Екзекуцію з цього питання не на простолоуд, а на чиновників дворянського комітату буде направлено, бійці бунтують, а біда ще й у тому, що зібраних возів нема на місці, ніхто їх для війська не доставив, причому для полків капітанів Ньюзо та Кручаї возів від дворянського комітату вистачило би.

116

Біля Сала/Szalaszend, 14 червня 1708 р.

Лист генерала Антала Естергазі про перевезення кам'яної солі з Марамороша до Токаю/Токайза рахунок комітату.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 486, арк. 1. Переклад з угорської.

Моєму доброзичливому панові піджупанові!

Завжди готовий до послуг твоїй милості. Напевне ще пам'ятає твоя милість, що минулого року з Марамороша було вивезено кілька тисяч кам'яної солі, частину з якої далі Тисауйлака не змогли доставити, а тому змушені були там її скласти. Плоти, придбані за мої власні гроші, на державні потреби дворянським комітатам відібрано для мостів. У зв'язку з цим люб'язно прошу твою милість повернути мені мої плоти, а якщо це неможливо, то хай дворянський комітат не відмовить у перевезенні цієї солі до Токая на своїх підводах, оскільки ні перевезення підводами, ні доставка плотів разом із керманичами для такої малої кількості солі не є проблемними. Я впевнений у тому, що якщо твоя милість займеться цим питанням, то і цього разу не доведеться мені розчаруватись у доброзичливості дворянського комітату. Зостаюсь твоїй милості відданим слугою. У нашій пелешківській таборі біля Сала, 14 червня 1708 р.

граф Естергазі Антал

117

**Кертвелеші Пуста/частина м. Тамабаня/Tatabánya
része, 27 серпня 1708 р.**

**Розпорядження маршала Шандора Каролі про збір кавалеристів і піхоти та відправку їх у військовий табір біля
Ташнада/Tășnad.**

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 498, арк. 35. Переклад з угорської.

Служу вашій милості!

Я не сумніваюся, що вашій милості доведений до відома милостивий наказ нашого величного князя про загальний збір дворянського комітату. Хоча трансильванський ворог у напрямку Себена і відступив, все ж для безпеки обох країн, щоб якомога швидше могли ми нашого ворога відкинути, є в мене, звичайно, для вас наказ, щоб ви примусили кавалеристів і піхотинців дворянського комітату зібратися і протягом десяти днів, листуючись із дворянським Сатмарським комітатом та моїм генерал-ад'ютантом, шановним і родовитим Горват Яношем, без зволікання доставили їх до Ташнада. І між тим усі села й міста примушуйте до збору/мобілізації, а на їх чолі поставте сувору людину. Усіх офіцерів і рядовий склад, кавалеристів, гайдуків, незалежно до якого полку вони приписані, розподіліть на окремі загони і женіть та доставляйте їх до вищезгаданого мого ад'ютанта, щоби Ви ні в якому разі не постраждали в цій справі.

Датовано в Кертвелеші Пуста, 27 серпня 1708 р. Вашій милості доброзичливий слуга

Каролі Шандор

118

**У таборі біля Сакалаша/Săcălășeni, 12 вересня 1708 р.
Указ конфедеративних станів про збір і здачу фуражу
для визвольної армії до дня Святого Михаїла.**

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 498, арк. 36. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, вельми поважні, визначні, величні, блискучі, родовиті, видатні, вельможні, дбайливі й найповажніші наші пани і приятелі!

Вітаю і завжди готовий вам до послуг! Ще під час Державних зборів в Оноді, де зібралися дворянські стани, не тільки були визначені потреби, необхідні для полегшення у веденні нашої війни, але й за спільною згодою було встановлено, щоб відповідно до порядку й потреб нашого перебування в таборі, а особливо з причини введення в останні літні місяці, а саме у вересні й жовтні, суворішої військової служби, було забезпечено необхідну кількість фуражу. Згідно з нашим досвідом ведення війни та потреб денної і нічної служби витязьких станів, неминуче потрібно було знову встановити норми здачі фуражу, на підставі чого шановному дворянському комітату припало вікса у кількості 1000 пожонських соп. На підставі цього ми бажаємо шановному дворянському комітату повідомити, щоб він був ласкавий, відповідно до розпорядження окружного комісара, цей додатково розподілений фураж, у визначені для комітату місяці до дня Святого Михаїла без всякої нестачі доставити, щоб можна була поновити сили копейних витязьких станів, та щоб нестача цього не була перешкодою прогресу наших справ, які подають зараз усе більші надії, та не завадила щирій пристрасності наших військ. Фураж від дворянського комітату буде прийнятий за дефляційною ціною і сплачений грошима. У випадку, якщо в доставці цього станеться якась затримка (чого ми не сподіваємось), хай не дорікають нам у тому, якщо ми змушені будемо кількістю фуражу, що припала на офіцерський стан, передати на дворянський комітат. Однак ми віримо у справжню любов комітату до вітчизни, а тому впевнені, що у справедливій справі ведення визвольної війни, яка триває до цього часу, він, покладаючись на Божу поміч, і надалі бажає нам допомагати. Бажаємо, щоби вищетульоване ваше панство залишалось на свою втіху довго щасливими здоровим. Датовано в таборі, розташованому біля Сакалаша, 12 вересня 1708 року.

*Вищетульованого вашого панства найвдячніші слуги –
військовий комісар його величності
і станів конфедеративного дворянського
Угорського королівства й інші присяжні*

119

Кароль/Carei, 13 вересня 1708 р.

Розпорядження маршала Шандора Каролі про мобілізацію населення комітату та відправку військ до с. Маргітта/Marghita, про покарання тих, хто ухилився від військової служби.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 498, арк. 40. Переклад з угорської.

Шановний дворянський комітате!

Я не сумніваюсь, що на підставі мого розпорядження про попередній збір, шановний дворянський комітат, пам'ятаючи про свої обов'язки, провів мобілізаційний збір і вийшов у поле. Оскільки терміни вже завершилися, я знову хочу дворянському комітату повідомити, щоб він далі не чекав, і, по можливості, з якнайбільшим і найповнішим загоном негайно вирушив до Маргітти, та щоб ніхто не був без законної підстави відсутнім. Якщо такі особи придумують якісь маневри, а це затисянськими комітатами буде помічено, вони, як і відсутні, будуть покарані.

На підставі мого наказу шановний дворянинокружний комісар, пан Міклош Етвешінадіслав шановному дворянському комітату розпорядження стосовно засобів, які для певних воєнних операцій необхідні. Хай шановний дворянський комітат постаєється і в цій справі доведе свою спритність.

З цієї нагоди повторно звертаю увагу шановного дворянського комітату, щоб він із великою старанністю працював над завершенням здачі продуктів і доставкою їх на склади, та щоб згідно з моїм розпорядженням він не забував переслідувати дезертирів і біглих гайдуків. Залишаюсь шановному дворянському комітату доброзичливим і відданим слугою!

Кароль, 13 вересня 1708 р.

Каролі Шандор

120

Сатмар/Satu Mare, 28 жовтня 1708 р.

Лист Ференца Ракоці II про запрошення депутатів Угочанського комітату в м. Талля/Tállya для звітування.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 496, арк. 1. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, визначні, вельми поважні, родовиті, видатні, а також вельможні, почесні й добросовісні наші приятелі!

Вітаю вас і бажаю вам багато щастя. Як і на самому початку, так і тепер ми завжди прагнули повідомляти і знайомити шановне панство зі станом державних справ (і це ми виконали). Цю справу ми усією душею бажаємо продовжувати. Хоча ми переконались у великій готовності мешканців нашої вітчизни, однак бачимо і те, що деякі наші справи з різних причин не можуть досягти повного успіху. Яскравим прикладом цього є крах курсу мідних грошей, які були введені в обіг рішенням Державних зборів в Оноді. Тому повинні ми взяти в свої руки зброю і невтомно, з Божою поміччю, боротися за повернення нашої волі. У зв'язку з цим ми вважаємо за необхідне оголосити скликання звичайних зборів, на яких буде обговорено й одноголосно ухвалено наведення порядку, формування переліку раціональних вимог до людей, які працюють на благо нашої вітчизни, а також вимог до людей, потрібних для участі в бою. Керуючись батьківською турботою, ми вважаємо найкращим призначити початок зборів на місяць листопад, а саме на 22 число місяця у день Святого Андрія. На цей день сердечно запрошуємо всіх дворян без винятку в містечко Талля, яке знаходиться в дворянському Земленському комітаті (де ми теж будемо всі присутні). Всі ви повинні бути готові до колективної праці, розставити на відповідні місця тих, які можуть працювати для захисту нашої вітчизни, а також тих, які можуть посилити військові лави. Тому всі шановні пани хай підготуються так, щоб кожний із вас окремо зі своїми секретарями, або, можливо, і всі спільно могли зробити доповідь про виконану вами працю. Для проведення цього хай ваші милості підготують своїх службовців-рахівників так, щоб вони мали в розпорядженні квитанції, рахунки та книжки, щоб одразу могли відповісти на задані їм запитання стосовно їх праці, щоби через непідготовленість підрахунків шановні пани не мали неприємностей. Про це все буде повідомлено комісію, щоби вона знала, чого має дотримуватись. Бажаємо вам, панове, залишатись у щасті! Сатмар, 28 жовтня 1708 р.

Ракоці Ференц

121

Кароль/Carei, 21 листопада 1708 р.

Розпорядження Міклоша Етвеша про відправку 16 возів із продуктами до Сатмарському/Satu Mareзамку, про забезпечення харчами військового табору в с. Діосег/Diosig. ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 501, арк. 20. Переклад з угорської.

Славні, родовиті й найповажніші мої панове!

На підставі наказу достойного пана генерала його величності я писав напередодні вашим милостям про доставку 16 підвід до Сатмара з такою умовою, щоб у Сатмарі ці підводи було завантажено борошном та до Діосегу відправлено, а там їх було затримано, поки іншими підводами не буде їх замінено. Крім цього, я написав про доставку певної кількості кобликів жита й борошна для заповнення спорожнілого складу. Це я особливо рекомендую виконати, оскільки воно піде за рахунок нового оподаткування.

Крім цього, хай шановний дворянський комітат щомісячно доставляє до табору в Діосегуна підставі квитанцій чотири тисячі хлібин. Хоча про це я вже минулого разу розпорядився, але оскільки сьогодні змушений виїхати в Таллю, зараз знову наголошую. Виконання цього доручення я довірив завідувачу складом Ревіцкому Михайлу. Оскільки справа дуже спішна, якщо ваші милості баритимуться, то він на підставі даної йому інструкції і несприятливими для вас способами проведе виконання цього завдання.

Зостаюсь вищетитулованомувашому панству найвідданішим слугою! Кароль, 21 листопада 1708 р.

Етвеш Міклош

122

1708 р.

Список дворян інших осіб Угочанського комітату, які на Державних зборах у м. Сейчені/Szécsény, а також удома склали присягу на вірність Ференцу Ракоці II.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 495, арк. 1-5. Переклад з угорської.

СПИСОК
*дворян дворянського Угочанського комітату,
 частина яких на Державних зборах у Сейчені,
 а частина вдома склали присягу.*

Медері Янош пан, зам. піджупана	Кіш Деметер
Уйгелі Іштван пан, поштмейстер, нотар	Шаланкі Іштван
Ратоні Іштван	Беленеші Дєрдь
Уйгелі Шандор	Зотаі Пал
Ратоні Пейтер	Гартаньі Янош
Чато Гашпар	Вараді Мартон
Годоші Ференц	Калочаі Гергель
Паиш Іштван	Вінце Андраш
Баі Іштван	Сабов Пал
Богарді Ласло	Дароці Іштван
Діенеш Адам тридцатник (митник)	Пап Ференц
Татаі Габор окр. нач.	Борош Андраш
Колонаі Шамуел	Беленеші Міхаль
Дука Пейтер	Чаннаі Янош
Сінтаі Пейтер	Балог Ференц
Футамат Жігмонд	Сіладі Мартон
Сенді Жігмонд	Алмаші Міхаль
Кіш Іштван	Пошок Андраш
Беленеші Міхаль	Томорі Шамуел
Шеленді Дєрдь	Кіш Ференц
Мартон Пейтер	Вейкеі Дєрдь
Уйгелі Пал	Варга Дєрдь
Ускаі Абрагам	Надь Міхаль
Балог Жігмонд	Секель Міклош
Бабош Пал	Катона Іштван
Сінтаі Жігмонд	Ковач Пал
Форіш Пал	Сабов Янош
Борбель Томаш	Сабов Гергель
Сабов Дєрдь	Сюч Пейтер
Уйварі Мартон	Кантор Жігмонд
Пастаі Габор	Чомаі Ференц

Секель Іштван	Сабов Андраш
Ковач Міклош	Енгі Мартон
Селеі Дердь	Пап Леврінц
Гулачі Андраш	Ковач Балінт
Туша Янош	Вереш Янош
Чабаі Янош	Адъ Ференц
Шомоды Жігмонд	Шандор Ференц
Чабаі Міхаль	Гедень Іштван
Сабов Дердь	Саніслов Міклош
Данч Ференц	Сабов Пал
Ола Деметер	Балла Іштван
Товт Дердь	Енеі Дердь
Надь Ференц	Надь Альберт
Філеп Янош	Бойтор Янош
Бенце Леврінц	Казуп Томаш
Кебе Іштван	Надь Гергель
Туша Іштван	Бокор Данієл
Керекеш Балінт	Ревіцкі Імре
Філеп Міхаль	Уйгелі Янош
Севке Янош	Ясаі Пейтер, окружний начальник
Ерделі Міхаль	Ратоні Ференц
Теремі Іштван	Реведі Янош
Дебрецені Пал	Ападі Міхаль
Біров Міхаль	Кіш Шамуел
Гедень Леврінц	Сенді Міхаль
Ковач Дердь	Ілошваі Іштван
Балаж Янош	Фуртамат Янош
Фазекаш Іштван	Алмаші Ласло
Гідвегі Габор	Біров Ференц
Пошок Іштван	Кенеш Іштван
Тар Андраш	Пап Жігмонд
Балінт Янош	Сабов Ференц
Зогон Ференц	Ленартфі Мартон
Лакатош Шамуел	Шароші Міхаль
Борбель Іштван	Золтан Іштван

Каллош Ференц	Годоші Іштван
Якоб Іштван	Каллош Берталан
Багош Андраш	Ускаї Жігмонд
Пап Томаш	Гачаль Іштван
Балог Гашпар	Манді Іштван
Пап Янош	Ковач Янош
Густі Міхаль	Канішаї Ференц
Товтфалуші Ференц	Футамат Дердь
Кантор Андраш	Енеї Міхаль
Герег Антоні	Кантор Іштван
Туркуль Янош	Сінтаї Ласло
Надь Ференц	Горват Міклош
Секель Дердь	Оросі Дердь
Тейчі Міклош	Гедень Ференц
Форіш Амбруш	Каллош Жігмонд
Ковач Іштван	Погань Жігмонд
Товт Янош	Фогараші Янош
Густі Янош	Ері Янош
Ерделі Янош 1.	Гадьо Гергель
Ерделі Янош 2.	Кіш Міхаль
Оросі Міхаль	Надь Андраш
Форіш Імре	Надь Абрагам
Сабов Ференц	Надь Мартон
Секель Міхаль	Шандор Жігмонд
Густі Гашпар	Максім Янош
Надь Ференц	Каннаї Балаж
Сабов Гашпар	Сабов Іштван
Кантор Янош	Томорі Андраш
Шаркезі Іштван	Кемечеї Ласло
Каня Іштван	Ур Андраш
Бенце Іштван	Нілаш Дердь
Гулачі Янош	Сакмарі Ференц
Делі Жігмонд	Лазар Ференц
Надь Андраш	Пап Габор
Вашархелі Міхаль	Ямбор Міхаль

Мокуш Андраш	Форіш Іштван
Берегі Іштван	Пап Іштван
Туркуль Пал	Кароль Іштван
Кардош Янош	Балог Жігмонд
Денч Янош	Тегзе Жігмонд
Сабо Дердь	Торма Ференц
Паіш Шамуел	Сабо Пал
Куташші Іштван	Сомбаті Пейтер
Салаі Іштван	Сіладі Ференц
Сабов Ференц	Каннаі Янош
Балог Ференц	Каннаі Гашпар
Тегзе Ласло	Секель Гашпар
Біккі Ференц	Шаркезі Міхаль
Балог Андраш	Сабов Іштван
Дюдеі Ференц	Дароці Янош
Гал Ференц	Чомаі Дердь
Сабов Дердь	Секель Андраш
Ерделі Пал	Сегеді Дердь
Бекенї Імре	Бабош Дердь
Сабо Міклош	Зотаі Янош
Бекенї Іштван	Бабош Гашпар
Сабов Міхаль	Пельшевці Дердь
Варга Міхаль	Белань Янош
Ковач Янош	Оросі Ференц
Лаговці Іштван	Кенч Мартон
Елек Гашпар	Депутати:
Каллош Іштван	Уйлакі Іштван
Сабо Ференц	Уйгелі Ференц
Керестур Жігмонд	257
Вінце Міхаль	

Однак у цей список записано багато земляків-родичів (батьків, синів, найманих слуг), які перебувають на одному неподіленому господарстві, а також військових і непридатних до військової служби осіб.

123

Олчва/Olcsva, 16 січня 1709 р.

Розпорядження маршала Шандора Каролі про відведення військ із території Угочанського комітату, про забезпечення харчами цих військ, про захист свого маєтку.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 501, арк. 1. Переклад з угорської.

Шановний дворянський комітате!

Не сумніваюсь, що шановний дворянський комітат відповідно до мого попереднього наказу подбав про облаштування й розквартирування війська так, щоб вони без жодних перешкод могли одержувати свої харчі, а шановний дворянський комітат міг залишатись спокійним. Але, беручи до уваги перешкоди з боку трансильванських станів у виконанні державної служби, а також нестачу всього врожаю для населення, з метою подальшого забезпечення населення та з метою виконання мого обов'язку перед вітчизною – у зв'язку з продовженням воєнних операцій у цей зимовий період – з милостивого дозволу нашого величнього й достойного князя, я вже всі його розпорядження видав і вирішив, що зі святою Божою поміччю за чотири-п'ять днів вирушу разом з військами в намічену путь. Оскільки внаслідок цього населення шановного дворянського комітату на всю зиму звільниться від обов'язку розквартирувати в себе військо, хочу для допомоги військовим, що вирушають у похід, а особливо сімейним, просити шановний дворянський комітат, щоб усім солдатам, як сімейним, так і несімейним, звеліли дати по одному коблику пшениці й по одному шматку сала, аби з цим вони могли вирушити в дорогу. Для того, щоб про це забезпечення харчами, як і про попередні випадки, комітат міг одержати звіт і квитанції, відповідно до мого наказу, там залишиться військовий обозний. Щоб у цій справі не було недоліків, тому я хотів шановний дворянський комітат завчасно повідомити про це. Зважаючи на те, що шановний дворянський комітат не буде обтяжено розквартируванням війська, а також на інші полегшення, сподіваюся, що податок, призначений з мого мізерного майна в Шаланках на зиму, шановний дворянський комітат скасує і дальшими податками не буде його обтяжувати.

Сподіваючись на ласку шановного дворянського комітату, застаюсь шановному дворянському комітату доброзичливим і відданим слугою! Олчва, 16 січня 1709 р.

Каролі Шандор

124

Сатмар/Satu Mare, 29 січня 1709 р.

Звернення Міклоша Етвеша до комітатів про здачу мідних грошей в Кароль/Carai, про виплату додаткових податків, про перепис трансильванських біженців.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 511, арк. 1. Переклад з угорської.

Шановний дворянський комітате!

Цим хочу шановному дворянському комітату повідомити, щоб зібрану ним кількість мідних грошей він зволив до 12-го числа наступного місяця (лютого) обов'язково доставити мені в Кароль, оскільки в іншому випадку ці гроші ніяким чином не буде прийняті від шановного дворянського комітату. Крім цього, є в мене суворий наказ від нашого князя, його величності, про негайний збір залишків грошей на допоміжні засоби. Дворянський комітат як грішми на допоміжні засоби, так і за минулий рік у рейнських форинтах призначеною сумою боргує, хай тому шановний дворянський комітат вищезгаданого дня вручить мені також залишки грошей на допоміжні засоби та за минулий рік призначену суму. В іншому разі, якщо я буду змушений якимось для дворянського комітату неприємним способом та йому на шкоду цю суму зібрати, хай комітат на мене не нарікає. Якщо з-поміж чесних трансильванських біженців знайдуться у дворянському комітаті чесні офіцери-добровольці, хай для них не виділяються квартири. Навпаки, їх треба заохотити іти за достойним паном маршалом, його високістю. Крім цього, якщо у дворянському комітаті знайдуться кавалерійські й піхотинські загоны, що без діла тиняються, хай їм не буде дозволено там перебувати та направлено до їхніх полків. А якщо вони із власної волі не хотітимуть іти, іншим способом треба буде їх примусити. Я вже не раз покійно звертався у своїх листах до дворянського комітату про надання мені нового перепису трансильванських біженців, але

ще й дотепер не одержав його. Тож якщо дворянський комітат внаслідок цього вищевстановленої норми буде оподатковано, хай дворянський комітат знає, що це відбулося через відсутність нового перепису, оскільки я навмання не можу знати, якою є зараз кількість трансильванських біженців.

Цим покійно рекомендую себе ласці й милості шановного дворянського комітату! Зостаюсь шановному дворянському комітату покійним слугою! Сатмар, 29 січня 1709 р.

Етвеш Міклош

125

Мункач/Мукачево, до 20 лютого 1709 р.

Повідомлення Ференца Ракоці II про доходи духовенству, вчителю та канторам (півчим) у Берегові.

ДАЗО, Ф. 10, оп. 1, од. зб. 375, арк. 3. Переклад з угорської. Копія.

Наші вельможні люб'язні прихильники!

Вітаю і висловлюю щире подяку від наших провідників! Нам відомо, що за часів наших блаженних предків у дворянському Березькому комітаті зазвичай одна частина прибутку від мита з берегівського трижорнового млина йшла пану землевласнику, друга – берегсазьким священникам, третя – тамтешнім учителям і учням, а четверта частина належала мельникам. Крім цього, з десятини, передбаченої з урожаю пшениці землевласників, тамтешнім учителям і священникам щорічно по сто стіжків пшениці, а з десятини, передбаченої з урожаю вина, шістнадцять бочок вина давалось. Ми теж із нашої милостивості, а не з примусу (оскільки про цей збір ніяких певних паперів не було встановлено), бажаємо цього правила дотримуватися, оскільки на підставі урбарію (списку) за 1682 р., встановлено, що дворянство цю частину врожаю з 1670 р. через службовців нашої домінії, в яких ці церковні особи повинні з'являтися, без обговорення землевласницької частки, милостиво вирішило рік у рік надавати, ясно додаючи, що якби часом відданої десятини на сто стіжків пшениці цілком не вистачило б, хай вони задовольняються тою кількістю, яка буде, але якщо тільки стільки вродиться, хай все це переда-

ється їм. У зв'язку з цим твоя милість зрозуміє наше милостиве розпорядження про цих осіб, а тому вищезгаданим церковним особам призначену милостиню не тільки накаже твоя милість видати, але також ніяким способом, ні під жодними приводами не дозволить її порушувати. Зрештою бажаємо вам здоров'я!

м. Мункач, 20 лютого 1709 р.

Ракоці Ференц
Радаї Пал

Прочитано мною, Беніцкі Гашпаром, особистим секретарем князя, його величності, та в шістнадцятьох примірниках розмножено.

Беніцкі Гашпар

Адреса: Родовитому Кручаї Мартону, нашому вірному й люб'язному управителю наших спадкових маєтків.

126

Мункач/Мукачево, 9 березня 1709 р.

Відповідь Ференца Ракоці II на прохання мешканців міста Берегове про підтвердження доходів духовенству, вчителям та канторам (півчим).

ДАЗО, Ф. 10, оп. 1, од. зб. 375, арк. 4. Переклад з угорської.

Мешканцям міста Берегсас!

Ми впевнені в тому, що за часів наших блаженних предків одна частина прибутку з берегівського трижорнового млина зазвичай двом берегівським священникам, тамтешнім учителям та учням належала, а також тамтешньому вчителю, священнику й півчому з десятини, передбаченої з урожаю пшениці, землевласниками сто стіжків пшениці і шістнадцять бочок вина давалось. Ми теж із нашої милостивості добровільно (а не примусово) (тому що дотепер нічого певного у зв'язку з такою задачею не встановлено), без обговорення щодо нашої землевласницької частки, цю частину врожаю щорічно через службовців нашої домінії, до яких повинні ці церковні особи з'являтися, віддаватимемо, ясно додаючи, що якщо іноді з тієї десятини сто стіжків пшениці не вистачить, хай вони задовольнятимуться

тією кількістю, скільки буде, але у випадку, якщо лише стільки вродиться, хай все це видається прохачам.

Мункач, 9 березня 1709 р.

Ракоці Ференц
Радаі Пал
Беніцкі Гашпар

127

Мункач/Мукачево, березень 1709 р.

Лист Мартона Кручаї до старости м.Берегове про виділення для священників десятини з вина, пшениці та мита. ДАЗО, Ф. 10, оп. 1, од. зб. 375, арк. 2. Переклад з угорської.

Пропоную твоїй милості як доброзичливому панові, моему люб'язному братові свої віддані послуги!

Щиро бажаю, щоби Господь усяким достатком і добрим здоров'ям благословив твою милість. Із завіреної копії милостивого наказу його величності (який зараз як додаток до листа надсилаю твоїй милості) твоїй милості зрозуміло буде те, що зволив мені милостиво наказати наш достойний вождь, його величність про виділення для наших берегсаских священників десятини з вина, пшениці та мита. Отримавши це моє повідомлення, хай твоя милість вжне для цього належних заходів. Цим зостаюсь.

Мункач, березень 1709 р.

Кручаї Мартон

128

Епер'еш/Prešov, 20 квітня 1709 р.

Звернення представників військового комісаріату Ференца Ракоці II до комітатської влади про надання всебічної допомоги військовим частинам на місцях.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 512, арк. 1. Переклад з угорської.

Славнозвісні, найшановніші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші друзі!

Вітаємо і висловлюємо готовність завжди бути до ваших послуг. З Божої ласки для нас зимові воєнні місяці вже минули, і, як ми нещодавно повідомили, наближається не тільки час літніх місяців, але й продовження табірнього життя, яке вже стукає в наші двері й надихає до подальших дій. Для ліквідації недоліків, які внаслідок недостатнього забезпечення військ можуть настати, для подальшого щасливого розвитку наступних воєнних операцій треба вжити заходів усіма можливими засобами. Видавати у зв'язку з цим відповідні розпорядження є нашим службовим обов'язком, а тому ми цим хочемо довести до відома шановного дворянського комітату, щоби, дбаючи про успіх нашої національної справи, він не вважав для себе обтяжливим виконати вказівки окружного комісара, шановного витязя, пана Кецер Шандора і найпізніше до 1 травня без подальшого зволікання погнати й здати, куди належить, передбачених вісімдесят дві голови худоби вагою шістдесят фунтів м'яса. Це дворянському комітату буде зараховано як здача натурою, а якщо призначену норму в натурі буде збільшено, хай дворянський комітат буде певний, що відповідну кількість і для нього підвищать. До цього ще додається, що внаслідок збільшення норми із забезпечення харчами військ на минулу зиму через бідність, це залишилась недоїмка, і це не рахуючи норми здачі врожаю вищими станами. Хай не буде вам важко у зв'язку з цим видати таке розпорядження, щоби після одержання наказу комісара здачу негайно виконати та щоби через запізнення та легковажне ставлення декотрих осіб до здачі, службовці дворянського комітату не страждали. Хай не обтяжить вас надіслати точну, наскільки це можливо, специфікацію про здачу вищими станами врожаю, щоби на її підставі ми могли, відповідно до нашого службового обов'язку, збір урожаю, що від них вимагається, прискорити.

Бажаємо вищетулованому вашому панству залишатись щасливим. Епер'еш, 20 квітня 1709 р. Вищетулованого вашого панства найвідданіші слуги

Генералі і присяжні військового комісаріату
його князівської світлості й конфедеративних
станів дворянського Угорського королівства.

129

До 18 вересня 1709 р.

Прохання мешканців п'ятикоронних міст Марамороша до Ференца Ракоці II про дотримання привілеїв, про врегулювання податків та про призов до армії.

ДАЗО, Ф. 61, оп. 1, од. зб. 134, арк. 1-2. Переклад з угорської.

Величний князю, наш милостивий князю! У той час, коли не тільки в нас, але в обох Угорських державах лунають заклики до Господа, нас спіткало те, що коли ми стали надіятися на полегшення від напасті як в обох державах, так і для себе, весь час усе більші й більші злидні нас придушують. У своїх міркуваннях ми визнаємо, що пізно переконалися в тому, що ще перед жодною людиною, яка щиросердно просила про милість, не зачинялися двері милостивої вашої величності. Зараз, хоча ми очікували на покращання справ, однак регулярні державні повинності та часта заміна вашою величністю службовців іншими й іншими, які мають за звичку заводити на службі нові порядки, довели нас до крайньої нужди. Але все ж, якби знайшовся якийсь шлях і спосіб для вашої мудрої батьківської ради, ми тоді з великою покірністю стали б навколішки в ногах вашої величності за те, що залишите нас під вашими крилами не тільки в цьому стані, в якому ми зараз мізерно стогнемо, але й за те, що оживите наші мертві серця. Нам, наш милостивий князю, спочатку заважало й те, що ми наполягали на своїх привілеях, а тому бігали й трудилися, готові були навіть важкі часи перетерпіти з тією надією, що завдяки важкій батьківській праці вашої величності Господь дасть мир нашій вітчизні, а тоді можливим стане нам доказати нашу правду, а наші справи зміняться на краще. Але ми зараз самі бачимо, що чим більше наполягаємо на своїх привілеях, тим більше сунеться на нас різних нещасть, які нас ведуть до крайньої нужди й погибелі. Крім цього, великою прикрістю було і є нам те, що доміна вашої величності непропорційні має у порівнянні із дворянським комітатом повинності, а саме лише на одну чверть. А якщо перевірити дворянський комітат, то на домінію не те щоб одна чверть, а навіть і одна восьма (як зараз

є) не випадає. Тому ми дуже покійно благаємо вашу величність: звольте про наші попередні помилки, керуючись милостивою вашою батьківською повагою, забути, щоб ваша величність ласкаво згадувала про нас, і вислати до нас достойних панів трансильванської ради й синів табули, кого будете з їхніх світлостей та їхніх милостей бажати, для того, щоб ми могли їхнім милостям доповісти про наші біди, скарги й кривди, довести наші привілеї. Коли ці світлості й милості донесуть ці відомості вашій величності, хай будуть передані за мудрим батьківським рішенням вашої величності всі наші справи до певних рук, щоб і ми знали, кому й де та скільки винні, й у міру своїх сил прагнули це виконати, щоб могли ми не тільки залишитися під батьківським покровом вашої величності, але й бути потішеними.

Про довге життя, про перемогу над ворогами і про бажане щасливе панування вашої величності ми до кінця нашого життя не перестанемо молити нашого господа Бога.

Нещасні мешканці п'яти міст
дворянського Мараморошського комітату.

Відповідь Ференца Ракоці II на прохання мешканців п'яти міст Марамороша про впорядкування привілеїв Державними зборами.

Мешканцям п'яти міст Марамороша!

Ухвалення рішення про перегляд привілеїв на Державних зборах, що відбулися, перенесено на наступні Державні збори. Ми знову звертаємо увагу на це милостиве рішення, оскільки ці Державні збори, на яких буде проведене остаточне впорядкування привілеїв, заплановані на близьке майбутнє.

Датовано в нашому місті. Мункач, 18 вересня 1709 р.

Ракоці Ференц

130

Мункач/Мукачево, 19 жовтня 1709 р.

Повідомлення секретаря Ференца Ракоці II Ференца Вереша про продаж спиртних напоїв, про перевезення зерна через Берегове.

ДАЗО, Ф. 10, оп. 1, од. зб. 376, арк. 1.

Завжди готовий до послуг вашій милості! Хай Бог наділить вашу милість щастям!

Листа вашої милості я отримав, а також знаю, що складник пан Дебрецені Міхаль 15 жовтня надіслав квитанцію про жито, але, як бачу, недоїмку він так і не усунув та не дуже, мені здається, про це дбає. Однак цю недоїмку я буду вимагати, бо наш двір протягом цілого літа впроголодь довелося утримувати, тож Богом клянусь, що я не хотів строго вимагати, але потім, бачачи ту велику потребу і не маючи зараз іншого виходу, змушений наполягати на цій справі. Крім цього, сьогодні надійшов наказ про заборону вин, тож у цій справі у найближчий час очікую новий наказ від його величності. Через те ваша милість хай не здійснює продаж вина. Також знаю, що коли пан префект там був, то вашим милостям його величність пропонував, щоб м'ясо пропонували продавати по два гроші за один фунт. Як я вже написав, прошу, щоб ваша милість, негаючи часу, направила гончарів. Його милість пан префект наказав відправити вашим милостям у Дярмат за 100 кобликами пшениці 6 підвод, із якими я направлю свого чоловіка далі. Тож потрібно, щоб усе було готове, щоб не спізнилися, щоб могли відразу вирушити з іншими підводами. Пану Кейні Іштвану нехай перекаже ваша милість, що вже незабаром похолодає, тому хай він береже виноград від морозу. А з лимарями хай день і ніч вичинює шкіри і хай їх потім надішле.

Передаю вашу милість Божій опіці. Мункач, 19 жовтня 1709 року. Щирий добродій для вашої милості.

Вереш Ференц

131

Sigem/Sighetu Marmăției, 27 листопада 1709 р.

Інструкція головного комісара Трансильванії Абрама Барча із 13 пунктів для Міхала Тімара про забезпечення військ та трансильванських біженців продовольством.

ДАЗО, Ф. 61, оп. 1, од. зб. 133, арк. 1-2. Переклад з угорської.

Інструкція

з наказу його величності благородному пану Міхалу Тімару, яка на загальних зборах у Хусті милостиво затверджена.

Оскільки з суворої волі Господа захоплення нашої любимої вітчизни так далеко сягнуло, через несприятливі часи й інші перешкоди цей комітат потрібно забезпечити харчами на зимовий період, і сьогодні слід кожному пристосуватись до теперішніх часів, бо навіть не дуже розумна людина і та побачить, який зараз неврожайний час. А якщо і далі будуть нестатки, то хай кожний це без нарікань переносить, бо так повинно бути під час злиднів, через що наказано вашого милістю, щоб інспектор старанно дотримувався указаних нижче пунктів у справі розквартирування наших земляків-біженців у нижніх і верхніх володіннях.

1-й. Ухвалено в Кішварді інструкцію ваша милість хай розгляне за кожним пунктом, оскільки її слід реалізувати не так, як перед тим пан інспектор здійснив, а дуже точно, відповідаючи власною честю, оскільки через халатність до цієї справи між місцевими жителями і біженцями виникло багато зайвих сварок і суперечностей, але якщо будете дотримуватись пунктів, то закон кожного спрямує, тож потім за всілякі дрібниці, як це траплялось раніше багато разів, високі милості не будуть мати клопотів.

2-й. Про справу отримання квитанцій за виконану видачу продовольства на користь наших земляків, які розквартировані по згаданих володіннях, хай ваша милість подбає, а так само про складання звіту наприкінці кожного місяця з простолюдою присутності надісланої особи, а де біженці, наші земляки, простолюду про перевиконання видачі квитанції не забажать видати, там ваша милість, як схоче видасть, а як схоче – відмовить надати страхування, поки не будуть видані квитанції.

3-й. Зважаючи на сьогоднішній бідний час, встановлено його величністю та Державними зборами Трансильванії, щоб пани дворяни кожного місяця мали право розраховувати на два віка чистої пшениці доброї якості і то тільки для себе, своєї жінки і дітей, а для слуг щомісяця – на дві віка жита, а якщо жита немає, тоді замість жита – на три віка кукурудзи або ячменю. Так само слід діяти і з біженцями.

4-й. Потребу в сіні, соломі і фуражі власними очима бачимо, а саме, що згідно зі списком на кожного коня щомісяця припадає одна підвода сіна, а щоб не було суперечностей, то хай буде міри-

лом підводи довжина у два метри, висота – у півтора метра, а ширина – в один метр, а сіно хай добре утрамбують жердиною. Фуражу на одного коня щомісяця слід видати в такій кількості: вівса один коблик, а якщо буде видаватись кукурудза або жито – тоді по три віка. Такий раціон фуражу щоправда стосується тільки коней для військових, а тим коням, які не перебувають у війську і внесені до списку простими, слід видавати тільки сіно без фуражу. А що стосується волів, то на чотирьох волів хай видають одну підводу сіна та таку ж кількість соломи, а щомісяця на одну особу – двадцять фунтів м'яса, і більше хай не вимагають.

5-й. Людям, які не мають ні худоби, ні челяді, хай не видається ні житло, ні тим більше утримання, про що ваша милість під загрозою втрати честі повинна добре пам'ятати, але якщо таких людей його високість пан генерал відрядить своїм наказом у якийсь військовий табір, то хай їх утримує той комітат, у табір якого вони будуть направлені.

6-й. Майстрам, яким би ремеслом вони не славились, утримання не давати, але житло, в якому б селі чи місті вони не забажали, слід дати, ремеслу їхньому не заважати, оскільки з ремесла вони і на своїй батьківщині жили, з цього жили і їхні предки, а якщо хочуть мати хліб, то хай не сплять.

7-й. Є багато безпомічних удовиць, які в цей нужденний час легко можуть із голоду вмерти. Оскільки вони бідні, то в такий час, навіть ідучи жебрати, нічого не отримують, тому в зв'язку з цим ваша милість може їх сповістити про те, якщо вони бажать вернутись на свою батьківщину, то хай вільно собі йдуть.

8-й. Хай не забороняється чесній людині піти служити до певного добродія, а якщо йде, то хай так іде, щоб у дорозі харчувалась зі своїх продуктів і там хай живе за свій рахунок або за рахунок свого добродія, але якщо у тій місцевості вже забагато людей, то в такому разі потрібно офіційно записати в розрахунковій відомості на користь квартиронадавача той пайок, який він видав біженцю. Про цю справу ваша милість хай оголосить місцевому населенню, зробивши виняток для тих, у кого є офіційний паспорт або просте службове відрядження.

9-й. Ваша милість хай не дозволяє, щоби простолюд примушували до полювання та риболовлі.

10-й. Часто слід розглянути по селах такі питання, коли слуга чи служниця залишить декого або втече, чи помре, тоді потрібно господарю видачу продовольчого пайку для таких осіб скасувати, щоби за ніякі пайки не боргували, щоби діяла справедливість щодо пайків для тих осіб, які дійсно є.

11-й. У дворянському Мараморошському комітаті на зборах у Хусті біженці, наші земляки, подали законну скаргу, що вони не були на утриманні. Незалежно від того, чи були вони раніше чи ні на утриманні, всі вони з першого листопада мали і мають діставати з тої кількості продуктів, яка виділена на комітат, однак якщо декому допомога все ж таки не видана, тоді хай ваша милість проведе видачу так, щоби до кінця місяця все було видано, про що слід сповістити простолюд. Згідно з вищезгаданим пунктом наприкінці кожного місяця треба підготувати розрахункову відомість.

12-й. Для тих наших біженців, їх милостей, які прибули з верхніх комітатів і пізніше прибули, то для їх утримання видача хай розпочинається з 15-го числа, хай ваша милість діє згідно з цим.

13-й. Тяжкій Божій карі очевидно сприяли і нечувані лайки та вислови на зразок «Бог би тя так...». Така лайка дуже поширена, але якщо хтось, як законом затверджено, спійманий буде на цій лайці, то за першу провину буде покараний на 12 флоринів або сильно палицями побитий, а за другу провину буде покараний на 24 флоринів (одна третина цих грошей видається інспекторам, а дві третини – за розпорядженням комісара хай видаються деяким пораненим або солдатам, що не мають коней), а за третю провину слід непростимо каменувати.

На кожне село відомість вашій милості необхідно отримати із печаткою від урядовців і перевірити у квартиронадавачів всі сільські пайки і осіб, що у них проживають.

При правильному дотриманні вищезгаданих пунктів ваша милість хай так себе поводить, щоби не втратити честі у разі їх недотримання. м. Сігет, 7 листопада 1709 р.

Видано головним комісаром Трансильванії
Барчаі Абрагамом

132

1709 р.

Прохання мешканців п'ятикоронних міст Марамороша до Судової палати Трансильванії про захист привілеїв, про звільнення від сплати натуральних та грошових податків.

ДАЗО, Ф. 61, оп. 1, од. зб. 137, арк. 1-2. Переклад з угорської.

Благородна Судова табуло Трансильванії! Добрі великі пани наші і люб'язні наші патрони!

Незважаючи на те, що вже довший час стараємось, мучимось і тратимось у справі відновлення тих порушених привілеїв, які надані нам померлими угорськими королями та нашими предками – трансильванськими князями (світла їм пам'ять!) і милостиво їхніми спадкоємцями затверджені, все-таки через багато років у цій справі не те, щоб виднілося якесь залагодження, а навпаки в останній час – всупереч милостивій резолюції його величності на наше покірне прохання – зміна все нових і нових чиновників його величності призвела до звички застосовувати до нас нові обов'язки й високі повинності, які з такою силою звалились на нас, що якщо ваші милості не змилосердяться над нашими скаргами і по-батьківськи не нададуть хоч би перепочинок або передишку від нестерпно великого ярма, то ми в такому разі приречені на конечну загибель і напевно доведеться нам по світу гірко скитатись. Згідно з тими привілеями, які нам дано пращурами – світлої пам'яті королями і князями, ми не кріпаки, а вільні люди, яким згідно з привілеями дозволено вільно ходити і сміливо перебували в п'яти містах та жити згідно з наданим привілеєм, оскільки нас королі осілими громадянами, а не кріпаками визнали, а також розумними й обачливими називали. Цих привілеїв наші старі предки вільно дотримувалися (ще й по сьогодні уцілілих із тих привілеїв ми дотримуємося), але в минулі роки, про які вище згадано, всупереч наданим привілеям, розпочали поступово то один, то другий вид повинностей вводити, далі різні чиновники, що один за іншим приходили, де добрим словом, а де в'язницею та іншими видами покарань заганяли нас то на одну, то на іншу роботу, причому службовці не звертали увагу на наші нещастя та на наші протести, ні на все нове і нове затвердження наших привілеїв, ні на ті заступництва, які нам милостиво надані самими князями.

У таких випадках вводилися для нас урбаріальні (земельні) повинності, безплатне перевезення певної кількості солі з шахти, вимагання від нас триста мір льону і т. д. Причому не те, щоб хтось нагадував про привілеї, а навпаки, колись милости-во наказувалось, щоб чиновники за нашу роботу і навіть за той овес заплатили, який від нас забрали на потреби фортеці.

Однак у 1701 році, бачачи наше блукання через відсутність когось, хто вислухав би наші скарги і допоміг нашому нещастю, ми пішли на певну згоду з його світлістю, князем Апафі Міхалем II, нашим князем, який замість усіляких робіт запропонував сплатити на рік півтора тисячі форинтів. І оскільки ми повинні були всупереч нашим привілеям дати і півтора тисячі форинтів, і виконати вищевказані урбаріальні роботи, але все ж таки, оскільки в той час нашим роботам вже був рік, ми те легше перенесли. Але вже тепер, оскільки справа йде проти природи і свободи, яка зафіксована в наших привілеях, і якими наділені інші привілейовані трансильванські міста і місцевості, а доля нас навіть нижче кріпаків поставила, ми заявляємо протест проти такого. По-перше: з одного боку примушує нас пан комендант фортеці довозити дрова і вапно, чого ніколи не було до часів теперішнього коменданта Моріца Іштвана; крім цього, його милість заставляє нас надати для перевезення вантажів багато підвод і велику кількість робочих, а якщо з числа виділених підвод та робітників хоч би тільки один не з'явився, то опісля до таких гайдуки застосують погрози, хоча згідно зі змістом наших привілеїв, крім безплатного привозу потрібного для фортеці вина з ближніх регіонів Угорщини або Трансильванії, нічого більше ми не повинні робити. По-друге: з іншого боку немає такої роботи, куди б нас не посилав пан староста, а якщо ми покликаємось у такому випадку на наш привілейований імунітет, він нас арештовує і кидає до в'язниці. І зараз арештовано певну кількість наших людей у Хустській фортеці через те, що в певних роботах і податках вони свої вимоги висунули. А якщо добре розібратись, то ні правдою, ні неправдою не є те, в чому нас обвинувачують наші старости та присяжні з огляду на наші привілеї, а пани коменданти арештовують і саджають у темницю. Досить часто трапляється і таке, коли пан комендант підводи і робочу силу вимагає в той час, коли всі наші люди і підводи знахо-

дяться в розпорядженні пана старости, і навпаки – коли пан старости вимагає людей тоді, коли все знаходиться в розпорядженні пана коменданта, але в таких випадках ні перед комендантом, ні перед паном старостою не можемо собі дати ради, бо ми безсильні виправдати себе. По-третє: незважаючи на зменшення кількості міського населення, зокрема в Хусті, Сігеті, Госсумезеві, нас оподатковано за такою кількістю людей, яку ми не в силі сплатити, через що більше разів бувають у наших містах езекутори, які інколи з собою приносять папери про кількість податків і завжди до того часу сидять нам на шиї, п'ють та їдять, поки нещасна біднота до останнього гроша їм у руки все те, що вказано в паперах, не віддасть, а розрахунки часто перевищують удвічі, утричі кількість тих осіб, яка мають оподатковуватися. Цього стосується і 4-й пункт нашої скарги: забагато на нас припадає безкінечного розквартирування військових і приїжджих та їх «хазяїнування», а також постійні і вдень, і вночі поштові обов'язки, надання поштових коней і возів та здійснення перевезень, через що часто наша худоба пропадає. Усі вищеперераховані біди та подібні інші тягарі настільки нас пригнітили, що ми, якби навіть і повністю відклали ту роботу, яка потрібна до нашого виживання і нічого для себе не робили б, а всі свої старання спрямували до виконання тих повинностей, навіть тоді не змогли б швидше їх виконати. Попри заклики пришвидшитися, а через голод і оподаткування ми були змушені більшу частину своїх земель віддати в заставу, більше того, від певних кредиторів були вимушені стільки грошей позичити, скільки у разі вимоги їх повернення ми своїми хатами і всім, що в нас є, ледве зможемо задовольнити.

З цієї причини в ім'я страждань Ісуса Христа покійно просимо ваші милості, щоб ваші світлості благоволили на нас милосердно глянути, і якщо наша справа від його величності буде передана на розгляд вашим милостям, щоб її по-батьківськи задовольнили в такий спосіб, що якщо, зважаючи на сьогоднішні непрості часи, не можна буде відновити повністю наші старі права та привілеї, або ж до того часу, поки Господь не дасть нам змоги діждатись проведення Державних зборів у більш спокійні для нашої милої вітчизни часи, тоді вирішили справу так, щоб завдяки пом'якшенню нестерпного нашого ярма ми могли

перепочити і могли як виконати свої обов'язки перед його величністю, так і зостатись на своїх місцях під крилом його величності, сподіваючись на те, що дасть Бог спокійніші для нашої батьківщини часи, і в такому разі буде змога дочекатись скликання Державних зборів збільш широкою участю шановних дворянських станів, а тоді завдяки милості його величності від ваших світлостей і милостей та від шановних дворянських станів з радістю приймемо завірення у відновленні наших старих прав.

Зостаємося з покірним побажанням доручити ваші світлості і милості Божій вищій милості, щоб Господь дарував вам ще довгі роки на благо нашої любимої вітчизни.

*Покірні слуги ваших світлостей і милостей,
скривджені жителі п'яти міст Мараморощини.*

133

Кароль/Carei, 18 лютого 1710 р.

Циркуляр маршала Шандора Каролі про формування нових загонів у Саболчському, Березькому, Угочанському і Мараморошському комітатах, про амністію дезертирів, які стануть до лав визвольної армії.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 527, арк. 2. Переклад з угорської. Копія.

Я, Каролі Шандор, вождь і князь Угорщини, польовий маршал військ нашого милостивого князя і конфедеративних станів Угорщини, головнокомандувач військ шістнадцяти дворянських комітатів і могутньої Трансильванії, довічний наджупан дворянського Сатмарського комітату, доводжу до відома всіх, кого це стосується, цим моїм листом таке! Я бажаю з милості нашого достойного князя, його величності, з допомогою шановного родовитого витязя, пана полковника Майош Яноша, для себе і для служби нашій державі нову армію організувати. А тому на землях дворянських Сатмарського, Саболчського, Березького, Угочанського та Мараморошського комітатів, цим дано вищеназваному полковнику, а також віце-капітану, родовитому витязю Уйвароші Міхалю й іншим його підлеглим повну владу і дозвіл, а також на підставі милостивої резолюції нашо-

го достойного князя, його величності, старшому лейтенанту Гоздог Яношеві дано повноваження на таке:

По-перше. Тих, що дотепер у кавалеристах або піхотинцях служили, або з окремими військовими частинами пересувались, а також військовозобов'язаних чи звільнених, що під будь-яким приводом або яким-небудь способом ухилились та наживались, а зараз ніякої військової служби не виконують, вільно можна зачислити до цієї армії.

По-друге. Тих, що під час підняття поруч нашого величного князя повстанських прапорів дворянських комітетів, самі або їх люди в нашого князя служили або з ним ходили, а також тих, що тоді дома залишились, але до того часу або після того знаходились у полках або окремі групи організували для себе, подібним способом можна до лав армії зачислити.

По-третє. Також тих, що під захистом вельмож і дворян знаходяться, треба знайти і на підставі реквізиції спіймати.

По-четверте. Ті втікачі, що переховуються, одержать помилування і вільно будуть зачислені в цю армію. Нікому не буде дозволено їх карати.

По-п'яте. Число добровольців збільшилось, але військово-службовці нижче офіцерів прапороносців не можуть бути добровольцями. Тому, якщо знайдуться десь якісь рядові солдати або унтер-офіцери з будь-яких військових частин, що добровольцями хочуть бути, а також такі, що під час набору військ відмовилися або втекли, треба їх зібрати.

Одним словом, тих, що зараз ні в кавалерійських, ні в піхотинських полках не знаходяться, і ні до фортечного гарнізону не належать, ні під прапором дворянського комітату біля нашого величного князя не були, всіх вільно можна мобілізувати. Хай піхотинців по можливості законним способом буде переведено до кавалеристів і надано їм допомогу. Крім цих, тільки осіб, що до трансильванських військ, тобто до трансильванського віросповідання належать, не можна до цього змушувати, тому що їх не можна зачислити до військ Угорщини. Хай тому не буде їх мобілізовано, а службовці під загрозою втрати своєї честі мають дотримуватися цього. Хай ні пани офіцери, ні їх підлеглі не сміють за звичну контрибуцію брати гроші або

дарунки. Хай пани дворяни й духовенство не терплять їх свавілля, грабежів та інших махінацій, бо за це вони строго відповідатимуть. У зв'язку з цим, вищеназвані комітати, а також міські й сільські старости не те, щоб старались вашим милостям перешкоджати або і в найменшому перечити, а, навпаки, допомагали таких осіб видавати. Хай вони інакше не діють. Цей наказ після зачитування повертається.

Кароль, 18 лютого 1710 р.

Примітка: Хай пани офіцери уважають на те, щоб під час їх подорожі вони не вчинили якоїсь провини для власного інтересу.

Патент старшому лейтенанту Гоздог Яношу

Каролі Шандор

134

Сатмар/Satu Mare, 21 березня 1710 р.

Розпорядження Пала Ороса про збір робітників та відправку їх до Сатмарського/Сату Маре замку.

ДАЗО, Ф.674, оп.8, од. зб. 527, арк. 3. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, видатні, величні, родовиті, найповажніші й дбайливі мої панове!

Я точно знаю, що вашим світлостям і милостям повідомив дворянський комітат про те, що після двох процесів дворянського Сатмарського комітату з усього дворянського Угочанського комітату було наказано одну тисячу піших робітників із сокирами й мотиками надіслати сюди в Сатмар так, щоб після прибуття інженерів одразу і їх можна було зібрати й доставити. У зв'язку з цим я хочу ваших світлостей і милостей знову повідомити, щоб Ви свої дії з організаційних людей прискорили та одразу після отримання мого наступного повідомлення могли шістсот своїх людей із сокирами й мотиками сюди в Сатмар направити. Якщо в наданні цих людей через дії ваших світлостей і милостей виникне якась біда, за це всі ваші світлості й милості терпітимуть строгу екзекуцію.

Цим зостаюсь славному, визначному, величному й родовитому вашому панству найвідданішим слугою! Сатмар, 21 березня 1710 р.

Орос Пал

135

Кашша/Кошіце, 11 квітня 1710 р.

Розпорядження генерала Міклоша Берчені про збір натуральних податків із селянських та дворянських дворів.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 526, арк. 6. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, вельми достойні, визначні, величні, найсвітліші, родовиті вельможі і дворяни, найдбайливіші й найповажніші наші друзі!

Вітаю і висловлюю готовність завжди бути вам до послуг. Зимові місяці вже минули, а тому наближається час для походів. Зважаючи на це, щоб під час наступних військових операцій через можливу затримку в постачанні військ харчами не виникло перешкод у державній службі, необхідно було на шановний дворянський комітат певний податок на врожай накласти. При цьому ми думали насамперед про потреби батьківщини, але враховували й те, в якому злиденному становищі перебуває комітату наслідок торішнього неврожаю, а тому на цей шановний дворянський комітат випало всього 800 кашшицьких кобликів жита, з них на вельможні й дворянські стани – 300 кобликів, а на простолюд – 500 кобликів; готової на забій худоби – 160 голів, тобто 320 центнерів м'яса. У зв'язку з цим я бажаю шановному дворянському комітату повідомити, щоб після одержання цього мого наказу він видав розпорядження про розподіл цього податку в межах комітату та подбав про якнайшвидший і повний його збір. На всякий випадок зібрані харчі мають бути підготовлені так, щоб за розпорядженням шановного комісаріату їх негайно могли туди доставити, де цього вимагатиме ситуація і де отаборяться війська. Шановний дворянський комітат незабаром одержить про це подальше розпорядження від шановного комісаріату.

Хай береже Господь вищетуловане ваше панство ще довго здоровим і непохитним. Кашша, 11 квітня 1710 р. Вищетулованому вашому панству найвідданіший слуга

Берчені Міклош

136

Мункач/Мукачево, 1 червня 1710 р.

Повідомлення Ференца Ракоці II про неможливість скликання Державних зборів через поширення епідемії чуми, про відрядження Адама Ваї для переговорів із представниками Угочанського комітату.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 527, арк. 9. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші панове!

Ми знаємо про всіляке старання нашого ворога призвести нас до остаточної загибелі, а тому вже й раніше необхідно було для ухвалення певних рішень і пошуку підтримки скликати конфедеративні дворянські стани на Державні збори. Але цього ні через чуму й заразу, що в нашій державі як Господня кара лютує, не можемо дозволити, ні в нас самих немає на це часу, оскільки до походу готуємось, і зараз ми тим зайняті, щоб розпочати воєнні операції. Ми не бажаємо населення нашої держави жодними такими повинностями обтяжувати, які в теперішніх нужденних часах будь-кого б засмутили, а тому відрядили до дворянського комітату головнокомандувача кавалерійських і піхотинських військ нашого двору, полководця, шановного й родовитого Ваї Адама, аби дворянський комітат зрозумів, що наші старання спрямовані для загального добра, а тому, зважаючи на це, всіляким способом старався допомогти нам у досягненні спільного успіху.

Вищетулованому вашому панству бажаємо залишитись щасливими! У нашій Мункачській фортеці, 1 червня 1710 р. Вищетулованому вашому панству віддані

Ракоці Ференц

Асалаї Ференц

137

Серенч/Szerencs, 5 вересня 1710 р.

Розпорядження Ференца Ракоці II про неможливість скликання Державних зборів через поширення чуми, про здачу фуражу для визвольної армії.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 528, арк. 46. Переклад з угорської.

Славні, найшановніші, вельми поважні, визначні й родовиті панове, а також видатні дворяни, найповажніші, почесні й добросовісні наші панове!

З огляду на поширення зарази, що зараз повсюди лютує, ми не можемо в публічному місці провести збори, на яких можна б належним чином здійснити розподіл повинностей, накладених на дворянські комітати, що стало би на користь загальній справі. Тому виконання цих дій ми довірили окружному комісару, нашому прихильнику, родовитому витязю Етвеш Міклошу, тож коли він звернеться до ваших милостей щодо задачі збіжжя, конче необхідного для державних потреб, хай ваші милості доведуть свою відданість якнайшвидшим його збором та негайною доставкою у визначені місця. Хай ваші милості постараяться, щоби цей внесок для загального добра нашої держави повністю і без зволікань був виконаний. Бажая вищетулованому вашому панству здоровим і непохитним зоставатись! У нашому таборі Серенч, 5 вересня 1710 р.

Вищетулованому вашому панству готові до послуг

*Ракоці Ференц
Кручаї Іштван*

138

Кароль/Carai, 9 квітня 1711 р.

Розпорядження маршала Шандора Каролі про ведення мирних переговорів із австрійською владою, про запрошення депутатів комітату до міста Кароль/Carai.

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 557, арк. 1-2

Шановний дворянський комітате!

Цієї години я одержав листи його величності, нашого князя про скликання зборів, між якими є також лист для шановно-

го дворянського комітату, який я хотів негайно далі передати. Якраз у цей час надійшла остання резолюція його світлості, головного фельдмаршала і уповноваженого його величності цісаря, графа Палфі Яноша. Тому обидва ці листи з честю передаю шановному дворянському комітату. Хоча його величність князь бажає призначити наступні збори на 24 квітня цього року у (вільному від австрійців) дворянському Мараморошському комітаті, однак вищетулована його світлість, уповноважений пан фельдмаршал петицію про перемир'я тільки до зазначеного строку готовий розглянути і водночас до цього часу бажає завершити розпочату справу. Його величність князь наступні збори велів призначити в Хусті, але оскільки нема певності в тому, що його світлість уповноважений пан фельдмаршал граф Палфі Янош прибуде туди або лишень до Кароля, або ще інакше вирішить, тому депутати шановного дворянського комітату разом зі мною можуть зібратися в Хусті. Крім цього, у зв'язку з моїми службовими обов'язками перед державою, я з честю бажаю довести до відома шановного дворянського комітату, що з огляду на швидкість подій потрібно вибрати депутатів з числа придатних і заслужених членів комітату і на 20-те число квітня неодмінно відрядити їх сюди в Кароль, щоб у справі спокою нашої вітчизни наші стани після прибуття його величності князя мали змогу з ним радитися і ухвалювати рішення. З цими депутатами шановний дворянський комітат хай не забуде вислати список тих дворян, які до цього часу залишаються в конфедерації (у цьому списку має бути вказаний комітат, місце перебування, а також ясно відмічений маєтковий ценз), щоби Бог допоміг нашій величності, нашому князю з успіхом провести роботу, аби таким чином справу досягнення давно очікуваного спокою нарешті довести до кінця.

На цьому Бог хай тримає шановний дворянський комітату бадьорому, доброму здоров'ї! Добродій і вірний слуга шановного дворянського комітату. Кароль, 9 квітня 1711 р.

Каролі Шандор

139

Кароль/Caroi, 6 травня 1711 р.**Повідомлення Шандора Каролі Березькому комітату про хід мирних переговорів з уповноваженим Віденського/ Wien двору Яношем Палфі.****ДАЗО, Ф. 10, оп. 1, од. зб. 380, арк. 1. Переклад з угорської.**

Я, Каролі Шандор, довічний наджупан дворянського Сатмарського комітату, доводжу до відома всіх, кого це стосується, цим моїм відкритим листом таке: Я не сумніваюся, що члени і мешканці шановного дворянського комітату ще добре пам'ятають значення і зміст мирних пунктів, укладених із Божої ласки в минулі дні для спокою і непохитності батьківщини з достойним фельдмаршалом і паном графом, його високістю Палфі Яношем. Докладаючи всіх зусиль, бажав він їх (тобто мирних пунктів – від укладача) затвердження, а тому, давши відповідну обіцянку і клятву, відразу надіслав він свою пошту до величного цісаря. Але оскільки з волі Господа наш пан римський цісар і коронований король, його величність достойний Йозеф I (цісар Австрії – від укладача) між тим несподіваною смертю помер, тому не зміг ці пункти затвердити. Велична цісарева, на Державних зборах Угорщини в Шопроні коронована королева та міністерство, тобто таємна Рада, затвердили пункти з тією умовою, що величний іспанський король як законний спадкоємець (прибуття якого у Відень з хвилини на хвилину очікується) після своєї коронації теж їх затвердить. Згадані затверджені мирні пункти були тим часом величною цісаревою і королевою Угорщини повернені, а я отримав їх вчорашнього дня від достойного фельдмаршала, пана графа, його світлості Палфі Яноша. Про цю справу бажав я повідомити мешканців шановного дворянського комітату, щоб знали, як складаються справи і щоб ніхто не сумнівався, а мав на увазі свої людські обов'язки й присягу перед величним цісарем і нашим коронованим королем. У разі, якщо мешканці шановного дворянського комітату будуть оточені спокусами та блудними обіцянками поодиноких неспокійних елементів, щоб не тільки ставилися до них з презирством та не вірили їм, але – на підставі наказу вищезгаданого достойного

фельдмаршала – щоб пам'ятали про необхідність у такому разі піднятися, переслідувати й давати переслідувати таких осіб як порушників спокою нашої вітчизни, а також викоринювати грабежі, а їх послідовників за своїми законами карати. Для придушення цих елементів дворянський комітат хай тримає в себе відповідну кількість озброєної варти, яка надається його світлістю паном фельдмаршалом. Оскільки ще не всі члени шановного дворянського комітату склали присягу, хай постарается шановний дворянський комітат це виконати за надісланим зразком. А цей мій відкритий лист хай опублікує шановний дворянський комітат всюди і дає іншим публікувати, а відповідь на листа очікую з відповідними доказами.

У фортеці Надькароль, дня 6 травня 1711 р.

Каролі Шандор

140

Кароль/Carei, 6 травня 1711 р.

Повідомлення Шандора Каролі про зустріч з маршалом Яношем Палфі, про дотримання імператорських законів. ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 559, арк. 1. Переклад з угорської.

Шановний дворянський комітате!

За дорученням достойного фельдмаршала й графа Палфі Яноша я був учора з його світлістю в Дебрецені. Патенти, які я вже скрізь розіслав, зараз додаю і шановному дворянському комітату та цілком покладаюся на шановний дворянський комітат у тому, що він у всіх справах буде дотримуватись повинностей, узятих на себе на підставі складеної його величності, нашому величному князю цісарю, коронованому королю присяги.

Це вам, зрештою, охоче рекомендую, а шановний дворянський комітат доручаю Божій милості. Зостаюсь шановному дворянському комітату відданим зобов'язаним і доброзичливим слугою! Кароль, 6 травня 1711 р.

Каролі Шандор

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Архів:

Державний архів Закарпатської області (ДАЗО). Ужгород–Берегове

- Наджупан Березького комітату, Ф–10
- Наджупан Угочанського комітату, Ф–674
- Наджупан Ужанського комітату, Ф–4
- Правління Мукачівської греко-католицької єпархії, м. Ужгород, Ф–151
- Архів п'яти коронних міст Марамороша. Ф–61

Література:

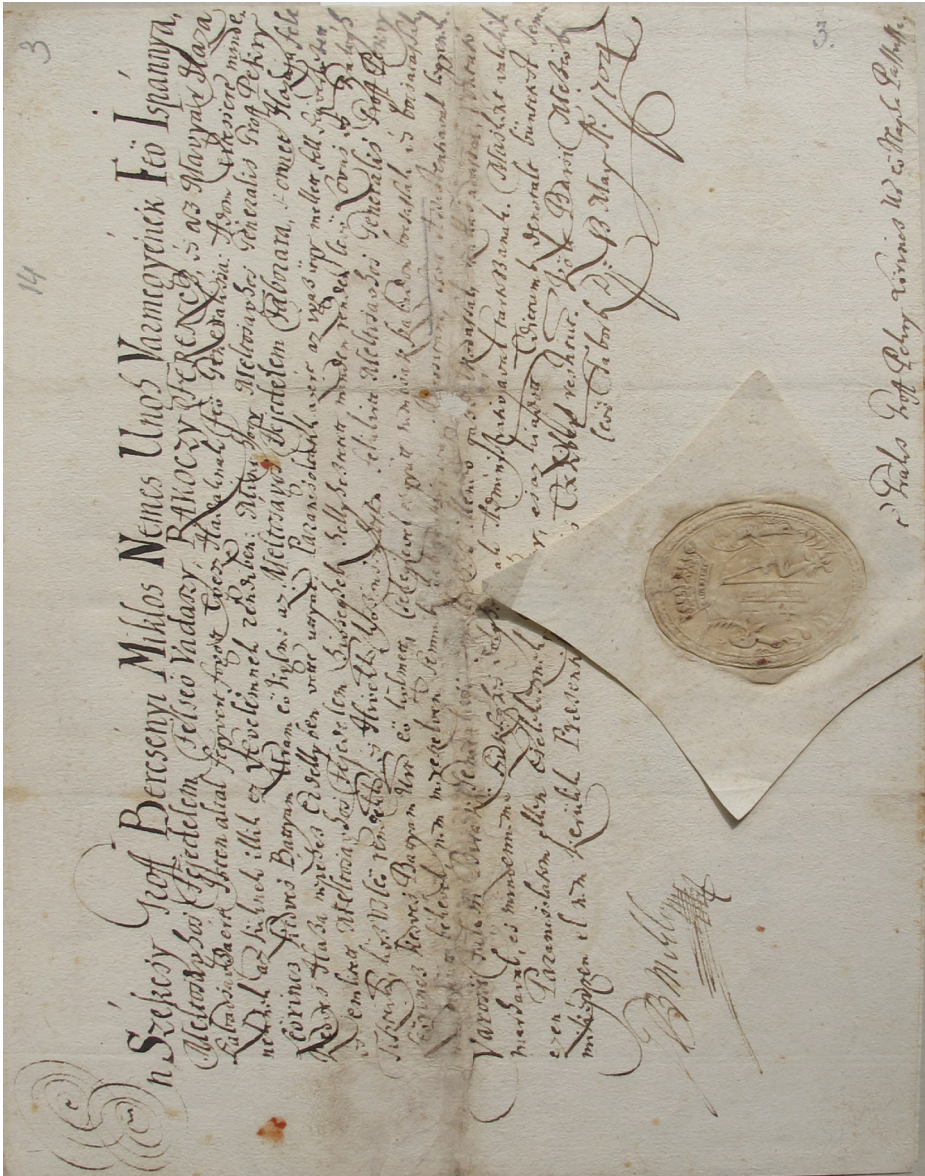
- Bánhegyi Ferenc, II. Rákóczi Ferenc. Целдомолк, 2003.
- Bánkúti Imre, Iratok Máramaros vármegyé történetéhez 1703–1711. Будапешт, 1992.
- Bánkúti Imre, A kuruc függetlenségi háború gazdasági problémái, 1703–1711, Будапешт, 1991.
- Benda Kálmán, Ред. Európa és a Rákóczi–szabadságharc. Будапешт, 1980.
- Csatáry György, A Rákóczi-kor emlékhelyei Kárpátalján. Берегове–Ужгород, 2020.
- Csatáry György, Ugocsa vármegye II. Rákóczi Ferenc államában. Ужгород – Берегове, 2008.
- György Csatáry, The Rákóczi Princes and their memory in Transcarpathia. Ужгород – Берегове, 2023.
- Юрій Чотарі, Трансильванські князі роду Ракоці та пам'ять про них на Закарпатті. Берегове–Ужгород, 2022.
- Esze Tamás, A tiszaháti felkelés. Будапешт, 1952.
- Esze Tamás, II. Rákóczi Ferenc breznai kiáltványa. Századok, Будапешт, 1954. с. 285–316.
- Kuruc vitézek folyamodványai 1703–1710. Ред.: Esze Tamás, Ниредьгаза, 1955.
- Fakász Mihály, Sasfészek a Latorca völgyében. Ужгород, 2006.
- Heckenast Gusztáv, Ki kicsoda a Rákóczi–szabadságharcban? Életrajzi adattár. Ред. та вступ: Mészáros Kálmán. História – АНУ Інститут історичних досліджень. Будапешт, 2005.

- Kárpátalja története. Örökség és kihívások. Ред.: Brenzovics László, Csatáry György. Берегове –Ужгород, 2021.с.199–213.
- Kincses Katalin Mária, Kultusz és hagyomány. Будапешт, 2003.
- Kis Domokos, Az Erdélyből Magyarországra menekült bujdosók élete a Rákóczi-szabadságharc idején Szaniszló Zsigmond naplója alapján (1707–1711) Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Levéltár kiadványai I. Évkönyvek 7. Ниредьгаза, 1989. с.374–413.
- Komáromy András, Kurucz világi emlékek Ugocsa vármegye levéltárában. Történelmi Tár. Будапешт, 1901, с.397–411.
- Köpeczi Béla és R. Várkonyi Ágnes, II. Rákóczi Ferenc. Будапешт, 1976.
- Köpeczi Béla és R. Várkonyi Ágnes, Szerk: Károlyi Sándor önéletírása és naplójegyzetei. Rákóczi Tükör. (Naplók, jelentések, emlékiratok a szabadságharcról). Будапешт, 1973. с. 73–128.
- Lehoczky Tivadar, Munkács város új monográfiája. Мукачево, 1907.
- Mészáros Kálmán, A szabadságharc tisztikara. Az államiság megőrzése. Ред. Czigány István, Tanulmányok a Rákóczi-szabadságharcról. Будапешт, 2002. с.157–188.
- Mészáros Kálmán, II.Rákóczi Ferenc tábornokai és brigadérosai. Будапешт, 2007.
- Mészáros Kálmán, Akik legtovább kitartottak – Munkács védői 1711-ben. In. Rákóczinak dicső kora. Tanulmánykötet. Ужгород, 2012. с. 75–102.
- Йозеф Духонь, Дариус Гашай, Иван Гавлице, Сергій Федака, Федір Шандор, Олександр Коваль, Іштван Рінгер. Місцями слави Ракоці. 2015.
- Oláh Tamás, Rákóczi pátense az ungvári „németek” elvonulásáról. [Електронний ресурс]: https://mnl.gov.hu/mnl/bazml/hirek/rakoczi_patense_az_ungvari_nemetek_elvonulasarol
- Oláh Tamás, Tokajtól Szatmárig. A Rákóczi-szabadságharc hadműveletei a tiszántúlon és térségében 1704-ben. [Електронний ресурс]: https://real.mtak.hu/119116/7/evkonyv_2020.pdf
- II. Rákóczi Ferenc fejedelem emlékiratai a magyarországi háborúról 1703-tól annak végéig. Післяслово: Vas István, примітки Köpeczi Béla. Будапешт, 1979.
- Dr. Takács János, Közteherviselés II. Rákóczi Ferenc korában. Залаегерсер, 1941.

- Váradi-Sternberg János, *Az ungvári vár ostroma 1703–1704-ben. Századok öröksége*. Будапешт,-Ужгород, 1981. с. 129–138.
- R. Várkonyi Ágnes, Kis Domokos Dániel, Ред.: *A Rákóczi-szabadságharc*. Будапешт, 2004.
- R. Várkonyi Ágnes, *A fejedelem gyermekora (1676–1688)*. Будапешт, 1989.
- R. Várkonyi Ágnes, Kis Domonkos Dániel. Ред.: *A Rákóczi-szabadságharc. Nemzet és emlékezet*. Будапешт, 2004.
- R. Várkonyi Ágnes, II. Rákóczi Ferenc államáról. *Az államiság megőrzése*. Ред.: Czigány István, *Tanulmányok a Rákóczi-szabadságharcról*. Будапешт, 2002. с.229–282.
- Штернберг Я. З історії спільної боротьби угорських і українських селян під час Визвольної війни 1703–1711 рр. *Наукові записки УжДУ*, т. XXXVIII. Ужгород, 1959. С.97–120.
- Thaly Kálmán, Ред.: *Archivum Rákóczianum*. Том. I–X. Будапешт, 1873–1889.
- Мукачівська греко-католицька єпархія. *Документи*. Збірник виданий за редагування Повітового Музею Сату Маре Державним Архівом Закарпатської області, м. Ужгород. Редактори: Віорел Чубота, Михайло Делеган, Овідю Гітта, Василе Рус. Сату Маре – Ужгород, 2007.

3

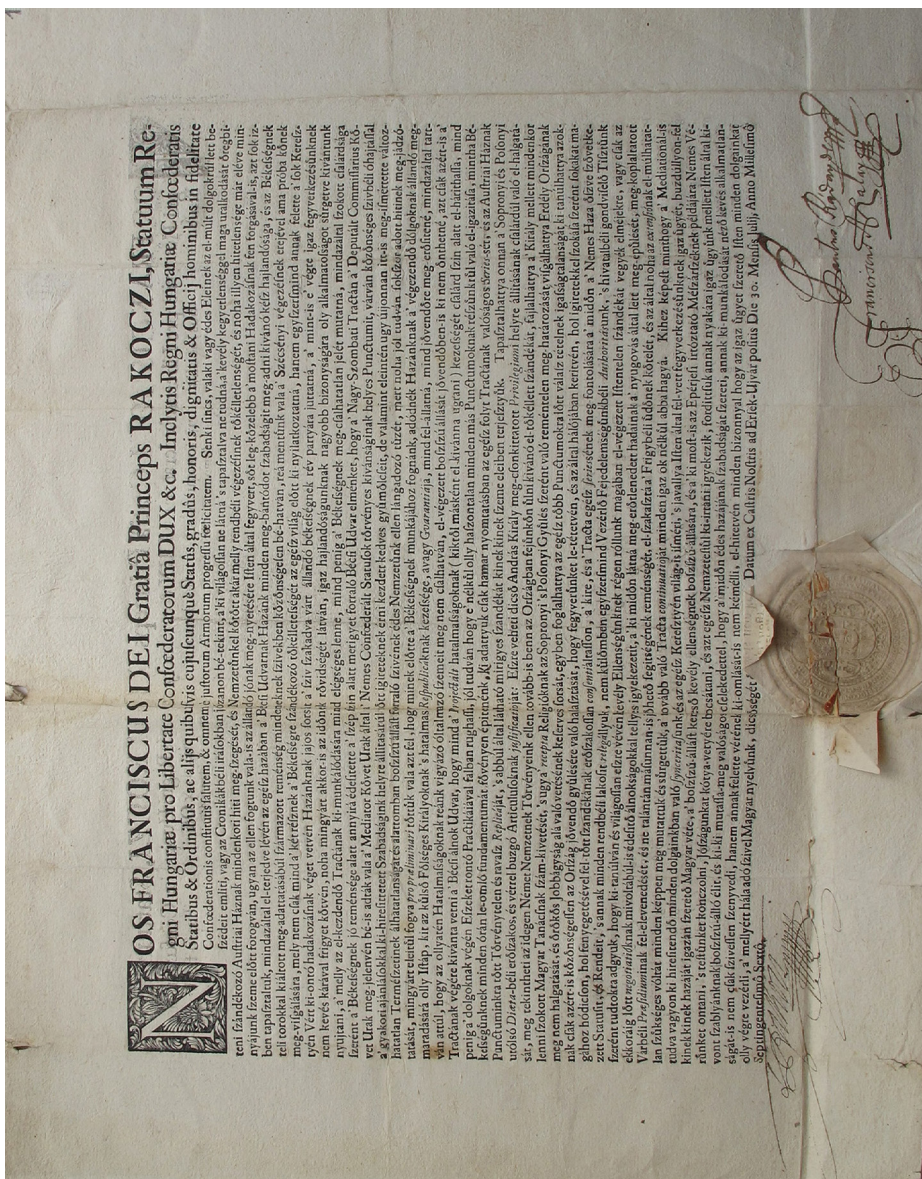
13 травня 1704 р., у полі біля Борші/Borsa.
 Грамота генерала Міклоша Берчені Леврінцу Пекрі
 і його супроводу на вільне пересування та всебічну підтримку
 в Ужанському комітаті

ДАЗО, Ф. 4, оп. 2, од. зб. 1494, арк. 3.

7.

30 липня 1706 р., з табору біля Ершекуйвара/Nové Zámky. Циркуляр Ференца Ракоці II про політику австрійського двору, про права угорського народу, про причини безуспішних мирних переговорів

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 416, арк. 1.

14 листопада 1706р., Леврінці/Lógrinci
Розпорядження Ференца Ракоці II про надання всебічної
допомоги Яношу Сані на території Угочанського комітату

ДАЗО, Ф. 674, оп. 13, од. зб. 134, арк. 1.

9

18 січня 1707р., Унгвар/Ужгород.
 Перелік мобілізованих осіб/куруців
 на території Ужгородської домінії (1 сторінка док.)

Anno 1707. Die 18 Januarij in Dominio
 Arsalis Hajuzer k. aliorum i. s. s. s.

	Das Kajaz	Das Kajaz Kajuzer	Melly jk falub. lak.
Barna Jan	1	1	Kosztirai
Peremben m. Hiez	1	1	Kosztirai
Hirtler Hiez	1	1	Kosztirai
Romanus Jan	1	1	Dulinski
Melmben Jan	1	1	Dulinski
Ovly Jan Jan	1	1	Hieseni
Kolize Jan	1	1	Hieseni
K. Simis Jan	1	1	Hieseni
Kostenka Jan	1	1	M. Beszari
Kotari asziz	1	1	M. Beszari
Kohar. m. Hiez	1	1	Beszari
Suzon Hiez	1	1	Beszari
Januz asziz	1	1	Armbuhaj
Bakozki Hiez	1	1	Armbuhaj
Zenka Havnillo	1	1	Armbuhaj
Hirtler Hiez	1	1	Armbuhaj
Kudwach Hiez	1	1	Hajitkai
Riesben m. Hiez	1	1	Hajitkai
Kunila Jan	1	1	Hajitkai
Vakaruzki Hiez	1	1	Hajitkai
Kuzuzaj Jan	1	1	Kajuzirai
Beslani Jan	1	1	Kajuzirai
Kuzuzaj Hiez	1	1	Kajuzirai
Hesz Hiez	1	1	Kajuzirai
Lomik Hiez	1	1	Kajuzirai

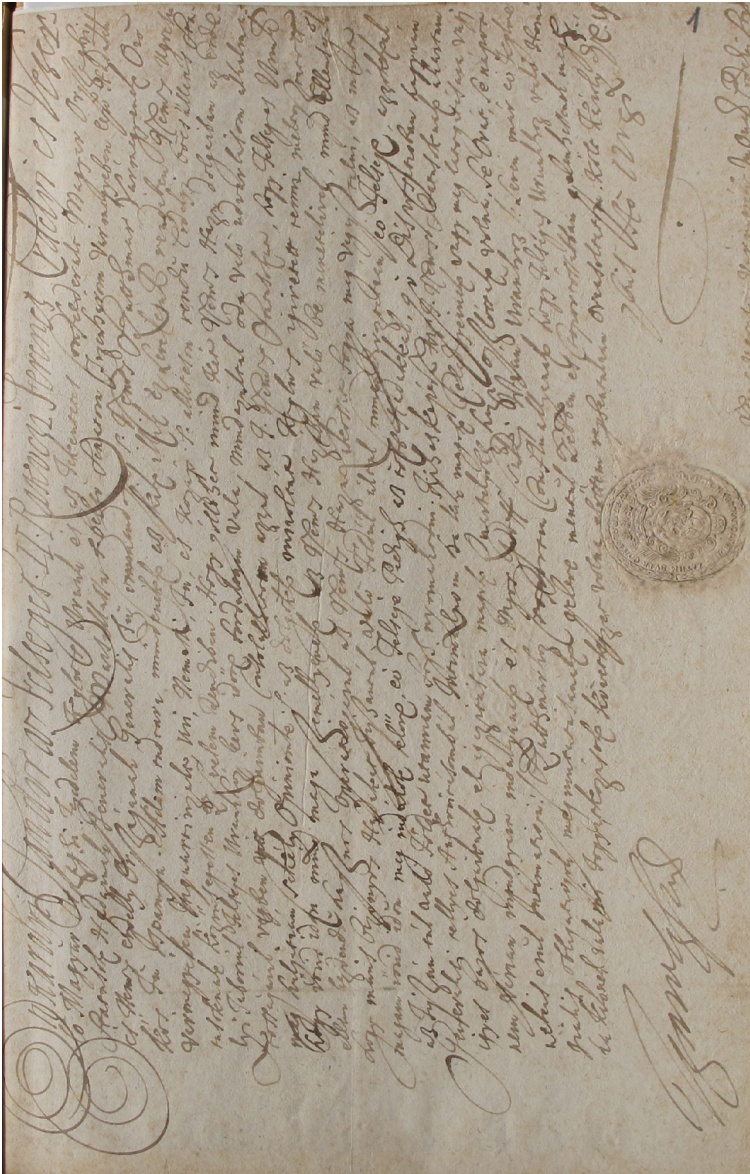
25

ДАЗО, Ф. 4, оп. 16, од. зб. 109, арк. 5.

10

19 вересня 1708р., Кароль/Саргей.

Розпорядження/відкритий лист гол.генерала визвольної армії Шандора Каролі про похід Ференца Ракоці II на Трансильванію, про відправлення військ в Сатмар/Satu Mare до Іштвана Чакі

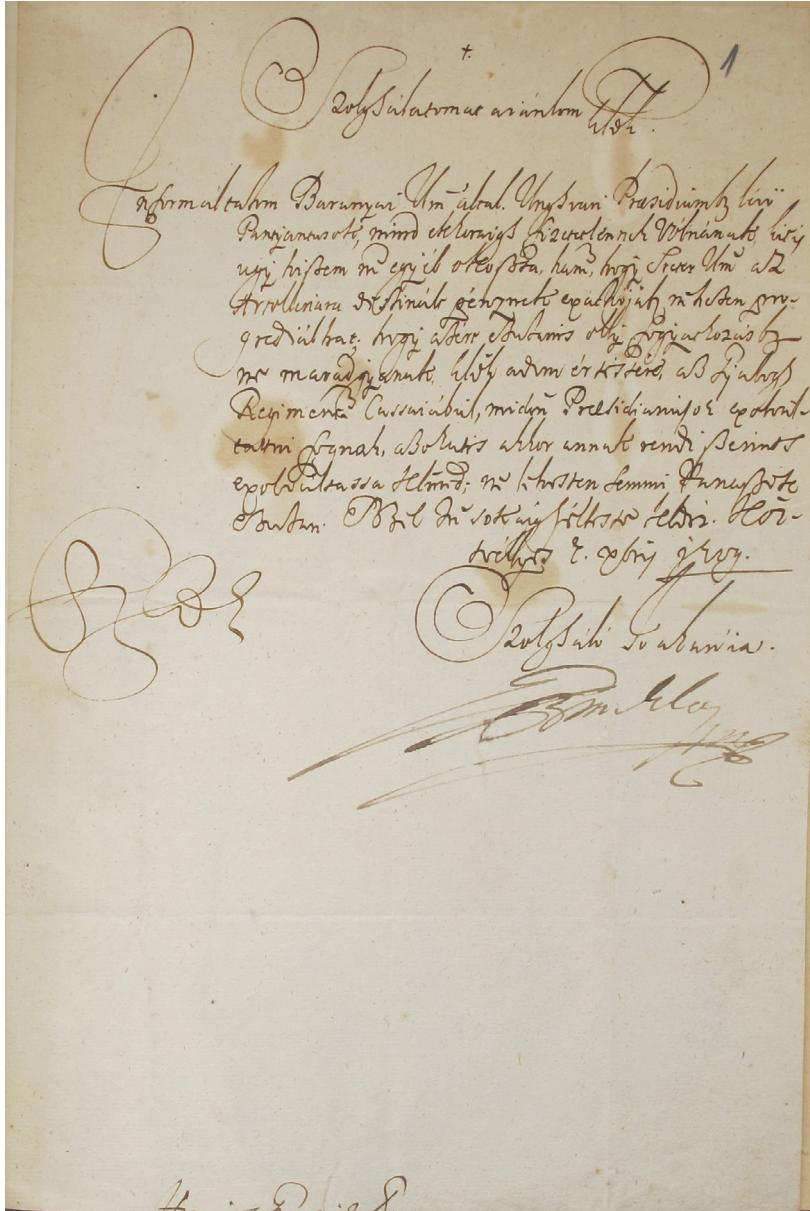

ДАЗО, Ф. 674, оп. 8, од. зб. 500, арк. 1.

11

7 жовтня 1709р., Кертвеш/Нгушов.

Розпорядження генерала Міклоша Берчені до Дердя Горвата про виплату зарплати артилеристам Ужгородського замку

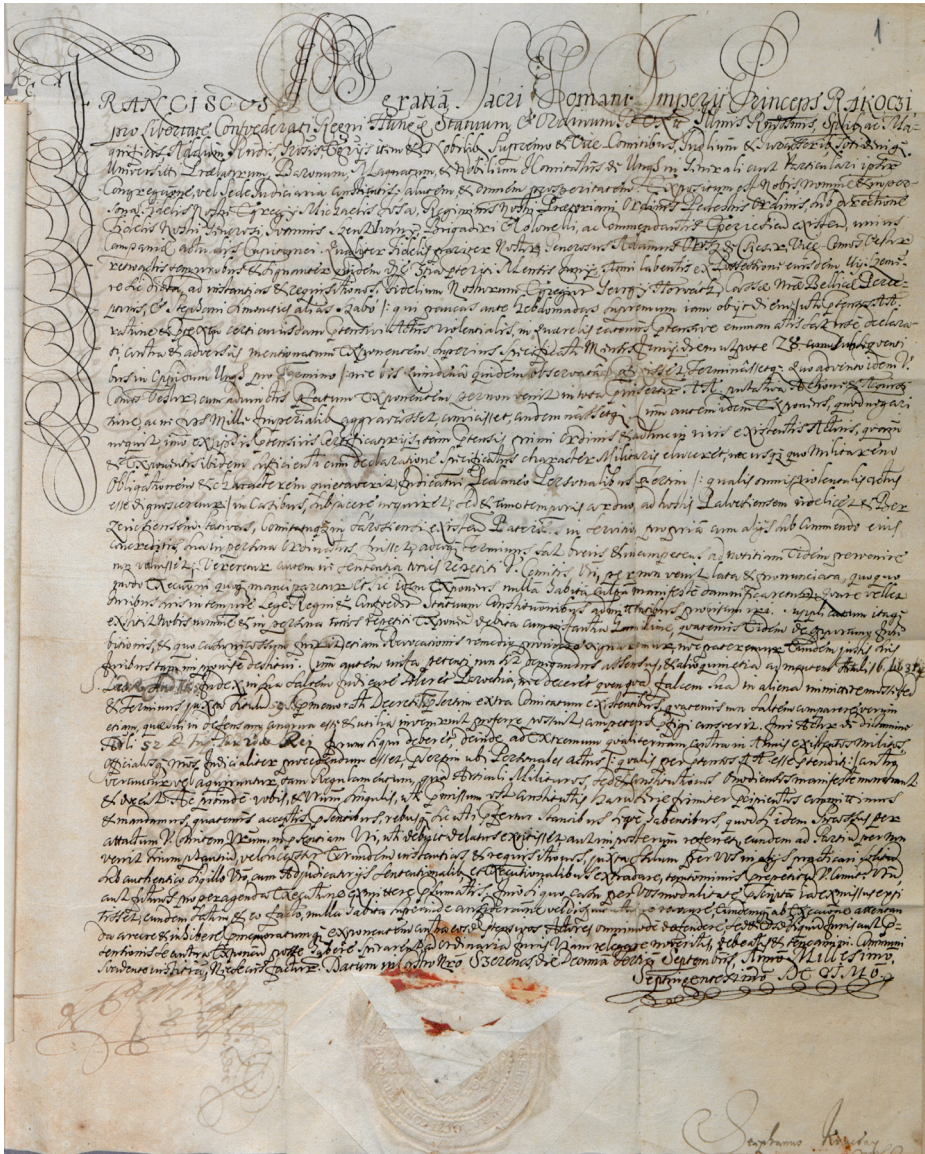

ДАЗО, Ф. 4, оп. 16, од. зб. 156, арк. 1.

12

13 вересня 1710р., Серенч/Szerencs.

Розпорядження Ференца Ракоці II про призначення командувача лейб гвардією князя Міхаля Йожа комісаром з перевірки фінансів Ужанського комітату

ДАЗО, Ф. 4, оп. 16, од. зб. 166, арк. 1.

ПОЯСНЕННЯ ОДИНИЦЬ ВИМІРЮВАННЯ ТА ВАЛЮТ, ЗГАДАНИХ У ВИДАННІ

коблики (кошицькі) = 125 літрів (для вимірювання збіжжя)
пожонські сапу – одиниця вимірювання обсягу = приблизно 62,5 літра
фонт (віденський) = 560 грамів
центнер = 100 кг
фунт = одиниця вимірювання маси = 0,45 кг
гараш = 3 крайцари = 6 денарів
рейнський (німецький) флорен = «білі» гроші = 20 гарашів
= 60 крайцарів = 120 денарів
угорський форинт = 16,3 гараша = 50 крайцарів = 100 денарів

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

А

- Агарші Шімон – із с. Рокосово, в гарнізоні Хустського замку, ст. 50
- Адам Андраш – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56
- Адор'ян Мартон – із с. Троснік, у полку Гедень Пала, ст. 42
- Адор'ян Міхаль – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 51
- Ады Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Аленич Якоб – із с. Великий Раковець, у полку Кайді Іштвана, ст. 49
- Алмаші Ласло – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Алмаші Міхаль – із с. Фертешолмаш, в армії Варі Надь Іштвана, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 61, 199
- Алмаші Ференц – із с. Вилок, з піхоти Пап Міхаля, ст. 52
- Андраш І – король Угорщини 1015–1060рр., ст. 142
- Андраші Ереміаш – з метою забезпечення війська обмундируванням генерал Каролі Шандор відрядив його в Молдову, отримував гроші для набору куруців, ст. 185, 189
- Андраші Захаріаш – із с. Вербовець, у полку Майош Іштвана, ст. 44
- Андраші Захаріаш – начальник варты (шттражмештер) куруцької армії, зловживав своєю владою в Угочанському комітаті, ст. 104
- Андрій (Andreas) Святий – у тексті: до дня Святого Андрія, тобто 22 (тепер 30) листопада, ст. 44, 105
- Андял Ференц – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53
- Ападі Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Апафі Міхаль – князь Трансильванії, 02.03.1697р. відмовляється від князівства, 10.07.1701р. герцог Св. Римської Імперії, помер 08.02.1713р. у Відні, ст. 216

Апої Мартон – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 63

Ардо Міхаль – із с. Галмеу, в армії Надь Пала, ст. 59

Асалаі Ференц – 09.1703р. адвокат на боці куруців у Мараморошському комітаті, з 02.12.1703р. служить у канцелярії Ракоці, з 20.03.1706р. – секретар Ракоці, 1707р. придворний-військовий секретар Ракоці, з 01.06.1707р. – сенаторський секретар, з 22.01.1709р. – сенаторсько-герцогський секретар канцелярії, 1711р. – емігрує до Польщі, але незабаром повертається додому, ст. 134, 136, 138, 143, 145, 147, 155, 156, 158, 161, 171, 172, 222

Асталош Пейтер – із с. Фанчикове, в полку Майош Іштвана, ст. 43

Ач Іштван – із с. Шаланки, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 46

Ач Іштван – із с. Виллок, у полку Есе Томаша, ст. 51

Ач Янош – із с. Підвиноградів, пішов із трансильванською армією, ст. 43

Б

Бабош Гашпар – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202

Бабош Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202

Бабош Пал – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199

Бабош Пал – лейтенант із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, ст. 56

Бабуц Ференц – із с. Хмільник, у полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 68

Багі Іштван – із с. Перехрестя, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 50

Багіч Ференц – із с. Дюла, в армії Терек Жігмонда, в сатмарському/Сату Маре окопі, ст. 59

Багош Андраш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201

- Багошші Пал – полковник, 1703р. – полковник австрійської армії, став на бік Ракоці і отримав чин бригадира (гол. полковника), генерал трансильванських піхотних військ, у 1707р. підписав лист конфедерації, помер у м. Дебрецені 1709р., ст. 28
- Баї Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Баї Ласло – з 24.10.1703р. командир полку кавалерії Берчені Міклоша, з 19.04.1705р. до 06.1711р. заст. капітана Мукачівського замку, ст. 129, 171
- Бакош Габор – із с. Форголань, у полку Генці Пала, (Кайді Іштвана), ст. 57
- Балаж Томаш – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 52
- Балаж Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Балінт Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Балла Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Балог Андраш – із с. Дюла, в армії Терек Жігмонда, ст. 59
- Балог Андраш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Балог Гашпар – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Балог Дердь – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 45
- Балог Жігмонд – із с. Пейтерфалва, в армії Чомакезі, куди відправився – невідомо, ст. 55
- Балог Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199, 202

- Балог Іштван – із с. Томашені в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 63
- Балог Іштван – із с. Дюла, в армії Терек Жігмонда, ст. 59
- Балог Іштван – із с. Перехрестя, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 50
- Балог Міхаль – із с. Боржавське, в Хустському замку, ст. 48
- Балог Міхаль – із с. Доболт, в армії Надь Пала, ст. 63
- Балог Міхаль – із с. Перехрестя, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 50
- Балог Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199, 202
- Бандре Іштван – із с. Хмільник, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 68
- Баня Балінт – із с. Шаланки, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 46
- Баняс Іштван – із с. Тарна Маре, в армії Кіш Ласло, ст. 66
- Барань Янош – із с. Вовчанське, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 54
- Баркоці Ференц – 1703р. сховався від куруців у Кошицах, 23.09.1704р. приєднався до Ракоці, з 1705 р. – генерал-комендант військ куруців між Дунаєм і Тисою, 1705 р. підписав лист конфедерації, з 1705р. – член сенату, з 1707р. – генерал-маршал польових військ, помер 1709 року., ст. 120
- Барноці Дердь – кредитор Угочанського комітату, ст. 102
- Барта Андраш – із с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 47
- Барта Іштван – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 63
- Барта Міхаль – свідок про здачу продовольства в с. Шаланки, ст. 84
- Барта Пал – із с. Шаланки, в таборі/варті Ракоці (палоташ), ст. 46
- Барта Пал – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 44
- Барта Пал – із с. Вовчанське, в полку Кайді Іштвана, ст. 54
- Барта Пейтер – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53

- Барчаї Абрагам – 1702-1709рр. – наджупан Гунядського комітату, 20.07.1704р. приєднався до Ракоці, 1706р. – гол. комісар Трансильванії, з 11.04.1707р. – гол. скарбник, з 1707р. – наджупан комітата Заранд, 29.04.1711р. присягає цісарю, ст. 211, 214
- Батизи Мартон – із с. Королево, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 66
- Баторі Пал – свідок про здачу продовольства в с. Фанчика, ст. 82
- Батта Андраш – присяжний Ужанського комітату, ст. 131
- Башокі Пал – кредитор Угочанського комітату, ст. 102
- Бекень Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Белань Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Беленеші – для військ Беленеші здавали продовольство в Угочанському комітаті 1708р., ст. 187
- Беленеші Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Беленеші Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Белені Янош – злочинець, який Ужанським комітатом відправлений до Хустського замку з метою відбуття покарання, ст. 151
- Белтекі Тіводар – з грудня 1703р. перейшов до куруців, з 1704р. – полковник-капітан піхоти, потім кінноти, у 1705р. відсторонений від військ, ст. 24, 25, 26, 54, 166, 167
- Бенеці Янош – із с. Чома, в полку Кайді, в армії Надь Яноша, ст. 57
- Беніцкі Гашпар – у 1704-1705рр. – на службі Ердеді Шандора в комітаті Ваш, у 1707-1712рр. – приватний секретар Ракоці, у 1708-1710рр. збирав і систематизовував таємний архів князя Ракоці, з 12.12.1708р. – економічний секретар Ракоці, з 07.03.1710р. – секретар придворної Господарської ради Ракоці, в 1711р. емігрує до Польщі, згодом повертається, ст. 170, 206, 207

- Бенке Ференц – із с. Чорнотисів, в армії Надь Пала, ст. 61
- Бенце Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Бенце Леврінц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Берегі Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Берегі Ішток – із с. Чорний Потік, солдат Паті Міхаля, ст. 45
- Береш Андраш – із с. Королево, в полку пана Гедень Пала, в армії Терек Жігмонда, ст. 66
- Береш Міко – із с. Перехрестя, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дєрдя, ст. 50
- Беркес Шімон – із с. Турт, в армії Цола Іштвана, ст. 64
- Беркес Янош – із с. Турт, в армії Цола Іштвана, ст. 64
- Бертовті Іштван – у 1693р. – наджупан Чонградського комітату, гол. капітан м. Солнок, полковник, у 1704-1705рр. – гол. капітан м. Солнок, у 1705р. підписав лист конфедерації, у 1707р. – комендант Ершекуйвара (м. Нове Замки, Словаччина), у 1708р. – заст. окр. генерала, помер 15.10.1709р., ст. 159
- Бертовті Ференц – з 30.10.1703р. – прихильник куруців, з 1703р. – капітан кінноти і піхоти в північній Угорщині, у 1703-1705рр. – префект Шарошського і Сепешського комітатів, інспектор Смолнікських шахт, з 30.09.1705р. – у сенаті конфедерації, з 31.10.1707р. – комісар із забезпечення військ обмундируванням, у 1707р. – адміністратору Шарошському комітаті, у 1709р. – військовий комісар у Шарошському комітаті, помер від чуми 1710р., ст. 144, 146, 152, 153
- Берчені Міклош Секеші – у 1696-1697рр. – головний військовий комісар Верхньої Угорщини, у 1698-1701рр. бере активну участь в організації повстання куруців, у 1701-1703рр. перебуває в еміграції у Польщі, у 1703р. – генерал/гол. гене-

рал армії куруців, 1704р. – керівник мирних переговорів в м. Шелмецбаня (Банска Ставніца, Словаччина), у 1705р. підписав лист конфедерації, у 1705р. – сенатор, керівник миротворчої делегації в Трнави, у 1706-1707рр. – гол. капітан Ершекуйвара (м. Нове Замки, Словаччина), з 1707р. – княжий намісник, 15.09.1707р. підписує варшавський договір із Петром I, 1710р. емігрує до Польщі, 1716 р. переїхав у Туреччину (Дрінаполь, Текірдаг), помер 1725 р. в Текірдазі, прах перевезений в м. Кошице 1906р., ст. 37, 39, 69, 90, 112, 113, 126, 145, 150, 175, 186, 221

Берчик Міклош – направлений з табору Міклоша Берчені до Ужанського комітату для роз'яснення військових та адміністративних справ, ст. 149

Бечі Міклош – із с. Перехрестя, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, під с. Овар, ст. 50

Бешені Жігмонд – капітан-полковник, у 1703р. – піджупан Саболчського комітату, 01.08.1703 р. приєднується до князя Ракоці, з 10.10.1703р. – придворний у Ракоці, з жовтня 1705р. – до 25.05.1710р. капітан-полковник, помер 1714р., ст. 97

Біккі Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202

Біро Гашпар – із с. Вилок, у полку Майоша Яноша, ст. 52

Біро Іштван – із с. Тисобикень, був у таборі князя (Ф. Ракоці II), помер, ст. 54

Біро Пал – із с. Тисобикень, загинув при штурмі Сату Маре, ст. 53

Біро Ференц – із с. Фертешолмаш, в армії Варі Надь Іштвана, ст. 62

Біро Янош – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53

Біров Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200

Біров Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200

- Біші Іштван – із с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дєрдя, ст. 47
- Богарді Ласло – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Бодог Міклош – із с. Підвиноградів, у Мукачівському замку, ст. 42
- Бодрокі Міхаль – зі с. Виллок, у верхньому таборі, ст. 52
- Бойтор Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Бокор Данієл – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Болдижар Палко – із с. Олешник, у гарнізоні Мукачівського замку, ст. 49
- Боне Андраш – 19.07.1703р. – гол. організатор куруцького повстання в с. Діосег, 14-21.06. 1703р. перебував із Ракоці на Веречанському перевалі, з 22.07.1703р. – капітан полку кінноти та піхоти, помер 27.09.1707р., ст. 151
- Борбель Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Борбель Томаш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Борбель Томаш – із с. Виллок, у Пап Міхаля, ст. 51
- Бордак Якоб – із с. Турт, в армії Цола Іштвана, ст. 63
- Борню Шандор – із с. Мала Копаня, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 50
- Борню Шандор – із м. Віноградів, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 49
- Борош Пал – присяжний і член сенату п'яти мараморошських міст, що протестували через порушення привілеїв, ст. 183, 184
- Борші Дюрка – з с. Матієве, в полку Есе Томаша, ст. 53
- Борші Янош – із с. Матієве, в полку Есе Томаша, ст. 53

- Боршош Янош – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 44
- Бор'юш Гергель – із с. Заріччя, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 49
- Бота Шімон – із с. Хмільник, у полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 68
- Ботарі Янош – із с. Підвиноградів, у полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Ботош Іштван – із с. Пейтерфалва, в полку Майош Яноша, в армії Енеї, ст. 55
- Ботош Іштван – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 62
- Ботош Пал – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 51
- Ботош Ференц – із с. Вовчанське, в полку Кайді Іштвана, ст. 54
- Боцан Янош – із с. Тарна Маре, в армії Цола, ст. 65
- Бочкор Геці – із с. Олешник, у полку Кайді Іштвана, ст. 49
- Бочкор Дердь – із с. Оклі, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 58
- Бочкор Іштван – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53
- Бочкор Міклош – із с. Оклі, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 58
- Бочкор Міхаль – із с. Оклі, в таборі Берчені Міклоша, ст. 59
- Бочкор Міхаль – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53
- Бочкор Ференц – із с. Оклі, з 1704р. в армії куруців, ст. 58
- Бубашка Гергель – із с. Великий Раковець, у полку Кайді Іштвана, ст. 49
- Будаї Іштван – у 1703р. – піджупан Бігарського комітату, в 1703р. склав присягу на вірність куруцам, спочатку придворний капітан князя Ракоці, згодом капітан гайдуків, на початку 1704р. призначений генералом куруцької армії, командувач блокади та штурму Сатмарського/Сату Маре замку, у 1703-1705рр., 1708р. – посол від Угочанського комітату на Держаних зборах у м. Шарошпоток, ст. 36, 41, 71

Будаї Жігмонд – присяжний нотаріус Угочанського комітату, 1704р. – інспектор у м. Хуст, гол.інспектор соляних шахт у комітаті Мараморош, у 1705р. – окр. митник у Мараморошському комітаті, 1705р. іде у відставку, у 1707р. – поштмейстер у Трансильванії, помер 1707р., ст. 109, 166

Будул – навесні 1704 р. командував однією з армій куруців, ст. 65, 66

Будул Міклош – лейтенант із с. Матієве, в полку Кайді Іштвана, ст. 53

Буйовські Даніел – до Визвольної війни нотар, у 1704-1705рр. – бухгалтер, військовий комісар, з 1705р. – секретар суду, з 16.03.1705р. – секретар канцелярії Ракоці, з 14.09.1705р. – секретар на Державних зборах у м. Сейчень, з 07.10.1705р. – бухгалтер Господарської ради куруців, з 17.02.1706р. – комісар з питань релігії, 26.04.1711р. присягає на вірність австрійському імператору, ст. 95, 110

Бутка Ласло – із с. Великий Раковець, в армії Ілошвай Балінта, ст. 49

Буш Янош – із с. Підвиноградів, у полку Кайді Іштвана, ст. 43

В

Вад Геці – із с. Веряця, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67

Ваї Адам – з 1700р. бере участь в організації повстання, у 1701-1702рр. перебуває в австрійському полоні, 1703р. приєднується до Ракоці, у 1703 р. – придворний капітан, у 1704-1705рр. – голова Придворної ради, у 1705р. підписав лист конфедерації, з 1705р. – сенатор, член трансильванської консилії, у 1707р. – наджупан Бекешського комітату, у 1708-1711рр. – комендант, гол. капітан Мукачева, у 1711р. емігрує до Польщі, помер 1719р. в м. Гданськ, ст. 222

Вайда Якоб – з 1694р. управитель у домінії Берчені Міклоша, у 1701-1702рр. – управитель Ужгородським господарством, 17.06.1703 р. переходить на бік Ракоці, з 30.07.1703р. – префект князя, з 07.02.1704р. – гол. капітан військ Ракоці під Ужгородом, з 16.03.1704р. – комендант м. Ужгорода, з 04.1708р. – заст. капітана Ужгорода, офіцер з постачання в Берчені Міклоша, ст. 37, 77

Вападі Янош – із с. Сасове, в армії Сабо Пала, ст. 61

- Вараді Мартон – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Вараді Іштван – із с. Форголань, з 1704р. в армії куруців, ст. 55
- Варга Амбруш – і з с. Шаланки, в таборі/варті Ракоці (палоташ), ст. 46
- Варга Андраш – із с. Підвиноградів, у Мукачівському замку, ст. 42
- Варга Андраш – із с. Тисобикень, у полку Майош Яноша, ст. 53
- Варга Геци – із с. Троснік, у полку Гедень Пала, ст. 41
- Варга Дердь – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, загинув в с. Овар, ст. 51
- Варга Дердь – із с. Тисобикень, в окопі під Оварі, ст. 53
- Варга Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Варга Йончі – із с. Підвиноградів, в армії Вішкі, ст. 42
- Варга Лукач – із с. Веряця, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67
- Варга Міклош – із с. Карачин, у Мукачівському замку, ст. 43
- Варга Міхаль – із с. Вилок, у Токайському таборі, ст. 51
- Варга Міхаль – із с. Фертешолмаш, в армії Варі Надь Іштвана, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 62, 202
- Варга Ференц – із с. Троснік, у полку Гедень Пала, ст. 42
- Варга Янош – із с. Матієве, в полку Кайді Іштвана, ст. 53
- Варга Янош – із с. Матієве, в полку Майош Яноша, ст. 53
- Варга Янош – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 52
- Варга Янош – із с. Карачин, у полку Кайді Іштвана, ст. 44
- Варга Янош – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53
- Варга Янош – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56
- Вари Пал – із с. Веряця, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67
- Ваш Амбруш – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 45
- Ваш Томаш – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 45

- Ваш Янош – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 45
- Вашархелі Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Вебічко Дердь – із с. Чепа, в армії Каролі Шандора, ст. 57
- Вег Іштван – із с. Турулунгу, полку Кайді Іштвана, невідомо, в якій армії, ст. 62
- Вейкеі Дердь – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома., ст. 199
- Веконь Іштван – із с. Вилок, у полку Майоша Яноша, ст. 52
- Велеско Янош – зі с. Бочічау, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67
- Вен Янош – із с. Сасове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 61
- Вереці Іштван – із с. Пейтерфалва, в полку Майош Яноша, в армії Надь Іштвана (варі), ст. 54
- Вереш Балінт – із с. Нове Село, в полку Есе Томаша, ст. 52
- Вереш Дердь – із с. Сасове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 61
- Вереш Іштван – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 51
- Вереш Міхаль – із с. Герта Міца, в армії Кіш Ласло, ст. 67
- Вереш Ференц – у 1704-1705рр. – фіскальний інспектор, 03.01.1706р. емігрує до Молдови, у 1708р. – касир, у 1709-1711рр. – мукачівський придворний суддя, ст. 211
- Вереш Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Верешварі Андраш – відповідальний за звіт дворянських комітетів у м. Дебрецен про продовольство, ст. 81
- Вінце Андраш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Вінце Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202

- Вінце Пал – із с. Форголань, з 1704р. перебуває в армії куруців, ст. 56
- Вінце Янош – свідок про здачу продовольства у с. Вилок (Нове Село), ст. 83, 84
- Вірагош Елексе – із с. Турт, загинув під с., ст. Овар, ст. 64
- Віснак – полковник армії Ракоці, ст. 154
- Вішкі – у 1704р. командувач однією з армій куруців, ст. 43, 55, 60, 61, 66
- Вішкі Іштван – ст. лейтенант, із с. Підвиноградів, у полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Волфгані Золтан – з його помістя 24 жовтня 1704 р. доставлено борошно за 4 місяці, ст. 167

Г

- Габор Деак – із с. Гетиня, пан лейтенант, у полку пана Шеннеї Іштвана, ст. 60
- Габсбург Йозеф I – цісарь Австрії (1678-1711), імператор Священної Римської імперії (з 5 травня 1705р. до 17 квітня 1711р.), ст. 225
- Гаваші Міхаль – суддя Ужанського комітату, ст. 131
- Гадьмаш Янош – із с. Великі Ком'яти, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 48
- Гадьо Андраш – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 57
- Гадьо Гергель – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Гайдук Янош – із с. Турт, в армії Цола Іштвана, ст. 63
- Гал Андраш – із с. Шаланки, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 46
- Гал Андраш – із с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, загинув в окопі під с. Овар, ст. 46
- Гал Іштван – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 51
- Гал Іштван – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53
- Гал Іштван – із с. Фертешолмаш, в армії Варі Надь Іштвана, ст. 62
- Гал Міклош – із с. Троснік, служив під м. Сату Маре, ст. 42

- Гал Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Галас Якоб – із с. Сухий, в армії Пап Яноша, ст. 65
- Галленбах Готфрід Янош – барон, з 18.09.1703р. – прихильник Ракоці, з 20.10.1703р. – головний інспектор або адміністратор усіх гірських міст і шахт, у 1705р. підписав лист конфедерації, з 15.05.1706р. – голова угорської торгової спілки, у 1707р. – голова Євангелістської консисторії, у 1708р. – на Державних зборах у Шарошпотоці був представником шахтарсько-гірської комори, у 1709р. – орендатор шахт, з 25.02.1711р. – в еміграції у Польщі, з 11.07.1711р. – гол. придворний у дружини Ракоці, у 1711 р. після амністії повертається додому, помер 1729р., ст. 136, 137
- Ганиш Іштван – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 52
- Ганнош Шімон – із с. Бочічау, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67
- Ганнош Янош – із с. Бочічау, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67
- Гарасті Імре – з 10.1703 до 1711р. – ужгородський тридцятник (митник), у 1704-1705рр. – префект в Ужанському та Березькому комітатах, у 1707р. – депутат від Ужанського комітату на Кошицьких зборах, з 1708р. – капітан із питань мобілізації в Ужанському комітаті, у серпні 1711 року повертається з Польщі, депутат Ужанського комітату, ст. 77
- Гартань Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Гартяні Жігмонд пан – із с. Чепа, в полку Кайді Іштвана, ст. 57
- Гарчаш Іштван – із с. Троснік, у полку Гедень Пала, ст. 42
- Гарчаш Іштван – із с. Дротинці, в полку Кайді Іштвана, ст. 42
- Гачалі Іштван – присяжний окружного судді Угочанського комітату, ст. 83, 84
- Гачаль Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Гаяш Іштван – із с. Веряця, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67

- Гедень Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Гедень Леврінц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Гедень Пал – у 1703р. – керівник повстання куруців у с. Діосег, з 1703р. – заст. капітана під командуванням Кош Міхаля, Ейеш Яноша, у 1707р. – полковник, у 1708р. набирає новий піхотний полк під командуванням Шандора Каролі, у 1708 р. хворим повертається додому в Діосег, ст. 17, 41, 42, 66
- Гедень Ференц – із с. Тросник, у полку Гедень Пала, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 41, 201
- Гелтович Янош – дворянин Ужанського комітату, обвинувачений за ухилення від військової служби, ст. 131
- Генці Дердь – навесні 1704р. керував армією куруців, ст. 44, 45, 46, 47, 51
- Генці Дердь – мол. лейтенант, із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, ст. 44
- Генці Іштван – із с. Сасове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 60
- Генці Янчі – з с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 45
- Георгій Святий – (бл. 271 р. – 23 квітня 303 р.) римський солдат і християнський мученик, ст. 125, 182
- Гербан Шандор – із м. Виноградів, у гарнізоні Мукачівського замку, ст. 49
- Гергель Іштван – із с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, загинув в окопах під с. Овар, ст. 46
- Герег Антоні – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Герег Міхайл – здав продовольство(хліб) у 1705 р. в Ечеді, ст. 167
- Герег Янош – із с. Матієве, в полку Майош Яноша, ст. 53
- Гержені Андраш – із с. Нове Село, загинув в с. Овар, ст. 52

- Герман Алекса – з с. Турт, в армії Цола Іштвана, ст. 63
- Герхардт Дердь – з 23.11.1703р. – комісар в м. Кремніца, з 07.03.1704р. – полковник, з 30.09.1705р. – член сенату, з 29.06.1707р. – уповноважений у релігійних справах, з 28.03.1711р. – в еміграції у Польщі, ст. 72
- Гече Янош – староста с. Шаланки, свідок при здачі продовольства, ст. 83
- Гідегпатакі Янош – із с. Велятин, в армії Пап Яноша, ст. 65
- Годоші Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Годоші Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Гоздог Янош – ст. лейтенант куруцьких військ, ст. 218, 220
- Гомбош Іштван – із с. Чапа, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 57
- Гомокі Жігмонд – направлений із табору Міклоша Берчені до Ужанського комітату для роз'яснення військових та адміністративних питань, ст. 149
- Горват Дердь – після капітуляції Ужгородського замку (17.03.1704р.) приєднався до Ракоці, 27.07.1704р. Ракоці повертає йому володіння, з 06.04.1705р. – військовий суддя, з 7.10.1705р. – радник Господарської ради, з 04.03.1706р. – гол.касир держави куруців, у 1707р. – депутат від Ужанського комітату на Кошицьких зборах, помер 02.04.1711р., ст. 77
- Горват Іштван – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56
- Горват Міклош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Горват Пейтер – із с. Рокосово, в гарнізоні Хустського замку, ст. 50
- Горват Томаш – мол. лейтенант, із с. Матієве, в полку Майоша Яноша, помер в м. Сегед від ран, ст. 52
- Горват Янош – генерал-ад'ютант у Каролі Шандора, ст. 194
- Горват Янош – із с. Велятин, в армії Теб Іштвана, ст. 65

- Гоче Янош – із с. Оклі, в армії Терек Жігмонда, ст. 58
- Гулачі Андраш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Гулачі Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Густі Андраш – із с. Перехрестя, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 50
- Густі Гашпар – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Густі Міхаль – із с. Порумбешті, з 1704р. перебуває в армії куруців, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Густі Пал – із с. Перехрестя, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 50
- Густі Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Гуті Дердь – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 44
- Гуті Міхаль – свідок при здачі продовольства в с. Вербовець, ст. 84

Д

- Давид Пал – із с. Гетиня, в полку Кайді Іштвана, в армії Вішкі, ст. 60
- Давид Ференц – свідок при здачі продовольства в м. Виноградів, ст. 83
- Давид Ференц – зі с. Гетиня, в полку Кайді Іштвана, в армії Вішкі, ст. 60
- Давид Янош – із с. Гетиня, в полку Кайді Іштвана, в армії Вішкі, ст. 60
- Дан Гергель – із с. Турт, в армії Цола Іштвана, ст. 64
- Дан Якоб – із с. Турт, в армії Цола Іштвана, ст. 64
- Дані Геці – з с. Веряця, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67
- Даніел Ференц – із с. Чорнотисів, в армії Надь Пала, ст. 61

- Данка Дердь – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 44
- Данч Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Дараї Пейтер – доставиву Берегове 229 кобликів борошна у 1707 р., ст. 167
- Дарвас Міхаль – із с. Підвиноградів, у полку Майош Яноша, ст. 42
- Дарваш Ференц – у 1703р. – інспектор в Ноградському комітаті, з 11.11.1703р. – гол. військовий комісар, з 02.01.1705р. – окр. комісар, у 1706-1708рр. – піджупан Ноградського комітату, у 1707р. – посол на Державних зборах в Оноді, у 1710р. служить у Ракоці, помер 1711р., ст. 179
- Дароці Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Дароці Янош – із с. Доболт, у таборі князя (Ф. Ракоці II), склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Дебречені Міхаль – складник, надіслав квитанцію про отримання продовольства, ст. 211
- Дебречені Пал – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Дежефі Пейтер – капітан, люботинський (Lubotín) пан, посланець до Угочанського комітату від Палочаї Дердя, ст. 90
- Делі Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Дем'єн Гергель – із с. Турт, в армії Цола Іштвана, ст. 64
- Дем'єн Томаш – із с. Турт, в армії Цола Іштвана, ст. 64
- Денеш Пейтер – із с. Чорнотисів, служить у пана Перені Жігмонда, ст. 61
- Денч Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202

- Дере Берталан – із с. Королево, в полку пана Гедень Пала, в армії Надь Яноша, ст. 66
- Детрик Міхайл – у 1705-1706 рр. розмістив по квартирах в Угочанському комітаті 36 осіб, ст. 167
- Дешо Мартон – із с. Фергешолмаш, невідомо, де перебуває, ст. 62
- Діенеш Адам – тридцятник/митник, мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Діенеш Янош – із с. Новоселиця, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 48
- Добоні Шімон – із с. Великі Ком'яти, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 47
- Добонь Янош – із с. Великі Ком'яти, в полку Кайді Іштвана, ст. 47
- Добош Якоб – із с. Велятин, в армії Теб Іштвана, ст. 65
- Доки – навесні 1704р. командує однією з армій куруців, ст. 62
- Долгаї Дердь – із 1703р. на боці куруців, головний капітан Хуста, помер у Хусті 1708р., ст. 22
- Домагіді Жігмонд – із с. Чепа, в армії Каролі Шандора, ст. 57
- Домонкош Іштван – із с. Оклі, в полку Есе Томаша, ст. 58
- Домонкош Міхаль – із с. Оклі, в полку Есе Томаша, ст. 59
- Дорогі Ласло – з с. Великі Ком'яти, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 48
- Дорогі Ференц – дворянин Ужанського комітату, обвинувачений за ухилення від військової служби, ст. 131
- Досан пан – виписав рахунок-фактуру Угочанському комітату за продовольство, ст. 167
- Драбант Ференц – із с. Великі Ком'яти, в полку Кайді Іштвана, ст. 47
- Дравецкі Гашпар – засідатель судової табули Ужанського комітату, у 1709-1714рр. – нотар Ужанського комітату, ст. 48
- Дубаї Пейтер – через нього з Угочанського комітату передано працівників, коней та волів, ст. 189
- Дубич Ференц – дворянин Ужанського комітату, обвинувачений за ухилення від військової служби, ст. 131
- Дуда Якоб – свідок при здачі продовольства в с. Шаланки 83

Дука Пейтер – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199

Дендеші Янош – куруц полку Орос Адама, ст. 158

Дердь Мештер – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56

Дюдеі Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202

Дюлаі Ференц – наприкінці 1703р. був призначений гол. комісаром затисянської території для підтримки Сатмарської/Сату Маре блокади, 1707р. перейшов на бік австрійців, ст. 23, 167

Дюлаі Іштван – із с. Пейтерфалва, в армії Сабо Пала, ст. 55

Дюмнич Ішток – і з с. Матієве, в полку Кайді Іштвана, ст. 53

Дюре Міклош – із с. Неветленфолу, невідомо в якій армії перебував, ст. 58

Дярматі Пал – із с. Чома, в полку Кайді, в армії Надь Яноша, ст. 57

Е

Едед Андраш – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 63

Едед Міхаль – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 63

Едьед Імре – з с. Галмеу, в армії Надь Пала, ст. 59

Елек Андраш – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 51

Елек Гашпар – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202

Елек Іштван – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 63

Елек Міклош – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 63

Елень Іштван – куруц полку Орос Адама, ст. 158

Енгі Мартон – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200

- Енеї – навесні 1704 р. командував однією з армій куруців, ст. 55
- Енеї Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Енеї Міхаль – із с. Галмеу, коло Пап Міхаля, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 59, 201
- Ерделі Мартон – свідок при здачі продовольства в с. Підвиноградів, ст. 84
- Ерделі Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Ерделі Пал – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Ерделі Янош 1 – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Ерделі Янош 2 – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Ердеш Пал – із с. Фанчикове, в полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Ері Янош – із с. Пейтерфалва, в полку Майош Яноша, в армії Енеї, ст. 55, 201
- Ес Пал – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 63
- Есе Томаш – родом із села Тарпа, 1702 р. штурмом зайняв соляний складу Вилоку, став до лав гайдуцького полку Багоші Пала як рекрутер, у березні 1703р. дістався карпатських гір, організатор повстання куруців та підняття прапорів у с. Тарпа, Варійово та м. Берегове, з 06.05.1703 р. призначений капітаном, керівник затисянського повстання, з 20.11.1703 р. – полковник, з 18.04.1707 – бригадир армії куруців, 24.03.1708 р. отримав дворянський титул від Ракоці. Помер 27.05.1708р. в таборі Нітра під час сутички між куруцями, ст. 82, 83

Естергазі Антал – у 1703 р. власник гусарського полку, у 1703-1708рр., 1710р. – наджупан Комаромського комітату, 15.05.1704р. приєднався до Ракоці, призначений генералом, у 1705р. – гол. генера, 14.04.1705р. запропонував видання першого угорського вісника «Mercurius Veridicus» («Меркуріус Верідікус»), 1705 р. підписує лист конфедерації, з 30.09.1705р. – член сенату, 28.06.1706р. – маршал арміюруців, гол. капітан задунайської території, у 1706р – гол. командир регулярних військ, на початку 1711р. емігрує до Польщі, пізніше в Туреччину, помер 1722 р. в Текірдазі, його прах у 1906 р. перевезли в Кошице, ст. 193

Естергазі Пал – з 1687 р. герцог Св. Римської імперії, у 1702р. – наджупан Мошонського комітату, до Визвольної війни палатин Австрійської імперії, наджупан кількох комітатів, помер 1713р., ст. 28, 176

Етвеш Міклош – у 1703 р. комісар Ракоці в шахтарських місечках, у 1706-1707рр. – затисянський окружний комісар, з 1708р. – заст. окружного комісара в Березькому та Ужанському комітатах, у 1709-1714рр. – піджупан Сатмарського комітату, у 1709-1710рр. – орендатор майстерні з виробництва нітратів у м. Надькало, в травні 1711р. перебував у Мукачівському замку, ст. 38, 152, 164, 167, 169, 188, 189, 190, 198, 205, 223

З

Заї Андраш – наприкінці 1705р. – гол. начальник варти придворного кавалерійського полку, у 1706р. – підполковник придворних мушкетерів, у 1707р. – начальник варти (сержант-штражмештер) Дворянського товариства, у 1708р. – полковник придворного кавалерійського полку, потім гол. капітан, у 1710р. – капітан придворного кавалерійського полку мушкетерів, 15.06.1711р. підписує капітуляцію Мукачівського замку, ст. 154

Зан Лукач – із с. Великі Ком'яти, в полку Кайді Іштвана, ст. 47

Зелд Андраш – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 51

Зогон Ференц – із с. Фертешолмаш, в армії Варі Надь Іштвана, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200

Золтан Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201

Золтані Янош пан – із с. Чепа, в таборі князя (Ф. Ракоці II), ст. 58

Зотаї Пал – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199

Зотаї Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202

І

Іван Дердь – із с. Карачин, у полку Кайді Іштвана, ст. 44

Івачко Дердь – із с. Тарна Маре, в армії Цола, ст. 66

Івачко Ласло – з с. Батарчі, залишився в с. Оварі, ст. 65

Івашко Дердь – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 64

Івашко Томаш – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 64

Ілошваї Балінт – у 1701-1703рр. – окружний начальник у Березькому комітаті, 07.1703р. приєднався до куруців, капітан-полковник, у 1706-1708рр. – тридцятник у м. Виноградів, у 1710р. як капітан-полковник організував рекрутів до мукачівського гарнізону, емігрував до Польщі, 10.1711р. повернувся з Польщі, з 1713р. – суддя в Березькому комітаті, помер 1753 р., ст. 49, 165

Ілошваї Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200

Ілошвої Янош – із с. Великі Ком'яти, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 48

Й

Йоша Ференц – із с. Тисобикень, у полку Есе Томаша, ст. 54

К

Кадар Іштван – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 45, 83

- Кадар Томаш – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 46
- Кадар Янош – свідок при здачі продовольства в с. Чорний Потік, ст. 84
- Казінці Андраш – у 1704-1706рр. – піджупан Ужанського комітату, в 1707р. – посол на Державних зборах в Онодіяк член податкової комісії, у 1707р. – збирач податків у домінії Берчені Міклоша, у 1708р. – збирач податків у Березькому комітаті, 20.07.1708р. – посол від Земпленському комітату на Державних зборах в Егері, з 16.08.1708р. – капітан народного повстання в Земпленському комітаті, у 08.1708р. – посол від Земпленському комітаті на Державних зборах у Шарошпатаку, помер 17.11.1728р., ст. 129
- Казуп Томаш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Кайді Іштван – у 1697р. – окр. начальник Березького комітату, у 1703р. під примусом приєднався до Ракоці, у 1704р. – військовий суддя, у 1704р. – полковник-капітан, отримує полк Кіш Альберта, його полк влітку 1707р. переходить до складу полку Алмаші Мартона, 1708р. призначають капітаном зі збору військ у комітатах Берег та Угоча, у 1709р. – капітан Березького комітату, ст. 42-44, 48-68, 82-84, 166
- Каллош Берталан – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Каллош Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Каллош Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Каллош Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Калманцаї Іштван – у 1701р. підозрюваний у змові Ракоці, у 1703-1704 рр. перебуває в Кошиці, 11.09.1704р. приєднав-

- ся до куруців, з 06.12.1704р. – інспектор Мараморошського державного майна та солерудників, префект в Угочанському комітаті, з 30.09.1705р. – член сенату, з 29.06.1707р. – відповідальний депутат з питань релігії у північній Угорщині, помер 10.09.1710р., ст. 90
- Калмар Іштван – дворянин (інвалід), постраждалий від зловживань куруців при зборі продовольства, ст. 104
- Калочаї Гергель – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Каниша Іштван – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56
- Канішаї Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Каннаї Гашпар – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Каннаї Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Каннаї Балаж – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Кантор Андраш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Кантор Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Кантор Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Кантор Пал – із с. Чома, в полку Кайді, в армії Надь Яноша, загинув під м. Сату Маре, ст. 57

- Кантор Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Каня Іштван – із с. Форголань, у полку Генці Пала, (Кайді Іштвана), склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 57, 201
- Каня Пал – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56
- Каня Янош – із с. Підвиноградів, у Мукачівському замку, ст. 42
- Каранді Михай – капітан-полковник, 1703р. поранений у битві під Бонцгідой (Румунія), з 04.07.1704р. – полковник в армії Боне Андраша, у 1705р. – полковник-капітан, у 1708р. – гол. капітан міських гайдуків, у 1709р. – полковник в армії Пекрі Леврінца, 29.04.1711р. присягає на вірність цісарю, 01.05.1711р. від трансильванських військ підписує Сатмарський/Сату Маре мир, ст. 97
- Кардош Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Кароль Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Каролі Шандор – спадковий надзупан Сатмарського комітату, 09.10.1703р. приєднався до Ракоці, з 18.10.1703р. – генерал піхотних військ, з 16.01.1704р. – гол. генерал задунайських піхотних і кінних військ. З 02.01.1705р. – маршал затилянської території, у 1705р. підписав лист конфедерації, з 18.11.1705р. до 25.07.1706р. – головнокомандувач військ у Трансильванії, з 21.06.1706р. – гол. капітан затилянської території, з 07.1707р. – гол. адміністратор м. Кошіце, з 6.02.1708р. – знову головнокомандувач Трансильванії, 01.05.1711р. першим підписує Сатмарський/Сату Маре мир, ст. 78, 88, 97, 98, 100, 101, 117-119, 123, 126, 127, 148, 150-152, 164, 168, 174, 181, 182, 186, 189, 193, 194, 196, 204, 218, 220, 224-226
- Каса Іштван – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 52

- Ката Дердь – із с. Галмеу, в армії Дебрецені, в полку Майош Яноша, ст. 59
- Каті Іштван – свідок при здачі продовольства в с. Вилок, ст. 82
- Катона Гашпар – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 44
- Катона Мартон – прапорносець, в армії Генці Дердя, загинув під Токаєм, ст. 44
- Катона Янош – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 44
- Кебе Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Кебе Пал – із с. Пейтерфалва, в армії Терек Жігмонда, ст. 55
- Кебе Янош – із с. Пейтерфалва, в армії Терек Жігмонда, ст. 55
- Кезеші Шандор – кредитор Угочанського комітату, ст. 102
- Кейпі Іштван – виноградар, лимар, ст. 211
- Кемечеї Ласло – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Кенез Лукач – із с. Мала Копаня, член охорони у князя (Ф. Ракоці II), палоташ, ст. 50
- Кенеш Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Кенч Мартон – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Кеню Ласло – з с. Заріччя, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 48
- Кепша Янош – із с. Великий Раковець, у полку Кайді Іштвана, ст. 49
- Кереї Мартон – із с. Фанчикове, в полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Керекеш Балінт – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Керестур Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202

- Керталі Янош – із с. Вилок, у верхньому таборі, ст. 52
- Кес Ласло – з с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 47
- Кецер Шандор – з 1694р. – піджупан Шарошського комітату, у 1703р. перебуває в Кошице, після капітуляції міста приєднався до куруців, у 1704р. – кошицький окр. комісар, у 1705р. – радник Господарської ради, у 1706р. – гол. інспектор Кошицького монетного двору, у 1707р. – радник Пряшівської господарської ради, 1711р. емігрував до Польщі, але повернувся додому після амністії, ст. 117, 157, 168, 179
- Кечкеметі Міхаль – служить із 1704р., у 1704-1710рр. – префект із питань військових виплат, у 1708-1710рр. – окр. касир, у 1709-1710рр. – капітан кошицьких мешканців, з кінця 1710р. – капітан у Кошиці, у 1710-1711рр. – касир кошицького гарнізону, ст. 186
- Кіралі Андраш – із с. Дюла, в армії Терек Жігмонда, загинув, ст. 59
- Кірваі Лукач – із с. Чапа, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 58
- Кірваі Янош – із с. Тарна Маре, в армії Цола, ст. 66
- Кіш Альберт – селянин Ласло Гержені з Гержене (колишій хутір під с. Баркасове), втік в армію, лейтенант повстанських військ Імре Текелі, у 1702р. – солдат полковника Пала Багошші, з травня 1703р. – організатор повстання куруців у затисянському регіоні, призначений полковником, але 1704р. Ракоці покарав його за грабежі, ст. 25-27, 166
- Кіш Андраш – із с. Вилок, у Токайському таборі, ст. 51
- Кіш Андраш – із с. Чорнотисів, в армії Надь Пала, ст. 61
- Кіш Деметер – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Кіш Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Кіш Лазар – із с. Велятин, в армії Теб Іштвана, ст. 65
- Кіш Ласло – навесні 1704р. командував однією з армій куруців, ст. 65, 67

- Кіш Ласло – з с. Тарна Маре, в армії Цола, ст. 65
- Кіш Міхаль – із с. Братове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 58
- Кіш Міхаль – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53
- Кіш Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Кіш Пал – із с. Карачин, у Мукачівському замку, в полку Кайді Іштвана, ст. 44
- Кіш Сабо Янош – із с. Тисобикень, поруч Есе Томаша, ст. 54
- Кіш Ференц – із с. Підвиноградів, у полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Кіш Ференц – із с. Великі Ком'яти, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 48
- Кіш Ференц – із с. Велятин, в армії Вішкі, ст. 66
- Кіш Ференц – із с. Фертешолмаш, в армії Варі Надь Іштвана, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 62, 199
- Кіш Шамуел – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Кіш Шандор – із с. Підвиноградів, у полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Кіш Шандор – із с. Нове Село, в полку Есе Томаша, ст. 52
- Кіш Якоб – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56
- Кіш Янош – із с. Нове Село, в полку Есе Томаша, загинув у с. Овар, ст. 52
- Кіш Янош – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, загинув у м. Кареї, ст. 51
- Кіш Янош – із с. Сухий, у полку Шеннеї Іштвана, в армії Секереші Надь Іштвана, ст. 65
- Кішвардаї Янош – із с. Пейтерфалва, в армії Сабо Пала, ст. 55
- Ковач Андраш – із с. Шаланки, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 46
- Ковач Андраш – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 51
- Ковач Балінт – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200

- Ковач Дердь – із с. Чепи, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 58
- Ковач Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Ковач Іллеш – із с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 47
- Ковач Іштван – із с. Галмеу, залишився в окопах під с. Овар, ст. 59
- Ковач Іштван – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 62
- Ковач Іштван – із с. Сасове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 60, 61
- Ковач Іштван – із с. Форголань, в полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 56, 201
- Ковач Іштван – свідок про здачі продовольства в м. Виноградів, ст. 83
- Ковач Іштван – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 63
- Ковач Мартон – із с. Сасове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 61
- Ковач Міклош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Ковач Пал – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 63
- Ковач Пал – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Ковач Ференц – із с. Фанчикове, в полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Ковач Янош – із с. Олешник, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 49
- Ковач Янош – із с. Томашені в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 63, 201, 202
- Ковач Янош – із с. Теково, в полку пана Кайді Іштвана, в армії Будула, ст. 66

- Козма Іштван – із с. Вилок, у верхньому таборі, ст. 52
- Козма Міклош – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 51
- Козма Янош – свідок при здачі продовольства в с. Вилок, ст. 82
- Коклач Вільгельм Леопольд – гарант для кредиторів Угочанського комітату в 1705р., ст. 102
- Кокша Маркуш – із с. Рокосово, в гарнізоні Хустського замку, ст. 50
- Коложварі Пал – куруц полку Орос Адама, ст. 159
- Коложварі Шамуел – дворянин Ужанського комітату, обвинувачений за ухилення від військової служби, ст. 131
- Колонаі Шамуел – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Ком'яти Іллеш – із с. Заріччя, в полку Кайді Іштвана, ст. 49
- Комаромі Лайош – у 1707-1708рр. надвірний суддя в Хусті, ст. 183
- Комаромі Матяш – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, ст. 45
- Комлоші Ференц – із с. Дротінці, вартовий лейтенант у князя (палоташ), ст. 42
- Копча Дердь – із с. Хмільник, у полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 68
- Копча Іштван – із с. Хмільник, у полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 67
- Копча Міклош – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 65
- Копча Тивадар – із с. Хмільник, у полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 67
- Коргань Андраш – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 51
- Коргань Андраш мл. – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, загинув у с. Овар, ст. 51
- Кормош Янош – із с. Тисобикень, був у таборі князя (Ф. Ракоці II), тепер хворий, ст. 54
- Коста Іллеш – із с. Герта Міца, в армії Кіш Ласло, ст. 67
- Коста Левринц – із с. Герта Міца, в армії Пап Яноша, ст. 67
- Костя Шандор – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 64
- Кота Пал – свідок при здачі продовольства в с. Вербовець, ст. 83

- Кочіш Міхаль – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 52
- Кочіш Пал – із с. Дротінці, в полку Кайді Іштвана, – із с. Великі Ком'яти, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 43
- Кручаї Іштван – у 1703р. нотар-секретар у Шарошському комітаті, 25.09.1704р. приєднався до куруців, 14.09.1705р. на Державних зборах у Сечені був секретарем дворянського стану, у 1706р. – секретар Господарської ради, з 31.05.1707р. – секретар сенату, у 1711 р. емігрував до Польщі, де займався фінансами, ст. 178, 181, 185, 192, 223
- Кручаї Мартон – у 1705р. – піджупан Угочанського комітату, з 20.05.1705р. – затисянський окр. комісар, з 03.06.1705р. – ечедський інспектор, у 1706-1710рр. – директор доміній Ракоці, з 07.03.1710р. – радник Придворної господарської ради, ст. 107, 111, 128, 168, 206, 207
- Кулчар Пейтер – із с. Теково, в полку пана Кайді Іштвана, в армії Будула, ст. 66
- Кун Іштван – із с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, загинув в окопахі під с. Овар, ст. 46
- Купані Деметер – із с. Королево, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 66
- Купоні Лацко – з с. Підвиноградів, у полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Курта Міклош – із с. Веряця, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67
- Куташи Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Кушніцаї Янош – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53

Л

- Лаговці Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Ладані Йозеф – із с. Форголань, в полку Генці Пала, (Кайді Іштвана), ст. 57
- Ладані Томаш – із с. Дротінці, в полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Лазар Томаш – із с. Фанчикове, поруч Будаї Іштвана, ст. 43

- Лазар Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Лакатош Шамуел – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома ст. 200
- Ласло Андраш – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56
- Ласло Шандор – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56
- Леврінц Андраш – із с. Порумбешті, у таборі князя (Ф. Ракоці II), ст. 60
- Леврінц Янош – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 45
- Лейнарт Янош – із с. Дюла, в армії Терек Жігмонда, ст. 59
- Лекіш Гергель – із с. Хмільник, у полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 68
- Лемак Янош – із с. Олешник, у полку Кайді Іштвана, ст. 49
- Ленартфі Мартон – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Лендєл Ласло – з с. Велятин, в армії Будула, ст. 65
- Лендєл Янош – староста с. Олешник, свідок при здачі продовольства, ст. 83
- Лендєл Леврінц – із с. Олешник, у гарнізоні Мукачівського замку, ст. 49
- Лендєл Міхаль – із с. Сасове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 61
- Лендєл Шандор – із с. Карачин, у полку Есе Томаша, ст. 43
- Лецо Мате – з с. Підвиноградів, у полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Ліпчеї Давид – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, під м. Сату Маре, ст. 44
- Ліпчеї Ласло, пан – із с. Підвиноградів, у полку Майош Яноша, ст. 42
- Ліпчеї Міхаль – із с. Дротінці, в полку Майош Яноша, ст. 42

Лобшанські Янош – у 1697-1705рр. – нотар у Тренченському комітаті, з 17.05.1705р. – член Придворної ради, з 30.09.1705р. – член сенату, з 03.02.1706р. – директор канцелярії сенату, помер 16.03.1713р., ст. 140

Ловас Палко – з с. Матієве, в полку Кайді Іштвана, ст. 53

Ловас Палко – з с. Карачин, у полку Кайді Іштвана, ст. 44

Лоня Ференц – з 1698р. – окр. начальник у комітаті Саболч, воєни 1703р. приєднався до куруців, з 26.04.1704р. – заст. токайського капітана, з 26.04.1704р. – верховний комісар із забезпечення обмундирування та озброєння куруців, у 1709-1710рр. – орендатор заводу нітратіву м. Калло, з 01.07.1710р. – орендатор тридцятини між Тисою і Дунаєм, 29.01.1711р. переходить на бік австрійців, 25.08.1711р. був розстріляний, ст. 91, 95, 96, 101

М

Магочі Іштван – із с. Королево, в полку пана Гедень Пала, в армії Надь Яноша, ст. 66

Мадика Шімон – із с. Бочічау, загинув в окопах під Оваром, ст. 68

Мадяр Андраш – із с. Великі Ком'яти, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 48

Мадяр Ласло – з с. Тарна Маре, в армії Цола, ст. 65

Мадяр Тиводар – із с. Велятин, в армії Пап Яноша, ст. 66

Майор Янош – із с. Чорний Потік, в армії Генці Дердя, загинув у с. Довге, ст. 46

Майош Янош – 14.07.1703р. в битві під Вилоком потрапив у полон до куруців і приєднався до них, 1213.08.1703р. призначений капітаном-полковником армії Ракоці, помер 1710р., ст. 21, 42-44 49, 61, 104, 218

Мак Янош – із с. Чепа, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 58

Максім Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201

Манді Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201

- Манько Геці – з м. Виноградів, у полку Кайді Іштвана, ст. 49
- Марку Дані – з с. Мала Копаня, в полку Кайді Іштвана, ст. 50
- Маркуш Елексе – з с. Турт, загинув під с. Овар, ст. 64
- Маркуш Лазар – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 64
- Маркуш Яноша син Шандор – із с. Великі Ком'яти, в полку Кайді Іштвана, ст. 47
- Мартон Іштван – із с. Веряця, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67
- Мартон Пейтер – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Матей Іштван – із с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, загинув в окопах, ст. 46
- Матзбан Іштван – із с. Великі Ком'яти, в полку Кайді Іштвана, ст. 47
- Мегеш Ласло – з с. Рокосово, в гарнізоні Хустського замку, ст. 50
- Меддьєші Мартон – із с. Веряця, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67
- Медоварі Габор – організатор доставки продовольства в Угочанський комітат у 1707 р, ст. 167
- Медері Янош пан – поштмейстер, нотар, дворянин Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Мезеі Габор – із с. Вилок, у верхньому таборі, ст. 51
- Мезеі Іштван – із с. Вилок, у верхньому таборі, ст. 51
- Мезеі Янош – із с. Тивадар, у полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 55
- Меньгарт Андраш – із с. Перехрестя, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 50
- Месарош Міклош – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 46
- Месарош Янош – із с. Дюла, в армії Терек Жігмонда, ст. 59
- Міклош Ішток – із с. Перехрестя, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 50
- Міхаїл (Міхаель) Святий – у тексті: до дня Святого Михаїла, тобто 29 вересня, ст. 94, 195

- Модиш Янош – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 51
- Модиш Міклош – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 51
- Мокуш Андраш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Молнар Андраш – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 52
- Молнар Балаж – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 64
- Молнар Гергель – із с. Заріччя, в полку Кайді Іштвана, ст. 48
- Молнар Іштван – із с. Порумбешті, у таборі князя (Ф. Ракоці II), ст. 60
- Молнар Мартон – із с. Порумбешті, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 60
- Молнар Міхаль – із с. Порумбешті, в армії Терек Жігмонда, ст. 60
- Молнар Пейтер – із с. Підвиноградів, пішов із трансильванською армією, ст. 43
- Молнар Пейтер – із с. Турт, в армії Цола Іштвана, ст. 63
- Молнар Шімон – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 64
- Молнар Янош – із с. Дюла, в армії Надь Яноша, ст. 59
- Молнар Янош – із с. Дюла, в армії Терек Жігмонда, поранений під Сату Маре, ст. 59
- Молнар Янош – присяжний і член сенату Мараморошських міст, що протестували через порушення привілеїв, ст. 183, 184
- Морда Гергель – прокурор Ужанського комітату, призначений піджупаном, ст. 131
- Моріц Іштван – у 1703р. був організатором куруцького повстання у затисянському регіоні, лейтенант, після Довжанської битви приєднався до військ Томаша Есе, посол куруців до Ракоці, з 26.10.1703р. – заст. капітана, у 1703-1706рр. – капітан-полковник піхоти, на початку 1704р. – комендант м. Токай, у 1706р. служить у Мукачеві, у 1707р. – каштелян (castellanus) Мукачівського замку, з 24.12.1707р. – заст. коменданта Мукачівського замку, у 1708-1711рр. – заст. капітана Хустського замку, ст. 83, 216

Мороль Янош – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, загинув при штурмі Сатмарського/Сату Маре замку, ст. 51

Мункачі Міхаль – із м. Виноградів, у полку Майош Яноша, ст. 49

Мункачі Янош – із с. Турулунг, в армії Надь Пала, ст. 62

Н

Надь Абрагам – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201

Надь Адам – із с. Тивадар, у полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 55

Надь Альберт – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200

Надь Андраш – із с. Чома, в полку Кайді, в армії Надь Яноша, ст. 57

Надь Андраш – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 45, 46

Надь Андраш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201

Надь Гергель – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 56, 200

Надь Дердь – із с. Братове, в армії Вішкі, ст. 58

Надь Дердь – із с. Великі Ком'яти, в полку Кайді Іштвана, ст. 47

Надь Дердь – свідок при здачі продовольства в с. Чорний Потік, ст. 83

Надь Жігмонд – із с. Пейтерфалва, в армії Терек Жігмонда, тепер біля Пап Міхаля, ст. 55

Надь Іштван – із с. Матієве, в полку Кайді Іштвана, ст. 53

Надь Іштван (варі) – навесні 1704 р. командував однією з армій куруців, ст. 54, 55, 59, 61, 62, 65

Надь Ішток – із с. Гетиня, в полку Кайді Іштвана, в армії Вішкі, ст. 60

Надь Ласло – із с. Рокосово, в гарнізоні Хустського замку, ст. 50

Надь Ласло – із с. Чома, в полку Кайді, в армії Терек Жігмонда, ст. 57

- Надь Мартон – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Надь Міклош – із с. Пейтерфалва, в полку Майош Яноша, в армії Надь Іштвана (варі), ст. 54
- Надь Міклош – із с. Перехрестя, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 50
- Надь Міхаль – із с. Троснік, у полку Гедень Пала, ст. 42
- Надь Міхаль – із с. Форголань, у полку Генці Пала, (Кайді Іштвана), ст. 57
- Надь Міхаль – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 45
- Надь Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Надь Пал – із с. Троснік, у полку Гедень Пала, ст. 42
- Надь Пал – із с. Форголань, у полку Генці Пала, Кайді Іштвана, ст. 57
- Надь Пал (кішпаладі) – навесні 1704р. командував однією з армій куруців, ст. 54, 55, 58, 59-63
- Надь Ференц – із с. Веряця, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67
- Надь Ференц – із с. Дротінці, в полку Кайді Іштвана, ст. 42
- Надь Ференц – із с. Королево, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 66
- Надь Ференц – із с. Підвиноградів, у полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Надь Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Надь Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Надь Янош – із с. Великі Ком'яти, в полку Кайді Іштвана, ст. 48
- Надь Янош – із с. Турулунг, в полку Кайді Іштвана, невідомо в якій армії, ст. 63
- Надь Янош – із с. Великі Ком'яти, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 48
- Надь Янош – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 64

- Надь Янош – із с. Карачин, у Мукачівському замку, ст. 44
- Надь Янош – із с. Порумбешті, у таборі князя (Ф. Ракоці II), ст. 60
- Надь Янош – із с. Форголань, мол. лейтенант, з 1704р. перебував в армії куруців, ст. 56
- Надь Янош – із с. Гетиня, в полку Кайді Іштвана, в армії Вішкі ст. 61
- Надь Янош – навесні 1704 р. командував однією з армій куруців, ст. 55-59, 67
- Неймет Іштван – дворянин Ужанського комітату, обвинувачений за ухилення від військової служби, ст. 131
- Немеш Янош – із с. Рокосово, в гарнізоні Хустського замку, ст. 50
- Немеш Міхаль – із с. Бочічау, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67
- Ницькі Іштван – у 1704-1706рр. окружний начальник в Ужанському комітаті, ст. 118
- Нілаш Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Нірі Дердь – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст 45
- Нірі Іштван – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст 45
- Нірі Томаш – із с. Фанчикове, в полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Нірі Янош – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст 45
- Нюзо Міхаль – капітан-полковник, у 1703 р. повертається з Туреччини, ст. лейтенант армії куруців, у 1703-1704рр. перебував у полоні в м. Сегед, з осені 1704р. – заст. капітана в полку Пекрі Леврінца, з 21.07.1705р. – полковник-капітан у кавалерії, 20.05.1707р. отримав дворянський титул від Ракоці, з 07.04.1711р. – заст. бригадира, 29.04.1711р. присягає на вірність цісаря, підписує Сатмарський/Сату Маремир, 25.03.1716р. помер від отрути, ст. 97, 192, 193

О

- Обудаі Янош – доставив у 1706 р. хліб в Угочанський комітат, ст. 167
- Оварі Міхаль – із с. Доболт, у таборі князя (Ф. Ракоці II), ст. 63
- Ола Іштван – із с. Фанчикове, в полку Кайді Іштвана, ст. 43

- Ола Деметер – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Ола Іллеш – із с. Чепа, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 57
- Ола Костя – із с. Велятин, в армії Теб Іштвана, ст. 65
- Ола Мартон – із с. Гетиня, в полку Кайді Іштвана, в армії Вішкі, ст. 60
- Ола Мозеш – із с. Чепа, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 58
- Ола Ференц – із с. Гетиня, пан лейтенант, в полку пана Шеннеі Іштвана, ст. 60
- Ола Ференц – із с. Сасове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 60
- Ола Янош – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 45
- Олаг Лацко – із с. Великі Ком'яти, в полку Кайді Іштвана, ст. 47
- Олаг Міхаль – із с. Теково, в полку пана Кайді Іштвана, в армії Будула, ст. 66
- Олаг Палко – із с. Заріччя, в полку Кайді Іштвана, ст. 48
- Олаг Янош – із с. Великі Ком'яти, в полку Кайді Іштвана, ст. 47
- Олас Ференц – у 1701р. підозрюваний у заколоті Ракоці, після капітуляції Кошіце приєднується до Ракоці, у 1705р. – комісар військового комісаріату, з 07.10.1705р. – секретар Господарської Ради, у 1706-1707рр. – секретар сенату, у 1707р. – радник Господарської ради, ст. 122, 162
- Ондо Ференц – із с. Чорнотисів, в армії Надь Пала, ст. 61
- Орбан Янош – із с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, загинув в окопах під с. Овар, ст. 46
- Орос Адам – у 1699-1703рр. – піджупан Ужанського комітату, у 1703р. сховався від куруців в Ужгородському замку, у 1704р. приєднався до куруців, 1705р. підписав лист конфедерації, у 1705р. – комісар із питань релігії в комітатах (Ужанському, Березькому, Угочанському, Сатмарському і Саболчському), у 1706-1709рр. – піджупан Ужанського комітату, у 1708р. – посол від Ужанського комітату на Державних зборах у Шарошпатаку. Помер 1712 р., ст. 132

- Орос Андраш – із с. Сасове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 61
- Орос Габор – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53
- Орос Гаврило – з с. Сасове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 61
- Орос Гергель – із с. Вовчанске, в полку Кайді Іштвана, в армії Терек Жігмонда, ст. 54
- Орос Гергель – із с. Гетиня, в полку Кайді Іштвана, в армії Вішкі, ст. 61
- Орос Данча – з с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56
- Орос Деметер – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53
- Орос Деметер – із с. Гетиня, поруч Сабо Пала у куруців, ст. 60
- Орос Дердь – у 1703р. – піджупан Березького комітату, після капітуляції Мукачівського замку (16.02.1704р.) приєднався до куруців, з 28.06.1704р. – інспектор комісарів Варадської та Сатмарської блокади, з 13.11.1704 р. – затисянський окр. комісар, з 1705р. – окр. комісар Марамороша, з 01.10.1705р. – комісар з питань реституції церков у північній частині Угорщини, помер на початку 1707р, ст. 73, 74, 75, 80, 81, 109, 118, 168
- Орос Дердь – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53
- Орос Дюрка – з с. Сасове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 61
- Орос Жігмонд – дворянин із с. Чічер Ужанського комітату, ст. 131
- Орос Коста – з с. Гетиня, в полку Кайді Іштвана, в армії Вішкі, ст. 60
- Орос Ласло – з с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 47
- Орос Ласло – з с. Гетиня, поруч Сабо Пала у куруців, ст. 60
- Орос Міклош – із с. Чепа, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 58
- Орос Міхаль – із с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 47

- Орос Пал – цісарський полковник, наприкінці липня 1703 р. в Дебрецені перейшов на сторону Ракоці, призначений капітан-полковником кавалерії, з 2.09.1703р. – директор кавалерії та піхоти на притисянській території, керував штурмом м. Токай, керівник військових дій у Трансильванії, 6.02.1704р. призначений генералом, 25.05.1710р. подав у відставку, помер 7.07.1710р. від чуми, ст. 159, 220
- Орос Ференц – із с. Великий Раковець, у полку Кайді Іштвана, ст. 49
- Орос Ференц – із с. Мала Копаня, в полку Орос Пала, ст. 50
- Орос Ференц – із с. Тарна Маре, в армії Цола, ст. 65
- Орос Ференц – із с. Хмільник, у полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 68
- Орос Ференц – із с. Чепа, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 58
- Орос Шандор – із с. Вилок, у гарнізоні Мукачівського замку, ст. 52
- Орос Шандор – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 52
- Орос Шандор – куруц з полку Кайді Іштвана, служиву Мукачівському замку, ст. 42
- Орос Янош – із с. Турулунг, у полку Кайді Іштвана, невідомо, в якій армії, ст. 62
- Орос Янош – із с. Олешник, у полку Кайді Іштвана, ст. 49
- Орос Янош – із с. Фертешолмаш, в армії Варі Надь Іштвана, ст. 62
- Орос Янош – із с. Чорний Потік, в армії Генці Дердя, ст. 46
- Орос Янчі – із с. Підвиноградів, у полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Оросі Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Оросі Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Оросі Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Оросі Янош – із с. Нове Село, в полку Есе Томаша, ст. 52
- Орсаг Ферко – із с. Карачин, у полку Кайді Іштвана, ст. 44

Ота Янош – із с. Королево, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 66

П

Паіш Шамуел – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202

Паиш Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199

Пал Пейтер – із с. Чорний Потік, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 45

Паладі Міхаль – із с. Чорнотисів, поруч пана Перені Жігмонда, ст. 61

Паладі Пал – із с. Чорнотисів, поруч пана Перені Жігмонда, ст. 61

Паладі Палко – з с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 52

Палы Пал – із с. Дюла, в армії Терек Жігмонда, ст. 59

Палковіч Ференц – у 1704р. – нотар Естергомського комітату, у 1705р. – капітан кавалерії, комендант піхоти в полку Жамбокі Надь Іштвана, у 1705р. – військовий комісар, у 1706р. – гол. військовий комісар, у 1708р. – окружний комісар, у 1709р. потрапив у полон до австрійців, страчений 1710р. в м. Дер, ст. 37

Палочаі Дердь – у 1703р. воював при р. Райна, поранений у м. Ландау, дезертирував і в 1704р. приєднався до куруців, з 1704р. – полковник, потім бригадир армії Ракоці, командир блокади замку Варад (м. Орадеа), у 1710р. – генерал, задунайський головнокомандувач, помер 1713р., ст. 88, 91, 92, 95, 97, 98, 99, 172

Палфі Янош – з 1704 р. австрійський генерал кавалерії, з 24.04.1709р. – маршал, у 1709-1720рр. – надзупан Шарошського комітату, з 26.09.1710р. – австрійський головнокомандувач в Угорщині, 01.05.1711р. укладає/підписує Сатмарський мирний договір з боку Австрії, ст. 223, 224, 225, 226

Палфі Янош – із с. Чорнотисів, поруч пана Перені Жігмонда, ст. 61

Панкрича Янош – із с. Тарна Маре, в армії Цола, ст. 65

Паньокаі Іштван – із с. Галмеу, в армії Надь Пала, ст. 59

Пап Андраш – із с. Перехрестя, в окопах с. Овар, ст. 50

- Пап Андраш – із с. Перехрестя, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дєрдя, ст. 50
- Пап Андраш – із с. Тивадар, у полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 55
- Пап Габор – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Пап Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Пап Іллеш – із с. Олешник, у полку Кайді Іштвана, ст. 49
- Пап Іллеш – із с. Троснік, у полку Гедень Пала, ст. 41
- Пап Іллеш – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 64
- Пап Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Пап Ласло – з с. Гудя, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 66
- Пап Леврінц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Пап Лукач – із с. Рокосово, в гарнізоні Хустського замку, ст. 49
- Пап Міхаль – з 1703р. – організатор повстання на затисянській території, з 27.05.1703р. – повноважний представник Ракоці, з 07.1703р. полковник-капітан кавалерії, з 09.1703р. до 02.1704р. – капітан облоги Мукачівського замку, 26.11.1703р. придушує виступвиноградівських селян за гайдуцькі привілеї, навесні 1704р. – комендант шахтарських містечок у Бая Марє, віцекапітан у Хусті, у 1710р. ще перебуває на боці куруців, ст. 104
- Пап Пейтер – із с. Турт, загинув під с. Овар, ст. 64
- Пап Тивадар – із с. Тарна Марє, в армії Кіш Ласло, ст. 65
- Пап Томаш – із с. Мала Копаня, в гарнізоні Хустського замку, ст. 50
- Пап Томаш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201

- Пап Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Пап Янош – навесні 1704 р. командував однією з армій куруців, ст. 64, 65, 66, 68
- Пап Янош – із с. Підвиноградів, у Мукачівському замку, ст. 43
- Пап Янош – із с. Великий Раковець, в армії Ілошваї Балінта, ст. 49
- Пап Янош – із с. Велятин, в армії Пап Яноша, ст. 65
- Пап Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Пап Янош – заготовляв продукти в Угочанському комітаті, ст. 20
- Папої Янош – у 1700-1703рр. – префект ечедської домінії, ечедська сторожа силою передала його Ракоці, з 1704р. – директор канцелярії Ракоці, у 1705-1708рр. – посол у Туреччині, у 1709-1710рр. – посол у Белграді, у 1710р. – знову в Туреччині, після 1711р. емігрував до Польщі, а згодом до Туреччини, ст. 32, 33, 35, 36, 40, 71, 73, 74, 75, 76, 78, 80, 86, 109
- Паранка Міхаль – із с. Теково, в полку пана Кайді Іштвана, в армії Будула, ст. 66
- Пастаї Габор – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Пастої Ласло – із с. Фертешолмаш, в армії Варі Надь Іштвана, ст. 62
- Патакі Шімон – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, загинув при штурмі м. Сатмар/Сату Маре, ст. 51
- Патакі Янош – дворянин Ужанського комітату, обвинувачений за ухилення від військової служби, ст. 66
- Пати Міхаль – із с. Чорний Потік, лейтенант, у полку Майош Яноша, ст. 45
- Патьолат Матяш – із с. Галмеу, в полку Кайді Іштвана, лежить удома, ст. 59
- Пекрі Леврінц – радник короля, гол. капітан Копрівна (Хорватія), 1703р. в с. Блай (Румунія) потрапив у полон до куруців, 21.01.1704р. приєднався до Ракоці, 04.1704р. призначений

- генералом, у 1704р. – повноважний представник Ракоці в Трансильванії, з 08.07.1705р. – генерал-лейтенант головнокомандувач, у 1705р. – головнокомандувач Трансильванії, у 1706р. – радник Ракоці на Державних зборах у Хусті, у 1706р. – наджупан Мараморошського комітату, у 1706-1707рр. – головнокомандувач Трансильванії, у 1707р. – член Трансильванського консиліуму, у 1707р. – маршал, помер 06.03.1709р., ймовірно похований у Хусті, ст. 69, 163
- Пелешкеі Янош – із с. Чорнотисів, в армії Надь Пала, ст. 61
- Пельшевці Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Перені (члени сім'ї) – рід Переніз Угочанського комітату з середини 1703р. перебував на службі у Ференца Ракоці II; представники роду на Визвольній війні: Перені Форкаш – у 1703р. керівник куруцьких військ під Ужгородом, власник полку; Перені Імре – старший, комісар з питань мобілізації куруців, наджупан Абауйського комітату; Перені Імре – молодший, придворний лейтенант Ракоці; Перені Міхаль – цісарський полковник кінноти, у 1709р. цісарський наджупан Угочанського комітату; Перені Міклош – полковник-капітан піхоти, у 1704р. бригадир куруцьких військ; підписав Сатмарський/Сату Маре мир; Перені Жігмонд – генерал-ад'ютант Ракоці, капітан Мараморощини, заст. капітана Хустського замку, ст. 12, 95
- Перкес Фаркаш – із с. Галмеу, лежачий поранений, кульове поранення, ст. 59
- Петрік Янош – свідок при здачі продовольства в с. Карачин, ст. 82
- Петрус Андраш – староста с. Нове Село, ст. 83
- Пецкеш – сержант із полку пана Ілошваі Балінта, ст. 165
- Пінгар Мартон – із с. Окли, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 58
- Пірда Лукач – із с. Великий Раковець, у полку Кайді Іштвана, ст. 49
- Пішаі Янош – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53

- Погань Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Пойда Міхаль – із с. Нове Село, в полку Есе Томаша, ст. 52
- Полтурак Деметер – із с. Пейтерфалва, в армії Терек Жігмонда, ст. 55
- Польднobl Карл Фреліх – офіцер Ужгородського замка з початку Визвольної війни, підписав договір про капітуляцію замку з боку австрійських військ у 1704р., ст. 35
- Поляк Ласло – з с. Бочічау, загинув в Оваріському окопі, ст. 67
- Полянкаі Янош – свідок при здачі продовольства в с. Підвиноградів, ст. 84
- Полянкаі Пейтер – із с. Підвиноградів, у Хустському замку, ст. 43
- Понгор Іштван – із с. Окли, в армії Надь Яноша, ст. 58
- Понц Міхаль – із с. Тивадар, у полку Шеннеі Іштвана, ст. 55
- Понцош Янош – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 51
- Потор Ласло – з с. Братове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 58
- Пошок Андраш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Пошок Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Праничко Козма – з с. Хижа, невідомо, в якій армії перебуває, ст. 68
- Продан Андраш – із с. Веряця, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67
- Пулко Ласло – з с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 64
- Пустаі Іштван – староста с. Підвиноградів, свідок при здачі продовольства, ст. 83
- Пушкаш Ференц – свідок при здачі продовольства в с. Фанчика, ст. 82

Р

- Радаі Пал – у 1699-1703рр. нотар у комітаті Ноград, у жовтні 1703р. в таборі біля Токая приєднався до Ракоці, особистий

- секретар Ракоці, у 1703-1708рр. – гол. тридцятник (митник), у 1704р. – посол у Пруссії, у 1705р. – редактор першого угорського вісника «Mercurius Hungaricus», у 1706р. – придворний директор канцелярії і ради, з 11.04.1707р. – канцлер Трансильванської дирекції, у 1707р. – посол у Польщі, у 1709р. – комісар із рекрутингу (мобілізації), у 1709р. – посол у Бендерах, наприкінці 1710 р. емігрував до Польщі, у вересні 1711р. повернувся додому, ст. 99, 110, 111, 113, 116, 120, 127, 143, 155, 156, 158, 189, 206, 207
- Радич Андраш – у 1694-1698рр. – придворний капітан і префект Берчені Міклоша, у 1704-1710рр. – Кошицкий комендант, через хворобу передає командування Нараі Ласлову, у 1705р. – гол. полковник регулярних військ, у 1706р. – бригадир армії куруців, у 1707р. – заст. генерала в Кошице, з 13.02.1711р. хворіє, ст. 154
- Радуль Андраш – із с. Турт, в армії Цола Іштвана, ст. 64
- Ракасі Шандор – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53
- Ракасі Янош – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 65
- Ракоці Деметер – із с. Матієве, в полку Кайді Іштвана, ст. 53
- Ракоці Ференц II – (27.03.1676р. с. Борша – 08.04.1735р. м. Текірдаг) – герцог Св. Римської імперії, син графині Ілони Зріні та князя Ференца Ракоці I, довічний надзупан Шарошського комітату; навчання: в колегії Неухаус, філософський факультет у Празі, дружина: Хессен Рхеінфелш Шаролта Амалія, у 1698-1701рр. – організатор антигабсбурзької змови, 18.04.1701р. – арештований, до 07.11.1701р. перебував у полоні, втікає до Польщі, 6-го травня 1703р. разом із Берчені Міклошем видає Бережанську відозвудо угорського народу проти політики Габсбурзької імперії, 16.06.1703р. через Веречанський перевал повертається до Угорщини, керує Визвольною війною проти Габсбургів, з 08.07.1704р.– князь Трансильванії, з 17.09.1705р.– правлячий князь конфедеративних станів Угорщини, підписує лист конфедерації, 21.02.1711р. залишає Угорщину, перебуває в еміграції у Польщі, Франції та Туреч-

- чині, помер 08.04.1735р. в м. Текірдаг, прах князя, а також його соратників 1906р. перевезений у м. Кошиці, ст. 115, 183
- Ракош Янош – свідок при здачі продовольства в с. Олешник, ст. 83
- Рамочагазі Дердь – з 1703р. – перший куруцький інспектор монетного двору в м. Байа Маре, префект із питань економіки затисянського регіону, з 1707р. – директор з виробництва нітрату в м. Надькало, з 1713 року – піджупан Саболчського комітату, ст. 22
- Раті Гергель – із с. Кішрат, (Малі Ратівці – частина с. Вел. Ратівці), у 1701р. – нотар в Ужанському комітаті, у 1703р. сховався від куруців в Ужгородському замку, у 1704 р. приєднався до куруців, у 1704-1705рр. – егерський префект, у 1705-1706рр. – секретар князя, у 1705р. – один з секретарів Державних зборів у Сейчені, у 1707-1708рр. – судовий нотар в Ужанському комітаті, у 1711р. – піджупан Ужанського комітату, помер 1722 р., ст. 35, 90, 96, 126, 128, 129, 130
- Ратоні Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Ратоні Пейтер – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Ратоні Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Реведі Янош – сержант (штражмештер) Угочанського комітату, ст. 124
- Реведі Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Ревіцкі Імре – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Ревіцкі Михайл – завідувач продовольчим складом в Угочанському комітаті, ст. 198

- Ретвегі Томаш – із с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 47
- Річкаї Ференц – із с. Новоселиця, в полку Кайді Іштвана, ст. 48
- Рожа Дердь – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 64
- Роман ... – із с. Матієве, в полку Кайді Іштвана, ст. 53
- Роман Іллеш – із с. Підвиноградів, у полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Рот Міхаль – і з с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 47
- Руський мештер (майстер) – із с. Шаланки, в таборі князя Ракоці (член варти/палоташ), ст. 47

С

- Сабадош Ласло – куруц уполку Орос Адама, ст. 158
- Сабі Міхаль – із с. Дюла, в армії Терек Жігмонда, загинув в окопах під Оваром, ст. 59
- Сабо Андраш – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, ст. 45
- Сабо Андраш – свідок при здачі продовольства в с. Вилок, ст. 82
- Сабо Дердь – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, загинув у с. Овар, ст. 51
- Сабо Дердь – із с. Тисобикень, у полку Шеннеї Іштвана, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 54, 202
- Сабо Іллеш – із с. Заріччя, в полку Кайді Іштвана, ст. 48
- Сабо Іштван – із с. Королево, в полку панаГедень Пала, в армії Терек Жігмонда, ст. 66
- Сабо Іштван – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 63
- Сабо Іштван – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 52
- Сабо Іштван – із с. Тисобикень, у полку Майош Яноша, ст. 54
- Сабо Іштван – із с. Фанчикове, в полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Сабо Міклош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Сабо Міхаль – із с. Доболт, у армії Надь Пала, ст. 63

- Сабо Пал – навесні 1704р. командував однією з армій куруців, ст. 55, 60, 61, 65
- Сабо Пал – із с. Гетиня, пан лейтенант, у полку пана Шеннеї Іштвана, ст. 60, 202
- Сабо Ференц – і з с. Вилок, у полку Кайді Іштвана, ст. 52
- Сабо Ференц – із с. Вовчанське, в армії Вішкі, ст. 55
- Сабо Ференц – із с. Фертешолмаш, в армії Варі Надь Іштвана, ст. 62
- Сабо Ференц – зі с. Чорнотисів, у полку Майош Яноша, ст. 61
- Сабо Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Сабо Янош – із с. Великий Раковець, в армії Ілошвай Балінта, ст. 49
- Сабо Янош – із с. Сасове, в армії Сабо Пала, ст. 61
- Сабов Андраш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Сабов Гашпар – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Сабов Гергель – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Сабов Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199, 200
- Сабов Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Сабов Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Сабов Пал – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199, 200

- Сабов Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200, 201, 202
- Сабов Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Сакач Янош – із с. Королево, в полку панаГедень Пала, в армії Терек Жігмонда, ст. 66
- Сакмарі Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Салаі Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Самаряі Пейтер – протонотаріус, керівник Мараморошських міст, що протестували з приводу порушення привілеїв, ст. 182-184
- Санисло Пал – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56
- Санісло Іштван – свідок при здачі продовольства в м. Виноградів, ст. 83
- Санісло Міклош – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 65
- Сараз Андраш – із с. Вилок, у верхньому таборі, ст. 52
- Сароз Іштван – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, загинув у с. Овар, ст. 51
- Сас Балінт – із с. Вовчанське, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 54
- Сас Іштван – із с. Вовчанське, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 54
- Сас Ференц – із с. Гетиня, в полку Кайді Іштвана, в армії Вішкі, ст. 60
- Сас Янош – із с. Гудя, в таборі князя (Ф. Ракоці II), ст. 66
- Севке Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200

- Севлюші Іштван – дворянин, капітан армії куруців, ст. 165
- Сеге Янош – із с. Гетиня, в полку Кайді Іштвана, в армії Вішкі, ст. 60
- Сегеді Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Сегеді Іштван – присяжний нотар Ужанського комітату, ст. 131
- Секе Іштван – із с. Чапа, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 57
- Секе Міговк – зі с. Підвиноградів, у полку Есе Томаша, ст. 43
- Секе Міхаль – із с. Дюла, в армії Терек Жігмонда, ст. 59
- Секе Ференц – із с. Тивадар, в армії Надь Пала, ст. 55
- Секель Андраш – із с. Перехрестя, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 50, 202
- Секель Гашпар – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Секель Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Секель Імре – з с. Тивадар, у полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 55
- Секель Іштван – староста, свідок при здачі продовольства в с. Перехрестя, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 83, 200
- Секель Міклош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Секель Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Секельгіді – лейтенант армії куруців, ст. 164, 165
- Секереші Іштван – із помістя Кайді Іштвана, доставив продукти і худобу за окремі місяці 1703-1704 р. в Угочанському комітаті, ст. 166

- Секленцеї Деметер – із с. Дротінці, у Комлоші Ференца, ст. 43
- Селеї Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Селеї Дердь – підтвердив здачу хліба в Угочанському комітаті в 1706 р., ст. 167
- Сенді Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Сенді Міхаль – тимчасовий виконувач обов'язків прапороносця Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 124, 200
- Сеннеш Янош – староста с. Вербець, свідок при здачі продовольства, ст. 83
- Сентівані Янош – полковник, у 1703р.– інспектор Сепешської господарської комори в Мукачеві, сховався від куруців у Мукачівському замку, 16.03.1704р. приєднався до куруців, з 02.08.1704р. – ад'ютант гол.генерала Берчені Міклоша, з 01.10.1705р. – полковник-капітан, командувач придворної варти (палоташ) Ракоці, з 08.03.1709р. – бригадир армії куруців, у 1710р. – комендант Пряшева, з 01.02.1711р. – командир Мукачівського замку до моменту капітуляції, ст. 36
- Сенткіраї Дердь – із с. Тросник, у полку Кайді Іштвана, ст. 41
- Сентмаряї Жігмонд – з 27.11.1703р. – капітан піхоти, з 08.04.1704р. – полковник піхоти, 27.05.1705р. призначений полковником піхотинців у затисянському регіоні, служив полковником до 1706р., ст. 100
- Сентмаряї Ференц – у 1703р. – полковник-капітан піхоти куруців у Земпленському комітаті, у 1705р. – гол. капітан саболчської піхоти, у 1706р. – гол. капітан кавалерійського полку Саболчського комітату, ст. 102, 105
- Сенці Ференц – із с. Вилок, у князя (Ф. Ракоці II), ст. 51
- Сеп Ференц – із с. Турулунг, залишився в окопі під с. Овар, ст. 62
- Серемі Шамуел – із с. Пейтерфалва, в полку Майош Яноша, в армії Надь Іштвана (Варі), ст. 54
- Серенчі Йонаш – із с. Гудя, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 66

- Сеч Міклош – із с. Карачин, у полку Кайді Іштвана, ст. 44
- Сеч Янош – із с. Пейтерфалва, в армії Терек Жігмонда, ст. 55
- Сіладі Іштван – із с. Підвиноградів, у таборі Берчені Міклоша, ст. 43
- Сіладі Мартон – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Сіладі Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Сіладі (ймовірно Сіладі Ференц) – дворянин із Сатмарського комітату, чл. дворянської спілки, після Визвольної війни емігрувавдо Польщі, ст. 76
- Сіладі Янош – злочинець, який Ужанським комітатом відправлений до Хустського замку з метою відбування покарання, ст. 151
- Сильва Міхайл – за його квитанціями Угочанський комітат здав комісару 50 свиней, ст. 190
- Сігеті Пал – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 44
- Сілваш Деметер – із с. Хижа, невідомо, в якій армії перебуває, ст. 68
- Сінтаі Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Сінтаі Ласло – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Сінтаі Пейтер – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Славецаі Даніло – з с. Вільхівка, в полку Кайді Іштвана, ст. 48
- Славецаі Янош – із с. Вільхівка, в полку Кайді Іштвана, ст. 48
- Собослоі Іштван – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, ст. 51
- Сомбаті Пейтер – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Сюч Деметер – свідок при здачі продовольства в с. Олешник, ст. 83

- Сухаї – (ймовірно Сухаї Матяш) полковник куруцької армії, ст. 54
Сюч Андраш – із с. Олешник, у гарнізоні Мукачівського замку, ст. 49
Сюч Андраш – із с. Чома, в полку Кайді, в армії Терек Жігмонда, ст. 57
Сюч Гергель – із с. Карачин, у полку Кайді Іштвана, ст. 44
Сюч Міклош – із с. Тросник, у полку Гедень Пала, ст. 41
Сюч Пейтер – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
Сюч Янош – із с. Рокосово, в гарнізоні Хустського замку, ст. 50
Сюч Янош – капітан-полковник куруців, ст. 96
Сюч Янош – із с. Чома, в полку Кайді, в армії Надь Яноша, ст. 57

Т

- Тагі Габор – судовий виконавець Ужанського комітату, ст. 131
Талаш Якоб – із с. Хмільник, у полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 68
Танкуці Ференц – із с. Хмільник, у полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 68
Тар Андраш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
Тарішка Міклош – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 44
Татаї Габор – окружний начальник, засідатель, постійний суддя Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 82, 84, 199
Татар Дюрка – з с. Карачин, у полку Кайді Іштвана, ст. 44
Теб Іштван – навесні 1704р. командував однією з армій куруців, ст. 62, 63, 65
Тевіш Міхаль – із с. Вилок, у верхньому таборі, ст. 52
Тегзе Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
Тегзе Ласло – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202

- Тегзе Міхаль – із с. Пейтерфалва, в армії Терек Жігмонда, втікач, ст. 55
- Тежек Гергель – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 64
- Тейчі Міклош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Текегазі Янош – із с. Теково, в полку пана Кайді Іштвана, в армії Будула, ст. 66
- Терек Жігмонд – із с. Форголань, ст. лейтенант, у полку Генці Пала, Кайді Іштвана, ст. 57
- Терек Жігмонд – навесні 1704 р. командував однією з армій курців, ст. 54, 55, 58-60, 67
- Терек Іштван – із с. Фертешолмаш, в армії Варі Надь Іштвана, зловживав своєю владою при зборі продовольства, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 61, 104
- Течі Янчі – з с. Шаланки, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 46
- Тімар Міхаль – відповідальний за забезпечення продовольством військ та трансильванських біженців, ст. 211
- Товар Янош – із с. Герта Міца, в армії Кіш Ласло, 67
- Товт Гергель – із с. Вовчанске, загинув під Сату Маре, ст. 54
- Товт Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Товт Дердь – із с. Фертешолмаш, в армії Варі Надь Іштвана, ст. 62
- Товт Дюрка – із с. Гетиня, в полку Кайді Іштвана, в армії Вішкі, ст. 60
- Товт Міхаль – із с. Нове Село, загинув у с. Овар, ст. 52
- Товт Пейтер – із с. Сухий, в армії Сабо Пала, ст. 65
- Товт Янош – із с. Виллок, у полку Есе Томаша, ст. 52
- Товт Янош – із с. Виллок, у полку Каролі Шандора, ст. 52
- Товт Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201

- Товтфалуші Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Томої Андраш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Томорі Шамуел – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Тоня Ференц – із с. Чорнотисів, в армії Надь Пала, ст. 61
- Торма Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Триппон Янош – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 64
- Тромп – генерал піхотних військ австрійської армії, ст. 119
- Турда Андраш – із с. Вилок, у полку Есе Томаша, під м. Сату Маре, ст. 51
- Турда Іштван – свідок при здачі продовольства в с. Підвиноградів, ст. 84
- Турда Міхаль – із с. Підвиноградів, у полку Майош Яноша, ст. 42
- Туркуль Мартон – із с. Чома, в полку Кайді, в армії Надь Яноша, ст. 57
- Туркуль Пал – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Туркуль Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Туроці Ференц – дворянин Ужанського комітату, обвинувачений за ухилення від військової служби, ст. 131
- Туша Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Туша Янош – із с. Форголань, у полку Генці Пала, Кайді Іштвана, ст. 57

Туша Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200

Тюкош Міхаль – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56

У

Уйварі Мартон – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199

Уйвароші Міхаль – заст. капітана куруцьких військ, ст. 218

Уйгелі Іштван – у 1704-1705рр. – нотар Угочанського комітату, поштмейстер у с. Вилок, помер у 1706 р., ст. 106

Уйгелі Іштван – депутат Угочанського комітату, з 06.09.1698р. – нотар Угочанського комітату, з 30.03.1705р. – поштмейстер у с. Вилок, помер 1706р., ст. 30

Уйгелі Іштван – зам. піджупана, дворянин Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199

Уйгелі Пал – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199

Уйгелі Ференц – депутат Угочанського комітату, з 1705р. – капітан куруцької армії, у 1705 р. підписав лист конфедерації, ст. 28, 100, 202

Уйгелі Шандор – у 1706р. – піджупан Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, у 1712р. – посол Угочанського комітату на Державних зборах у Братиславі, ст. 188, 199

Уйлакі Іштван – піджупан Угочанського комітату з 1699р., у 1703 р. перейшов на бік куруців, посол на Державних зборах у м. Сейчень, підписав лист конфедерації, помер у 1708р. як піджупан комітату, ст. 25, 100, 202

Ур Андраш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201

Ур Міхаль – із с. Порумбешті, в армії Надь Іштвана, ст. 59

Ускаї Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201

Ускаї Абрагам – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199

Ф

Фазекаш Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200

Фазекаш Пал – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 45

Фазекаш Томаш – із с. Турулунг, в армії Теб Іштвана, ст. 62

Фазекаш Ференц – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 45

Факош Янош – із с. Заріччя, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 48

Фаркаш Даніел – із с. Турт, загинув під с. Овар, ст. 64

Фаркаш Золтан – призначений відповідальним із постачання військ продовольством у Сатмарській/Сату Марє блокаді, комісар зі збору продовольства для армії куруців, ст. 73

Фаркаш Лазар – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 65

Фаркаш Пал – із с. Вовчанське, в полку Кайді Іштвана, в армії Терек Жігмонда, ст. 54

Фарнаші Жігмонд – із с. Вербовець, постраждалий від зловживань куруців при зборі продовольства в с. Вербовець, ст. 104

Феде Андраш – із с. Боржавське, поранений, інвалід, ст. 48

Феєр Дердь – із с. Турулунг, в армії Дока, ст. 62

Феєр Якоб – із с. Велятин, в армії Пап Яноша, ст. 65

Феєр Андраш – із с. Братове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 58

Феєр Янош – із с. Боржавське, в Хустському замку, ст. 48

Фекете Геці – з с. Карачин, у полку Кайді Іштвана, ст. 44

- Фекете Іштван – із с. Турулунг, в армії Теб Іштвана, ст. 62
- Фелдварі Пал – через нього передано до Угочанського комітату людей, коней та волів, ст. 189
- Фендріх Фрідріх Карл Вюндер – офіцер Ужгородського замку на початку Визвольної війни, підписав договір про капітуляцію замку з боку австрійських військ у 1704р., ст. 35
- Фенна Янош – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 53
- Фердуц Лукович – із с. Великий Раковець, в армії Ілошвай Балінта, ст. 49
- Фієрвілле Луіз – з 16.02.1704р. – на службі в Ракоці, у 1704р. – полковник, командир придворного гранатного полку, 26.12.1704р. – 20.12.1705р. перебуває в полоні, з 24.06.1707р. – бригадир армії, у 1710р. – адміністратор при Ракоці з питань Франції, ст. 154
- Філекі Лацко – з с. Великі Ком'яти, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 48
- Філеп Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Філеп Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Філеп Святий (Filippo Romolo Neri) – (1515–1595pp.) засновник конгрегації оретаріанців., ст. 162
- Фінцік ... – із с. Матієве, в полку Майош Яноша, ст. 53
- Фогараші Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Фогаш Янош – із с. Чорнотисів, при панові Перені Жігмонду, ст. 61
- Фодор Дєрдь – із с. Галмеу, залишився під Сату Маре, ст. 59
- Форгач Шімон Гімеші – граф, у 1701р. – власник полку кінноти, полковник, 20.03.1704р. втік до куруців, з 04.1704р. – генерал-маршал польових військ, у 1704р. – гол. генерал на задунайській території, з 30.10.1704р. – головнокомандувач

- трансильванських військ куруців, з 30.09.1705р. – член сенату, з 26.12.1705р. – головнокомандувач регулярних військ, у 1706р. – гол. капітан Кошицького округу, з 22.11.1706р. по 16.11.1710 р. перебував під арештом, у 1711-1721рр. перебував в еміграції в Польщі, Туреччині, помер 1730р., ст. 125, 144
- Форіш Амбруш – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Форіш Імре – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Форіш Іштван – із с. Дротінці, в полку Майош Яноша, ст. 42
- Форіш Іштван – із с. Велятин, в армії Будула, ст. 65
- Форіш Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Форіш Пал – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Форноші Жігмонд – із с. Вербовець, в полку Майош Іштвана, старший чоловік мобілізований примусово, просили князя його відпустити, ст. 44
- Фрата Міхаль – із с. Шаланки, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 46
- Фреліх Карл Польднобл – офіцер Ужгородського замку на початку Визвольної війни, підписав договір про капітуляцію замку з боку австрійських військ у 1704р., ст. 35
- Фуртамат Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Футамат Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Футамат Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199

Фюзер Янош – мол. лейтенант, із с. Підвиноградів, у таборі князя, ст. 42

Ц

Цібере Пал – із с. Вовчанське, в полку Кайді Іштвана, в армії Терек Жігмонда, ст. 54

Цола Іштван – навесні 1704р. командував однією з армій куруців, ст. 63-65

Ч

Чаба Жігмонд – лейтенант в армії Ракоці в м. Кішварда, у 1705-1706рр. перебував на посаді капітана, з 21.06.1706р. – начальник варти, з 03.04.1708р. – окружний комісар у Сатмарському комітаті, у 1708р. – посол Саболчського комітату на Державних зборах у м. Егер, ст. 100, 101, 105

Чабаі Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200

Чабаі Янош – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200

Чакі Іштван – у 1697-1698рр. – наджупан Угочанського комітату, у 1702 р. – наджупан Березького комітату, втік від куруців у Сатмарській/Сату Марє замок, на початку 1705 р. приєднався до куруців, у 1705р. – адміністратор державного гол. комісаріату, у 1705 р. підписав лист конфедерації, з 15.02.1706р. – адміністратор наджупана Сепешського комітату, у 1706р. – комісар із питань церкви на задунайських територіях, з 05.11.1707р. – голова ради шахтарських справ, у 1708р. – голова шарошпотокського аудиторського комітету, у 1711 р. емігрував до Польщі, після амністії 1713-1714рр. – знову наджупан Березького комітату, ст. 106, 107, 165

Чакі Міхаль – 24.12.1703р. приєднався до куруців, у 1704р. призначений бригадиром армії куруців, наджупан та капітан Сепешського комітату, 29.11.1705р. призначений генералом, з 15.12.1708р. – генерал-маршал, у 1711р. емігрував до Польщі, ст. 78

- Чакі Ференц – присяжний окружного суду Угочанського комітату, ст. 82
- Чанаді Янош – із с. Гудя, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 66
- Чато Адам – із с. Тисобикень, у полку Белтекі Тіводара, ст. 25, 54
- Чато Гашпар – у 1697-1709рр. – другий піджупан Угочанського комітату, у 1706р. – тимчасовий виконавець обов'язків капітана комітату, з 26.09.1706р. – піджупан Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 124, 199
- Чато Міхаль – із с. Теково, в полку пана Гедень Пала, в армії Надь Яноша, ст. 66
- Чато Шандор – суддя Ужанського комітату, ст. 131
- Чел Андраш – із с. Братове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 58
- Челе Іштван – із с. Гетиня, в полку Кайді Іштвана, в армії Вішкі, ст. 60
- Чемницькі Андраш – із с.Перехрестя, загинув при штурмі замку Сатмар/Сату Маре, ст. 50
- Ченгері Андраш – із с. Вилоч, у полку Есе Томаша, ст. 52
- Ченгері Іштван – із с. Тисобикень, у полку Есе Томаша, ст. 54
- Ченгері Іштван – свідок при здачі продовольства в с. Фанчика, ст. 82
- Чендеш Янош – із с. Сасове, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Пала, ст. 60
- Чеп Лазар – із с. Великі Ком'яти, в полку Кайді Іштвана, ст. 47
- Чепеі Янош – із с. Чепа, в полку Кайді Іштвана, в армії Надь Яноша, ст. 58
- Чергаті Андраш – із с. Матієве, в полку Есе Томаша, загинув у с. Овар, ст. 52
- Чісар Іштван – присяжний і член сенату мараморошських міст, що протестували з приводу порушення привілеїв, ст. 183, 184
- Чобаі Ференц – із с. Фанчикове, в полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Чокаш Пейтер – із с. Підвиноградів, в армії Пап Міхаля, ст. 43
- Чоколь Томаш – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 64

- Чома Іштван – із с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 47
- Чомаї Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Чомаї Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Чомакезі – навесні 1705р. командував однією з армій куруців, ст. 55, 56
- Чонка Якоб – із с. Сухий, в армії Пап Яноша, ст. 65
- Чорба Міхаль – куруц у полку Майош Яноша, служить під м. Сату Маре, ст. 42
- Чорба Тивадар – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 65
- Чорба Ференц – із с. Рокосово, в гарнізоні Хустського замку, ст. 50
- Чорба Якоб – із с. Батарчі, в полку Кайді Іштвана, в армії Пап Яноша, ст. 65
- Чордаш Іштван – із с. Турулунгу полку Кайді Іштвана, не знаємо в якій армії, ст. 62
- Чордаш Ласло – із с. Троснік, у полку Гедень Пала, ст. 42
- Чордаш Янош – із с. Порумбешті, в армії Надь Пала, ст. 60
- Чотарі Габор – від початку 1704р. на боці куруців, секретар канцелярії Ракоці, ст. 39
- Чугора Мартон – із с. Вільхівка, в полку Кайді Іштвана, ст. 49
- Чука Мартон – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 63
- Чука Міхаль – із с. Томашені, в полку Кайді Іштвана, в армії Теб Іштвана, ст. 63
- Чюре Андраш – із с. Турулунг, в полку Кайді Іштвана, невідомо, в якій армії, ст. 62
- Чюре Андраш – із с. Галмеу, в армії Надь Пала, ст. 59

Ш

- Шаланкі Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Шаланкі Янош – із с. Нове Село, в полку Есе Томаша, ст. 52
- Шандор Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Шандор Леврінц – із с. Великий Раковець, в армії Ілошваї Балінта, ст. 49
- Шандор Ференц – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Шапан Пейтер – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56
- Шапі Янош – із с. Веряця, в полку пана Кайді Іштвана, ст. 67
- Шараді Янчі – із с. Підвиноградів, у полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Шаркань Ференц – із с. Королево, в армії Будула, ст. 66
- Шаркезі Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Шаркезі Міклош – із с. Тивадар, в армії Чомакезі, поважний дворянин Угочанського комітату, сержант (штражмештер), ст. 56, 166
- Шаркезі Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Шароші Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Шашварі Шандор – куруц у полку Гедень Пала, служить в окопах під с. Овар, ст. 42
- Шашка Андраш – із с. Пейтерфалва, в полку Майош Яноша, в армії Надь Іштвана (Варі), ст. 55
- Шветлік Франціскус фон Готтефрідус Псесан – комендант Ужгородського замку на початку Визвольної війни, підписав

- договір про капітуляцію замку з боку австрійських військ у 1704 р., ст. 119
- Шеленді Дердь – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 199
- Шеннеі Іштван – воював полковником проти турків, 1703 р. приєднався до Ракоці, з серпня призначений генералом затисянської армії Ракоці, канцлер і сенатор конфедерації, з 18.02.1711р. до 24.06.1711р. – гол. комендант Мукачівського замку, ст. 122, 162, ст. 122, 162
- Шеннеі Понграц – у 1703р. командир блокади Ужгородського замку, у 1705р. – гол.капітан повстання в Земпленьському комітаті, у 1706р. – капітан гайдуків задунайських комітатів, у 1707р. – полковник-капітан куруців, ст. 156
- Шереш Гашпар – із с. Тисобикень, у полку Кайді Іштвана, в армії Кішпаладі Надь Пала, ст. 54
- Шереш Міхаль – із с. Порумбешті, перебуває під Орадеа, ст. 60
- Широш Лукач – із с. Великі Ком'яти, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 48
- Шік Міхаль – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56
- Шіле Іштван – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 57
- Шімон Андраш – із с. Чорний Потік, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, поранений, ст. 46
- Шімон Дердь – із с. Турулунгу, полку Кайді Іштвана, невідомо, в якій армії, ст. 62
- Шімон Іштван – із с. Вербовець, у полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, в окопах під с. Овар, ст. 45
- Шімон Міхаль – із с. Турулунг, у полку Кайді Іштвана, невідомо, в якій армії, ст. 62
- Шімон Янош – староста с. Чорний Потік, свідок при здачі продовольства, ст. 84
- Шімон Янош – із с. Галмеу, в таборі князя (Ф. Ракоці II), ст. 59
- Шіпош Міхаль – із с. Шаланки, в полку Есе Томаша, в армії Генці Дердя, ст. 47

- Шодор Іштван – із с. Шаланки, в полку Есе Томаша, ст. 47
- Шомодь Жігмонд – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 200
- Шонкольош Іштван – свідок при здачі продовольства в м. Виноградів, ст. 83
- Шош Андраш – із с. Фанчикове, в полку Кайді Іштвана, ст. 43
- Шош Іштван – із с. Форголань, у полку Кайді Іштвана, в армії Бабош Пала, ст. 56
- Шретер Янош – 17.09.1703р. вже перебував на боці куруців, з 18.10.1703р. – гол. капітан шахтарських міст, у 1704р. – полковник кавалерії та піхоти, з 28.12.1705р. – бригадир, інспектор артилерії, кінець 1709р. – початок 1710р. – комендант м. Пряшева, 11.12.1710р. емігрував до Польщі, 15.08.1711р. повернувся додому, помер на початку 1714р., ст. 135, 170
- Шурані Пал – із с. Пейтерфалва, в полку Шеннеї, залишився під м. Сату Маре, ст. 55
- Шушко Деметер – із с. Боржавське, в полку Кайді Іштвана, ст. 48
- Шюте, зять Матяша – з с. Теково, в полку пана Кайді Іштвана, в армії Будула, ст. 66
- Шюте Гергель – із с. Теково, в полку пана Геденя Пала, в армії Надь Яноша, ст. 67
- Шюте Дані – з с. Чома, в полку Кайді, в армії Терек Жігмонда, ст. 58
- Шюте Ференц – із с. Тарна Маре, в армії Кіш Ласло, ст. 66

Я

- Якоб Іштван – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 201
- Якоб Святий /Iacobus Maior/ (поч. І ст. – 42-44р.), ст. 162
- Ямбор Міхаль – мешканець Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 202
- Яна Міхаль – із с. Шаланки, в гарнізоні Мукачівського замку, ст. 46

- Янокі Жігмонд – у 1698-1701рр. – піджупан комітату Гонт, у 1704р. – член Придворної ради, у 1705р. – придворний канцлер, у 1705р. – сенатор, помер 1709р. в Рахові, похований уєвангельській церкві, ст. 35, 82, 86, 87, 88, 90, 95, 96
- Ясаі Пейтер – окр. начальник, засідатель, суддя Угочанського комітату, склав присягу на вірність Ракоці на Державних зборах у м. Сейчень або вдома, ст. 83, 85, 200

ПОКАЖЧИК НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ

1. назва з оригінального документа в українській транскрипції
2. назва угорською
3. сучасна назва
4. у якій державі знаходиться сьогодні

А

Аклі/ Akli/ Оклі – Україна, ст. 26, 27, 59
Алмаш/ Fertőszalmás/ Фертешолмаш – Україна, ст. 26, 62, 104
Алшокарасло/ Alsókaraszlóc/ Заріччя – Україна, ст. 24, 49
Алшошарад/ Alósárad/ Нижнє Болотнє – Україна, ст. 24
Алшогерце/ Kisgérce/ Gherța Mică– Румунія, ст. 25
Ардо/ Szőlősvégardó/ Підвиноградів – Україна, ст. 24, 82, 84
Ароксаллаш/ Árokszállás/ Grafenschachen – Австрія, ст. 40

Б

Бабонь/ Bábony/ Băbiu– Румунія, ст. 26
Батарч/ Batarcs/ Bătarci– Румунія, ст. 64
Баторкєсі/ Bátorkeszi/ Bátorove Kosihy – Словаччина, ст. 99, 100
Бекєнь/ Tiszabökény/ Тисобекєнь –Україна, ст. 26, 53
Белєнєш/ Belényes/ Beiuş – Румунія, ст. 187
Берегєас/ Beregszász/Берегове – Україна, ст. 81, 167, 206
Бєрєтьоуйфалу/ Berettyóújfalú –Угорщина, ст. 88, 99
Бєрзєк /Berzék – Угорщина, ст. 190, 192
Бігар/ Bihar /Biharia – Румунія, ст. 88, 97, 98
Борші/ Borsi/ Борша– Словаччина, ст. 69, 233
Ботар/ Batár/ Братове–Україна, ст. 26, 27, 58
Бочко/ Bocskó /Bocicău – Румунія, ст. 26, 67

В

Варалє/ Tamásváralja /Tămășeni – Румунія, ст. 26, 27, 63
Вари/Vári – Україна, ст. 83, 84
Варод/ Nagyváradi/Oradea – Румунія, ст. 91, 92, 151, 171
Вац/Vác – Угорщина, ст. 96
Велєйте/ Veléte/ Вєлятин – Україна, ст. 27, 65
Вєрбєц/ Verbőc/ Вєрбєвєць– Україна, ст. 24, 44, 84, 104
Вєрєбєль/ Verebely/ Vrable – Словаччина, ст. 79, 80

Вереце/Veréce/Веряця– Україна, ст. 67
 Верешмарт/Alsóveresmart /Мала Копаня – Україна, ст. 25, 50
 Ветеш/ Vetés/ Vetiş – Румунія, ст. 19, 41, 231
 Вигне/ Vihnye/ Vyhne –Словаччина, ст. 75, 76
 Вишк/ Visk/ Вишкове –Україна, ст. 108, 183
 Відень/ Bécs/ Vienna – Австрія, ст. 225
 Вітка/Vitka – Угорщина, ст. 88, 89
 Вішоль/ Vizsoly –Угорщина, ст. 144, 145, 146

Г

Галмі/ Halmi/Halmeu –Румунія, ст. 27, 59
 Гатван/ Hatvan – Угорщина, ст. 100, 149
 Геденьгаза/ Gödényháza/ Гудя – Україна, ст. 27, 66
 Гетень/ Hetény/ Гетиня – Україна, ст. 26, 60
 Горзо/ Gruzovce – Словаччина, ст. 83
 Госсумезе/ Hosszúmező/ Câmpulung la Tisa – Румунія, ст. 108, 182, 183, 184, 217

Д

Даболц/ Dabolc/ Dobolţ – Румунія, ст. 26, 64
 Дебрецен/ Debrecen – Угорщина, ст. 80, 81, 106, 140, 226
 Діосег/Bihardiószeg/Diosig – Румунія, ст. 198
 Долга/ Dolha / Довге – Україна, ст. 46
 Домагіда/ Domahida/Domăneşti – Румунія, ст. 20
 Дунафелдвар/ Dunaföldvár – Угорщина, ст. 70, 71
 Дендеш/Gyöngyös –Угорщина, ст. 75, 97, 98
 Дерке/ Györke/ Ďurkov – Словаччина, ст. 118
 Дярмат/Fehérgyarmat – Угорщина, ст. 211
 Дюла/ Gyula– Україна, ст. 26, 59

Е

Егер/Eger –Угорщина, ст. 36, 39, 40, 81, 82, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 102, 110, 127, 128, 129, 130, 184
 Егреш/ Egres / Олешник– Україна, ст. 24, 49, 84
 Ельвеш/ Őlyves/ Вільхівка – Україна, ст. 24, 49
 Епер'еш/Eperjes/ Prešov– Словаччина, ст. 113, 114, 143, 144, 178, 179, 207, 208
 Ершекуйвар/Érsekújvár/ Nové Zámky – Словаччина, ст. 138, 140, 143, 237

Еслар/Tiszaeszlár – Угорщина, ст. 78
Естергом/Esztergom – Угорщина, ст. 144, 145, 146, 147
Ечед/Ecsed – Угорщина, ст. 14, 73, 74, 75, 106, 119, 120, 163, 164,
165, 167, 168, 169

Ж

Жибо/ Zsibó / Jibou – Румунія, ст. 328, 118, 199

З

Зілог/ Zilah / Zalău – Румунія, ст. 112, 113

К

Каплон/ Kaplony / Căpleni – Румунія, ст. 187
Карачфалва/ Karácsfalva/ Карачин– Україна, ст. 24, 44, 83
Кароль/ Надькароль/ Nagykároly /Carei – Румунія, ст. 126, 127,
164, 181, 187, 188, 190, 196, 198, 204, 218, 220, 223, 224, 226, 240
Кашша/ Kassa /Košice – Словаччина, ст. 30, 103, 130, 144, 149,
150, 172, 175, 179, 181, 189, 221
Кевежд/Székelykövesd /Cuieșd – Румунія, ст. 128
Кекенешд/Kökényesd / Pogumbesti – Румунія, ст. 26
Келче/ Kölcse – Угорщина, ст. 83, 84
Керем/Köröm – Угорщина, ст. 189
Кертвелеші Пуста/ Körtvélyesi Puszta / частина м. Татабаня–
Угорщина, ст. 194
Кечкемет/Кецскемет – Угорщина, ст. 140
Кирва/Tiszakirva / Крива– Україна, ст. 25
Кіральгаза/ Királyháza/ Королево – Україна, ст. 27, 66
Кішварда/ Kisvárda – Угорщина, ст. 151, 212
Кішкопань/Kiskorányu/ Мала Копаня – Україна, ст. 50
Кіштарна/Kistarna/ Хижа– Україна, ст. 27, 68
Кіштаполчань/ Kistapolcsány/ Topoľčianky – Словаччина, ст. 133,
134, 136
Кішчонгова/ Kiscsongova/ частина с. Боржавське – Україна, ст. 24
Кішмартон/Kismarton/ Eisenstadt – Австрія, ст. 28
Комлош/Komlós/Хмелів – Україна, ст. 26, 27, 68
Коморзань/ Komorzányu/ Cămărzana – Румунія, ст. 19, 231
Комят/Magyaromját/ Великі Ком'яти – Україна, ст. 24
Копань/ Felsőveresmart/ Велика Копаня – Україна, ст. 25
Кочорд/ Kocsord – Угорщина, ст. 168

Кутіфалва/Kutyfalva /Cuci – Румунія, ст. 163

Л

Лева/Léva/ Levice –Словаччина, ст. 76, 77, 79

Левче/ Lőcse/ Levoča –Словаччина, ст. 153

Ледніце/ Lednice –Чехія, ст. 82, 115

М

Мадярегредь/ Magyaregregy –Угорщина, ст. 114

Майтен/ Majtény /Moftin– Румунія, ст. 71, 72

Маковица/ Makovica /Zborovský hrad – Словаччина, ст. 81, 115, 183

Маргітта/ Margitta / Marghita – Румунія

Матьфалва/ Mátyfalva/ Матієве– Україна, ст. 24, 53, 84

Мезевтерем/ Mezőterem/ Tîream – Румунія, ст. 116, 117

Мішкольц/ Miskolc –Угорщина, ст. 102

Мункач/ Munkács / Мукачево– Україна, ст. 30, 31, 81, 87, 115, 127, 152, 161, 165, 168, 170, 171, 205, 206, 207, 210, 211, 222

Н

Надіда/Nagyida/Велка Іда – Словаччина, ст. 234

Надьсевлюш/Nagyszőlős/ Віноградів– Україна, ст. 24, 49, 83, 104, 105

Надьсомбат/ Nagyszombat/ Trnava – Словаччина, ст. 141, 162, 177

Надьгарна/ Nagytarna/ Tarna Mare– Румунія, ст. 27, 65

Надьчонгова/Nagucsongova /Боржавське– Україна, ст. 24, 48

Намень/ Вашарошнамень /Vásárosnamény –Угорщина, ст. 20

Нанаш/ Hajdunánás – Угорщина, ст. 122, 124

Неветленфолу/ Nevetlenfalu/ Неветленфолу – Україна, ст. 26, 59

Нірбатор/Nyírbátor – Угорщина, ст. 111

Нітра/ Nyitra/Nitra – Словаччина, ст. 99

О

Оварі/Óvári/Oar– Румунія, ст. 167

Олчва/Olcsva / – Угорщина, ст. 92, 95, 185, 186, 203, 204,

Оломоць/Alamóc / Olomouc – Чехія, ст. 191

Онод/ Ónod – Угорщина, ст. 82, 113, 115, 161, 162, 166, 170, 172, 173, 176, 195, 197

П

Патак/Feketeratak/Чорний Потік– Україна, ст. 24, 45, 84

Пейтерфалва/ Péterfalva/Пейтерфалва– Україна, ст. 26, 55

Пелешке/Nagypeleske/Peleş – Румунія, ст. 193
Пешпекладань/ Püspökladány– Угорщина, ст. 172
Пешт/Pest /частина Будапешта – Угорщина, ст. 10, 17, 94, 149
Пожонь/ Pozsony/ Bratislava – Словаччина, ст. 142, 177
Поросто/ Poroszó/ Porostov – Словаччина, ст. 79
Поток/Sárospatak – Угорщина, ст. 142, 152
Пюшпек/Biharpüspöki /Epişcoria Bihorului – Румунія, ст. 97

Р

Ракош поле /Rákos mezeje /тер. Будапешта – Угорщина, ст. 94
Ракоц/Nagyrákóc / Великий Раковец – Україна, ст. 25, 49
Ракас/ Rakasz /Рокосово – Україна, ст. 25, 50
Римосомбат/ Rimaszombat /Rimavská Sobota – Словаччина, ст. 179
Рожньо/Rozsnyó/Rožňava – Словаччина, ст. 153, 155, 156, 158, 162, 188

С

Сакалаш/Szakállasfalva /Săcălăşeni – Румунія, ст. 194, 195
Сала/Szalaszend – Угорщина, ст. 193
Самошсег/Szamosszeg – Угорщина, ст. 72
Саразпатак/Szárzapatak/ Сухий – Україна, ст. 27, 65
Сасфалу/Tiszaszászfalu / Сасове– Україна, ст. 27
Сатмар/ Szatmárnémeti/Satu Mare– Румунія, ст. 13, 15, 20, 22, 29, 30, 31, 36, 40, 41, 73, 75, 76, 80, 81, 83, 96, 97, 118, 126, 128, 150, 181, 187, 190, 192, 193, 194, 196, 197, 198, 204, 205, 218, 220, 240
Себен/ Nagyszeben / Sibiu– Румунія, ст. 194
Севлюшвегардо/ Szőlősvégardó/ Підвиноградів– Україна, ст. 43
Сегед/Szeged – Угорщина, ст. 73, 74
Сейчень/Szécsény – Угорщина, ст. 13, 106, 107, 109, 110, 112, 114, 120, 123, 125, 198, 199
Секеші/ Székes/ Săcăreni– Румунія, ст. 37, 69, 145, 186
Сеплак/ Széplak/ Buneşti– Румунія, ст. 147, 148
Серед/Szered /Sered– Словаччина, ст. 136
Серенч/ Szerencs – Угорщина, ст. 78, 82, 115, 149, 184, 185, 222, 223, 242
Сігет/ Máramarosziget/Sighetu Marmăţiei– Румунія, ст. 108, 211, 214, 217
Сірма/Tiszaszirma/Дротинці – Україна, ст. 25, 42, 165

Сорбанц/*Szobrác*/ *Sobrance*– Словаччина, ст. 77

Т

Талля/*Tállya* – Угорщина, ст. 196, 197

Ташнад/*Tasnád*/ *Tășnad* – Румунія, ст. 116, 194

Текегаза/*Tekeháza*/ Теково– Україна, ст. 27, 66

Темешвар/*Temesvár*/ *Timișoara* – Румунія, ст. 140

Теребеш/*Tóketerebes*/ *Trebišov* – Словаччина, ст. 25, 172

Течев/*Técső* /Тячів– Україна, ст. 183

Тивадар/*Tivadar* / Федорове, частина села Пейтерфалва– Україна, ст. 26, 55

Тисакерестур/*Tiszakeresztúr*/ Перехрестя– Україна, ст. 24, 50, 83

Тисауйгель/*Tiszaújhely*/ Нове Село– Україна, ст. 24, 52, 83

Тисауйлак/*Tiszaújlak*/ Виллок – Україна, ст. 24, 25, 51, 83, 100, 106

Токай/*Tokej*– Угорщина, ст. 21, 22, 24, 104

Торна/*Torna* /*Turňa nad Bodvou*– Словаччина, ст. 149, 150

Торньошнеметі/*Tornyosnémeti*– Угорщина, ст. 126

Туртеребеш/*Túrterebes*/ *Turulung* – Румунія, ст. 62

Турц/*Turcs*/ *Turț*– Румунія, ст. 26, 27, 64

У

Уйфалу/*Ilonokújfalu*/ Онок– Україна, ст. 24, 27, 49

Унгвар/*Ungvár*/ Ужгород – Україна, ст. 35, 37, 39, 77, 130, 131, 132, 232, 239

Ф

Фанчика/*Fancsika*/ Фанчикове– Україна, ст. 24, 43, 83

Фаркашфалва/*Farkasfalva*/ Вовчанське/частина с. Тисабекень – Україна, ст. 26, 54

Фекетеардо/*Feketeardó*/ Чорнотисів– Україна, ст. 27, 61

Фекетепатак/*Feketepatak*/ Чорний Потік– Україна, ст. 104

Фелшегерце/*Felsőgerce*/ *Gherța Mică*– Румунія, ст. 25, 68

Фелшекарасло/*Felsőkaraszló*/ Гребля– Україна, ст. 24

Фелшешарад/*Felsőszárad*/ Широке– Україна, ст. 25

Фелшевадас/*Felsővadász*– Угорщина, ст. 19, 97

Фертешалмаш/*Fertőszalmás* / Фертешалмаш – Україна, ст. 104

Форголань/*Forgolány*/ Форголань– Україна, ст. 26, 56

Х

Хуст/ Huszt /Хуст– Україна, ст. 9, 10, 12, 15, 105, 108, 151, 169, 183, 211, 214, 216, 217, 224

Ч

Чарнатев/ Csarnató /Черна– Україна, ст. 27

Часло/Császló – Угорщина, ст. 95, 96

Чедрег/ Csedreg/ Cidreag– Румунія, ст. 26

Чепе/ Csepe/ Чепа– Україна, ст. 26, 58

Чічер/ Csicser /Čičarovce– Словаччина, ст. 35, 40, 132,

Чома/ Csoma / Чома – Україна, ст. 26, 57

Ш

Шаланк/ Salánk/ Шаланки– Україна, ст. 10, 16, 24, 25, 46, 84, 203

Шарошпоток/ Sárospatak– Угорщина, ст. 82, 115, 152

Шашвар/ Sásvár/ Тростник – Україна, ст. 25, 42, 85

Шелмецбаня/ Selmecbánya/ Banská Štiavnica– Словаччина, ст. 85, 177

Шишлоц/Sislóc/Шишлівці– Україна, ст. 121

Шовар/ Tótsóvár /Solivar– Словаччина, ст. 155

Шолт/ Solt– Угорщина, ст. 72, 73

Шомльо/ Somló – Угорщина, ст. 82, 115

Шопрон/ Sopron – Угорщина, ст. 142, 225

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ

1

26 серпня 1703 р., у таборі в полі Ветеш/Vetiș.

Жалувана грамота Ференца Ракоці II мешканцям с. Коморзань/Сămărzanaпро звільнення від податків та про захист прав.

2

7 вересня 1703 р., у таборі біля Домагіда/Domănești.

Розпорядження Ференца Ракоці II про від'їзд князя з місця Сатмарської/м. Сату Маре блокади, про відправку продуктів до м. Вашарошнамень/Vásárosnaményдля польських військ.

3

6 жовтня 1703 р., Токай/Токај.

Розпорядження Ференца Ракоці II щодо посилення дисципліни в армії та щодо приєднання куруців до полку Яноша Майоша.

4

26 жовтня 1703 р., Токай/Токај.

Розпорядження Ференца Ракоці II про усунення кривд, завданих Угочанському комітату, та про забезпечення населення сіллю.

5

3 грудня 1703 р., Токай/Токај.

Розпорядження Ференца Ракоці II про призначення Ференца Дюлаї комісаром із забезпечення куруцьких військ для Сатмарської/м. Сату Маре блокади, про призначення комітатського комісара зі збору та перевезення харчів.

6

5 грудня 1703 р., Токай/Токај.

Звіт Угочанського комітату про постачання продовольством, грошима, підводами та фуражем визвольної армії Ференца Ракоці II.

7

18 грудня 1703 р., Кішмартон/Eisenstadt.

Указ герцога, надзупана комітату Мошон Пала Естергазі про набір військ в Ужанському комітаті для австрійської армії та про закупівлю обмундирування.

8

23 січня 1704 р., Мішкольц/Miskolc.

Доповідь депутата Угочанського комітату Іштвана Уйгелі Ференцу Ракоці ІІ про труднощі з постачанням військ харчами, про повернення до військ дезертирів та доставку з м. Сатмар/Сату Маре. Резолюція Яноша Папоі щодо вирішення цих питань.

9

24 лютого 1704 р., Мішкольц/Miskolc.

Розпорядження Ференца Ракоці ІІ стосовно зловживання купців, що торгують порохом та гарматними ядрами за завищеними цінами.

10

2 березня 1704 р., Мішкольц/Miskolc.

Пункти капітуляції Ужгородської/Ungvár фортеці, підписаної Ференцом Ракоці ІІ і австрійським керівництвом фортеці.

11

9 березня 1704 р., у таборі біля Егер/Eger.

Розпорядження Ференца Ракоці ІІ про забезпечення продовольством Сатмарської/Satu Mare блокади, про призов новобранців під командування полковника Іштвана Будай.

12

16 березня 1704 р., Унгвар/Ужгород.

Дозвіл для Яноша Сентівані, відправленого до Ференца Ракоці ІІ, на право вільного пересування, виданий комендантом Ужгородської фортеці Якобом Вайда.

13

22 березня 1704 р., Унгвар/Ужгород.

Розпорядження графа Міклоша Берчені до Ференца Палковіча про прискорення призову новобранців, про заміну загиблих та дезертирів на фронті.

14

3 квітня 1704 р., у таборі біля Егера/Eger.

Розпорядження Ференца Ракоці ІІ про розшук військових дезертирів, про повернення солдатів до своїх полків.

15

19 квітня 1704 р., біля Ароксаллаш/Grafenschachen.

Лист Ференца Ракоці II для Адама Ороса з метою його всілякої підтримки.

16

29 квітня 1704 р., у таборі біля Сатмара/Satu Mare.

Розпорядження Іштвана Будаї для членів родин куруців, що воюють, про сплату податків.

17

Квітень-травень 1704 р.

Відомість обліку військових-куруців Угочанського комітату (659 осіб) за населеними пунктами.

18

13 травня 1704 р., у полі під Борші/Borsa.

Грамота генерала Міклоша Берчені Леврінцу Пекрі і його супроводу на вільне пересування та всебічну підтримку Ужанського комітату.

19

6 червня 1704 р., Дунафелдвар/Dunaföldvár.

Розпорядження Ференца Ракоці II про посилення дисципліни в лавах армії, про забезпечення військ фуражем.

20

24 червня 1704 р., у таборі біля Майтеня/Moftin.

Розпорядження Іштвана Будаї про постачання продуктами полків визвольної армії куруців.

21

26 червня 1704 р., у таборі біля Майтеня/Moftin.

Розпорядження Іштвана Будаї про відправку продуктів до Самошсега/Szamosszeg.

22

12 липня 1704 р., у таборі біля Шолта/Solt.

Розпорядження Ференца Ракоці II про відправку Дердя Герхардта на Затисся з метою впорядкування збору податків та про використання мідних грошей.

23

22 липня 1704 р., у таборі біля Сегеда/Szeged.

Розпорядження Ференца Ракоці II про щомісячне забезпечення продовольством Сатмарської/Satu Mare блокади, про призначення Дердя Ороса і Золтана Фаркаша відповідальними за постачання військ, про поповнення Ечедського/Ecsed продовольчого складу.

24

23 серпня 1704 р., Дендеш/Gyöngyös.

Розпорядження Ференца Ракоці II про забезпечення фуражем блокади Сатмарського/Satu Mare замку, про відправку женців до с. Ечед/Ecsed.

25

23 жовтня 1704 р., Вигне/Vyhne.

Розпорядження Ференца Ракоці II про готовність комітату спрямувати війська до Сатмарського/Satu Mare замку.

26

3 січня 1705 р., Лева/Levice.

Повідомлення депутатів Ужанського комітату Дердя Горвата й Імре Гарасті про зустріч із князем Ференцом Ракоці II.

27

17 січня 1705 р., Серенч/Szerencs.

Розпорядження Ференца Ракоці II про відправку повстанців в с. Еслар/Tiszaeszlár під командування маршала Шандора Каролі, про призначення відповідального за постачання визвольної армії продовольством.

28

23 січня 1705 р., Поросто/Porostov.

Лист шляхтичів Ужанського комітату Ференцу Ракоці II про мобілізаційні успіхи в комітаті, про приєднання військ до полковника Міхаля Чакі.

29

17 лютого 1705 р., Веребель/Vráble.

Розпорядження Ференца Ракоці II про порядок призову найманих солдатів.

30

21 лютого 1705 р., Дебрецен/Debrecen.

Розпорядження окружного комісара Дердя Ороса про відрядження представника від комітату, про відправку харчів для Сатмарської/Satu Mare блокади, фуражу до Берегова.

31

9 квітня 1705 р., Егер/Eger.

Охоронна грамота Ференца Ракоці II про захист власності греко-католицьких священників.

32

21 квітня 1705 р., Шашвар/Тростник.

Повідомлення представників Угочанського комітату про кількість зібраного продовольства для полків Томаша Есе та Іштвана Кайді.

33

25 квітня 1705 р., Егер/Eger.

Циркуляр Ференца Ракоці II про продовження мирних переговорів, про участь на зборах у Шелмецбані/Vanská Štiavnica.

34

6 травня 1705 р., Егер/Eger.

Відповідь Ференца Ракоці II на прохання мешканців міста Берегове про відпущення боргу міста.

35

23 травня 1705 р., біля Егера/Eger.

Циркуляр Ференца Ракоці II про заборону посилати до нього представників комітату без необхідності.

36

31 травня 1705 р., Вітка/Vitka.

Розпорядження військового комісара Дердя Палочаї про мобілізацію новобранців та відправку їх до с. Беретьоуйфалу/Berettyóújfalu, про військову повинність дворян, про фінансування військ.

37

17 червня 1705 р., біля Егера/Eger.

Розпорядження Ференца Ракоці II про рекрутування найманців до армії, про справедливий розподіл платні між солдатами, про підтримку набору до війська Міклоша Берчені.

38

29 червня 1705 р., у таборі біля Варода/Oradea.

Розпорядження військового комісара Дердя Палочаї про порядок мобілізації, про озброєння новобранців та відправку їх до капітана Петера Дежефі, про пошив військових мундирів.

39

29 червня 1705 р., у таборі біля Варода/Oradea.

Розпорядження військового комісара Дердя Палочаї про порядок мобілізації, про прибуття кавалерійських найманців.

40

1 липня 1705 р., біля Олчви/Olcsva.

Розпорядження Ференца Ракоці II про участь усіх верств населення у Державних зборах 1 вересня 1705 р. на полі Ракош/Rákos.

41

3 липня 1705 р., Часло/Császló.

Розпорядження військового комісара Дердя Палочаї про мобілізацію піших та кінних солдатів.

42

9 липня 1705 р., біля Ваца/Vác.

Розпорядження Ференца Ракоці II про закупівлю зброї, про робітників, які працюють під Сатмарським/Сату Маре замком.

43

5 серпня 1705 р., у таборі біля Пюшпекі/Episcopia Bihorului.

Розпорядження військового комісара Дердя Палочаї про відправку військ до табору Ференца Ракоці II, про вимогу карати дезертирів.

44

10 серпня 1705 р., Дендеш/Gyöngyös.

Розпорядження Шандора Каролі про мобілізацію селян та дворян, про спрямування комітатських військ до поля Шар у Бігарському комітаті.

45

13 серпня 1705 р., з табору біля Бігар/Biharia.

Розпорядження військового комісара Дердя Палочаї про відправку військ до поля Шар Бігарського комітату.

46

19 серпня 1705 р., Нітра/Nitra.

Розпорядження Ференца Ракоці II про скликання Державних зборів на поле Ракош/Rákos, про очікування подальших вказівок.

47

27 серпня 1705 р., з табору біля Баторкесі/Bátorove Kosihy,

Розпорядження маршала Шандора Каролі відрядити депутатів Угочанського комітату на Державні збори.

48

10 вересня 1705 р., Тисауйлак/Вилок.

Інструкція піджулана Угочанського комітату Іштвана Уйлакі і нотаріуса Ференца Уйгелі депутатам Державних зборів на 10 вересня 1706 р., про економічну і військову ситуацію в комітаті.

49

12 вересня 1705 р., у таборі біля Сейчень/Szécsény.

Розпорядження Іштвана Чакі окружному комісару Мартону Кручаї про зведення продовольчих складів у Дебрецені/Debrecen та Ечеді/Ecsed, про виплату боргів найманцям, про забезпечення військ продовольством.

50

21 вересня 1705 р.

Звернення мешканців п'яти коронних міст Марамороша до Ференца Ракоці II про справедливий розподіл податків та інших тягарів.

51

21 вересня 1705 р., у таборі біля Сейчень/Szécsény.

Відповідь Ференца Ракоці II жителям п'яти коронних міст Марамороша щодо оподаткування.

52

10 жовтня 1705 р., Егер/Eger.

Циркуляр Ференца Ракоці II про збір дворянської кавалерії і піхоти, про пропорційний розподіл мобілізованих військ між комітатами.

53

19 жовтня 1705 р., Нірбатор/Nyírbátor.

Розпорядження Ференца Ракоці II про критику комітатських представників за невиконання указів щодо здачі продовольства, про відправку продтоварів комісару Мартону Кручаі.

54

26 жовтня 1705 р., біля Зілога/Zaláu.

Указ Ференца Ракоці II про призначення генерала Міклоша Берчені головнокомандувачем, про порушення дисципліни на фронті, про врегулювання правил оновлення військ на фронтах.

55

26 жовтня 1705 р., Епер'єш/Prešov.

Розпорядження генерала Шімона Форгача про мобілізацію шляхтичів комітату в армію куруців, про виявлення та покарання дезертирів.

56

28 жовтня 1705 р. з табору біля Мадярегредь/Magyaregregy.

Повідомлення Ференца Ракоці II про прибуття в Трансильванію, про дотримання рішень, ухвалених Державними зборами у м. Сейчень/Szécsény, про рішення комітату.

57

2 листопада 1705 р., у таборі біля Мезевтерема/Tigean.

Розпорядження маршала Шандора Каролі про прибуття комітатських військ у табір біля Ташнада/Tășnad, про можливу амністію для деяких осіб.

58

3 листопада 1705 р., Дьєрке/Ďurkov.

Повідомлення Гашпара Дравецькі про труднощі, що виникли внаслідок приєднання комітату до Затисянського військового комісаріату, про збір податків.

59

12 листопада 1705 р., у таборі біля м. Жибо/Jibou.

Циркуляр маршала Шандора Каролі про успіхи на фронті, про мобілізацію населення, про необхідність зупинити зловживання.

60

12 грудня 1705 р., Ечед/Ecsed.

Повідомлення Ференца Ракоці II про успіхи набору військ під командуванням Ференца Баркоці, про мобілізацію осіб на території комітату.

61

1705 р.

Прохання мешканців Шішлоц/Шишлівці про зменшення податків у зв'язку з бідністю.

62

6 лютого 1706 р., Мішкольц/Miskolc.

Циркуляр Ференца Ракоці II про врегулювання цін, про збереження вартості мідних грошей і цінних металів.

63

16 лютого 1706 р., Нанаш/Hajdunás.

Присяга на вірність дворян Угочанського комітату справі Визвольної війни Ференца Ракоці II, про мобілізацію всіх придатних до війни осіб на території комітату, про покарання дезертирів.

64

18 лютого 1706 р., Мішкольц/Miskolc.

Розпорядження Ференца Ракоці II про набір новобранців у комітаті, про постачання коней для визвольної армії за ціною 25 рейнських форинтів.

65

20 лютого 1706 р., Кароль/Carei.

Розпорядження Шандора Каролі про організацію полку Ференцем Сент Марйої на території комітату з дворян та селян.

66

25 лютого 1706 р., Егер/Eger.

Розпорядження Ференца Ракоці II про зміцнення (реставрацію) Мукачівського замку.

67

28 березня 1706 р., Кежед/Cuieşd.

Розпорядження Ференца Ракоці II окружному комісарові Мартону Кручаї про необхідність зруйнувати Сатмарський /Сату Маре замок.

68

29 березня 1706 р., Егер/Eger.

Розпорядження Ференца Ракоці II про відрядження мукачівського заст.капітана Ласлова Баї в комітат для роз'яснення княжих указів та їх виконання.

69

29 березня 1706 р., Егер/Eger.

Розпорядження Ференца Ракоці II про відрядження до комітату Андраша Казінці для інформування та надання допомоги.

70

10 квітня 1706 р., Кашша/Košice.

Розпорядження Яноша Шретера про надання робітників для проведення господарських робіт в Ужгородській фортеці, про спосіб сплати боргів.

71

26 березня 1706., Унгвар/Ужгород.

Протокол Ужанського комітатського суду про притягнення до кримінальної відповідальності дворян Ужанського комітату за ухилення від служби в національно-визвольній армії.

72

28 квітня 1706 р., Кіштаполчань/Торол'чанку.

Розпорядження Ференца Ракоці II про вивчення стану замків артилерійським інспектором Яношем Шретером, про збір підвід та робітників для відновлення замків.

73

29 квітня 1706 р., Кіштаполчань/Торол'чанку.

Розпорядження Ференца Ракоці II про надання робітників для проведення будівельних робіт в Ужгородському та інших замках, про призначення головного артилерійського інспектора Яноша Шретера відповідальним за ремонт об'єктів.

74

10 липня 1706 р., ймовірно Серед/Szered.

Розпорядження Ференца Ракоці II про встановлення торговельних відносин з іншими державами, про врегулювання цін на

закордонні товари, про підтримку Яноша Галленбаха у купівлі худоби в комітатах.

75

22 липня 1706 р., Ершекуйвар/Nové Zámky.

Розпорядження Ференца Ракоці II про врегулювання торговельних відносин та цін на товари.

76

30 липня 1706 р., з табору біля Ершекуйвара/Nové Zámky.

Циркуляр Ференца Ракоці II про політику австрійського двору, про права угорського народу, про причини безуспішних мирних переговорів.

77

4 серпня 1706 р., Епер'еш/Prešov.

Розпорядження Ференца Бертовті про мобілізацію жителів комітату у визвольну армію до 21-го серпня, про порядок призову та про притягнення до відповідальності дезертирів.

78

18 серпня 1706 р., біля Естергома/Esztergom.

Розпорядження Ференца Ракоці II про врегулювання торгівлі закордонними товарами, про випадки контрабанди фальшивими мідними монетами, про заборону пропуску торговців через р. Тису.

79

30 серпня 1706 р., біля Вішоля/Vizsoly.

Розпорядження Ференца Бертовті про призов демобілізованих та дезертирів, про відправлення набраних військ до армії Міклоша Берчені.

80

12 вересня 1706 р., біля Естергома/Esztergom.

Розпорядження Ференца Ракоці II про підтримку комітатом трансильванських біженців, про надання їм всебічної допомоги.

81

26 вересня 1706 р., у таборі в Сеплак/Bunesti.

Розпорядження Шандора Каролі про мобілізацію дворян та селян комітату, які повернулися з фронтів Визвольної війни.

82

2 жовтня 1706 р., у таборі під Торна/Turňa nad Bodvou.

Лист дворян із військ Міклоша Берчені до Ужанського комітату про ситуацію на фронті, про збір військ у м. Серенч, про відрядження Міклоша Берцика та Жігмонда Гомокі до комітату.

83

12 жовтня 1706 р., з табору біля Самоша/Szamosszeg.

Циркуляр маршала Шандора Каролі про пересування цісарських військ у Трансильванію, про мобілізацію до війська селян та дворян на території комітату.

84

16 жовтня 1706 р., з табору біля Самоша/Szamosszeg.

Розпорядження маршала Шандора Каролі про відправку піших і кінних військ на блокаду замка Варад/Орадеа, подяка комітату за затримання злодіїв.

85

10 листопада 1706 р., Шарошпоток/Sárospatak.

Розпорядження Ференца Бертовті про негайну відправку мобілізованих військ із території комітату в табір Ференца Ракоці II до 15-го листопада.

86

26 листопада 1706 р., Левче/Levoča.

Повідомлення Ференца Бертовті про відстрочку для комітату щодо надання трудових ресурсів і мобілізації осіб на зиму.

87

11 грудня 1706 р., Рожньо/Rožňava.

Розпорядження Ференца Ракоці II про врегулювання цін на продовольчі та ремісничі товари, про необхідність справедливого розподілу продовольства між жителями комітату, про полегшення становища простолюду.

88

11 грудня 1706 р., Рожньо/Rožňava.

Розпорядження Ференца Ракоці II про збір ухиянтів від військової служби на території комітату та про наповнення лав військ Понграца Шеннеі.

89

12 грудня 1706 р., Рожньо/Rožňava.

Розпорядження Ференца Ракоці II про необхідність забезпечення жителів комітату продовольством, про зниження цін на мідні гроші, про встановлення цін на продтовари, про забезпечення паливом військ та замків на зиму.

90

1706 р.

Розпорядження Пала Ороса про звільнення від повинностей родин, члени яких воюють у війську куруців.

91

1706 р.

Лист Іштвана Бертовті про виплату платні офіцерам Визвольної армії у встановленому порядку.

92

1706 р.

Лист представників Ужанського комітату до Ференца Ракоці II про підтримку визвольного руху, про мирні переговори.

93

1 січня 1707 р., Мункач/Мукачево.

Розпорядження Ференца Ракоці II про збір робочої сили, підвод фуражу у зв'язку з ремонтом Мукачівського замку.

94

22 січня 1707 р., Мункач/Мукачево.

Розпорядження Ференца Ракоці II про мирні переговори з Австрійським двором, про скликання Державних зборів в Оноді/Ónod на 1 травня 1707 р., про делегування на них представників.

95

14 лютого 1707 р., Кутіфалва/Cuci.

Розпорядження генерала Леврінца Пекрі про розшук і примусову мобілізацію дезертирів, які покинули фронт.

96

3 квітня 1707 р., Ечед/Ecsed.

Розпорядження Міклоша Етвеша про направлення робітників, будматеріалів, підвод на реставрацію Ечедського/Ecsed замку.

97

8 травня 1707 р., Кароль/Carei.

Прохання Угочанського комітату у 6-ти пунктах до Шандора Каролі і відповідь-рішення генерала щодо порушених питань, про здачу продуктів та інших речей.

98

6 липня 1707 р., Ечед/Ecsed.

Розпорядження Міклоша Етвеша про збір та відправку фуражу до Мукачева, про забезпечення продовольством Ечедського замку.

99

до 20 липня 1707 р.

Протест депутатів п'яти коронних міст Марамороша до Ференца Ракоці II проти примусового виконання панщинних робіт, про недотримання привілеїв.

100

5 серпня 1707 р., Мункач/Мукачево.

Розпорядження Ференца Ракоці II про мобілізацію робочої сили під начало Ласло Баі, про регулярну заміну робітників протягом виконання робіт із ремонту Мукачівського замку.

101

15 серпня 1707 р., з облоги під Вародом/Oradea.

Розпорядження військового комісара Дердя Палочаі про повернення Угочанським комітатом дезертирів, що втекли з облоги замку Орадея, про відправку на облогу 5 найманців-кавалеристів.

102

28 серпня 1707 р., Теребеш/Trebišov.

Циркуляр Ференца Ракоці II про публікацію рішень Державних зборів в Оноді/Ónod, про дотримання ухвалених законів.

103

4 січня 1708 р., Кашша/Košice.

Розпорядження Міклоша Берчені про податкові зобов'язання для дворян і селян, про організацію зимового розквартируван-

ня військ, про забезпечення військ продовольством та про мобілізацію новобранців.

104

18 лютого 1708 р., у таборі під Каролем/Carei.

Звернення Ференца Ракоці II про політику Віденського/Wien двору, про участь Угочанського комітату у Державних зборах.

105

24 лютого 1708 р., Епер'єш/Prešov.

Розпорядження радника Господарської ради Шандора Кецера про виплату податків Угочанському комітату в грошовій формі.

106

7 березня 1708 р., Кашша/Košice.

Розпорядження Ференца Ракоці II про встановлення й збереження вартості срібних та мідних грошових одиниць.

107

17 квітня 1708 р., Кароль/Carei.

Розпорядження маршала Шандора Каролі про початок весняної військової кампанії, про повернення військових до своїх полків, про відправку харчів для визвольної армії.

108

27 квітня 1708 р., Госсумезе/Câmpulung la Tisa.

Протест членів міських магістратів п'яти коронних міст до Пейтера Самаряї щодо порушення привілеїв.

109

28 квітня 1708 р., Серенч/Szerencs.

Розпорядження Ференца Ракоці II про підтримку і захист трансильванських біженців, про забезпечення їх житлом та харчами.

110

1 травня 1708 р. Олчва/Olcsva.

Повідомлення маршала Шандора Каролі про відрядження Ереміаша Андраші через Угочанський комітат в Молдову з метою придбання військового спорядження.

111

1 травня 1708 р., Кошице/Košice.

Розпорядження префекта Міхайла Кечкеметі про виплату Угочанським комітатом 3000 рейнських форинтів із метою нагородження військ.

112

10 травня 1708 р., Кароль/Carei.

Звіт окружного притисянського комісара Міклоша Етвеша про результати збору продуктів харчування в Угочанському комітаті.

113

11 травня 1708 р., Кароль/Carei.

Звіт Угочанського комітату про забезпечення продовольством куруцької армії, підтверджений окружним комісаром Міклошом Етвешем.

114

11 травня 1708 р., Берзек/Berzék.

Розпорядження Ференца Ракоці II про вартість срібних та мідних грошей, про зловживання грошима на шкоду державі.

115

4 червня 1708 р., у таборі біля Сатмара/Satu Mare.

Розпорядження маршала Шандора Каролі про здачу продовольства на сатмарський/Сату Маре склад, про направлення 6 возів у полк Міхая Ньюзо та Мартона Кручаї.

116

14 червня 1708 р. біля Сала/Szalaszend

Лист генерала Антала Естергазі про перевезення кам'яної солі з Марамороша до Токаю/Токай за рахунок комітату.

117

27 серпня 1708 р., Кертвелеші Пуста/частина м. Татабаня/Tatabányarésze

Розпорядження маршала Шандора Каролі про збір кавалеристів і піхоти та відправку їх у військовий табір біля Ташнада/Táşnad.

118

12 вересня 1708 р., у таборі біля Сакалаша/Săcălăşeni.

Указ конфедеративних станів про збір і здачу фуражу для вивольної армії до дня Святого Михаїла.

119

13 вересня 1708 р., Кароль/Carei.

Розпорядження маршала Шандора Каролі про мобілізацію населення комітату та відправку військ до с. Маргітта/Marghita, про покарання тих, хто ухилився від військової служби.

120

28 жовтня 1708 р., Сатмар/Satu Mare.

Лист Ференца Ракоці II про запрошення депутатів Угочанського комітату в м. Талля/Tálya для звітування.

121

21 листопада 1708 р., Кароль/Carei.

Розпорядження Міклоша Етвеша про відправку 16 возів із продуктами до Сатмарському замку, про забезпечення харчами військового табору в с. Діосег/Diosig.

122

1708 р.

Список дворян та інших осіб Угочанського комітату, які на Державних зборах у м. Сейчені/Szécsény, а також удома склали присягу на вірність Ференцу Ракоці II.

123

16 січня 1709 р., Олчва/Olcsva.

Розпорядження маршала Шандора Каролі про відведення військ з території Угочанського комітату, про забезпечення харчами цих військ, про захист свого маєтку.

124

29 січня 1709 р., Сатмар/Satu Mare.

Звернення Міклоша Етвеша до комітатів про здачу мідних грошей в Кароль/Carei, про виплату додаткових податків, про перепис трансильванських біженців.

125

до 20 лютого 1709 р., Мункач/Мукачево.

Повідомлення Ференца Ракоці II про доходи духовенству, вчителям та канторам (півчим) у Берегові.

126

9 березня 1709 р., Мункач/Мукачево.

Відповідь Ференца Ракоці II на прохання мешканців м. Берегове про підтвердження доходів духовенству, вчителям та канторам (півчим).

127

березень 1709 р., Мункач/Мукачево.

Лист Мартона Кручаї до старости м. Берегове про виділення для священників десятини з вина, пшениці та мита.

128

20 квітня 1709 р., Епер'еш/Prešov.

Звернення представників військового комісаріату Ференца Ракоці II до комітатської влади про надання всебічної допомоги військовим частинам на місцях.

129

До 18 вересня 1709 р.

Прохання мешканців п'ятикоронних міст Марамороша до Ференца Ракоці II про дотримання привілеїв, про врегулювання податків та про призов до армії.

130

19 жовтня 1709 р., Мункач/Мукачево.

Повідомлення секретаря Ференца Ракоці II Ференца Вереша про продаж спиртних напоїв, про перевезення зерна через Берегове.

131

27 листопада 1709 р., Cîret/Sighetu Marmăției.

Інструкція головного комісара Трансильванії Абрагама Барчаї з 13 пунктів для Міхаля Тімара про забезпечення військ та трансильванських біженців продовольством.

132

1709 р.

Прохання мешканців п'ятикоронних міст Марамороша до Судової палати Трансильванії про захист привілеїв, про звільнення від сплати натуральних та грошових податків.

133

18 лютого 1710 р., Кароль/Carei.

Циркуляр маршала Шандора Каролі про формування нових загонів у Саболчському, Березькому, Угочанському і Мараморошському комітатах, про амністію дезертирів, які стануть до лав визвольної армії.

134

21 березня 1710 р., Сатмар/Satu Mare.

Розпорядження Пала Ороса про збір робітників та відправку їх до Сатмарського/Satu Mare замку.

135

11 квітня 1710 р., Кашша/Košice.

Розпорядження генерала Міклоша Берчені про збір натуральних податків із селянських та дворянських дворів.

136

1 червня 1710 р., Мункач/Мукачево.

Повідомлення Ференца Ракоці II про неможливість скликання Державних зборів через поширення епідемії чуми, про відрядження Адама Ваі для переговорів із представниками Угочанського комітату.

137

5 вересня 1710 р., Серенч/Szerencs.

Розпорядження Ференца Ракоці II про неможливість скликання Державних зборів через поширення чуми, про здачу фуражу для визвольної армії.

138

9 квітня 1711 р., Кароль/Carei.

Розпорядження маршала Шандора Каролі про ведення мирних переговорів із австрійською владою, про запрошення депутатів комітату до міста Кароль/Carei.

139

6 травня 1711 р., Кароль/Carei.

Повідомлення Шандора Каролі Березькому комітату про хід мирних переговорів з уповноваженим Віденського/Wien двору Яношем Палфі.

140

6 травня 1711 р., Кароль/Carei.

Повідомлення Шандора Каролі про зустріч з маршалом Яношем Палфі, про дотримання імператорських законів.

УДК 930.253(477.87):94(439)"1703/1711"
З 11

«З БОГОМ ЗА ВІТЧИЗНУ ТА СВОБОДУ!» Документи Державного архіву Закарпатської області про Визвольну війну Ференца Ракоці II (1703–1711 рр.). Науково-джерелознавче видання (Збірник архівних документів) Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II / Документи відібрав, переклав на українську мову та підготував до опублікування: Юрій Чотарі. Берегове: Університет Ракоці, 2026. 344 с. (українською мовою)

ISBN 978-617-8143-59-6 (палітурка)
ISBN 978-617-8143-60-2 (PDF)

Пропоноване науково-джерелознавче видання включає документи з історії Угорщини початку XVIII ст. й охоплює період Визвольної війни 1703–1711 рр. під керівництвом Ференца Ракоці II. Кожний документ перекладений з угорської і латинської мов на українську. Збірник архівних документів вміщує лише частину документів про визвольну боротьбу, збережених у Державному архіві Закарпатської області. Зміст відібраних джерел має на меті розкрити різноманітність документального матеріалу, охоплюючи всі аспекти боротьби за незалежну угорську державу.

Науково-джерелознавче видання

«З БОГОМ ЗА ВІТЧИЗНУ ТА СВОБОДУ!»

Документи Державного архіву Закарпатської області про Визвольну війну Ференца Ракоці II (1703–1711 рр.)

Збірник архівних документів

2026 р.

*Рекомендовано до видання в друкованій та електронній формі (PDF) рішенням
Вченої ради Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II
(протокол №3 від «23» березня 2026 року)*

Підготовлено до видання Видавничим відділом
спільно з кафедрою історії та суспільних дисциплін Університету Ракоці
Документи відібрав, переклав на українську мову та підготував до опублікування:
Юрій Чотарі

Передмова: *Михайло Місюк* (директор Державного архіву Закарпатської області)

Вступ: *Юрій Чотарі*

Показчики складали: *Юрій Чотарі та Анастасія Сенько*

Фахове рецензування рукопису:

Іштван Цігань, кандидат історичних наук (Інститут та Музей військової історії, м. Будапешт)

Калман Мейсарош, доктор філософії (Інститут та Музей військової історії, м. Будапешт)

Іван Мандрик, доктор історичних наук, професор

(Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці II, м. Берегове)

Технічне редагування: *Олександр Добош та Анастасія Сенько*

Верстка та підготовка до друку: *Анастасія Сенько*

Підготовка до видання в електронній формі (PDF): *Анастасія Сенько*

Коректура: *Олександр Кордонець*

Дизайн обкладинки: *Вівієн Товт*. На обкладинці використано портрет Ференца Ракоці II,
створений живописцем Ласло Фюлепом 1896 р. (Оригінал знаходиться
в Музеї Ракоці Національного музею Угорщини, м. Шарошпоток)

УДК: *Бібліотека ім. Опаці Чері Яноша Університету Ракоці*

Відповідальний за випуск:

Олександр Добош (начальник Видавничого відділу Університету Ракоці)

Відповідальність за зміст і достовірність збірника архівних документів
покладається на укладача.

Зміст науково-джерелознавчого видання було перевірено
на наявність збігів і запозичень сервісом «StrikePlagiarism.com».

Друк збірника архівних документів здійснено
за підтримки Угорської академічної ради Закарпаття.

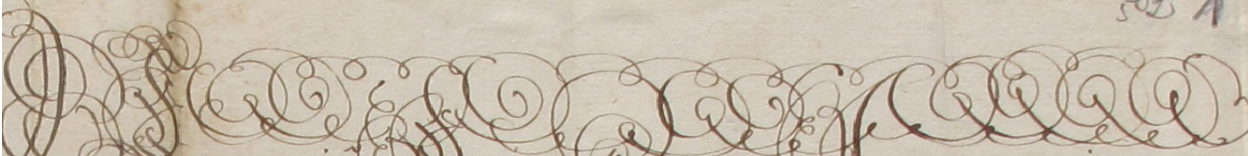
Видавництво: Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці II (адреса:
пл. Кошута 6, м. Берегове, 90202. Електронна пошта: egyetem@kme.org.ua; office@kme.org.ua)
*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК 8485 від 23 жовтня 2025 року.*

Друк: ТОВ «РІК-У» (адреса: вул. Карпатської України 36, м. Ужгород, 88006. Електронна
пошта: print@rik.com.ua) *Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК 5040 від 21
січня 2016 року*

Підписано до друку 18.03.2026. Шрифт «Cambria».

Папір офсетний, щільністю 80 г/м². Друк цифровий. Ум. друк. арк. 27,95.

Формат 70x100/16. Замовл. № 1124. Тираж 150.

gratia Daces Romani Imperij Princeps
 Regni Hungariae Scavorum, & Ordinum DUX EC. Universis,
 Regij, praeminentiae, & Conditionis Inchy Comitatij de Alsosia, Salutem, & gratiam
 in hac aera, In re Siegesmébül fell ver igaz fegy verinték minemő elmenerele vilt, a reij peng
 lant nem dieréi határoval, Ellen ségünte peng nagy házával tapattalra, mind addigis meg-
 tövölt el amjira jura, hogi tellyes iggel fehyisa el tapatturtt, amjirahis intabb, hogyas
 minemőmi intimatione, nem ment a Nemes, Vörmegeyetre, annate tövölt vala fehytasajant.
 j házas fehyverinté bohögulajára olly határozatke lenni fehytasajar azon reij pörbnebi,
 fehyte nem aktarinté tenmint emlekezetet, mind azon által Hatyai, es vezetke Fejedelm
 gyeték Lakottaj egyechil esaki intimationhra Donatke nának hatvain atul ne talán magok
 legén, mellyel meg háris ératnának azon Hatjant javat hivessen amvecbin hivans
 tö Lakottait hivántak ezen Pücsösinté által, Hatyai gonditelésinté fehynt adóvint
 inrimálomntis, valatinté Hatjantokoz igaz herereti el hivintézeteneke, telkintéin ebben
 inak, es maradekintak, vi ököis hábarótagát ineg nyeresére fel hererete, igyektéjéik ezen
 ak, es atoz vala hütökéget, magoké tulajdon nehejéget ki nélkül nem sejeretóvemeté, fehy
 byest azon Lakottábul alá háltat reij pengneki, magoké tözzet vala fehytasajar helyre állégy
 örözög Cassaja által be véretynté az Hatatit fehyeréte, masténe ki ki hivinté vehet, mi-
 l az Hatatit ki fehyeréin, túllöt vöront el ne véretynté. Tem kéthynté azit mind
 hortatio abiat, es Inrim átvantat, mind penglen Hatjantokoz vala igaz herereti, es töver-
 tetó mediumoké hivótt, ezen fehyül nevezet pengnebi fehytasajar ugy fehyia ki ki az
 erünté bohögulajar tapattallya. Mellyre minden remétké Hivintéke Hatjant
 llyant. Datum in Libera Regia Civitate Cassariensi
 in Millesimo, Septingentesimo, OCTAVO.

Handwritten signature or name at the bottom right of the page.